

**CONSILIUL
AUDIOVIZUALULUI
AL REPUBLICII MOLDOVA**

**THE AUDIOVISUAL
COUNCIL OF THE
REPUBLIC OF MOLDOVA**

MD-2012, Chișinău, str. V. Pârcălab nr. 46
Tel.: (+373 22) 27-75-51, fax: (+373 22) 27-74-71
e-mail: office@cca.md, <http://www.audiovizual.md>

MD-2012, Chisinau, V. Parcalab str., № 46
Tel: (+373 22) 27-75-51, fax: (+373 22) 27-74-71
e-mail: office@cca.md, <http://www.audiovizual.md>

Nr. 7 din „10” ianuarie 2022
La nr. 18-23-412-9437 din 25 noiembrie 2021

Agencia de Stat pentru Proprietatea Intelectuală
(office@agepi.gov.md)

Cancelaria de Stat
(cancelaria@gov.md)

AVIZ

La data de 26 noiembrie 2021, în adresa Consiliului Audiovizualului a parvenit scrisoarea Cancelariei de Stat a Republicii Moldova prin care se solicită avizarea proiectului de hotărâre *cu privire la aprobarea proiectului lege privind dreptul de autor și drepturile conexe (număr unic 521/AGEPI/2021)*, autor – **Agencia de Stat pentru Proprietatea Intelectuală**.

În urma examinării proiectului înaintat, Consiliul Audiovizualului, în limita competențelor funcționale prevăzute de Codul serviciilor media audiovizuale nr. 174 din 08.11.2018, comunică despre lipsa de obiecții și propuneri.

Digitally signed by Vițu-Eșanu Liliana
Date: 2022.01.10 08:59:25 EET
Reason: MoldSign Signature
Location: Moldova

Liliana VIȚU-EȘANU

PREȘEDINTĂ

CANCELARIA DE STAT A REPUBLICII MOLDOVA

CENTRUL DE ARMONIZARE A LEGISLAȚIEI

31/02-126-10456

Chișinău

24 decembrie 2021

Agencia de Stat pentru Proprietatea Intelectuală
office@agepi.gov.md

Copie: Cancelaria de Stat
cancelaria@gov.md

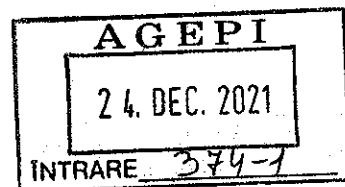
Ref.: Scrisoarea nr. 18-23-412-9437 din 25 noiembrie 2021 / număr unic 521/AGEPI/2021

Prin prezenta, Centrul de armonizare a legislației prezintă Declarația de compatibilitate întocmită în baza expertizei proiectului de Lege privind dreptul de autor și drepturile conexe, inclus în pct. 19.5.1 din Planul de acțiuni al Guvernului pentru anii 2021 - 2022, aprobat prin HG nr. 235/2021.

Anexă: 27 file

/Semnat electronic/
Șef Centru

Natalia SUCEVEANU

Digitally signed by Suceveanu Natalia
Date: 2021.12.24 11:48:50 EET
Reason: MoldSign Signature
Location: Moldova

DECLARAȚIE DE COMPATIBILITATE

În baza expertizei **proiectului de Lege privind dreptul de autor și drepturile conexe**, inclus în pct. 19.5.1 din Planul de acțiuni al Guvernului pentru anii 2021 - 2022, aprobat prin HG nr. 235/2021.

Prezenta Declarație de compatibilitate a fost întocmită de Centrul de armonizare a legislației în baza Legii nr. 100/2017 cu privire la actele normative, a HG nr. 657/2009 pentru aprobarea Regulamentului privind organizarea și funcționarea, structurii și efectivului-limită ale Cămarilor de Stat și a HG nr. 1171/2018 cu privire la aprobarea Regulamentului privind armonizarea legislației Republicii Moldova cu legislația Uniunii Europene.

Proiectul Legii privind dreptul de autor și drepturile conexe **transpune:**

1. Directiva 93/83/CEE a Consiliului din 27 septembrie 1993 privind coordonarea anumitor norme referitoare la dreptul de autor și drepturile conexe aplicabile difuzării de programe prin satelit și retransmisiei prin cablu, publicată în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene L 248 din 6 octombrie 1993, așa cum a fost modificată ultima dată prin Directiva (UE) 2019/789 a Parlamentului European și a Consiliului din 17 aprilie 2019 / Council Directive 93/83/EEC of 27 September 1993 on the coordination of certain rules concerning copyright and rights related to copyright applicable to satellite broadcasting and cable retransmission, published in the Official Journal of the European Union L 248 of 6 octomber 1993, as was last time amended by Directive (EU) 2019/789 of the European Parliament and of the Council of 17 April 2019;

2. Directiva 96/9/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 11 martie 1996 privind protecția juridică a bazelor de date, publicată în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene L 77 din 23 martie 1996 / Directive 96/9/EC of the European Parliament and of the Council of 11 March 1996 on the legal protection of databases, published in the Official Journal of the European Union L 77 of 23 March 1996;

3. Directiva 2001/29/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 22 mai 2001 privind armonizarea anumitor aspecte ale dreptului de autor și drepturilor conexe în societatea informațională, publicată în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene L 167 din 22 iunie 2001, așa cum a fost modificată ultima dată prin Directiva (UE) 2019/790 a Parlamentului European și a Consiliului din 17 aprilie 2019 / Directive 2001/29/EC of the European Parliament and of the Council of 22 May 2001 on the harmonisation of certain aspects of copyright and related rights in the information society, published in the Official Journal of the European Union L 167 of 22 June 2001, as was last time amended by Directive (EU) 2019/790 of the European Parliament and of the Council of 17 April 2019;

4. Directiva 2001/84/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 27 septembrie 2001 privind dreptul de suită în beneficiul autorului unei opere de artă originale, publicată în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene L 272 din 13 octombrie 2001 / Directive 2001/84/EC of the European Parliament and of the Council of 27 September 2001 on the resale right for the benefit of the author of an original work of art, published in the Official Journal of the European Union L 272 of 13 October 2001;

5. Directiva 2004/48/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 29 aprilie 2004 privind respectarea drepturilor de proprietate intelectuală (Text cu relevanță pentru SEE), publicată în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene L 157 din 30 aprilie 2004;

6. Directiva 2006/115/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 12 decembrie 2006 privind dreptul de închiriere și de împrumut și anumite drepturi conexe dreptului de autor în domeniul proprietății intelectuale (versiune codificată), publicată în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene L 376 din 27 decembrie 2006 / Directive 2006/115/EC of the European Parliament and of the Council of 12 December 2006 on rental right and lending right and on certain rights related to copyright in the field of intellectual property (codified version), published in the Official Journal of the European Union L 376 of 27 December 2006;

7. Directiva 2006/116/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 12 decembrie 2006 privind durata de protecție a dreptului de autor și a anumitor drepturi conexe (versiune codificată), publicată în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene L 372 din 27 decembrie 2006, așa cum a fost modificată ultima dată prin Directiva 2011/77/UE a Parlamentului European și a Consiliului din 27 septembrie 2011 / Directive 2006/116/EC of the European Parliament and of the Council of 12 December 2006 on the term of protection of copyright and certain related rights (codified version), published in the Official Journal of the European Union L 372 of 27 December 2006, as was last time amended by Directive 2011/77/EU of the European Parliament and of the Council of 27 September 2011;

8. Directiva 2009/24/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 23 aprilie 2009 privind protecția juridică a programelor pentru calculator (versiune codificată) (Text cu relevanță pentru SEE), publicată în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene L 111 din 5 mai 2009 / Directive 2009/24/EC of the European Parliament and of the Council of 23 April 2009 on the legal protection of computer programs (Codified version) (Text with EEA relevance), published in the Official Journal of the European Union L 111 of 5 May 2009;

9. Directiva (UE) 2017/1564 a Parlamentului European și a Consiliului din 13 septembrie 2017 privind anumite utilizări permise ale anumitor opere și ale altor obiecte ale protecției prin drept de autor și drepturi conexe în beneficiul persoanelor nevăzătoare, cu deficiențe de vedere sau cu dificultăți de citire a materialelor imprimate și de modificare a Directivei 2001/29/CE privind armonizarea anumitor aspecte ale dreptului de autor și drepturilor conexe în societatea informațională, publicată în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene L 242 din 20 august 2017 / Directive (EU) 2017/1564 of the European Parliament and of the Council of 13 September 2017 on certain permitted uses of certain works and other subject matter protected by copyright and related rights for the benefit of persons who are blind, visually impaired or otherwise print-disabled and amending Directive 2001/29/EC on the harmonisation of certain aspects of copyright and related rights in the information society, published in the Official Journal of the European Union L 242 of 20 August 2017;

precum și transpune parțial:

10. Directiva (UE) 2019/789 a Parlamentului European și a Consiliului din 17 aprilie 2019 de stabilire a normelor privind exercitarea dreptului de autor și a drepturilor conexe, aplicabile anumitor transmisii online ale organismelor de radiodifuziune și anumitor retransmisii ale programelor de televiziune și radio și de modificare a Directivei 93/83/CEE a Consiliului (Text cu relevanță pentru SEE), publicată în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene L 130 din 17 mai 2019 / Directive (EU) 2019/789 of the European Parliament and of the Council of 17 April 2019 laying down rules on the exercise of copyright and related rights applicable to certain online transmissions of broadcasting organisations and retransmissions of television and radio programmes, and

amending Council Directive 93/83/EEC (Text with EEA relevance), published in the Official Journal of the European Union L 130 of 17 May 2019;

11. Directiva 2014/26/UE a Parlamentului European și a Consiliului din 26 februarie 2014 privind gestiunea colectivă a drepturilor de autor și a drepturilor conexe și acordarea de licențe multiteritoriale pentru drepturile asupra operelor muzicale pentru utilizare online pe piața internă (Text cu relevanță pentru SEE), publicată în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene L 84 din 20 martie 2014 / Directive 2014/26/EU of the European Parliament and of the Council of 26 February 2014 on collective management of copyright and related rights and multi-territorial licensing of rights in musical works for online use in the internal market (Text with EEA relevance), published in the Official Journal of the European Union L 84 of 20 March 2014;

12. Directiva (UE) 2019/790 a Parlamentului European și a Consiliului din 17 aprilie 2019 privind dreptul de autor și drepturile conexe pe piața unică digitală și de modificare a Directivelor 96/9/CE și 2001/29/CE (Text cu relevanță pentru SEE), publicată în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene L 130 din 17 mai 2019 / Directive (EU) 2019/790 of the European Parliament and of the Council of 17 April 2019 on copyright and related rights in the Digital Single Market and amending Directives 96/9/EC and 2001/29/EC (Text with EEA relevance), published in the Official Journal of the European Union L 130 of 17 May 2019.

I. Obiectul proiectului

Proiectul național prezentat pentru expertiza de compatibilitate are drept obiectiv principal crearea unui nou cadru legislativ primar în domeniul dreptului de autor și drepturilor conexe, în vederea asigurării transpunerii *acquis*-ului UE în domeniul respectiv, prevăzut de actele UE menționate *supra*. Astfel, proiectul de Lege își propune reglementarea dreptului de autor și drepturilor conexe, gestiunea acestor drepturi, organizarea și funcționarea organizațiilor de gestiune colectivă, precum și procedurile și mijloacele de reparație aplicabile în cazul încălcării dreptului de autor și drepturilor conexe, în vederea oferirii unui grad sporit de protecție titularilor de drepturi.

În prezent, domeniul dreptului de autor și drepturilor conexe este reglementat de Legea nr. 139/2010 privind dreptul de autor și drepturile conexe care, însă, urmează a fi abrogată și substituită prin prezentul proiect de Lege.

Proiectul de act normativ reglementează, în principal, următoarele aspecte relevante din punct de vedere al transpunerii:

- Definește noțiunile relevante domeniului protecției dreptului de autor și drepturilor conexe, precum: „acord de reprezentare”, „autorul bazei de date”, „bază de date”, „comision de gestiune”, „comunicare publică prin satelit”, „entitate autorizată”, „exemplar în format accesibil”, „extragere”, „film”, „informație despre gestionarea drepturilor”, „împrumut”, „închiriere”, „mediu gestionat”, etc. (art. 3 din proiectul Legii);
- Prevede caracterul imprescriptibil al drepturilor morale, precum și termenul nelimitat al exercitării acestor drepturi, exercitat chiar și de moștenitori (art. 10 din proiectul Legii);
- Determină expres drepturile patrimoniale de care beneficiază autorul sau alt titular al dreptului de autor (art. 11 din proiectul Legii);
- Prevede termenele de protecție a dreptului de autor, precum cel al: operelor audiovizuale, operelor muzicale, fotografiilor, operelor anonime sau publicate sub pseudonim, operelor colective,

precum și a operelor publicate în volume, părților, fasciculelor, numerelor sau episoadelor, etc., precum și modalitatea de calcul al acestor termene (art. 12 și 13 din proiectul Legii);

- Stabilește cadrul de reglementare privind protecția operelor nepublicate anterior intrate în domeniul public (art. 14 din proiectul Legii);

- Institue prevederi ce au scop protecția programelor pentru calculator prin dreptul de autor, stabilind expres beneficiarii protecției, excepțiile și drepturile exclusive ale autorului unui program pentru calculator, decompilarea acestor programe (art. 23 - 28 din proiectul Legii);

- Prevede principiul remunerației echitabile în contractele de exploatare ale autorilor și interpreților, obligația de transparență, mecanismul de ajustare a contractelor în partea ce ține de remunerare, precum și institue procedura de soluționare alternativă a litigiilor, dreptul acestora de revocare integrală sau parțială a acordului sau contractului privind drepturile patrimoniale rezervate (art. 35 - 39 din proiectul Legii);

- Stabilește cadrul de reglementare a drepturilor conexe, prin identificarea drepturilor morale și patrimoniale ale interpreților, drepturilor patrimoniale ale producătorilor de fonograme, videograme, organizațiilor de radiofuziune și televiziune, precum și termenele de protecție a acestor drepturi conexe (art. 40 - 46 din proiectul Legii);

- Prevede protecția bazelor de date prin dreptul de autor, identificând domeniul de reglementare și obiectul protecției, drepturile și obligațiile de care beneficiază autorul unei baze de date și utilizatorul legitim, dreptul *Sui generis*, precum și excepțiile de la acesta, durata protecției, beneficiarii protecției prin dreptul *sui generis* (art. 47 - 53 din proiectul Legii);

- Prevede excepțiile și limitările exercitării dreptului de autor și drepturilor conexe: limitări de la dreptul de reproducere; excepții și limitări de la dreptul de reproducere, dreptul de radiodifuzare, dreptul de comunicare publică și dreptul de punere la dispoziția publicului; excepții în beneficiul persoanelor nevăzătoare, cu deficiențe de vedere sau cu dificultăți de citire a materialelor imprimate; obligațiile entităților autorizate în acest sens (art. 54 - 59 din proiectul Legii);

- Institue prevederi ce vizează protecția măsurilor tehnice și a informațiilor referitoare la gestionarea drepturilor (art. 60 - 61 din proiectul Legii);

- Stabilește norme privind utilizarea conținutului protejat de către prestatorii de servicii online de partajare de conținut, răspunderea pentru actele neautorizate, obligații de rezultat ale prestatorilor de servicii online de partajare de conținut, cooperarea dintre prestatorii de servicii online de conținut și titularii de drepturi, precum și soluționarea plângerilor parvenite ca rezultat al acestor raporturi (art. 62 - 66 din proiectul Legii);

- Prevede drepturile autorului sau titularului dreptului de autor sau drepturilor conexe stabilite în statutul organizației de gestiune colectivă, precum și drepturile autorului sau titularului dreptului de autor sau drepturilor conexe care nu este membru al organizației de gestiune colectivă (art. 67-69 din proiectul Legii);

- Prevede dreptul interpreților și al producătorilor de fonograme la remunerație unică echitabilă pentru radiodifuzarea și comunicarea publică a fonogramelor publicate în scop comercial (art. 73 din proiectul Legii);

- Detaliază dreptul de retransmitere prin cablu: retransmisia programelor de radio și televiziune, dreptul de suită, dreptul la remunerație echitabilă pentru împrumut public (art. 74 - 77 din proiectul Legii);

- Stabilește norme cu privire la gestiunea colectivă extinsă și gestiunea colectivă facultativă (art. 78 și 81 din proiectul Legii);

- Stabilește dispoziții cu privire la comunicarea publică prin satelit (art. 79 din proiectul Legii);

- Determină statutul și cerințele privind înființarea unui organism de gestiune colectivă, identifică membrii unei astfel de organizații, prevede structura organizatorică a acesteia, reglementează structura Adunării Generale privită ca organ suprem de conducere a organizațiilor de

gestiune colectivă, a Consiliului și Directorului general al organizației prenotate, precum și a Consiliului de supraveghere (art. 83 - 92 din proiectul Legii);

- Determină expres obligațiile generale ale organizațiilor de gestiune colectivă (art. 94 din proiectul Legii);

- Stabilește obligația de transparență în activitatea organizațiilor de gestiune colectivă, cu întocmirea la încheierea exercițiului financiar a unui raport de transparență (art. 95 și 96 din proiectul Legii);

- Identifică regulile privind remunerația în cadrul unei gestiuni colective și comisionul de gestiune (art. 97 - 98 din proiectul Legii);

- Prevede drepturile și obligațiile utilizatorilor (art. 105 din proiectul Legii);

- Stabilește măsuri, proceduri și mijloace de reparație în vederea asigurării respectării drepturilor și obligațiilor prevăzute prin proiectul de Lege (art. 109 - 120 din proiectul Legii).

II. Evaluarea din perspectiva compatibilității cu Dreptul UE

Din punct de vedere al dreptului UE, prin prisma obiectului de reglementare, prezentul demers normativ se circumscrie reglementărilor statuate la nivelul UE, subsumate *Politicii europene în domeniul protecției drepturilor de proprietate intelectuală*, pe segmentul legislativ – *protecția dreptului de autor și drepturilor conexe*.

Astfel, din perspectiva proiectului examinat, la nivelul legislației europene derivate prezintă relevanță directă dispozițiile: **Directivei 93/83/CEE** a Consiliului din 27 septembrie 1993 privind coordonarea anumitor norme referitoare la dreptul de autor și drepturile conexe aplicabile difuzării de programe prin satelit și retransmisiei prin cablu; **Directivei 96/9/CE** a Parlamentului European și a Consiliului din 11 martie 1996 privind protecția juridică a bazelor de date; **Directivei 2001/29/CE** a Parlamentului European și a Consiliului din 22 mai 2001 privind armonizarea anumitor aspecte ale dreptului de autor și drepturilor conexe în societatea informațională; **Directivei 2001/84/CE** a Parlamentului European și a Consiliului din 27 septembrie 2001 privind dreptul de suită în beneficiul autorului unei opere de artă originale; **Directivei 2004/48/CE** a Parlamentului European și a Consiliului din 29 aprilie 2004 privind respectarea drepturilor de proprietate intelectuală; **Directivei 2006/115/CE** a Parlamentului European și a Consiliului din 12 decembrie 2006 privind dreptul de închiriere și de împrumut și anumite drepturi conexe dreptului de autor în domeniul proprietății intelectuale; **Directivei 2006/116/CE** a Parlamentului European și a Consiliului din 12 decembrie 2006 privind durata de protecție a dreptului de autor și a anumitor drepturi conexe; **Directivei 2009/24/CE** a Parlamentului European și a Consiliului din 23 aprilie 2009 privind protecția juridică a programelor pentru calculator; **Directivei (UE) 2017/1564** a Parlamentului European și a Consiliului din 13 septembrie 2017 privind anumite utilizări permise ale anumitor opere și ale altor obiecte ale protecției prin drept de autor și drepturi conexe în beneficiul persoanelor nevăzătoare, cu deficiențe de vedere sau cu dificultăți de citire a materialelor imprimate și de modificare a Directivei 2001/29/CE privind armonizarea anumitor aspecte ale dreptului de autor și drepturilor conexe în societatea informațională; **Directivei (UE) 2019/789** a Parlamentului European și a Consiliului din 17 aprilie 2019 de stabilire a normelor privind exercitarea dreptului de autor și a drepturilor conexe, aplicabile anumitor transmisii online ale organismelor de radiodifuziune și anumitor retransmisii ale programelor de televiziune și radio și de modificare a Directivei 93/83/CEE a Consiliului; **Directivei 2014/26/UE** a Parlamentului European și a Consiliului din 26 februarie 2014 privind gestiunea colectivă a drepturilor de autor și a drepturilor conexe și acordarea de licențe multiteritoriale pentru drepturile asupra operelor muzicale pentru utilizare online pe piața internă și **Directivei (UE) 2019/790** a Parlamentului European și a

Consiliului din 17 aprilie 2019 privind dreptul de autor și drepturile conexe pe piața unică digitală și de modificare a Directivelor 96/9/CE și 2001/29/CE.

Asigurarea respectării drepturilor de autor și drepturilor conexe reprezintă un obiectiv de cooperare între RM și UE care rezultă din prevederile Acordului de Asociere, Titlul V “Comerț și aspecte legate de comerț”, Capitolul 9 “Drepturi de proprietate intelectuală”.

1. Directiva 93/83/CEE stabilește norme referitoare la dreptul de autor și drepturile conexe aplicabile difuzării de programe prin satelit și retransmisiei prin cablu. Obiectivul directivei prenotate este de a facilita acordarea de licențe pentru drept de autor și drepturi conexe pentru difuzarea de programe prin satelit și retransmisia prin cablu pe piața unică a UE, îmbunătățind astfel disponibilitatea transfrontalieră a programelor de radio și televiziune. Astfel, actul prevede o serie de noțiuni specifice domeniului reglementat (art. 1); instituie dreptul exclusiv al autorului de a autoriza comunicarea publică prin satelit a operelor protejate prin dreptul de autor (art. 2); condiții privind dobândirea drepturilor de difuzare (art. 3); drepturile artiștilor interpreți sau executanți, ale producătorilor de fonograme și ale organismelor de radiodifuziune și televiziune (art. 4); raportul dintre dreptul de autor și drepturile conexe (art. 4); măsuri de protecție pentru titularii drepturilor conexe dreptului de autor (art. 5); dispoziții tranzitorii (art. 7); dreptul de retransmisie prin cablu, mediatorii și prevenirea abuzurilor de poziție în negocieri (art. 8 – 12); dispoziții generale privind informarea Comisiei și raportul privind progresul în domeniul radiodifuziunii și televiziunii prezentat Parlamentului European, Consiliului și Comitetului Economic și Social (art. 13 și 14).

Din momentul adoptării și până în prezent, Directiva 93/83/CEE a fost supusă modificării doar prin *Directiva (UE) 2019/789 a Parlamentului European și a Consiliului din 17 aprilie 2019*, care a modificat definiția retransmisiei prin cablu inclusă în art. 1 (3) din actul UE, pentru a acoperi situații în care semnalele purtătoare de programe sunt transmise de organisme de radiodifuziune unor operatori de cablu prin procesul tehnic al introducerii directe.

Măsuri naționale de transpunere existente

Evaluând gradul de transpunere și implementare a Directivei 93/83/CE la nivel național, constatăm că, Legea nr. 139/2010 privind dreptul de autor și drepturile conexe, care urmează a fi abrogată din momentul intrării în vigoare a prezentului proiect de Lege, asigură transpunerea versiunii inițiale a acestui act UE.

a) Analiza comparativă a transpunerii Directivei 93/83/CEE

Evaluând gradul de transpunere a Directivei 93/83/CEE în proiectul național, menționăm cu titlu general că, acesta a asigurat **transpunerea integrală** a prevederilor actului UE, după cum urmează:

Proiectul național la art. 3 definește noțiunea de „satelit”, „comunicare publică prin satelit” și „retransmisie prin cablu”, astfel cum definește aceste noțiuni Directiva 93/83/CEE la art. 1, alin. (1), alin. (2), lit. (a) și alin. (3).

Art. 11 din proiectul național prevede dreptul exclusiv al autorului de a autoriza comunicarea publică prin satelit a operelor protejate prin dreptul de autor, astfel cum prevede și art. 2 din actul UE.

Proiectul național la art. 19, alin. (1) stabilește expres cine poate fi considerat autorul (coautorul) unei opere audiovizuale, în acord cu dispozițiile art. 1, alin. (5) din actul UE.

Art. 40 din proiectul național statuează că drepturile conexe se exercită fără a prejudicia dreptul de autor, astfel cum impune și actul UE la art. 5.

Art. 74 din proiectul național prevede dreptul autorilor și titularilor drepturilor de autor și drepturilor conexe, de retransmitere prin cablu prin intermediul unei organizații de gestiune colectivă, derogări în acest sens, cât și soluționarea divergențelor prin intermediul mediatorilor, astfel cum statuează prevederile art. 9, alin. (1) și (2), art. 10, art. 11, și art. 12, alin. (1) din actul UE.

Proiectul național la art. 79 stabilește condițiile și cerințele comunicării publice prin satelit, în special în cazurile semnalelor codificate, cât și celor transmise de o organizație situată în afara R. Moldova, în acord cu dispozițiile art. 1, alin. (2), lit. (c), (d) și art. 3, alin. (1) – (3) din Directiva 93/83/CEE.

Art. 83 din proiectul național definește și determină scopul organismelor de gestiune colectivă, similar prevederilor statuate la art. 1, alin. (4) din Directiva 93/83/CEE.

b) Prevederi ale Directivei 93/83/CEE cu caracter opțional

Actul UE conține unele prevederi cu caracter opțional, care nu au fost preluate în prezentul proiect de Lege și anume: **art. 6**, care oferă posibilitatea statelor membre de a institui măsuri de protecție mai extinse decât cele prevăzute la art. 8 din Directiva 92/100/CEE pentru titularii drepturilor conexe dreptului de autor și **art. 9, alin. (3)**, care stabilește că un stat membru poate să prevadă că, în cazul în care titularul autorizează transmisia inițială pe teritoriul său a unei opere sau a altui element protejat, se consideră că acesta a acceptat să nu își exercite drepturile pentru retransmisia prin cablu pe o bază individuală, ci să le exercite conform dispozițiilor din prezenta directivă.

c) Prevederi ale Directivei 93/83/CEE non aplicabile

Dispozițiile Directivei 93/83/CEE prevăzute la art. 3, alin. (4), art. 7, art. 8, alin. (2), art. 12, alin. (2) - (3), art. 13 - 15 nu pot fi implementate în legislația națională, având în vedere statutul Republicii Moldova de stat asociat al Uniunii Europene.

În concluzie, în urma evaluării efectuate, constatăm că, din perspectiva transpunerii Directivei 93/83/CEE, proiectul național și-a atins finalitatea urmărită, asigurând finalizarea procesului de transpunere corectă și integrală a actului UE în legislația națională.

2. Directiva 96/9/CE are drept obiectiv protecția juridică a bazelor de date indiferent de forma acestora. Astfel, protecția juridică a bazelor de date este reglementată sub aspect al protecției prin dreptul de autor pentru creația intelectuală pe care o presupune alegerea și dispunerea conținutului, dar și a protecției prin dreptul *sui generis* pentru o investiție substanțială (financiară și din punctul de vedere al resurselor umane, al efortului și al energiei) pentru obținerea, verificarea sau prezentarea conținutului unei baze de date. Așadar, actul UE prenotat identifică domeniul de aplicare a prevederilor acestuia, precum și definește noțiunea de „bază de date” (art. 1 și 2); prevede obiectul protecției dreptului de autor, calitatea de autor al bazei de date, actele restricționate și excepții la acestea (art. 3 - 6); stabilește obiectul și beneficiarii protecției *sui generis*, drepturile și

obligățiile utilizatorului legitim, cât și excepții de la dreptul *sui generis*, termene privind durata protecției (art. 7 - 11); sancțiuni privind încălcarea prevederilor directivei (art. 12); menținerea altor dispoziții legale (art. 13); aplicarea în timp (art. 14); caracterul obligatoriu al anumitor dispoziții (art. 15), precum și dispoziții finale (art. 16 și 17).

Din momentul adoptării și până în prezent, Directiva 96/9/CE a fost supusă modificării doar prin *Directiva (UE) 2019/790 a Parlamentului European și a Consiliului din 17 aprilie 2019*, care a revizuit textul art. 6, alin. (2) lit. (b) și art. 9, lit. (b) în vederea completării acestora cu sintagma „fără a aduce atingere excepțiilor și limitărilor prevăzute în Directiva (UE) 2019/790”. În măsura în care atât proiectul de Lege prenotat, cât și legislația națională în vigoare nu conține excepțiile și limitările prevăzute de Directiva (UE) 2019/790, titlul Directivei 96/9/CE în clauza de armonizare nu va conține referința la ultima ei modificare.

Măsuri naționale de transpunere existente

Evaluând gradul de transpunere și implementare a Directivei 96/9/CE la nivel național, constatăm că, Legea nr. 139/2010 privind dreptul de autor și drepturile conexe, care urmează a fi abrogată din momentul intrării în vigoare a prezentului proiect de Lege, asigură transpunerea parțială a acestui act UE.

a) Analiza comparativă a transunerii Directivei 96/9/CE

Evaluând gradul de transpunere a Directivei 96/9/CE în proiectul național, menționăm cu titlu general că, acesta a **asigurat transpunerea integrală** a prevederilor actului UE, după cum urmează:

Art. 1, alin. (4) din proiectul național prevede cadrul juridic aplicabil dispozițiilor privind programele de calculator și bazele de date, în acord cu prevederile art. 13 din Directiva 96/9/CE.

Proiectul național la art. 3 definește noțiunea de „bază de date”, „autorul bazei de date”, „extragere” și „reutilizare”, astfel cum definește aceste noțiuni Directiva 96/9/CE în art. 1, alin. (2), art. 4, alin. (1), art. 7, alin. (2), lit. (a) și (b).

Proiectul național la art. 47 stabilește domeniul de aplicare și obiectul protecției juridice a bazelor de date, în acord cu prevederile UE statuate la art. 1, alin. (1) și (3), art. 3 și art. 15.

Art. 48 și 49 din proiectul național prevede drepturile exclusive ale autorului bazei de date, precum și drepturile și obligațiile utilizatorului legitim, astfel cum prevede Directiva 96/9/CE la art. 4, alin. (2) și (3), art. 5-6, art. 8, alin. (2) și (3) și art. 12.

Proiectul național la art. 50 - 53 prevede obiectul protecției *sui generis*, precum și excepții de la acesta, durata protecției respective, cât și beneficiarii protecției *sui generis*, astfel cum prevede și art. 7, alin. (1), alin. (3) - (5), art. 8, alin. (1), art. 9 - 10, art. 11, alin. (1) din Directiva 96/9/CE.

b) Prevederi ale Directivei 96/9/CE non aplicabile

Dispozițiile Directivei 96/9/CE prevăzute la art. 11, alin. (2) și (3) și art. 14 - 17 nu pot fi implementate în legislația națională, având în vedere statutul Republicii Moldova de stat asociat al Uniunii Europene.

În concluzie, în urma evaluării efectuate, constatăm că, din perspectiva transpunerii Directivei 96/9/CE, proiectul național și-a atins finalitatea urmărită, asigurând finalizarea procesului de transpunere corectă și integrală a actului UE în legislația națională.

3. **Directiva 2001/29/CE** reglementează protecția juridică a dreptului de autor și a drepturilor conexe în cadrul pieței interne, acordând o atenție specială societății informaționale. Mai mult, aceasta vizează adaptarea legislației privind drepturile de autor și drepturile conexe la evoluția tehnologică și, în special, la societatea informațională, asigurând în același timp un grad ridicat de protecție a proprietății intelectuale. Astfel, actul UE respectiv prevede: obiectivul și domeniul de aplicare al actului UE prenotat (art. 1 - 2); drepturi și excepții privind: dreptul de reproducere (art. 2), dreptul de comunicare publică a operelor și dreptul de a pune la dispoziția publicului alte obiecte protejate (art. 3), dreptul de distribuire (art. 4); excepții și limitări (art. 5); protecția măsurilor tehnice și a informațiilor referitoare la gestionarea drepturilor (art. 6 - 7); dispoziții finale și tranzitorii (art. 8 - 15).

Din momentul adoptării și până în prezent, Directiva 2001/29/CE a fost supusă modificării prin *Directiva (UE) 2017/1564 a Parlamentului European și Consiliului din 13 septembrie 2017*, care modifică textul art. 5, alin. (3), lit. (b) pentru ca să prevadă excepții sau limitări în beneficiul persoanelor cu handicap și *Directiva (UE) 2019/790 a Parlamentului European și a Consiliului din 17 aprilie 2019*, care modifică conținutul art. 5, alin. (2), lit. (c), art. 5, alin. (3), lit. (a) și art. 12, alin. (4), lit. (e)-(g) privind excepțiile și limitările care se referă la actele de reproducere efectuate de biblioteci, instituții de învățământ sau muzee accesibile publicului sau de arhive și, respectiv, la utilizarea în scopul exclusiv al ilustrării în scopuri didactice sau de cercetare științifică, precum și alte dispoziții finale și tranzitorii.

Măsuri naționale de transpunere existente

Evaluând gradul de transpunere și implementare a Directivei 2001/29/CE la nivel național, constatăm că, Legea nr. 139/2010 privind dreptul de autor și drepturile conexe, care urmează a fi abrogată din momentul intrării în vigoare a prezentului proiect de Lege, asigură transpunerea versiunii inițiale a actului UE.

a) Analiza comparativă a transunerii Directivei 2001/29/CE

Evaluând gradul de transpunere a Directivei 2001/29/CE în proiectul național, menționăm cu titlu general că, acesta a asigurat **transpunerea integrală** a prevederilor actului UE, după cum urmează:

Proiectul național la art. 3 prevede noțiunea de „măsuri tehnice de protecție” și noțiunea de „informație despre gestionarea drepturilor”, astfel cum prevede art. 6, alin. (3) și art. 7, alin. (2) din Directiva 2001/29/CE.

Proiectul național la art. 11, lit. a), art. 42, alin. (1), lit. b), art. 43, lit. a), art. 44, lit. a) și art. 45, alin. (1), lit. (b) prevede dreptul exclusiv de a autoriza sau de a interzice reproducerea directă sau indirectă, temporară sau permanentă, prin orice mijloace și formă, în totalitate și parte, pentru: autori, a operelor lor; artiștii interpreți sau executanți, a fixărilor interpretărilor sau execuțiilor lor; producătorii de fonograme, a fonogramelor lor; producătorii primelor fixări ale filmelor, cu privire la originalul și copiile filmelor lor; precum și pentru organisme de radiodifuziune sau televiziune, a fixărilor programelor difuzate de acestea, indiferent dacă difuzările se fac prin fir sau prin aer, inclusiv prin cablu sau prin satelit, similar prevederilor art. 2 din Directiva 2001/29/CE.

Art. 11, lit. f) și g), art. 42, alin. (1), lit. i), art. 43, lit. g), art. 44, lit. g), art. 45, alin. (1) lit. i) prevăd dreptul exclusiv al autorului de a autoriza sau de a interzice punerea la dispoziția publicului, prin cablu sau fără cablu, astfel încât oricine să poată avea acces la acestea din orice loc și în orice moment, pentru: artiștii interpreți sau executanți, a fixărilor interpretărilor sau execuțiilor lor; producătorii de fonograme, a fonogramelor lor; producătorii primelor fixări ale filmelor, a originalului și copiilor filmelor lor; cât și pentru organisme de radiodifuziune sau televiziune, a fixărilor programelor difuzate de acestea, indiferent dacă difuzările se fac prin fir sau prin aer, inclusiv prin cablu sau prin satelit, astfel cum prevede art. 3 din actul UE prenotat.

Art. 11, lit. b) prevede dreptul exclusiv al autorului de a autoriza sau de a interzice orice formă de distribuire către public, prin vânzare sau prin altă modalitate, a originalului operei sau a copiilor acestuia, astfel cum prevede art. 4 din actul UE.

Proiectul național la art. 54 - 58 prevede excepțiile și limitările exercitării dreptului de autor și drepturilor conexe, în acord cu prevederile art. 5 din Directiva 2001/29/CE.

Proiectul național la art. 60 - 61 prevede protecția măsurilor tehnice și a informațiilor referitoare la gestionarea drepturilor, similar prevederilor art. 6 și 7 din actul UE.

Art. 120, alin. (1) prevede protecția juridică în cazul încălcării prevederilor referitoare la măsurile tehnice și a informațiilor referitoare la gestionarea drepturilor, în acord cu dispozițiile art. 6, alin. (1) și (2) din Directiva 2001/29/CE.

b) Prevederi ale Directivei 2001/29/CE cu caracter opțional

Actul UE conține unele prevederi cu caracter opțional, care nu au fost preluate în prezentul proiect național și anume: **art. 5, alin. (4)**, care stabilește că în cazurile în care statele membre pot să prevadă o excepție sau limitare la dreptul de reproducere în temeiul alin. (2) și (3), acestea pot să prevadă în mod similar o excepție sau limitare la dreptul de distribuire prevăzut la art. 4, în măsura justificată de scopul actului autorizat de reproducere și **art. 6, alin. 4**, paragraful doi, care prevede că un stat membru poate, de asemenea, să adopte astfel de măsuri cu privire la beneficiarul unei excepții sau limitări prevăzute în conformitate cu art. 5 alin. (2) lit. (b), mai puțin în cazul în care reproducerea în folos personal a fost deja permisă de către titularii de drepturi în măsura necesară pentru a beneficia de excepția sau limitarea în cauză și în conformitate cu dispozițiile art. 5 alin. (2) lit. (b) și alin. (5), fără a împiedica titularii de drepturi să adopte măsuri adecvate referitoare la numărul de reproduceri în conformitate cu aceste dispoziții.

c) Prevederi ale Directivei 2001/29/CE non aplicabile

Dispozițiile Directivei 2001/29/CE prevăzute la art. 10 - 15 nu pot fi implementate în legislația națională, având în vedere statutul Republicii Moldova de stat asociat al Uniunii Europene.

În concluzie, în urma evaluării efectuate, constatăm că, din perspectiva transpunerii Directivei 2001/29/CE, proiectul național și-a atins finalitatea urmărită, asigurând finalizarea procesului de transpunere corectă și integrală a actului UE în legislația națională.

4. Directiva 2001/84/CE are drept scop introducerea unui drept obligatoriu de suită în beneficiul autorilor operelor originale de artă. Astfel, acul UE prevede domeniul de aplicare a

dreptului de suită (art. 1 și 2); dispoziții speciale privind beneficiarii dreptului de suită, procentul de calcul pentru tranșele de vânzare a acestor opere, durata de protecție a acestui drept, precum și dreptul beneficiarilor de a obține informații necesare pentru a asigura achitarea drepturilor aferente revânzării (art. 3 - 9), precum și dispoziții finale de intrare în vigoare și aplicare în timp (art. 10 - 14).

Măsuri naționale de transpunere existente

Evaluând gradul de transpunere și implementare a Directivei 2001/84/CE la nivel național, constatăm că, Legea nr. 139/2010 privind dreptul de autor și drepturile conexe, care urmează a fi abrogată din momentul intrării în vigoare a prezentului proiect de Lege, asigură transpunerea parțială a acestui act UE.

a) Analiza comparativă a transunerii Directivei 2001/84/CE

Evaluând gradul de transpunere a Directivei 2001/84/CE în proiectul național, menționăm cu titlu general că, acesta **a asigurat transpunerea integrală** a prevederilor actului UE, după cum urmează:

Proiectul național la art. 76, alin. (1) - (3) prevede obiectul dreptului de suită, caracterul inalienabil al acestuia, precum și dreptul autorilor operelor originale de artă de a încasa o cotă din prețul net de vânzare obținut la orice revânzare a operei, în acord cu art. 1 din Directiva 2001/84/CE.

Art. 76, alin. (5) - (11) din proiectul național stabilește expres operele de artă cărora li se aplică dreptul de suită, beneficiarii acestui drept, precum și dispoziții speciale privind pragul de aplicare, procente și baza de calcul al tranșelor de vânzare a acestor opere, cât și durata de protecție a acestor drepturi, astfel cum prevede și art. 3 - 9 din Directiva 2001/84/CE.

b) Prevederi ale Directivei 2001/84/CE cu caracter opțional

Actul UE conține unele prevederi cu caracter opțional, care nu au fost preluate în prezentul proiect național și anume: **art. 1, alin. (3), art. 4, alin. (2) și art. 7, alin. (3)** care prevăd că statele membre pot să prevadă ca dreptul de suită asupra operelor originale, să nu se aplice actelor de revânzare în cadrul cărora vânzătorul a achiziționat opera direct de la autorul acesteia cu mai puțin de trei ani înainte de data revânzării în cauză și dacă prețul de revânzare nu depășește 10 000 EUR; posibilitatea statelor de a aplica un procent de 5 % pentru tranșa din prețul de vânzarea operelor cu pre de vânzare până la 50 000 euro; precum și posibilitatea statelor de a trata în același mod și autorii resortisanți, în vederea protecției dreptului de suită.

c) Prevederi ale Directivei 2001/84/CE non aplicabile

Dispozițiile Directivei 2001/84/CE prevăzute la art. 7, alin. (2), art. 8, alin. (2) - (3), art. 10 - 14, nu pot fi implementate în legislația națională, având în vedere statutul Republicii Moldova de stat asociat al Uniunii Europene.

În concluzie, în urma evaluării efectuate, constatăm că, din perspectiva transunerii Directivei 2001/84/CE, proiectul național și-a atins finalitatea urmărită, asigurând finalizarea procesului de transpunere corectă și integrală a actului UE în legislația națională.

5. **Directiva 2004/48/CE** prevede un set minim de măsuri, proceduri și mijloace de reparare care să permită respectarea efectivă în materie civilă a drepturilor de proprietate intelectuală, în vederea asigurării un nivel standardizat de protecție în cadrul întregii piețe interne UE. Astfel, actul UE prevede obiectul și domeniul de aplicare a acestuia (art. 1 și 2); cât și prevede măsuri, proceduri și mijloace de reparație necesare pentru a asigura respectarea drepturilor de proprietate intelectuală (art. 3 - 15), precum și alte dispoziții finale privind cooperarea, punerea în aplicare, și intrarea în vigoare a actului UE prenotat (art. 16 - 22).

Măsuri naționale de transpunere existente

Evaluând gradul de transpunere și implementare a Directivei 2004/48/CE la nivel național, constatăm că, Legea nr. 139/2010 privind dreptul de autor și drepturile conexe, care urmează a fi abrogată din momentul intrării în vigoare a prezentului proiect de Lege, asigură transpunerea parțială a prevederilor actului UE prenotat.

a) Analiza comparativă a transpunerii Directivei 2004/48/CE

Evaluând gradul de transpunere a Directivei 2004/48/CE în proiectul național, menționăm cu titlu general că, acesta **a asigurat transpunerea integrală** a prevederilor actului UE, după cum urmează:

Proiectul național la art. 109 prevede scopul și domeniul de aplicare al măsurilor, procedurilor și mijloacelor de reparație în ceea ce privește încălcarea drepturilor de proprietate intelectuală, astfel cum prevede și art. 1, art. 2, alin. (1) și art. 3 din Directiva 2004/48/CE.

Art. 110 din proiectul național identifică persoanele îndreptățite să solicite aplicarea unor măsuri, proceduri și mijloace de reparație, precum și prezumția calității de autor sau de titular al dreptului, în acord cu dispozițiile art. 4 și art. 5 din actul UE.

Art. 111 din proiectul național stabilește măsurile de asigurare/conservare a probelor, astfel cum prevede actul UE la art. 7.

Proiectul național la art. 112 prevede obligația părților de a prezenta dovezi suficiente, rezonabile și fondate în cadrul acțiunii privind încălcarea drepturilor, astfel cum prevede și art. 6 din Directiva 2004/48/CE.

Proiectul național la art. 113 asigură dreptul la informare în acțiunile referitoare la încălcarea unui drept de proprietate intelectuală, în acord cu dispozițiile art. 8 din actul UE.

Art. 114 și art. 115 stabilesc măsurile provizorii și de conservare a acțiunii privind încălcarea dreptului, cât și măsurile corective, astfel cum prevăd dispozițiile art. 9 - 10 din Directiva 2004/48/CE.

Art. 116 - 119 din proiectul național stabilesc norme privind asigurarea executării hotărârii judecătorești, identifică măsuri alternative de executare, stabilesc proporțiile despăgubirilor (daune/interese), cât și publicarea acestor hotărâri emise de instanța de judecată, în acord cu dispozițiile art. 11 - 15 din Directiva 2004/48/CE.

b) Prevederi ale Directivei 2004/48/CE cu caracter opțional

Actul UE conține unele prevederi cu caracter opțional, care nu au fost preluate în prezentul proiect național și anume: **art. 6, alin. (1)** și **art. 16**, care stabilesc că statele membre pot să prevadă că un eșantion rezonabil al unui număr mare de copii ale unei opere sau ale oricărui alt obiect protejat să fie considerat de către autoritățile judecătorești competente ca reprezentând dovezi suficiente; și fără a aduce atingere măsurilor, procedurilor și mijloacelor de reparație de natură civilă și administrativă prevăzute prin prezenta directivă, statele membre pot să aplice alte sancțiuni corespunzătoare în cazul încălcării unor drepturi de proprietate intelectuală.

c) Prevederi ale Directivei 2004/48/CE non aplicabile

Dispozițiile Directivei 2004/48/CE prevăzute la art. 17 - 22 nu pot fi implementate în legislația națională, având în vedere statutul Republicii Moldova de stat asociat al Uniunii Europene.

În concluzie, în urma evaluării efectuate, constatăm că, din perspectiva transpunerii Directivei 2004/48/CE, proiectul național și-a atins finalitatea urmărită, asigurând finalizarea procesului de transpunere corectă și integrală a actului UE în legislația națională.

6. Directiva 2006/115/CE armonizează situația juridică privind dreptul de închiriere, dreptul de împrumut și anumite drepturi conexe, pentru a oferi un nivel mai ridicat de protecție pentru proprietatea literară și artistică. Astfel, actul UE prenotat prevede: obiectul armonizării (art. 1); noțiuni specifice domeniului reglementat (art. 2); titularii și obiectul dreptului de închiriere și de împrumut (art. 3); cerințe specifice la închirierea programelor pentru calculator (art. 4); dreptul la o remunerație echitabilă care nu poate face obiectul unei renunțări (art. 5); derogare de la dreptul exclusiv de împrumut public (art. 6); identifică drepturi conexe dreptului de autor, precum: dreptul de fixare (art. 7), radiodifuziunea și comunicarea publică (art. 8), dreptul de distribuție (art. 9), precum și limitarea drepturilor (art. 10); dispoziții finale și tranzitorii, tabel de corespondență (art. 11-16 și Anexa I - II).

Măsuri naționale de transpunere existente

Evaluând gradul de transpunere și implementare a Directivei 2006/115/CE la nivel național, constatăm că, **Legea nr. 139/2010** privind dreptul de autor și drepturile conexe, care urmează a fi abrogată din momentul intrării în vigoare a prezentului proiect de Lege, asigură transpunerea parțială a prevederilor actului UE prenotat.

a) Analiza comparativă a transunerii Directivei 2006/115/CE

Evaluând gradul de transpunere a Directivei 2006/115/CE în proiectul național, menționăm cu titlu general că, acesta **a asigurat transpunerea integrală** a prevederilor actului UE, după cum urmează:

Proiectul național la art. 3 definește noțiunea de „închiriere”, „împrumut” și „film”, astfel cum definește aceste noțiuni Directiva 2006/115/CE în art. 2, alin. (1).

Art. 11, lit. c) și d) din proiectul național prevede că autorul sau alt titular al dreptului de autor are dreptul patrimonial exclusiv să permită sau să interzică utilizarea operei sale prin închiriere acesteia, excepție fiind operele de arhitectură și operele de artă aplicată, cât și împrumutul acesteia, astfel cum statuează art. 3, alin. (1), lit. (a) și alin. (2) din Directiva 2006/115/CE.

Proiectul național la art. 19, alin. (1) stabilește expres cine poate fi considerat autorul (coautorul) unei opere audiovizuale, similar dispozițiilor art. 2, alin. (2) din Directiva 2006/115/CE.

Art. 25 din proiectul național identifică drepturile exclusive ale autorului unui program pentru calculator, astfel, integrând și prevederile art. 4 din actul UE.

Art. 29, alin. (1) din proiectul național prevede că autorul sau titularii dreptului de autor sau ai drepturilor conexe pot transmite, integral sau parțial, drepturile patrimoniale, prin contract sau cesiune, precum și prin succesiune, în acord cu prevederile art. 3, alin. (3) și art. 9, alin. (4) din actul UE.

Proiectul național la art. 40 prevede că drepturile conexe se exercită fără a prejudicia dreptul de autor, astfel cum impune și art. 12 din Directiva 2006/115/CE.

Proiectul național la art. 42 - 45 identifică drepturile patrimoniale ale interpreților, drepturile producătorilor de fonograme și videograme, precum și drepturile organizațiilor de radiofuziune și televiziune, în acord cu prevederile art. 3, alin. (1), lit. (b) - (d) și alin. (6); art. 7; art. 8, alin. (1) și (3); art. 9, alin. (1).

Proiectul național la art. 54 - 57 prevede excepții și limitări în cadrul exercitării dreptului de autor și drepturilor conexe, în special excepții și limitări de la dreptul de reproducere, dreptul de radiodifuzare, dreptul de comunicare publică și dreptul de punere la dispoziția publicului, în acord cu prevederile art. 10 din Directiva 2006/115/CE.

Art. 73, art. 77 și art. 81 din proiectul național reglementează domeniul remunerației echitabile pentru împrumut public, pentru radiodifuzarea și comunicarea publică a fonogramelor publicate în scop comercial, dar și o remunerație echitabilă, rezervat autorilor și interpreților după cesionarea drepturilor exclusive de închiriere sau împrumut, astfel cum prevede art. 3, alin. (5); art. 6 și art. 8, alin. (2) din Directiva 2006/115/CE.

b) Prevederi ale Directivei 2006/115/CE cu caracter opțional

Actul UE conține o prevedere cu caracter opțional, care nu a fost preluată în prezentul proiect național și anume - **art. 10, alin. (2)** care prevede că orice stat membru poate să prevadă (fără a aduce atingere art. 10, alin. (1)) în ceea ce privește protecția artiștilor interpreți sau executanți, a producătorilor de fonograme, a organismelor de radiodifuziune și a producătorilor primelor fixări de filme, limitări de aceeași natură ca și cele prevăzute de legislația pentru protecția dreptului de autor privind operele literare și artistice.

c) Prevederi ale Directivei 2006/115/CE non aplicabile

Dispozițiile Directivei 2006/115/CE prevăzute la Capitolul IV „Dispoziții comune” nu pot fi implementate în legislația națională, având în vedere statutul Republicii Moldova de stat asociat al Uniunii Europene.

În concluzie, în urma evaluării efectuate, constatăm că, din perspectiva transpunerii Directivei 2006/115/CE, proiectul național și-a atins finalitatea urmărită, asigurând finalizarea procesului de transpunere corectă și integrală a actului UE în legislația națională.

7. Directiva 2006/116/CE vine să reglementeze detaliat durata de protecție a drepturilor de autor și a anumitor drepturi conexe, cât și anumite modalități de aplicare, cum ar fi data de la care

este calculată fiecare durată de protecție. Astfel, actul UE prevede termene de protecție a dreptului de autor, în special, al operelor anonime sau publicate sub pseudonim, operelor colective, operelor publicate în volume, părți, fascicule, numere sau episoade, cât și compozițiilor muzicale (art. 1); durata de protecție a unei opere cinematografice sau audiovizuale (art. 2); durata de protecție a drepturilor artiștilor interpreți sau executanți (art. 3); protecția operelor publicate anterior (art. 4); protecția edițiilor critice și științifice (art. 5); protecția fotografiilor (art. 6); protecția față de resortisanți ai țărilor terțe (art. 7); calculul acestor termene (art. 8); drepturile morale (art. 9); dispoziții finale și tranzitorii (art. 10 - 14); termene de transpunere/tabel de corespondență cu directiva UE abrogată, în speță, Directiva 93/83/CEE (Anexa I și II).

Din momentul adoptării și până în prezent Directiva 2006/116/CE a fost supusă modificării doar de *Directiva 2011/77/UE a Parlamentului European și a Consiliului din 27 septembrie 2011*, care, prin revizuirea art. 1 și 3 din actul UE respectiv, a prelungit termenul de protecție pentru înregistrările muzicale de la 50 la 70 de ani și a prevăzut modalitatea de calculare a termenului de protecție pentru melodii și pentru alte compoziții muzicale cu text create de către mai mulți autori. Motivul invocat a fost faptul că artiștii interpreți sau executanți debutează adesea devreme, iar termenul de 50 de ani pentru fixarea executării, cum este cazul înregistrărilor, nu le proteja executările pe întreaga durată a vieții. Totodată, a suportat completări și art. 10, alin. (6) privind aplicarea în timp a compozițiilor muzicale cu text.

Măsuri naționale de transpunere existente

Evaluând gradul de transpunere și implementare a Directivei 2006/116/CE la nivel național, constatăm că, Legea nr. 139/2010 privind dreptul de autor și drepturile conexe, care urmează a fi abrogată din momentul intrării în vigoare a prezentului proiect de Lege, asigură transpunerea parțială a prevederilor actului UE prenotat.

a) Analiza comparativă a transunerii Directivei 2006/116/CE

Evaluând gradul de transpunere a Directivei 2006/116/CE în proiectul național, menționăm cu titlu general că, acesta **a asigurat transpunerea integrală** a prevederilor actului UE, după cum urmează:

Proiectul național la art. 12 - 15 prevede termenele de protecție a dreptului de autor pentru operele anonime sau publicate sub pseudonim; operele colective; operele publicate în volume, părți, fascicule, numere sau episoade; compozițiile muzicale; operele audiovizuale; fotografiile, cât și edițiile critice și științifice, astfel cum prevăd și dispozițiile art. 1 - 2, art. 4 - 6 din Directiva 2006/116/CE.

Art. 10, alin. (4) și (5) stabilește caracterul și exercitarea drepturilor morale, în acord cu dispozițiile art. 9 din Directiva 2006/116/CE.

Art. 46 din proiectul național stabilește termenele de protecție a drepturilor conexe, astfel cum prevede art. 3 din Directiva 2006/116/CE.

b) Prevederi ale Directivei 2006/116/CE cu caracter opțional

Actul UE conține o prevedere cu caracter opțional, care nu au fost preluată în prezentul proiect național și anume cea statuată la art. 6, care se referă la dreptul statului de a proteja și alte fotografii decât cele originale.

c) Prevederi ale Directivei 2006/116/CE non aplicabile

Dispozițiile Directivei 2006/116/CE prevăzute la art. 3 (2) ultimul paragraf, art. 7, art. 10 - 14, Anexa I - II nu pot fi implementate în legislația națională, având în vedere statutul Republicii Moldova de stat asociat al Uniunii Europene.

În concluzie, în urma evaluării efectuate, constatăm că, din perspectiva transpunerii Directivei 2006/116/CE, proiectul național și-a atins finalitatea urmărită, asigurând finalizarea procesului de transpunere corectă și integrală a actului UE în legislația națională.

8. Directiva 2009/24/CE vine să protejeze programele pentru calculator prin dreptul de autor. Astfel, actul UE stabilește: obiectul protecției (art. 1); calitatea de autor al programelor (art. 2); beneficiarii protecției (art. 3); acte restricționate și excepții de la actele restricționate (art. 4); decompilarea (art. 6); măsuri speciale de protecție (art. 7); menținerea aplicării altor dispoziții legale (art. 8); alte dispoziții finale și tranzitorii (art. 9-12, precum și Anexa I și II).

Măsuri naționale de transpunere existente

Evaluând gradul de transpunere și implementare a Directivei 2009/24/CE la nivel național, constatăm că, Legea nr. 139/2010 privind dreptul de autor și drepturile conexe, care urmează a fi abrogată din momentul intrării în vigoare a prezentului proiect de Lege asigură transpunerea parțială a prevederilor actului UE prenotat.

a) Analiza comparativă a transpunerii Directivei 2009/24/CE

Evaluând gradul de transpunere a Directivei 2009/24/CE în proiectul național, menționăm cu titlu general că, acesta **a asigurat transpunerea integrală** a prevederilor actului UE, după cum urmează:

Proiectul național la art. 3 prevede noțiunea de „program pentru calculator” în acord cu cerințele și prevederile art. 1, alin. (1) și (2) din Directiva 2009/24/CE.

Art. 23 din proiectul național instituie obiectul protecției, astfel cum prevede și actul UE la art. 1, alin. (1) și alin. (3).

Art. 24 din proiectul național prevede calitatea de autor al programelor și beneficiarii protecției, astfel cum prevede art. 2 și art. 3 din Directiva 2009/24/CE.

Proiectul național la art. 25 - 26 prevede drepturile exclusive ale autorului unui program pentru calculator, cât și excepții de la acestea, în acord cu prevederile art. 4 - 5 din Directiva 2009/24/CE.

Art. 28 din proiectul național prevede decompilarea programelor pentru calculator și condițiile ce urmează a fi îndeplinite, astfel cum prevede art. 6 din Directiva 2009/24/CE.

b) Prevederi ale Directivei 2009/24/CE non aplicabile

Dispozițiile Directivei 2009/24/CE prevăzute la art. 9 - 12 și Anexa I - II nu pot fi implementate în legislația națională, având în vedere statutul Republicii Moldova de stat asociat al Uniunii Europene.

În concluzie, în urma evaluării efectuate, constatăm că, din perspectiva transpunerii Directivei 2009/24/CE, proiectul național și-a atins finalitatea urmărită, asigurând finalizarea procesului de transpunere corectă și integrală a actului UE în legislația națională.

9. Directiva (UE) 2017/1564 urmărește armonizarea mai aprofundată a dreptului UE aplicabil dreptului de autor și drepturilor conexe în cadrul pieței interne, prin instituirea de norme privind utilizarea anumitor opere și a altor obiecte ale protecției fără autorizarea titularilor de drepturi, în beneficiul persoanelor nevăzătoare, cu deficiențe de vedere sau cu dificultăți de citire a materialelor imprimate. Astfel, actul UE instituie norme privind: obiectul și domeniul de aplicare (art. 1); definește noțiuni specifice domeniului reglementat (art. 2); utilizări permise (art. 3); exemplar în format accesibil pe piața unică (art. 4); obligațiile entităților autorizate (art. 5); transparența și schimbul de informații (art. 6); protecția datelor cu caracter personal (art. 7); modificările aduse Directivei 2001/29/CE (art. 8); raportare, revizuire, transpunere, intrare în vigoare și destinatari (art. 9 - 13).

Evaluând gradul de transpunere și implementare a Directivei 2017/1564/UE, constatăm că, până la etapa actuală, Republica Moldova nu a asigurat transpunerea prevederilor actului UE în legislația națională, prezentul proiect fiind **exercițiul primar de transpunere a acesteia**.

a) Analiza comparativă a transunerii Directivei 2017/1564/UE

Evaluând gradul de transpunere a Directivei 2017/1564/UE în proiectul național, menționăm cu titlu general că, acesta **a asigurat transpunerea integrală** a prevederilor actului UE, după cum urmează:

Proiectul național la art. 3 definește noțiunea de „operă sau alt obiect al protecției”, „persoană beneficiară”, „exemplar în format accesibil” și „entitate autorizată”, astfel cum definește și Directiva 2017/1564/UE aceste noțiuni la art. 2.

Proiectul național la art. 58 - 59 prevede excepții în beneficiul persoanelor nevăzătoare, cu deficiențe de vedere sau cu dificultăți de citire a materialelor imprimate, precum și obligațiile entităților autorizate în acest sens, în acord cu prevederile art. 3 - 6 din Directiva 2017/1564/UE.

b) Prevederi ale Directivei 2017/1564/UE non aplicabile

Dispozițiile Directivei 2017/1564/UE prevăzute la art. 6, alin. (2), art. 9 - 13 nu pot fi implementate în legislația națională, având în vedere statutul Republicii Moldova de stat asociat al Uniunii Europene.

În concluzie, în urma evaluării efectuate, constatăm că, din perspectiva transunerii Directivei 2017/1564/UE, proiectul național și-a atins finalitatea urmărită, asigurând finalizarea procesului de transpunere corectă și integrală a actului UE în legislația națională.

10. Directiva (UE) 2019/789 stabilește norme care vizează îmbunătățirea accesului transfrontalier la un număr mai mare de programe de televiziune și radio, prin facilitarea obținerii de drepturi pentru furnizarea de servicii online care sunt auxiliare difuzării de anumite tipuri de

programe de televiziune și radio și pentru retransmisia programelor de televiziune și radio. Prezenta directivă stabilește, de asemenea, norme pentru transmisia de programe de televiziune și radio prin procesul de introducere directă. Astfel, actul UE prenotat cuprinde dispoziții specifice privind: obiectul de reglementare (art. 1); noțiuni relevante materiei respective (art. 2); serviciile online auxiliare ale organismelor de radiodifuziune, aplicarea principiului „țării de origine” la serviciile online auxiliare (art. 3); retransmisia programelor de televiziune și radio (art. 4 - 7); transmisia de programe prin introducere directă (art. 8); dispoziții finale și tranzitorii (art. 9 - 14).

Evaluând gradul de transpunere și implementare a Directivei 2019/789/UE, constatăm că, până la etapa actuală, Republica Moldova nu a asigurat transpunerea prevederilor actului UE în legislația națională, **prezentul proiect fiind exercițiul primar de transpunere a acesteia.**

a) Analiza comparativă a transunerii Directivei 2019/789/UE

Evaluând gradul de transpunere a Directivei 2019/789/UE în proiectul național, menționăm cu titlu general că, acesta **a asigurat transpunerea parțială** a prevederilor actului UE, după cum urmează:

Proiectul național la art. 3 definește noțiunea de „retransmisie”, „mediu gestionat” și „serviciu de acces la internet”, astfel cum impune norma art. 2 din Directiva 2019/789/UE.

Art. 75 din proiectul național prevede retransmisia programelor de radio și televiziune, în acord cu prevederile art. 4 - 6 din Directiva 2019/789/UE.

b) Obiecții privind compatibilitatea Directivei 2019/789/UE

Noțiunea de „serviciu de acces la internet” prevăzută la art. 3 din proiectul național urmează a fi revizuită în vederea excluderii sintagmei „conform Regulamentului (UE) 2015/2120 a Parlamentului European și al Consiliului” or o astfel de abordare nu poate să-și găsească reflectare într-un act național, având în vedere statutul Republicii Moldova de stat asociat al UE și normele de tehnică legislativă din Legea nr. 100/2017.

Cu referire la noțiunea de „serviciu online auxiliar”, „introducere directă” prevăzute la art. 2 din Directiva 2019/789/UE, precum și prevederile actului UE de la art. 3 și art. 8, care prevăd aplicarea principiului „țării de origine” la serviciile auxiliare și prevederilor ce țin de retransmisia de programe prin introducere directă menționăm, că, acestea nu fac obiect al prezentului proiect de Lege, în măsura în care, potrivit autorilor și mențiunilor făcute în Tabelul de concordanță, acestea nu pot și preluate pentru moment, în măsura în care acestea prevalează nivelul de dezvoltare economică și socială a țării. Totodată, din aceleași considerente, Tabelul de concordanță nu indică o perioadă estimativă de asigurare a transunerii prevederilor în cauză în legislația națională.

Cu referire la acest principiu menționăm, că, actul UE prenotat introduce un drept exclusiv autorilor în vederea autorizării comunicărilor publice prin satelit a lucrărilor acestora. Astfel, pentru facilitarea difuzării transfrontaliere a programelor prin satelit, directiva prevede că comunicarea publică prin satelit are loc în țara UE de origine a transmisiei prin satelit, adică în țara UE în care semnalele purtătoare de program sunt introduse, sub controlul și sub responsabilitatea organismului de radiodifuziune sau televiziune, într-un lanț neîntrerupt de comunicare conducând la satelit și revenind spre pământ. Conform acestui „principiu al țării de origine”, autorizarea dreptului de autor pentru difuzarea de programe prin satelit trebuie obținută numai pentru țara UE de origine a difuzării de programe prin satelit și nu pentru țările UE în care sunt recepționate semnalele.

c) Prevederi ale Directivei 2019/789/UE cu caracter opțional

Actul UE conține două prevederi cu caracter opțional, care nu au fost preluate în prezentul proiect național și anume: cea statuată la **art. 7** privind retransmisia unei transmisii inițiale provenind din același stat membru - „Statele membre pot prevedea că normele din prezentul capitol și din capitolul III din Directiva 93/83/CEE se aplică în situațiile în care atât transmisia inițială, cât și retransmisia au loc pe teritoriul lor” și cea prevăzută la **art. 8, alin. (2)** privind transmisia de programe prin introducere directă - „Statele membre pot prevedea ca art. 4, 5 și 6 din prezenta directivă să se aplice *mutatis mutandis* exercitării de către titularii de drepturi a dreptului de a acorda sau refuza distribuitorilor de semnale autorizarea pentru o transmisie menționată la alin. (1), care are loc prin unul dintre mijloacele tehnice menționate la art. 1 alin. (3) din Directiva 93/83/CEE sau la art. 2 pct. 2 din prezenta directivă”.

d) Prevederi ale Directivei 2019/789/UE non aplicabile

Dispozițiile Directivei 2019/789/UE prevăzute la art. 10 - 14 nu pot fi implementate în legislația națională, având în vedere statutul Republicii Moldova de stat asociat al Uniunii Europene.

În concluzie, în urma evaluării efectuate, constatăm că, din perspectiva transpunerii Directivei 2019/789/UE, proiectul național și-a atins finalitatea urmărită, asigurând transpunerea parțială a actului UE în legislația națională.

11. Directiva 2014/26/UE stabilește cerințele necesare pentru asigurarea unei bune funcționări a gestionării drepturilor de autor și a drepturilor conexe de către organismele de gestiune colectivă. Aceasta stabilește, de asemenea, cerințele privind acordarea de către organismele de gestiune colectivă a licențelor multiteritoriale pentru drepturile de autor asupra operelor muzicale pentru utilizare online. Astfel, actul UE prenotat cuprinde dispoziții specifice privind: Obiectivul, domeniul de aplicare și noțiuni relevante materiei respective (art. 1 - 3); Organisme de gestiune colectivă - reprezentarea titularilor de drepturi și membrii și structura organismelor de gestiune colectivă (art. 4 - 10); gestionarea veniturilor provenite din drepturi (art. 11 - 13); gestionarea drepturilor în numele altor organisme de gestiune colectivă (art. 14 - 15); relații cu utilizatorii (art. 16 - 17); transparență și raportare (art. 18 - 22); Acordarea de licențe multiteritoriale pentru drepturile online asupra operelor muzicale de către organismele de gestiune colectivă (art. 23 - 32); Măsuri de executare (art. 33 - 38); Raportare și dispoziții finale (art. 39 - 45); Informațiile incluse în raportul anual de transparență și în raportul special (Anexa).

Evaluând gradul de transpunere și implementare a Directivei 2014/26/UE, constatăm că, până la etapa actuală, Republica Moldova nu a asigurat transpunerea prevederilor actului UE în legislația națională, prezentul proiect fiind **exercițiul primar de transpunere a acestuia**.

a) Analiza comparativă a transpunerii Directivei 2014/26/UE

Evaluând gradul de transpunere a Directivei 2014/26/UE în proiectul național, menționăm cu titlu general că, acesta **a asigurat transpunerea parțială** a prevederilor actului UE, după cum urmează:

Proiectul național la art. 3 definește o serie de noțiuni precum „titular ai dreptului de autor”, „titulari de drepturi conexe”, „statut”, „venituri provenite din drepturi”, „comision de gestiune”,

„acord de reprezentare“, „utilizator“, „repertoriu“, astfel cum definește aceste noțiuni art. 3 din Directiva 2014/26/UE.

Art. 68 din proiectul național prevede drepturile autorului sau titularului dreptului de autor sau drepturilor conexe stabilite în statutul organizației de gestiune colectivă, în acord cu prevederile art. 5 din actul UE.

Proiectul național la art. 69 prevede drepturile autorului sau titularului de drepturi care nu este membru al unei organizații de gestiune colectivă, dar care are o legătură juridică directă cu aceasta, prin lege sau prin cesiune, licență sau alt tip de înțelegere contractuală, astfel implementând dispozițiile art. 7 din Directiva 2014/26/UE.

Proiectul național la art. 83 definește organizația de gestiune colectivă, astfel cum o definește și Directiva 2014/26/UE la art. 3, lit. (a), precum și identifică statutul acesteia/membrii organizațiilor de gestiune colectivă (art. 85-86), astfel cum prevede art. 6 din actul UE prenotat.

Art. 88 din proiectul național cuprinde reglementări privind organizarea Adunării Generale a membrilor, astfel cum prevede legislația UE corespondentă, în speță, art. 3, lit. (f), art. 8 și Anexa la Directiva 2014/26/UE.

Proiectul național la art. 87, alin. (2) și art. 89, alin. (6) prevede obligațiile persoanelor care administrează activitatea unui organism de gestiune colectivă, astfel cum prevede art. 10 din actul UE.

Proiectul național la art. 92 instituie, în scopul monitorizării permanente a activității desfășurate atât de organizația de gestiune colectivă, cât și de către directorul general, la nivelul fiecărei organizații de gestiune colectivă, un Consiliu de supraveghere, astfel cum impune norma art. 9 din Directiva 2014/26/UE.

Art. 94 din proiectul național prevede obligațiile generale ale organizațiilor de gestiune colectivă, astfel cum prevede norma art. 4, art. art. 11, alin. (2), art. 14, art. 15, alin. (1), parțial art. 16 și art. 33 din Directiva 2014/26/UE.

Art. 95 - 96 din proiectul național descrie principiul transparenței în activitatea organizațiilor de gestiune colectivă, stabilind expres informațiile care necesită a fi prezentate de către acestea, la dispoziția fiecărui titular de drepturi, precum și obligația întocmirii unui raport anual de transparență, de către organizația de gestiune, în termen de 8 luni de la închiderea exercițiului financiar, fiind stabilite expres și în acest caz, informațiile care urmează a fi încorporate în acest raport, în acord cu prevederile art. 18-22 și Anexa Directivei 2014/26/UE.

Proiectul național la art. 97 - 98 stabilește regulile privind repartizarea remunerațiilor titularilor de drepturi, precum și comisionul de gestiune, rețineri, aplicate de organizația de gestiune, astfel cum stabilește art. 11 - 13, art. 15, alin. (2) - (3) din Directiva 2014/26/UE.

Art. 101, alin. (4) din proiectul național prevede că remunerațiile trebuie să fie rezonabile în raport cu valoarea economică și ponderea utilizării drepturilor în cauză, ținând seama de caracteristicile și de sfera de utilizare a operelor și a altor obiecte protejate, precum și de valoarea economică a serviciului prestat de organizația de gestiune colectivă, astfel cum impune norma acului UE de la art. 16, (2), paragraful doi.

Art. 105, alin. (1), lit. b) și alin. (2), lit. e) prevede obligația utilizatorilor de a furniza organizației de gestiune colectivă informațiile și documentele care sunt necesare pentru colectarea veniturilor provenite din drepturi și pentru repartizarea și plata către autori sau titularii de drepturi a sumelor datorate, precum și dreptul acestora de a solicita informații de la organizațiile de gestiune colectivă cu referire la repertoriul gestionat, remunerația ce urmează a fi plătită, precum și alte condiții de licențiere, astfel cum statuează norma actului UE la art. 16, alin. (1), și art. 17.

Proiectul național prevede la art. 108 procedura de soluționare a litigiilor dintre organizațiile de gestiune colectivă, membrii organizațiilor de gestiune colectivă, titularii de drepturi sau utilizatorii operelor și altor obiecte protejate, în acord cu dispozițiile art. 34, alin. (1), art. 35 din Directiva 2014/26/UE.

b) Obiecții privind compatibilitatea Directivei 2014/26/UE.

Cu referire la art. 68, alin. (1), lit. a) din proiectul național, care stabilește dreptul autorului sau titularului dreptului de autor de a autoriza la alegere o organizație de gestiune colectivă, opinăm că art. 5, alin. (2) din Directiva 2014/26/UE statuează și dreptul organismelor de gestiune colectivă de a refuza gestiunea din „motive justificate”, prevederi care au fost transpuse și de proiectul național. Totuși, pentru claritatea și previzibilitatea normei naționale, considerăm oportună fixarea normativă a termenului de „motive justificate”, prin reflectarea exhaustivă a acestora.

Art. 87, alin. (1) din proiectul Legii stabilește structura organizatorică a organizației de gestiune colectivă, fiind identificați expres membrii acesteia. Raportat la prevederile Directivei 2014/26/UE menționăm, că, aceasta conține doar reglementări generale privind statutul de membru, prevederi, care, au fost transpuse corespunzător în acest proiect. Totuși, obligativitatea de a cuprinde o anumită categorie de membri, nu rezidă din prevederile actului UE, ci este o prevedere cu specific național care excedă cadrul de reglementare a dispozițiilor directivei, în măsura în care aceasta stabilește la art. 6, alin. (2) că un organism de gestiune colectivă acceptă titulari de drepturi și entități care reprezintă titularii de drepturi, inclusiv alte organisme de gestiune colectivă și asociații ale titularilor de drepturi, în calitate de membri, dacă aceștia îndeplinesc condițiile de aderare, care se bazează pe criterii obiective, transparente și nediscriminatorii. Astfel, urmează a se revedea acest articol din punct de vedere al acestui aspect, în vederea acordării posibilității de a înființa și alte organe care sunt necesare pentru funcționarea lor corespunzătoare.

Cu referire la art. 92, alin. (1) din proiectul național, care fixează prevederi cadru referitoare la Consiliul de Supraveghere și care transpune art. 9, alin. (4) din Directiva 2014/26/UE, pentru claritatea și previzibilitatea normei naționale și excluderea arbitrariului în acțiuni, considerăm oportună stabilirea în proiectul național a gradului de „periodicitate” a întrunirilor Consiliului, prin fixarea expresă a unui termen – o dată la 6 luni, lunar, etc.

Proiectul național în art. 94 nu a asigurat transpunerea integrală a art. 16, alin. (2) din Directiva 2014/26/UE și anume, nu este reflectată și obligația organismului de gestiune colectivă de a informa utilizatorii cu privire la criteriile utilizate la stabilirea tarifelor pentru drepturile exclusive și drepturile la remunerație. Tabelul de concordanță indică corespondentul acestei prevederi UE art. 101, alin. (4) însă, acesta, nu conține respectiva obligație.

Cu referire la art. 94, lit. f) din proiectul național, care stabilește obligațiile generale ale organismelor de gestiune colectivă, similar art. 6, alin. (5) din Directiva 2014/26/UE, se va revizui, prin completare atribuția existentă cu „păstrează și actualizează în permanență bazele de date cu privire la lista de membri și repertorii”.

Art. 98, alin. (6) din proiectul național, care stabilește mărimea procentuală a comisionului de gestiune, urmează a fi examinat suplimentar prin prisma art. 12, alin. (3) din actul UE. Astfel, chiar dacă actul UE nu stabilește expres mărimea acestuia, se impune evaluarea nivelului fixat al acestora în vederea respectării și punerii în aplicare a criteriului de acoperire a „**costurilor justificate și documentate suportate de organismul de gestiune colectivă**” stabilit de Directivă.

Cu privire la art. 108 din proiectul național, care stabilește posibilitatea soluționării litigiilor dintre organizațiile de gestiune colectivă, titularii de drepturi sau utilizatorii operelor și altor obiecte protejate prin procedura de mediere sau arbitraj, considerăm necesară examinarea suplimentară a oportunității instituirii acestor organisme de către AGEPI prin prisma asigurării caracterului lor „**independent**” și „**imparțial**” prescris de art. 34, alin. (1) din Directiva 2014/26/UE. Astfel, arbitrajul este o cale alternativă de soluționare a litigiilor, bazată pe anumite principii fundamentale printre care și încrederea părților în persoana arbitrilor și confidențialitatea informațiilor.

De asemenea, în textul proiectului național au fost identificate și unele trimiteri eronate la propriile norme, care, în ansamblu, fac ca respectivele norme să fie interpretate greșit în raport cu prevederea UE transpusă. Astfel, urmează a fi revizuit:

– Art. 68, alin. (4) din proiectul național care prevede obligația organizațiilor de gestiune de a informa autorul sau titularii de drepturi și în privința condițiilor aferente prevăzute art. 68, alin. 1, lit. c), pe când condițiile aferente sunt prevăzute la art. 68, alin. 1, lit. b), astfel cum face trimitere și corespondentul acestuia din art. 5, alin. (8) din Directiva 2014/26/UE.

– Art. 92, alin. (3), lit. b) din proiectul național prevede că Consiliul de Supraveghere își exercită competențele care i-au fost delegate de Adunarea Generală a membrilor, inclusiv în temeiul art. 88, alin. (8), însă nu și art. 88, alin. (7), lit. j), astfel cum face trimitere și corespondentul acestuia din art. 9, alin. (4), lit. a) din Directiva 2014/26/UE.

Potrivit Tabelului de concordanță, prevederile art. 3, lit. (b) referitoare la entitățile de gestiune independentă și prevederile art. 3, lit. m), Titlul III (art. 23-32), art. 34, (2) referitoare la acordarea de licențe multiteritoriale pentru drepturile online asupra operelor muzicale de către organismele de gestiune colectivă, nu fac obiect al transpunerii în legislația națională, în măsura în care acestea prevalează nivelul de dezvoltare economică și socială a țării. Totodată, din aceleași considerente, Tabelul de concordanță nu oferă un termen estimativ de transpunere a acestora în legislația națională.

c) Prevederi ale Directivei 2014/26/UE cu caracter opțional

Actul UE conține un șir de prevederi cu caracter opțional, care, nu au fost transpuse în prezentul proiect și vizează aspectele de decizie a Adunării Generale a membrilor: **art. 8, alin. (7)** care permit statelor de a opta pentru impunerea Adunării Generale să stabilească condiții mai detaliate privind utilizarea veniturilor provenite din drepturi și a veniturilor derivate din investirea veniturilor provenite din drepturi; **art. 8, alin. (8) ultimul paragraf**, care permit statelor de a opta în vederea autorizării sistemelor sau modalităților alternative de numire și eliberare din funcție a auditorului, cu condiția ca respectivele sisteme sau modalități să fie elaborate astfel încât să asigure independența auditorului față de persoanele care administrează activitățile organismului de gestiune colectivă; **art. 8, alin. (10) paragraful doi**, care permit statelor de a opta în vederea autorizării restricțiilor impuse la desemnarea de reprezentanți și la exercitarea drepturilor de vot ale membrilor reprezentați de către aceștia, dacă aceste restricții nu cauzează prejudicii participării adecvate și eficace a membrilor la procesul decizional al unui organism de gestiune colectivă; **art. 8, alin. (11)** care permit a decide în anumite condiții, ca o adunare a delegaților aleasă cel puțin o dată la patru

ani de membrii organismului de gestiune colectivă să exercite competențele adunării generale a membrilor; **art. 8, alin. (12)** „În cazul în care, din cauza formei sale juridice, un organism de gestiune colectivă nu dispune de o adunare generală a membrilor, statele membre pot decide ca organul care îndeplinește funcția de supraveghere să exercite competențele adunării generale respective”; **art. 8, alin. (13)** care permit statelor de a decide ca, în cazul în care unii dintre membrii unui organism de gestiune colectivă sunt entități care reprezintă titulari de drepturi, toate sau o parte din competențele adunării generale a membrilor să fie exercitate de către o adunare a acestor titulari de drepturi.

d) Prevederi ale Directivei 2014/26/UE non aplicabile

Dispozițiile Directivei 2014/26/UE prevăzute la art. 36, alin. (3), ultimul paragraf; art. 37 – 45 nu pot fi implementate în legislația națională, având în vedere statutul Republicii Moldova de stat asociat al Uniunii Europene.

În concluzie, în urma evaluării efectuate, constatăm că, din perspectiva transpunerii Directivei 2014/26/UE, proiectul național și-a atins parțial finalitatea urmărită, asigurând transpunerea parțială a acestui act UE în legislația națională, cu comentariile și obiecțiile expuse mai sus.

12. Directiva (UE) 2019/790 stabilește norme care vizează armonizarea într-o mai mare măsură a dreptului UE în materia dreptului de autor și drepturilor conexe în cadrul pieței interne, ținând seama în special de utilizările digitale și transfrontaliere ale conținuturilor protejate. Directiva stabilește, de asemenea, norme privind excepții și limitări ale dreptului de autor și a drepturilor conexe și privind facilitarea licențelor, precum și norme care vizează asigurarea unei piețe performante pentru exploatarea operelor și a altor obiecte protejate. Astfel, actul UE prenotat prevede: obiectul și domeniul de aplicare a acestui act UE (art. 1); definește o serie de noțiuni relevante domeniului (art. 2); măsuri pentru adaptarea excepțiilor și a limitărilor la mediul digital și la cel transfrontalier (art. 3 - 7); măsuri pentru îmbunătățirea practicilor de acordare a licențelor și pentru lărgirea accesului la conținut (art. 8 - 13); măsuri de asigurare a unei piețe performante a dreptului de autor (art. 15 - 23) și dispoziții finale și tranzitorii (art. 24 - 32).

Evaluând gradul de transpunere și implementare a Directivei 2019/790/UE, constatăm că, până la etapa actuală, Republica Moldova nu a asigurat transpunerea prevederilor actului UE în legislația națională, **prezentul proiect fiind exercițiul primar de transpunere a acestuia.**

a) Analiza comparativă a transpunerii Directivei 2019/790/UE

În ceea ce privește transpunerea Directivei 2019/790/UE, remarcăm cu titlu general că, proiectul național, reieșind din obiectul său specific de reglementare și scopul urmărit, **și-a atins finalitatea propusă, asigurând transpunerea selectivă a actului UE, după cum urmează:**

Proiectul național la art. 3 definește o serie de noțiuni precum: „serviciu al societății informaționale”, „prestator al unui serviciu online de partajare de conținut” și „la distanță”, astfel cum prevede art. 2 din Directiva 2019/790/UE.

Proiectul național la art. 35 prevede principiul remunerației adecvate și proporționale, astfel cum reglementează acest aspect prevederile art. 18 din actul UE.

Art. 36 din proiectul național descrie obligația de transparență, astfel cum este prevăzut și în art. 19 din Directiva 2019/790/UE.

Art. 37 din proiectul național prevede mecanismul de ajustare a contractelor, în acord cu prevederile art. 22 din actul UE.

Proiectul național la art. 38 prevede procedura de soluționare alternativă a litigiilor, astfel cum prevede legislația UE la art. 21 și art. 23, alin. (1).

Proiectul național la art. 39 descrie dreptul de revocare, în acord cu dispozițiile art. 22 din actul UE.

Proiectul național la art. 62 - 66 reglementează utilizarea conținutului protejat de către prestatorii de servicii online de partajare de conținut, astfel cum prevede Directiva 2019/790/UE la art. 17.

Art. 78 din proiectul național reglementează gestiunea colectivă extinsă, în acord cu dispozițiile actului UE de la art. 12.

b) Obiecții privind compatibilitatea Directivei 2019/790/UE

Proiectul Legii nu a asigurat transpunerea mai multor dispoziții ale Directivei 2019/790/UE, cum ar fi:

- noțiunea de „organizație de cercetare”, „extragerea textului și a datelor”, „instituție de conservare a patrimoniului cultural” și „publicație de presă” prevăzute la art. 2;
- prevederile art. 3 – 7, care stabilesc măsuri pentru adaptarea excepțiilor și limitărilor la mediul digital și cel transfrontalier;
- prevederile art. 8 – 11, care stabilesc măsuri pentru îmbunătățirea practicilor de acordare a licențelor și pentru lărgirea accesului la conținut;
- prevederile art. 15 – 16, care determină drepturile referitoare la publicații.

Potrivit autorilor proiectului, cât și mențiunilor din Tabelul de concordanță, prezentele reglementări nu pot constitui obiect al transpunerii prin prezentul proiect de Lege, în măsura în care acestea prevalează stadiul actual de dezvoltare al sistemului dreptului de autor. Totodată, din aceleași considerente Tabelul de concordanță, nu stabilește termenul estimativ de transpunere a acestora în legislația națională.

Totuși, din analiza reglementărilor prenotate, este dificil a identifica impedimentele transpunerii invocate de autori pentru excepțiile și limitările ce țin de cercetare științifică, inovare, activitățile didactice și conservarea patrimoniului cultural, excepții și limitări care, în principiu, au scopul de a asigura echilibrul corect între drepturile și interesele autorilor și ale altor titulari de drepturi, pe de o parte, și cele ale utilizatorilor, pe de altă parte. Astfel, raportat la obiectul de reglementare al prezentului proiect, aceste reglementări pot face obiect al transpunerii, prin adaptarea corespunzătoare a acestora la cadrul legislativ existent național.

c) Prevederi ale Directivei 2019/790/UE cu caracter opțional

Actul UE conține un șir de prevederi cu caracter opțional, care nu au fost transpuse în prezentul proiect și vizează dispozițiile specifice privind mecanismul de revocare, și anume: **art. 22, alin. (2)** care oferă statelor membre posibilitatea de a: exclude de la aplicarea revocării mecanismului operele sau alte obiecte protejate dacă aceste opere sau alte obiecte protejate conțin în mod obișnuit contribuții ale mai multor autori sau artiști interpreți sau executanți; ca mecanismul de

revocare să poată fi aplicat numai într-un interval de timp specific, în cazul în care această restricție este justificată în mod corespunzător de particularitățile sectorului sau ale categoriei de opere sau alte obiecte protejate în cauză; și ca autorii ori artiștii interpreți sau executanți să poată alege să anuleze caracterul exclusiv al contractului în loc să revoce licența sau transferul drepturilor.

d) Prevederi ale Directivei 2019/790/UE non aplicabile

Dispozițiile Directivei 2019/790/UE prevăzute la art. 12, alin. (5) - (6), art. 17, alin. (10), art. 25 -32 nu pot fi implementate în legislația națională, având în vedere statutul Republicii Moldova de stat asociat al Uniunii Europene

În concluzie, în urma evaluării efectuate, constatăm că, din perspectiva transpunerii Directivei 2019/790/UE, proiectul național și-a atins parțial finalitatea urmărită, asigurând transpunerea parțială a acestui act UE.

Prevederi ale proiectului național cu specific național

Cu referire la dispozițiile art. 2 și anume noțiunea de: „acte întreprinse la scară comercială”, „comunicare publică”, „copie privată”, „dispozitive pirat de control al accesului”, „distribuire”, „drept la adaptarea audiovizuală”, „emisiune a unei organizații de radiofuziune și televiziune”, „expresii ale folclorului”, „fixare”, „fonogramă”, „fonogramă publicată în scop comercial”, „informații relevante și necesare”, „interfețe”, „interoperabilitate”, „interpret”, „mărfuri pirat”, „măsurile tehnice de protecție”, „operator de servicii de transmisie”, „operă audiovizuală”, „operă colectivă”, „operă comună”, „originalitate”, „producător de fonograme”, „producător de opere audiovizuale”, „producător de videograme”, „program pentru calculator”, „publicare”, „punerea la dispoziția publicului”, „radiodifuzare”, „realizarea de opere derivate”, „reemitere”, „regizorul, sau, după caz, realizatorul operei audiovizuale”, „reproducere”, „reproducerea reprografică”, menționăm, că, deși acestea nu fac obiectul transunerii directe a legislației UE în materia dreptului de autor, acestea se încadrează spiritului legislației UE în domeniul respectiv, precum și sunt în concordanță cu tratatele internaționale la care R. Moldova este parte, la acest capitol. Reglementările prevăzute la art. 4 privind atribuțiile AGEPI în domeniul dreptului de autor și drepturilor conexe; art. 5 - 6 privind condițiile de protecție și domeniul de acțiune a acestor drepturi; art. 7 - 8 care prevede operele protejate prin drept de autor și cele neprotejate; art. 9 privind prezumția paternității și simbolul protecției dreptului de autor; art. 16 - 22 ce cuprind dispoziții speciale privind dreptul de autor; art. 29 - 32 privind transmiterea drepturilor patrimoniale de autor și conexe; art. 33 - 34 care prevede aspectele domeniului dreptului de autor și drepturilor conexe în contractele de muncă și cele la comandă; art. 70 - 73 privind gestiunea colectivă obligatorie; art. 80 care prevede obiectul gestiunii; art. 82 ce reglementează gestiunea colectivă pe bază de mandat special; art. 83 - 84 care stabilesc condițiile de organizare, funcționare și avizare a organismelor de gestiune colectivă; art. 85 - 86 în partea ce ține de statutul organizației de gestiune colectivă și membrii acestora; art. 87 care prevede structura organizatorică a organizațiilor de gestiune colectivă; art. 88 - 91 privind convocarea Adunării generale; organizarea Consiliului, desemnarea Directorului General; Cenzorul, Comisia de cenzori și Comisia permanentă specială privind accesul la informații; art. 93 privind drepturile generale ale organizației de gestiune colectivă; art. 98, alin. (6) care identifică cuantumul comisionului de gestiune ce se reține pentru fiecare drept cesionat; art. 99 - 104 privind negocierea metodologiilor; colectorul și structura comună de colectare; art. 106 - 107 privind controlul activității organizațiilor de gestiune colectivă; art. 122 - 123 cu dispozițiile finale, menționăm, că, acestea sunt prevederi cu specific național, care completează cerințele generale prevăzute de actele UE prenotate.

II. Respectarea mecanismului de armonizare

a) Obiecții privind clauza de armonizare

Clauza de armonizare a proiectului Legii urmează a fi ajustată în vederea corespunderii acesteia cu toate condițiile de formă și conținut prevăzute de Regulamentul privind armonizarea legislației Republicii Moldova cu legislația Uniunii Europene, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 1171/2018 (în continuare Regulament) și **expusă în următoarea redacție:**

„Prezenta Lege transpune: **Directiva 93/83/CEE** a Consiliului din 27 septembrie 1993 privind coordonarea anumitor norme referitoare la dreptul de autor și drepturile conexe aplicabile difuzării de programe prin satelit și retransmisiei prin cablu, publicată în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene L 248 din 6 octombrie 1993, așa cum a fost modificată ultima dată prin **Directiva (UE) 2019/789** a Parlamentului European și a Consiliului din 17 aprilie 2019; **Directiva 96/9/CE** a Parlamentului European și a Consiliului din 11 martie 1996 privind protecția juridică a bazelor de date, publicată în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene L 77 din 23 martie 1996; **Directiva 2001/29/CE** a Parlamentului European și a Consiliului din 22 mai 2001 privind armonizarea anumitor aspecte ale dreptului de autor și drepturilor conexe în societatea informațională, publicată în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene L 167 din 22 iunie 2001, așa cum a fost modificată ultima dată prin **Directiva (UE) 2019/790** a Parlamentului European și a Consiliului din 17 aprilie 2019; **Directiva 2001/84/CE** a Parlamentului European și a Consiliului din 27 septembrie 2001 privind dreptul de suită în beneficiul autorului unei opere de artă originale, publicată în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene L 272 din 13 octombrie 2001; **Directiva 2004/48/CE** a Parlamentului European și a Consiliului din 29 aprilie 2004 privind respectarea drepturilor de proprietate intelectuală (Text cu relevanță pentru SEE), publicată în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene L 157 din 30 aprilie 2004; **Directiva 2006/115/CE** a Parlamentului European și a Consiliului din 12 decembrie 2006 privind dreptul de închiriere și de împrumut și anumite drepturi conexe dreptului de autor în domeniul proprietății intelectuale (versiune codificată), publicată în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene L 376 din 27 decembrie 2006; **Directiva 2006/116/CE** a Parlamentului European și a Consiliului din 12 decembrie 2006 privind durata de protecție a dreptului de autor și a anumitor drepturi conexe (versiune codificată), publicată în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene L 372 din 27 decembrie 2006, așa cum a fost modificată ultima dată prin **Directiva 2011/77/UE** a Parlamentului European și a Consiliului din 27 septembrie 2011; **Directiva 2009/24/CE** a Parlamentului European și a Consiliului din 23 aprilie 2009 privind protecția juridică a programelor pentru calculator (versiune codificată) (Text cu relevanță pentru SEE), publicată în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene L 111 din 5 mai 2009; **Directiva (UE) 2017/1564** a Parlamentului European și a Consiliului din 13 septembrie 2017 privind anumite utilizări permise ale anumitor opere și ale altor obiecte ale protecției prin drept de autor și drepturi conexe în beneficiul persoanelor nevăzătoare, cu deficiențe de vedere sau cu dificultăți de citire a materialelor imprimate și de modificare a Directivei 2001/29/CE privind armonizarea anumitor aspecte ale dreptului de autor și drepturilor conexe în societatea informațională, publicată în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene L 242 din 20 august 2017; **precum și transpune parțial: Directiva (UE) 2019/789** a Parlamentului European și a Consiliului din 17 aprilie 2019 de stabilire a normelor privind exercitarea dreptului de autor și a drepturilor conexe, aplicabile anumitor transmisii online ale organismelor de radiodifuziune și anumitor retransmisii ale programelor de televiziune și radio și de modificare a Directivei 93/83/CEE a Consiliului (Text cu relevanță pentru SEE), publicată în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene L 130 din 17 mai 2019; **Directiva 2014/26/UE** a Parlamentului European și a Consiliului din 26 februarie 2014 privind gestiunea colectivă a drepturilor de autor și a drepturilor conexe și acordarea de licențe multiteritoriale pentru drepturile asupra operelor muzicale pentru utilizare online pe piața internă (Text cu relevanță pentru SEE) și **Directiva (UE) 2019/790** a

Parlamentului European și a Consiliului din 17 aprilie 2019 privind dreptul de autor și drepturile conexe pe piața unică digitală și de modificare a Directivelor 96/9/CE și 2001/29/CE (Text cu relevanță pentru SEE), publicată în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene L 130 din 17 mai 2019”.

b) Obiecții privind Nota Informativă

Nota Informativă la proiectul Legii urmează a fi revizuită în vederea identificării corecte a actelor UE transpuse, astfel cum a fost prevăzută noua redacție a clauzei de armonizare. Mai mult, pentru a respecta cerințele prevăzute la Anexa nr. 1 din Legea 100/2017 cu privire la actele normative, în compartimentul 3 din Nota Informativă se va indica și informația privind angajamentele asumate de Republica Moldova în baza acordurilor bilaterale cu Uniunea Europeană în ceea ce privește transpunerea acestor acte UE, în speță, asigurarea respectării drepturilor de autor și drepturilor conexe reprezintă un obiectiv de cooperare între RM și UE care rezultă din prevederile Acordului de Asociere, Titlul V “Comerț și aspecte legate de comerț” Capitolul 9 “Drepturi de proprietate intelectuală”.

III. Concluzii

Ca urmare a analizei realizate, constatăm că proiectul Legii privind dreptul de autor și drepturile conexe **și-a atins în mare parte finalitatea propusă**, fiind transpuse corespunzător și integral prevederile Directivei 93/83/CEE, Directivei 96/9/CE, Directivei 2001/29/CE, Directivei 2001/84/CE, Directivei 2004/48/CE, Directivei 2006/115/CE, Directivei 2006/116/CE, Directivei 2009/24/CE, Directivei 2017/1564/UE, dar fiind și identificate unele obiecții de compatibilitate ce denotă o transpunere parțială a Directivei (UE) 2019/789, Directivei 2014/26/UE și Directivei 2019/790/UE, astfel cum este indicat în compartimentul II al prezentei Declarații de compatibilitate și care urmează a fi luate în considerare în procesul de definitivare a proiectului național.

De asemenea, urmează a fi revizuită și modificată în mod corespunzător clauza de armonizare a proiectului, precum și Nota Informativă, conform observațiilor formulate în compartimentul III al Declarației de compatibilitate.

Facem mențiunea că analiza Centrului de armonizare a legislației nu are în vedere elementele de oportunitate ale soluțiilor juridice incluse în proiectul de act normativ, ci se referă strict la conformitatea acestora cu Dreptul UE aplicabil și obligațiile juridice asumate în lumina Acordului de Asociere RM – UE.

Expert al Centrului de armonizare a legislației:

Natalia VITVIȚCHI, consultant principal

Tel: 022-250-477, 069262340

Email: natalia.vitvitchi@gov.md

Casa Guvernului,
MD-2033, Chișinău,
Republica Moldova

Telefon:
+ 373 22 250 104

E-mail:
cancelaria@gov.md

CANCELARIA DE STAT A REPUBLICII MOLDOVA

GRUPUL DE LUCRU AL COMISIEI DE STAT PENTRU REGLEMENTAREA ACTIVITĂȚII DE ÎNȚEPRINZĂTOR

Nr. 38-78-86-9745

Chișinău

3 decembrie 2021

Agencia de Stat pentru Proprietatea Intelectuala

Ref.: adresa nr.07-05/3731 din 15 noiembrie 2021

În temeiul art.19 alin.(2) lit. b) din Legea nr.235/2006 cu privire la principiile de bază de reglementare a activității de întreprinzător, pct. 29 subpct.2) și pct.34 subpct.2) lit. b) ale Regulamentului Grupului de lucru al Comisiei de stat pentru reglementarea activității de întreprinzător, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr.1429/2008, Grupul de lucru, în cadrul ședinței din 23 noiembrie anul în curs a examinat și *nu a susținut analiza de impact la proiectul de lege privind dreptul de autor și drepturile conexe.*

Extrasul din Procesul-verbal nr. 32 al ședinței Grupului de lucru al Comisiei de stat pentru reglementarea activității de întreprinzător din 23 noiembrie 2021 se anexează.

**Secretar general adjunct al Guvernului,
Președinte al Grupului de lucru al
Comisiei de stat pentru reglementarea
activității de întreprinzător**

Roman CAZAN

Digitally signed by Cazan Roman
Date: 2021.12.03 14:37:12 EET
Reason: MoldSign Signature
Location: Moldova

EXTRAS
din PROCESUL-VERBAL nr.32
al ședinței Grupului de lucru
al Comisiei de stat pentru reglementarea activității de întreprinzător
(ședință prin corespondență)

23 noiembrie 2021

Au participat :

Membrii Grupului de lucru al Comisiei de stat pentru reglementarea activității de întreprinzător:

Marina Bzovfi	- Asociația Națională a Companiilor din Domeniul TIC
Ana Groza	- director executiv al Asociației Investitorilor Străini (FIA)
Liliana Busuioc	- director executiv al Asociației Patronale Alianța Întreprinderilor Mici și Mijlocii din Moldova
Carolina Linte	- director executiv al Asociației Patronale Asociația Națională a Producătorilor de Lapte și Produse Lactate „Lapte”
Cristina Garaz	- manager pe politici și advocacy, EBA Moldova
Elena Bejenaru	- director executiv al Federației Patronale a Constructorilor, Drumarilor și a Producătorilor Materialelor de Construcție „CONDRUMAT”
Victor Baci	- consultant de politici, Asociația Patronală „Camera de Comerț Americană din Moldova”
Valentina Chiper	- șef Secție reglementarea mediului de afaceri, Direcția dezvoltarea mediului de afaceri, Ministerul Economiei
Roman Gapeev	- șef Serviciu transport feroviar, Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale
Maria Nagorni	- șef Direcție politici de prevenire a poluării, Ministerul Mediului
Vitalie Dragan	- șef Secție medicină veterinară și siguranța alimentelor de origine animală, Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare
Victoria Ciorbă	- consultant principal în Direcția avizare acte normative, Ministerul Justiției
Svetlana Nunu	- consultant principal în Direcția acte guvernamentale, Cancelaria de Stat, secretarul Grupului de lucru

Responsabili din cadrul autorităților publice centrale:

Angela Dogotari	- Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare, Serviciul îmbunătățiri funciare și fond funciar
Daniela Morari	- Agenția de Stat pentru Proprietatea Intelectuală, Direcția juridică
Dina Antoci	- Agenția de Stat pentru Proprietatea Intelectuală, Direcția juridică

Experți ai Secretariatul Evaluării Impactului de Reglementare: dnii Victor Ermurachi, Nicolae Boțan

2. Examinarea analizei impactului de reglementare la proiectul de lege privind dreptul de autor și drepturile conexe

Autor: Agenția de Stat pentru Proprietatea Intelectuală

Opinia expertului Secretariatului Evaluării Impactului de Reglementare, dl Nicolae Boțan **Definirea problemei**

În acest compartiment, conform cerințelor Metodologiei, este necesar de identificat clar ce probleme (existente sau potențiale) sunt depistate, care probabil necesită intervenția statului. Se clarifică în detaliu situația existentă, se identifică cauzele problemelor depistate, care exact sunt părțile afectate și în ce mod. Orice enunțuri în formă concludivă din cadrul Definirii problemei necesită să fie susținute de date, exemple, analiza și identificarea cauzelor.

Autorii au ales aria de extindere a analizei de impact doar în privința remunerației compensatorii, cu toate că proiectul propus conține mai multe aspecte importante în raport cu agenții economici. În special ne referim la reglementări noi ce se referă la drepturile salariaților (art.33 din proiect) în raport cu angajatorii, o serie de întrebări se atestă și în privința mecanismului de raportare propus pentru prestatorii de servicii online de partajare de conținut (art.62). Dar și în linii generale proiectul vine cu unele abordări novatorii în ceea ce ține structura instituțională și procedurală pentru supravegherea și protecția drepturilor de autor, ori titulari de drepturi de autor sunt de multe ori însăși agenții economici. Astfel din această perspectivă este important de a expune în baza unei analize ex-post cum acționează legea actuală, care este structura titularilor de drepturi de autor, care este structura persoanelor ce beneficiază și achită remunerații în acest sens, cum și cât de eficient funcționează sistemul actual de supraveghere și protecție, care sunt cele mai frecvente cazuri de încălcări și din ce cauze acestea apar și, cel mai important, ce prejudicii (estimative) pot fi atestate.

Dacă ne referim la problema abordată în AI (a remunerațiilor compensatorii) la fel sunt necesare completări substanțiale în descrierea situației actuale. Lipsesc date cu privire la persoanele vizate, sumele încasate, estimările de prejudicii din cauza interpretărilor abuzive ale legii sau din cauza imperfecțiunii legii în vigoare. Dar și în principiu sunt necesare informații și analiza relevantă pentru a putea constata cel puțin că mărimile actuale și mecanismul actual nu este suficient de funcțional și nu atinge obiectivul trasat de legiuitor. În special este important de a clarifica dacă pierderile (costurile) pe care le întâmpină consumatorii din includerea în prețul produsului procurat a remunerației compensatorii sunt (sau nu) nejustificat de mari în raport cu beneficiile pentru titularii de drepturi de autor (dar și pentru obiectivele generale ale protecției dreptului de autor în genere).

La **Stabilirea obiectivelor** este necesar ca acestea să fie racordate la cauzele problemelor, să fie măsurabile, tangibile și expuse în timp. Majoritatea obiectivelor expuse în acest compartiment nu doar că nu sunt măsurabile și tangibile dar sunt mai mult expuse ca acțiuni ce se intenționează a fi întreprinse în cadrul opțiunii recomandate. Ori însăși obiectivele trebuie să exprime în termeni accesibili stare de lucruri la care se tinde. Totodată lipsesc în principiu obiective în privința altor aspecte care nu sunt examinate în definirea problemei dar și a noului mecanism propus în genere (adică în privința nivelului de protecție a dreptului de autor).

La **Identificarea opțiunilor**, conform cerințelor Metodologiei, trebuie să se clarifice clar și în detaliu ce soluții (drepturi, obligații, mecanisme) se propun prin intervenția preconizată și cum acestea abordează situația existentă. În privința altor aspecte din lege necesită a fi expuse în detaliu soluțiile propuse și raționamentul acestora. Totodată în privința remunerației compensatorii nu este până la urmă clarificat care totuși este soluția și în special la ce se așteaptă de la implementarea soluției în cauză. Chiar dacă în proiect se face trimitere la oarecare metodologii, totuși deja în această analiză de impact este crucial de a clarifica ce vor presupune acele metodologii și care se așteaptă să fie variația de costuri pentru plătitorii de remunerații. Inclusiv dacă se intenționează să se lărgască sau să se restrângă aria de obiecte asupra cărora se va aplica remunerația, dacă însăși remunerația în mediu va fi una mai mare sau una mai mică decât cea care se atestă în prezent (cât din perspectiva valorii obiectului atât și din perspectiva însăși a cotei procentuale posibile).

Nu se identifică nici o opțiune alternativă, cu toate că în special în privința problemei remunerațiilor compensatorii este necesar de a examina cel puțin o opțiune alternativă (de exemplu prin fixarea în lege a unor marje exprese). În special odată ce însăși schema propusă nu poate fi acceptată din perspectiva principiului transparenței cheltuielilor și a obligațiilor de prevedea normele primare în lege. Adică dacă

legiuitorul vine să oblige la unele plăți pe agenții economici, atunci tot la nivel de lege este necesar de a clarifica expres care va fi cuantumul acestor plăți și dacă se indică un interval, atunci în lege se vor clarifica criteriile metodologice care vor sta la baza identificării unui cuantum pentru fiecare caz în parte.

Analiza opțiunilor

În cadrul acestui compartiment, conform cerințelor Metodologiei, este necesar să se indice impactul noilor prevederi din proiect și costurile de conformare în comparație cu beneficiile și costurile situației actuale, la fel să clarifice cum vor influența soluțiile propuse asupra cauzelor problemelor. Acest compartiment necesită completări substanțiale. Lipsesc costurile și beneficiile situației actuale, unde ar trebui să fie indicate în special nivelul de prejudicii estimative pentru fiecare din părțile vizate. În privința însăși problemei abordate a remunerațiilor compensatorii lipsesc oricare estimări de costuri și beneficii, astfel dacă se indică potențiala scădere a plăților pentru remunerații este necesar să se estimeze în ce volum, totodată este necesar să se clarifice că în pofida unor plăți potențial mai mici, vor fi totuși colectate și achitate drepturi patrimoniale suficiente (sau mai mari decât în prezent), sau, în linii general cum se preconizează să scadă nivelul de prejudicii (și estimativ cu cât) pentru titularii de drepturi de autor odată cu implementarea noii legi. În final doar prin contrapunerea costurilor și beneficiilor poate fi înaintată concluzia că opțiunea examinată este cea mai bună.

În partea ce ține de consultările publice este obligatoriu de completat în special compartimentele – (a) și (c), adică se descrie toate părțile vizate (inclusiv autoritățile publice, OGC, în mod separat agenții economici care achită plăți pentru remunerația compensatorie), la fel este obligatorie expunerea poziției părților vizate sau anexarea Sintezei la prezenta analiză de impact

Concluzii și recomandări:

Analiza prezentată nu corespunde în mare parte cu cerințele Metodologiei de analiză a impactului în procesul de fundamentare a proiectelor de acte normative, odată ce nu reflectă în modul corespunzător impactul soluțiilor propuse dar și, cu toate că se invocă obligațiile în raport cu UE, nu argumentează/expun de principiu oportunitatea anume a soluțiilor înaintate.

Pentru a putea fi susținută, analiza necesită să fie completată. În varianta propusă, nu poate fi recomandată susținerea analizei prezentate.

Opiniile membrilor Grupului de lucru al Comisiei de stat pentru reglementarea activității de întreprinzător

Dna Marina Bzovii

Nu se susține.

A se lua în considerare recomandările expertului Secretariatului Evaluării Impactului de Reglementare.

Dna Ana Groza

Nu se susține (conform obiecțiilor expertului).

Dna Liliana Busuioc

Se susține.

Dna Carolina Linte

Se susține cu condiția luării în considerare a obiecțiilor și recomandărilor. Modificările înaintate vin cu întârziere și există această problemă pe domeniul proprietății intelectuale.

Dna Cristina Garaz

Nu se susține.

Dna Elena Bejenaru

Nu se susține.

FP CONDRUNAT consideră necesară restituirea AIR-ului autorilor pentru aducerea acestora la condițiile Metodologiei de analiză a impactului în procesul de fundamentare a proiectelor de acte normative.

Federația propune autorilor să conlucreze cu expertul Secretariatului Evaluării Impactului de Reglementare în privința îmbunătățirii esențiale a analizei de impact, în special la compartimentul *Definirea problemei* anunțate. De asemenea notificăm că de fapt se propune o lege nouă (UE) care transpune Directiva 93/83/CEE a Consiliului din 27 septembrie 1993.

Dl Victor Baci

Nu se susține.

Dna Valentina Chiper

Nu se susține.

Dl Roman Gapeev

Se susține cu condiția luării în considerare a obiecțiilor și recomandărilor.

Dna Maria Nagornîi

Nu se susține.

Dl Vitalie Dragan

Se susține cu condiția luării în considerare a obiecțiilor și recomandărilor.

Dna Victoria Ciorbă

Se susține cu condiția ajustării analizei impactului de reglementare conform obiecțiilor și recomandărilor expertului Secretariatului Evaluării Impactului de Reglementare.

S-a decis: *analiza de impact nu se susține (7 – nu se susține; 4 – se susține cu condiția luării în considerare a obiecțiilor și recomandărilor; 1 – se susține)*

Președintele Grupului de lucru

Roman CAZAN

CANCELARIA DE STAT A REPUBLICII MOLDOVA

GRUPUL DE LUCRU AL COMISIEI DE STAT PENTRU REGLEMENTAREA ACTIVITĂȚII DE ÎNTEPRINZĂTOR

Nr. 38-78-2511

Chișinău

11 martie 2022

**Agencia de Stat pentru Proprietatea
Intelectuală**

Ref.: adresa nr.203 din 2 februarie 2022

În temeiul art.19 alin.(2) lit. b) din Legea nr.235/2006 cu privire la principiile de bază de reglementare a activității de întreprinzător, pct. 29 subpct.2) și pct. 34 subpct.2) lit. b) ale Regulamentului Grupului de lucru al Comisiei de stat pentru reglementarea activității de întreprinzător, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr.1429/2008, Grupul de lucru, în cadrul ședinței din 15 februarie anul în curs a examinat și a susținut analiza de impact la proiectul de lege privind dreptul de autor și drepturile conexe, cu condiția luării în considerare a obiecțiilor și recomandărilor.

Extrasul din Procesul-verbal nr. 6 al ședinței Grupului de lucru al Comisiei de stat pentru reglementarea activității de întreprinzător din 15 februarie 2022 se anexează.

**Secretar general adjunct al Guvernului,
Președinte al Grupului de lucru al
Comisiei de stat pentru reglementarea
activității de întreprinzător**

Roman CAZAN

Digitally signed by Cazan Roman
Date: 2022.03.11 11:57:33 EET
Reason: MoldSign Signature
Location: Moldova

EXTRAS
din PROCESUL-VERBAL nr. 6
al ședinței Grupului de lucru
al Comisiei de stat pentru reglementarea activității de întreprinzător
(ședință online)

15 februarie 2022

Au participat :

Membrii Grupului de lucru al Comisiei de stat pentru reglementarea activității de întreprinzător:

Vladislav Caminschi	- director executiv al Confederației Naționale a Patronatului din Republica Moldova, vicepreședintele Grupului de lucru
Eugen Dațco	- director executiv al Uniunii Transportatorilor și Drumarilor din Republica Moldova
Marina Bzovfi/Oxana Barbaros	- Asociația Națională a Companiilor din Domeniul TIC
Ana Groza/Cristina Tișcul	- Asociația Investitorilor Străini (FIA)
Carolina Linte	- director executiv al Asociației Patronale Asociația Națională a Producătorilor de Lapte și Produse Lactate „Lapte”
Cristina Garaz	- Asociația Businessului European din Moldova (EBA Moldova)
Ion Rusu	- Federația Patronală a Constructorilor, Drumarilor și a Producătorilor Materialelor de Construcție „CONDRUMAT”
Victor Baci	- consultant de politici, Asociația Patronală „Camera de Comerț Americană din Moldova”
Valentina Chiper	- șef Secție reglementarea mediului de afaceri, Direcția dezvoltarea mediului de afaceri, Ministerul Economiei
Roman Gapeev	- șef Serviciu transport feroviar, Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale
Maria Nagorni	- șef al Direcției politici de prevenire a poluării, Ministerul Mediului
Vitalie Dragan	- șef Secție medicină veterinară și siguranța alimentelor de origine animală, Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare
Victoria Ciorbă	- consultant principal în Direcția avizarea acte normative, Ministerul Justiției
Svetlana Nunu	- consultant principal în Direcția acte guvernamentale, Cancelaria de Stat, secretarul Grupului de lucru

Responsabili din cadrul autorităților publice:

Eugeniu Rusu	-	Director general al Agenției de Stat pentru Proprietatea Intelectuală
Andrei Popa	-	Director general adjunct al Agenției de Stat pentru Proprietatea Intelectuală
Diana Stici	-	Șef Direcție juridică, Agenția de Stat pentru Proprietatea Intelectuală
Angela Konovalenko	-	Consultant principal, Direcția infrastructura calității și supravegherea pieței, Ministerul Economiei
Iordanca-Rodica Iordanov	-	Secretar de stat, Ministerul Mediului

Experți ai Secretariatului Evaluării Impactului de Reglementare: dnii Oleg Chelaru, Victor Ermurachi, Nicolae Boțan

**1(3). Examinarea analizei impactului de reglementare
la proiectul de lege privind dreptul de autor și drepturile conexe (repetat)**

Autor: Agenția de Stat pentru Proprietatea Intelectuală

Au luat cuvântul:

DI Eugeniu Rusu

A menționat că necesitatea proiectului rezultă din Planul național de acțiuni în vederea implementării Acordului de asociere RM-UE, precum și transpunerea Directivei 2014/26/UE a Parlamentului European și a Consiliului din 26 februarie 2014 privind gestiunea colectivă a drepturilor de autor și a drepturilor conexe și acordarea de licențe multiteritoriale pentru drepturile asupra operelor muzicale pentru utilizare online pe piața internă. Totodată, a notat că a fost făcut un raport asupra legii în vigoare și s-a ajuns la concluzia de redactare a unui nou proiect de lege.

A remarcat că aspectele care ar afecta activitatea agenților economici sunt copia privată, reprografia și metodologiile.

În contextul dat, a relevat că copia privată constă în acel potențial prejudiciu cauzat titularilor de drepturi în momentul valorificării unei opere legal publicate pe anumite suporturi de stocare, și anume, prin echipamente sau suporturi materiale. Conform legii în vigoare cuantumul remunerației constituie 3% din suma încasată din vânzarea echipamentului și a suporturilor. În procesul de consultare a proiectului au fost înaintate mai multe propuneri. Din partea mediului de afaceri s-a propus ca acest cuantum să constituie cel mult 0,3% pentru echipamente și cel mult 0,5 % pentru suporturi materiale. Din partea organizațiilor de gestiune colectivă a fost înaintată propunerea de 2, 5% pentru toate echipamentele și suporturile materiale. Ca urmare a analizei s-a stabilit că acest procentaj până la urmă este suportat de către consumatori. Din aceste considerente s-a considerat rezonabil ca să fie făcut calculul reieșind din salariul mediu pe economie în raport cu fiecare tarif dintr-un studiu prezentat în cadrul analizei. Respectiv, s-a ajuns la un procentaj de 1,2% pentru echipamente, 1,7 % pentru suporturi și 1% pentru reproducerea reprografică. Echipamentele și suporturile materiale conform proiectului de lege vor fi stabilite printr-o hotărâre de Guvern.

Un alt aspect, care din punctul de vedere al AGEPI ar afecta activitatea agenților economici, ar fi acele metodologii de negociere a tarifelor pentru fiecare drept ce rezultă din orice obiect al dreptului de autor și al drepturile conexe. Metodologiile pentru fiecare drept în parte ce urmează a fi negociat sunt reglementate în lege, fiind stabilite criteriile, procedura și termenul de negociere, posibilitatea de apelare la mediere sau arbitraj. În cazul în care părțile nu ajung la un numitor comun așa încât ambelor părți să le fie comodă această metodologie se pot adresa în instanța de judecată pentru modificarea sau anularea metodologiei respective.

A solicitat susținerea analizei de impact.

DI Nicolae Boțan

A menționat că deși analiza de impact a fost îmbunătățită, totuși la unele compartimente, cum ar fi compartimentele *Definirea problemei*, *Analiza impacturilor opțiunilor* aceasta este lacunară. Totodată, este de apreciat că autorii au atras o atenție sporită celei mai discutate probleme și au avansat la acest aspect comparativ cu varianta precedentă a proiectului de lege în care nu era identificată o soluție clară.

Cu referire la compartimentul *Definirea problemei* a menționat că acesta a fost completat cu informații privind remunerația compensatorie, însă se recomandă autorilor de a prezenta o analiză privind modul de funcționare a sistemului instituțional și procedural actual, precum și elementele ce necesită a fi îmbunătățite, ținând cont de faptul că agenții economici din Republica Moldova care gestionează drepturile de autor și autorii au interese similare privind protejarea drepturilor de autor.

În special, pentru identificarea situației actuale, a pretențiilor, prejudiciilor care sunt necesare de a fi acoperite prin mecanisme cum ar fi, de exemplu, remunerația compensatorie, este necesar de a fi efectuate anumite analize, estimate și reflectate anumite date privind numărul deținătorilor de autor, remunerația de care beneficiază, mecanismul de remunerație, precum și eficiența remunerației pentru utilizarea dreptului de autor.

A remarcat că în proiect au fost identificate anumite aspecte ce generează întrebări. De exemplu, la art. 33 sunt incluse prevederi noi privind raporturile cu angajatorii în ceea ce ține de dreptul de autor, la art.62 este stabilit un mecanism de raportare pentru prestatorii de servicii online de partajare de conținut, dar despre aceste reglementări în documentul de analiză a impactului nu este menționat.

În context, a atras atenția că în opinia asupra documentului de analiză a impactului prezentat anterior s-a menționat despre faptul că aceste reglementări trebuie argumentate, trebuie justificat raționamentul reglementării acestor raporturi. Cu atât mai mult, trebuie să se explice de ce s-a ajuns la aceste soluții și care este impactul soluțiilor respective.

A menționat, de asemenea că la compartimentul *Stabilirea obiectivelor* nu s-au făcut ajustări, deși s-a atenționat că la compartimentul dat a fost expusă mai mult o listă de acțiuni, decât o listă de obiective.

La *Identificarea opțiunilor* nu a fost propusă o altă opțiune, decât cea recomandată, deși, luând în considerare situația actuală, în special privind remunerația compensatorie ar fi indicat să fie expusă și o opțiune alternativă privind cota procentuală în raport cu valoarea obiectului pentru care se aplică.

La *Analiza impacturilor opțiunilor* s-a intervenit puțin. Deși sunt făcute anumite estimări, în special cu referire la remunerația compensatorie, nu sunt reflectate costurile și beneficiile în total pentru autori, importatori, creșterea prețurilor, beneficiile obținute pentru consumatorul final, or pentru a estima beneficiile totale trebuie reflectate și estimate costurile totale.

Cu referire la *Consultări* a remarcat că acest compartiment a fost completat suficient cu descrieri și explicații.

A concluzionat că documentul de analiză a impactului mai necesită a fi îmbunătățită, fiind atestate destul de multe neconcordanțe cu Metodologia de analiză a impactului în procesul de fundamentare a proiectelor de acte normative.

DI Eugeniu Rusu

Cu referire la obiecțiile și recomandările expuse de către expertul Secretariatului Evaluării Impactului de Reglementare a menționat că nu pot fi stabilite costurile, potențialul prejudiciu sau însăși remunerația compensatorie, care poate fi datorată titularilor de drepturi, deoarece acestea depind de valorificarea/stocarea unor opere de către persoane fizice prin intermediul unor echipamente/suporturi.

De asemenea, cu privire la opera de serviciu a remarcat că agenția nu este atrasă în litigiile dintre un agent economic și potențialul autor, în momentul în care sunt anumite divergențe între angajator și angajat. Respectiv, nu poate fi prezentată o listă exhaustivă referitor la numărul litigiilor și finalitățile acestor litigii.

În contextul mențiunilor ce se referă la art. 66 din proiectul de lege, a notat că varianta finală a prevederilor respective a fost discutată cu mediul de afaceri și agreeată de comun acord.

A atras atenția că la moment aspectul cel mai discutat rămâne a fi cel ce se referă la tarifele pentru copia privată, or titularii de drept și organizațiile de gestiune colectivă au opinii diferite cu referire la mărirea acestor tarife.

Dna Ana Groza

A remarcat că mediul de afaceri a participat la discuțiile cu privire la reglementările propuse și a fost prezentată o notă informativă argumentată, cu calcule, cu analiza și experiența în regiune privind subiectul dat, iar reprezentanții organizațiilor de gestiune colectivă nu își argumentează solicitarea privind mărimea tarifelor.

Dna Marina Bzovii

A apreciat modificările operate de către AGEPI, dar a reiterat poziția comună a mediului de afaceri cu privire la remunerația compensatorie.

Astfel, mediul de afaceri consideră că tarifele procentuale prezentate de AGEPI în calitate de tarife fixe în proiectul de lege sunt prea mari, iar argumentarea cuantumurilor propuse conținând mai multe carențe. Prezentarea unor formule de clacul aplicate în Grecia, Slovacia sunt irelevante în situația în care cuantumul remunerației compensatorii de 3% se achită pentru MP 3 Player sau CD-uri, dar nu și pentru alte tipuri de echipamente, cum ar fi smartphoanele și tabletele, or organizațiile de gestiune colectivă tind să obțină cuantumul cel mai mare anume din volumul colectat pentru aceste echipamente. din volumul corectat

A atras atenția că calculele efectuate de către mediul de afaceri cu privire la remunerația compensatorie diferă de cele prezentate de către autor, or nu s-a ținut cont de tarifele care sunt percepute pe remunerații compensatorii în țările vecine - Ucraina și România, care trebuie să se regăsească în eșantionul examinat. În context. A remarcat că, de exemplu, în Ucraina se aplică un quantum de 1% pentru MP 3 Player, 1,5 pentru set box și doar 0,15% pentru smartphoane și tablete. În România, pentru echipamente, inclusiv pentru smartphoane și tablete cuantumul nu depășește 0,5%, inclusiv din eșantionul prezentat în calculul AGEPI cuantumul cotelor procentuale variază între 0,15% și 0,7% pentru smartphoane și calculatoare.

Prin urmare, ținând cont de tarifele aplicate în țările vecine, cota procentuală fixă de 1,2% pentru Republica Moldova nu este justificată, în deosebi, în raport cu salariul mediu și PIB pe țară.

De asemenea, a menționat că exemplul Greciei, la fel, nu este relevant, în situația în care în studiul prezentat nu au fost reflectate cuantumulurile exacte ale sumelor colectate de către Grecia în ultimii 5 ani. Totodată, a atras atenția că raportând cuantumul remunerației compensatorii la salariul mediu pe țară, în Ucraina, de exemplu, tariful trebuie să varieze cu 0,115 %, în România - cu 0,2%, în Slovacia - 0,2-0,3%, iar în raport cu Grecia nu ar trebuie să depășească 0,73%, cifre/cuquantumuri care pot fi luate în considerare ca manevră de calcul.

A atras atenția că, în situația în care se acceptă formula finală - un tarif fix, atunci trebuie să se țină cont și de tipurile de echipamentele care au fost luate în eșantion, deși, la această fază ar putea fi acceptat un procent mai mare, dacă ar fi stabilit un plafon maxim.

A remarcat că în documentul de analiză a impactului nu este prezentată o estimare privind suma pe care ar urma să o achite mediul de afaceri în dependență de o potențială listă de echipamente. A accentuat importanța unui quantum compensatoriu diferențiat, în funcție de tipul de echipament, în cazul în care nu poate fi agreeat un plafon fix. Și în acest caz ar putea fi acceptată cota procentuală de 3% pentru CD-uri, dar nu poate acceptată o cotă procentuală de 1,2% pentru telefoane smartphoane și calculatoare.

DI Victor Baci

A exprimat susținere celor relatate de către dna Bzovii. Totodată cu referire la proiectul de lege a remarcat că potrivit proiectului se propune ca baza de calcul a remunerației compensatorii să fie valoarea statistică a echipamentelor și suporturilor importate așa cum este ea determinată prin Ordinul Serviciului Vamal nr. 346/2009 a Serviciului Vamal. Conform acestui ordin valoarea statistică reprezintă valoarea în vamă a mărfii calculată conform legislației în vigoare și care incluse valoarea mărfurilor la locul și momentul în care părăsesc teritoriul țării. A opinat că o astfel de abordare este una greșită, deoarece valoarea în vamă include nu doar prețul propriu zis al echipamentului, dar și alte costuri alternative care nu au relevanță cu potențialul prejudiciu care este cauzat autorilor. De exemplu, valoare în vamă include și costurile de asigurare, de transport, de încărcare/descărcare, costurile de ambalaj, costurile containerelor, comisioanele de brokeraj și alte costuri așa cum sunt prevăzute de lege. Aceste costuri suplimentare nu au nici o legătură cu mărimea prejudiciului care poate fi cauzat autorilor pentru copia privată și nu pot fi luate în considerare atunci când se calculează remunerația. Din punctul de vedere al membrilor Asociației Patronale „Camera de Comerț Americană din Moldova” baza de calcul a

remunerației compensatorii ar trebui să reprezinte valoare de tranzacție, adică prețul efectiv plătit sau de plătit pentru marfă.

De asemenea, a remarcat că în proiect nu este prevăzut termenul de achitare a remunerației compensatorii. Se propune ca în lege să fie prevăzut un termen de 90 de zile de la încheierea trimestrului în care au fost importate echipamentele și suporturile pentru care se achită remunerația compensatorie. Această propunere este argumentată deoarece destinatarii legii, de principiu, trebuie să aibă un anumit termen de achitare și să nu fie lăsat la dispoziția organizațiilor de gestiune colectivă sau importatorilor.

A atras atenția și asupra unui alt aspect din proiectul de lege care se referă la răspunderea contravențională pentru neachitarea remunerației compensatorii. Conform art.71 alin.(11) din proiect, care prevede că importatorii și producătorii de echipamente și suporturi materiale care pot fi utiliza te pentru copii private și organizația de gestiune colectivă desemnată cu dreptul de colectare a remunerației compensatorii poartă răspundere contravențională pentru neexecutarea sau executarea necorespunzătoare a obligațiilor sale ce țin de plata și repartizarea remunerației compensatorii.

În contextul acestor prevederi a opinat că o astfel de abordare este greșită, deoarece remunerația compensatorie care se achită de către importatori către autori este, de fapt, o înțelegere și plata remunerației compensatorii ține loc de contract între importatori și titularii drepturilor de autor. Respectiv, răspunderea contravențională trebuie exclusă și litigiile să fie soluționate între acești doi subiecți ai remunerației compensatorii.

DI Eugeniu Rusu

Cu referire la utilizarea valorii statistice echipamentelor și suporturilor importate ca baza de calcul a remunerației compensatorii a menționat că aceasta a fost propunerea Serviciului Vamal și Ministerului Finanțelor, care a fost acceptată de către AGEPI. Luând în considerare obiecția expusă, acest aspect urmează a fi discutat suplimentar, iar proiectul de lege îmbunătățit corespunzător.

Cu privire la aplicarea sancțiunii contravenționale agenților economici pentru neachitarea remunerației compensatorii a menționat că propunerea respectivă a fost înaintată de către Consiliul Economic de pe lângă Prim-ministru, dar la ultima discuție care a avut loc pe marginea subiectului dat s-a discutat și o altă opțiune: transmiterea de către Serviciul Vamal a informației către AGEPI și, ulterior către organizațiile de gestiune colectivă, și în momentul controlului activității organizațiilor de gestiune colectivă să fie stabilit dacă toți agenții economici au achitat remunerația compensatorie.

De asemenea, în contextul relatărilor dnei Bzovii, a menționat că acestea sunt pertinente, dar pozițiile sunt diferite cu referire la subiectul remunerației compensatorii și fiecare își susține poziția sa. AGEPI este deschis pentru stabilirea unui tarif echitabil pentru ambele părți, care să fie discutat și agreat de comun acord, dar până la moment aceste discuții au eșuat.

Dna Carolina Linte

A solicitat precizări din partea expertului Secretariatului Evaluării Impactului de Reglementare privind impactul reglementărilor (beneficii, pierderi) asupra consumatorilor.

Totodată, a solicitat precizări privind propunerile ATIC privind cuantumul remunerației compensatorii.

DI Nicolae Boțan

A precizat că remunerația compensatorie este stabilită pentru a compensa titularilor drepturilor de autor utilizarea operelor sale care sunt vizionate, în special pe suporturi de memorie. Este evident că cu cât cuantumul remunerației compensatorii este mai mic cu atât și prețul echipamentelor, suporturilor va fi mai mic. A remarcat că importantă este baza de calcul a aceste taxe. De exemplu, această taxă se percepe din costul smartphon-ului sau notebook-ului, dar, de fapt, ar trebui să se perceapă din costul dispozitivului de stocare.

A remarcat că AGEPI a desfășurat un proces destul de amplu de consultări pentru a identifica soluția potrivită privind cuantumul remunerației compensatorii pentru toate părțile implicate în această discuție.

Dna Marina Bzovii

A reiterat poziția Asociației pe care o reprezintă privind stabilirea unui cuantumul mai mic a remunerației compensatorii, or cel stabilit de către autor prin proiectul de lege ar plasa Republica Moldova, la capitolul remunerației compensatorii, la același nivel cu Austria și Elveția, deși salariu mediu și PIB acestor țări este incomparabil cu cel al Republicii Moldova. Respectiv, povara financiară a remunerației compensatorii aspra unei familii din Republica Moldova este destul de mare comparativ

cu aceste țări. Totodată, mai există și competiția regională de care nu s-a ținut cont, or consumatorii din Republica Moldova pot achiziționa foarte ușor aceleași echipamente din Ucraina sau România.

DI Victor Baci

A remarcat că în susținerea poziției reiterate de către dna Bzovii, dar și a poziției Asociației Patronale „Camera de Comerț Americană din Moldova” sunt efectuate și prezentat studii și analize, inclusiv în comparație cu situația existentă pe plan regional. Și aceste date demonstrează că cuantumul remunerației compensatorii este prea mare, comparativ cu cel perceput în țările vecine.

Dna Ana Groza

A precizat că sumele colectate sunt transferate organizațiilor de gestiune colectivă, dar din aceste sume titularilor drepturilor de autor le este o distribuită o parte foarte mică din sumele colectate.

Dna Marina Bzovii

A menționat că în calitate de reprezentant al Națională a Companiilor din Domeniul TIC nu va susține reglementările propuse în cazul în care nu este o înțelegere că acest cuantum al remunerațiilor compensatorii nu va fi micșorat ulterior sau nu fi stabilit un plafon maxim.

Dna Ana Groza

A optat pentru susținerea analizei de impact cu condiția luării în considerare a obiecțiilor și recomandărilor expertului Secretariatului Evaluării Impactului de Reglementare și ale membrilor Grupului de lucru, și anume: detalierea metodologiei privind calcularea cuantumului remunerației compensatorii, statele care au fost luate ca bază pentru efectuarea acestor calcule, dar și impactul asupra mediului de afaceri ca urmare implementării proiectului.

DI Nicolae Boțan

Cu referire la cuantumul remunerației compensatorii care se propune - 1,2% pentru echipamente, 1,7 % pentru suporturi și 1% pentru reproducerea reprografică, a menționat că autorii au prezentat date cu referire la 8 state din Europa și în baza acestor date s-a generat o medie aritmetică, dar modul cum s-a calculat oricum este discutabil, la fel cum este discutabilă selectarea acestor state. Totodată, în situația în care se face referire la salariul mediu pe economie, trebuie de utilizat acest criteriu. Și cel mai important, autorii trebuie să generalizeze datele obținute.

DI Roman Gapeev

A recomandat autorilor să lanseze discuții suplimentare cu asociațiile pentru a identifica soluția optimă, agreată de comun acord.

S-a decis: analiza de impact se susține cu condiția luării în considerare a obiecțiilor și recomandărilor (12 - se susține cu condiția luării în considerare a obiecțiilor și recomandărilor; 1 – nu se susține).

Vicepreședintele Grupului de lucru

Vladislav CAMINSCHI

CANCELARIA DE STAT A REPUBLICII MOLDOVA

Chișinău

Nr.31-78-903-9704

„2” decembrie 2021

**Agencia de Stat pentru
Proprietatea Intelectuală**
office@agepi.gov.md

Informare:

**Secretariatul Consiliului Economic pe
lângă Prim-ministru**
consecon@gov.md

Prin prezenta, se remite spre examinare potrivit competențelor legale, demersul Secretariatului Consiliului Economic pe lângă Prim-ministru nr.3703-13 din 30 noiembrie 2021 (*se anexează*) referitor la proiectul de lege privind dreptul de autor și drepturile conexe (număr unic 521/AGEPI/2021).

În acest sens, potrivit prevederilor pct.200 din Regulamentul Guvernului, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr.610/2018, obiecțiile și propunerile expuse în cadrul procedurii de avizare/expertizare urmează a fi examinate de către autor, corespunzător, se va definitiva proiectul și se va pregăti sinteza obiecțiilor și propunerilor.

**Secretar general adjunct
al Guvernului**

/semnat electronic/

Roman CAZAN

Digitally signed by Cazan Roman
Date: 2021.12.03 09:30:56 EET
Reason: MoldSign Signature
Location: Moldova

ex.: Silvia Muntean
tel.: 022250201
e-mail: silvia.muntean@gov.md

Casa Guvernului,
MD-2033, Chișinău,
Republica Moldova

Telefon:
+ 373-22-250104

Fax:
+ 373-22-242696

Nr. 3703-13 din 30 noiembrie 2021

CANCELARIA DE STAT

Ref: la scr.nr.18-23-412-94337 din 25.11.2021, cu privire la avizarea proiectului de lege privind dreptul de autor și drepturile conexe (nr. unic 521/AGEPI/2021)

Secretariatul Consiliului Economic pe lângă Prim-ministru, prin prezenta, comunică următoarele:

Subiectul remunerației compensatorii pentru copia privată și reprografie, subiect care afecta și afectează substanțial agenții economici, ca urmare a unui quantum al acestei remunerații, exagerat în opinia mediului de afaceri, și a lipsei unui mecanism eficient de implementare, a ajuns în dezbateri pe platforma Consiliului Economic în vara anului 2017. În iulie 2020 s-a ajuns la o opinie comună asupra acestui subiect, opinie coordonată cu și între asociațiile reprezentative ale mediului de afaceri și AGEPI, dar și discutată cu organizațiile de gestiune colectivă – reprezentanți ai beneficiarilor acestei remunerații – autori, interpreți etc.

Această opinie comună a fost inclusă de AGEPI, ca concept, în proiectul de lege privind dreptul de autor și drepturile conexe, plasat pentru consultări publice în perioada 01.11.-15.11.2021 (<https://particip.gov.md/ro/document/stages/proiectul-legii-privind-dreptul-de-autor-si-drepturile-conexe/8604>). Astfel, redacția articolelor 71 și 72 din acest proiect, care se referă la remunerația compensatorie, a expus în mare parte opinia coordonată anterior cu reprezentanții mediului de afaceri.

În perioada consultărilor publice, atât Secretariatul Consiliul Economic, cât și asociațiile reprezentative ale mediului de afaceri, - membri ai Consiliului, au venit către autor cu propuneri și comentarii, cu caracter mai mult tehnic și redacțional, păstrându-se intact conceptul coordonat anterior și inclus de autor în textul proiectului propus pentru consultări publice.

Însă, în redacția proiectului nr. unic 521/AGEPI/2021, înaintată de AGEPI conform procedurilor, spre avizare de către Guvern, se regăsește o redacție conceptual diferită de cea propusă pentru consultări publice, a mecanismului de stabilire a cuantumului remunerației compensatorii:

- proiect expus pentru consultări publice:
  - cuantumul remunerației se stabilește ca o sumă fixă maximă, expres indicată în lege, aprobarea listei mărfurilor pentru care se achită remunerația și cuantumului concret în limita plafonului, pentru fiecare poziție tarifară a mărfii, este pusă în sarcina Guvernului;
- proiect nr. unic 521/AGEPI/2021 propus de AGEPI după consultările publice:
  - stabilirea cuantumului remunerației compensatorii, precum și lista echipamentelor și suporturilor materiale pentru care se achită remunerație compensatorie prin metodologii negociate de către utilizatori și organizații de gestiune colectivă.

De menționat că nici în Nota informativă la proiectul nr. unic 521/AGEPI/2021, nici în AIR elaborat de AGEPI pentru acest proiect, nu se expun expres motivele renunțării la conceptul anterior (propus consultărilor publice) în favoarea noului concept de stabilire a cuantumului acestei remunerații (înaintat de AGEPI Guvernului după consultări).

Asociațiile reprezentative ale mediului de afaceri – membri ai Consiliului, cât și agenții economici – membri ai acestor asociații, au comunicat Secretariatului dezacordul său total cu noul concept propus de AGEPI, cât și faptul că acest nou concept nu a fost consultat cu ei.

În contextul celor expuse supra, și reieșind din competența și rolul atribuit Consiliului Economic prin Regulamentul Guvernului nr.631/2011, Secretariatul transmite Cancelariei și susține solicitarea membrilor Consiliului Economic, -asociațiilor reprezentative ale mediului de afaceri:

- restituirea proiectului de lege privind dreptul de autor și drepturile conexe (nr. unic 521/AGEPI/2021) autorului proiectului pentru organizarea unor noi consultări publice, în partea ce ține de remunerația compensatorie, cu reprezentanții mediului de afaceri.

Cu respect,

Digitally signed by Ion Lupan
DN: cn=Ion Lupan, o=Consiliul
Economic pe lângă Prim-ministrul
RM, ou=Şef Secretariat,
email=ion.lupan@gov.md, c=MD
Date: 2021.11.30 14:17:52 +0200

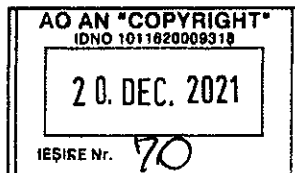
Ion LUPAN,
Şef Secretariat

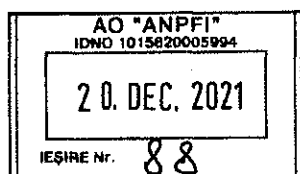

La nr. unic 521/AGEPI/2021

Către: Cancelaria de Stat a Republicii Moldova
e-mail: cancelaria@gov.md

Agenției de Stat pentru Proprietatea
Intelectuală a Republicii Moldova /AGEPI/
Sediul: str. Andrei Doga nr. 24 bloc 1
mun. Chișinău, Republica Moldova, MD-2024

De la: Asociația Obștească
Asociația Națională «COPYRIGHT»
/AN «COPYRIGHT»/
Sediul: str. Moara Roșie 19, of. 6
mun. Chișinău, Republica Moldova

De la: Asociația Obștească „Asociația Națională
a Producătorilor de Fonograme și Interpreți” /ANPFI/
Sediul: mun. Chișinău, MD-2012,
str. Bănulescu Bodoni nr. 45, of. 316

De la: Asociația Obștească
Asociația pentru Drepturile
la Reproducerea Operelor „ADERO”
Sediul: mun. Chișinău, MD-2072,
str. Independenței nr. 50

AVIZ

la proiectul de Lege privind dreptul de autor și drepturilor conexe

Prin prezenta, Asociația Obștească Asociația Națională «COPYRIGHT», Asociația Obștească „Asociația Națională a Producătorilor de Fonograme și Interpreți” și Asociația Obștească Asociația pentru Drepturile la Reproducerea Operelor „ADERO” comunică că proiectul de Lege privind dreptul de autor și drepturile conexe elaborat și promovat cu insistență de către Agenția de Stat pentru Proprietatea Intelectuală, **URMEAZĂ A FI REVĂZUT**, deoarece este un proiect neargumentat, încalcă prevederile legislației naționale și este contrar Directivei 2014/26/UE a Parlamentului European și a Consiliului din 26 februarie 2014.

Deși menționează despre scopul de a proteja interesele autorilor și altor categorii de titulari, proiectul elaborat de AGEPI este unul distructiv pentru sistemul de Gestiune Colectivă a drepturilor de autor și conexe și completamente în defavoarea artiștilor, autorilor și oamenilor de creație.

Astfel:

- **Proiectul de lege este îndreptat împotriva intereselor legitime ale autorilor, interpreților și altor titulari de drepturi conexe, printre care:**
  - lipsește autorii de dreptul de a stabili (a propune) cuantumul remunerației conform Directivei 2014/26/UE sau ca alternativă, nu se prevede nici măcar cuantumul remunerației minime prin Hotărâre de Guvern;
  - impune titularii de drepturi să elaboreze metodologii și argumentări a cuantumului remunerației, ceea ce este un absurd;
  - limitează drepturile titularilor de drepturi din Republica Moldova prin refuzul de a fi păstrată norma existentă a legii, conform căreia tarifele minime sunt stabilite prin Hotărâre de Guvern, fapt care garantează titularului de drepturi un minim al remunerației muncii sale. În locul acestui sistem, prin proiect se promovează un sistem absolut neclar, contradictoriu și nefuncțional. Este un proiect care va crea haos ce va duce la colaps al întregului sistem de gestiune colectivă, proiect care va duce în impas și va stopa întreaga activitate a OGC;
  - plafonează remunerația muncii angajaților Organizațiilor de Gestiune Colectivă,
  - blocajul activității și imposibilitatea dezvoltării Organizațiilor de Gestiune Colectivă prin încălcarea Directivei 2014/26/UE, nemaivorbind de procurarea mijloacelor imobile sau de transport;
  - lipsirea de mijloace financiare necesare achitării cotizației de membru al organizațiilor internaționale;
  - imposibilitatea participării la conferințele și seminarele organizate de organizațiile internaționale;
  - concedierea inevitabilă a angajaților și distrugerea sistemului creat de gestiune colectivă și care actualmente este funcțional, față de care nu este nicio obiecție din partea titularilor de drepturi, ba din contra, membrii asociațiilor susțin și își exprimă doar recunoștința față de activitatea actuală a OGC.
- prin proiect, **AGEPI își atribuie mai multe funcții și atribuții** improprii instituțiilor publice, funcții care sunt exercitate exclusiv de către Organizațiile de Gestiune Colectivă și promovarea prin proiect a limitării totale a atribuțiilor Adunării Generale a Organizațiilor de Gestiune Colectivă prin preluarea controlului activității OGC de către AGEPI;
- în mod demonstrativ obraznic nu a fost luată în considerație nicio propunere esențială și importantă făcută de Organizațiile de Gestiune Colectivă, **propuneri susținute prin semnătura a peste 500 de titulari de drepturi** (cu excepția auditului, propus de OGC conform Directivei ca alternativă la controlul AGEPI, dar în consecință prin proiect obținem un control dublu: control din partea AGEPI și audit);
- în cadrul ședințelor și dezbaterilor publice, **AGEPI nu a putut răspunde clar și fără echivoc la nicio întrebare a OGC**, însă permanent a utilizat fraze lipsite de sens și conținut, evitând răspunsurile directe la întrebările expuse;

- întregul proiect de lege este axat pe imixtiunea ilegală a statutului, în persoana AGEPI, în activitatea organizațiilor necomerciale;
- actuala redacție a Legii nr. 139 din 02.07.2010 este în concordanță cu prevederile legislației naționale și internaționale, însă ar putea fi dezvoltată prin implementarea prevederilor Directivelor europene;
- **prin expertiza internațională a proiectului, expertul internațional WIPO Dr. Mihaly Ficsor** (este autorul Legii în vigoare nr. 139 privind dreptul de autor și drepturile conexe, aprobate la 02.07.2010, care a fost elaborată cu asistența acordată de către Uniunea Europeană), a menționat că proiectul nu corespunde prevederilor normelor Directivei 2014/26/UE, care reglementează Gestiunea Colectivă, și reflectă lipsa de profesionalism, deoarece conține mai multe falsuri și neconcordanțe cu alte acte normative naționale și directive europene;
- etapele de elaborare și promovare a proiectului de lege nu se încadrează în prevederile Legii nr. 239 din 13.11.2008 *privind transparența în procesul decizional*, întrucât OGC-le nu au fost atrase în procesul elaborării proiectului, nu au luat în calcul părerile și propunerile titularilor de drepturi, astfel **toate ședințele publice au fost petrecute de formă**, doar pentru respectarea formală a procedurilor legale;
- nicio prevedere din Directiva 2014/26/UE nu menționează faptul că titularii de drepturi și asociațiile lor – Organizațiile de Gestiune Colectivă ar trebui să depindă de utilizatori la stabilirea tarifelor (sau „criterii de stabilire a tarifelor”, în terminologia proiectului de lege - „metodologie”). De asemenea, din toate normele Directivei care reglementează stabilirea tarifelor, se poate concluziona că stabilirea acestora este de competență exclusivă a titularilor de drepturi de autor și conexe - membri ai OGC, pe care aceștia le implementează prin participarea la conducerea organizației, prin Adunarea Generală. Și acest lucru este normal și corect;
- AGEPI, în loc să protejeze interesele titularilor de drepturi și ale OGC-urilor acestora, propune un proiect care confruntă titularii de drepturi cu utilizatorii, rezervându-și rolul de călău.

Ce ține de remunerația compensatorie:

- calculele prezentate de către directorul AGEPI în ședință publică, **nu corespund realității și sunt eronate**, fiind infirmate de răspunsurile celor mai mari importatori din Republica Moldova, iar potrivit datelor, prețul mediu al unui telefon este nu de 13 000 (treisprezece mii) lei, dar până la 3000 (trei mii) lei. Totodată, chiar și rezultatul calculat de director prin raportarea prețului mediu al unui telefon mobil la numărul total de telefoane importate ca fiind 543510 iarăși este o manipulare și nu corespunde adevărului.
- În acest context, ne-am adresat la 3 cele mai mari companii (aceste 3 companii în cumul dețin mai mult de 50% din piață) și de comun acord au concluzionat că **„constituirea unui Grup de lucru consultativ este binevenit”**.

Atragem atenția Dvs. că pentru un sistem lucrativ continuu sunt de importanță majoră următoarele articole-cheie:

- Art. 68, Art. 69, Art. 70, Art. 71 și 72, Art. 73 alin. (3), Art. 74 alin. (1), Art. 75 alin. (1), (2), Art. 77 alin. (2), Art. 81 alin. (3), Art. 82, Art. 83 alin. (3), Art. 84, Art. 85 alin. (2) – (5), Art. 87, Art. 88 alin. (5) lit. c) – f), (12) – (13), Art. 89, Art. 92 alin. (2), Art. 96 alin. (3), Art. 97 alin. (3), Art. 98, Art. 99 – 103, Art. 104, Art. 105, Art. 106, Art. 107, Art. 108 alin. (1) lit. b) – d).

În baza tuturor argumentelor invocate supra privind erorile și neconformitățile admise în proiectul noii Legi *privind dreptul de autor și drepturile conexe*, urmare a modului ignorant de abordare a propunerilor transmise de către noi și reprezentanții utilizatorilor către AGEPI, solicităm ca **Guvernul Republicii Moldova să nu avizeze pozitiv proiectul noii Legi privind dreptul de autor și drepturile conexe și să remită proiectul la reexaminare prin crearea unui grup de lucru** format din specialiști în domeniu, **cu participarea obligatorie a Organizațiilor de Gestiune Colectivă**, în calitate de beneficiari efectivi ai legii, mandatate de titularii de drepturi, să examineze și să dezbată public necesitatea fiecărui articol în parte, să se evalueze riscurile schimbării sistemului de gestiune a drepturilor de autor și conexe în Republica Moldova etc.

Totodată, urmează ca la elaborarea proiectului de lege să fie implicat un expert internațional recunoscut în domeniul dreptului de autor și a drepturilor conexe, deoarece persoana aleasă de AGEPI și înaintată ca fiind expert european este o escroacă și șarlatancă. Nemaivorbind de faptul că așa numitul „expert european”, dna Lucan-Arjoca, are o atitudine absolut josnică și disprețuitoare față de cetățenii Republicii Moldova, în persoana titularilor de drepturi, manifestată prin afirmații nerespectuoase în adresa lor în cadrul ședințelor publice, ședințe în care au fost de față reprezentanții AGEPI. Mai mult ca atât, Organizațiile de Gestiune Colectivă avizate, AN «COPYRIGHT» și ANPFI, au inițiat procedura de contestare a acțiunilor ilegale ale dnei „expert” Lucan-Arjoca în instanța de judecată.

Astfel, nici Proiectul Uniunii Europene *„Sprijin pentru dialogul politic structurat, coordonarea implementării Acordului de asociere și îmbunătățirea procesului de aproximare legală”* nu a putut răspunde la întrebarea Cum și în baza căror criterii a fost selectată dna Lucan-Arjoca în calitate de expert european, propusă de AGEPI, deoarece, așa numitul „expert” european nu corespunde nici-unui criteriu de selectare, întrucât:

- nu a expertizat nici-un proiect de lege din domeniul dreptului de autor și a drepturilor conexe din careva state europene sau state ale lumii;
- dna Lucan-Arjoca nu dispune de careva cărți sau lucrări științifice din domeniul dreptului de autor și a drepturilor conexe;
- în afară de ocuparea funcțiilor la ORDA și TVR România, dna Lucan-Arjoca în alte structuri internaționale din domeniului dreptului de autor nu a activat;
- unicul aport legislativ al dnei expert a fost participarea la elaborarea proiectului de modificare a Legii privind dreptul de autor și drepturile conexe din România, în

virtutea obligațiilor sale de serviciu în calitate de director adjunct al Oficiului Român pentru Drepturile de Autor, proiect care nu și-a găsit susținere în organul legislativ român (copia scrisorii către Proiectul UE se anexează).

Astfel, problematica privind cum a fost selectată în calitate de expert, de către cine a fost propusă, suma onorariului primită de la Proiectul UE etc., vom clarifica prin adresările corespunzătoare în organele competente.

În anexă, Asociația Obștească Asociația Națională «COPYRIGHT», Asociația Obștească „Asociația Națională a Producătorilor de Fonograme și Interpreți” și Asociația Obștească Asociația pentru Drepturile la Reproducerea Operelor „ADERO” prezintă obiecțiile și argumentele cu privire la proiectul Legii privind dreptul de autor și drepturile conexe.

Anexe:

- Raport de expertiză a expertului internațional WIPO Dr. Mihaly Ficsor referitoare la proiect de Lege;
- Opinie juridică - Efrim, Roșca și Asociații;
- Copia scrisorii către Proiectul Uniunii Europene;
- Propunerile și obiecțiile AN «COPYRIGHT», ANPFI și ADERO la proiectul de Lege privind dreptul de autor și drepturile conexe;
- Scrisoare de poziție a MĂR cu privire la proiectul Legii privind dreptul de autor și drepturile conexe;
- Lista autorilor, interpreților, producătorilor de fonograme, precum și a altor titulari ai drepturilor de autor și conexe **cu privire la respingerea proiectului de modificare a Legii nr.139/2010** privind dreptul de autor și drepturile conexe promovat în detrimentul autorilor și altor titulari ai drepturilor de autor și conexe de către Agenția de Stat pentru Proprietate Intelectuală (AGEPI), respingere susținută de către autori, interpreți și alți titulari ai drepturilor de autor și conexe, inclusiv membri ai Asociației Obștești Asociația Națională «COPYRIGHT» - **515 semnături.**

Președinte AN «COPYRIGHT»
Știrbu Leon

Director ANPFI
Marcel Oțel

Director ADERO
Alexandru Gutium

Dr. Mihály Ficsor
Membru al Consiliului pentru Drepturile de
Autor al Ungariei
Fost director general adjunct al OMPI
E-mail: ceeca@t-online.hu
Website: www.copyrightseesaw.net

Budapesta, 24 noiembrie 2021

Răspunsuri la unele întrebări referitoare la un Proiect de lege privind problemele de gestiune colectivă aflate în discuție în prezent în Republica Moldova

Introducere

Am primit următoarele întrebări de la Asociația Națională „Copyright” (ANCO), o organizație de gestiune colectivă (OGC), în legătură cu un proiect de lege privind gestiunea colectivă a drepturilor de autor, unul dintre principalele obiective ale căruia este apropierea legislației Republicii Moldova la legislația UE, în special la Directiva 2014/26/UE privind gestiunea colectivă (denumită în continuare: Directiva GC). Pentru a identifica versiunea în limba engleză a Proiectului de lege asupra căreia fac comentarii mai jos, o atașez ca anexă.

Probabil, motivul pentru care ANCO mi-a cerut părerea este că am acționat de mai multe ori ca expert al OMPI și al Uniunii Europene în pregătirea dispozițiilor privind drepturile de autor din Republica Moldova și în ceea ce privește aplicarea acestora, în special în ceea ce privește gestionarea colectivă a drepturilor de autor și a drepturilor conexe. Cu toate acestea, nu am pregătit această opinie în nici una dintre aceste calități, ci ca expert independent. În plus, nu sunt reprezentantul niciunui grup de părți interesate nici în Republica Moldova, nici la nivelul UE și la nivel internațional. Am pregătit această opinie din simpatie față de această țară, oamenii ei și comunitatea ei creatoare dar și datorită relației de prietenie cu aceasta.

De asemenea, trebuie să fac două concretizări. În primul rând, se pare că copia traducerii în limba engleză atașată a Proiectului de lege asupra căreia mi s-a solicitat să formulez observații nu este completă; Am răspuns la întrebări pe baza dispozițiilor proiectului care mi-a fost pus la dispoziție, atașat în anexă. În al doilea rând, răspunsurile mele la întrebări nu ar trebui să fie considerate o evaluare globală a proiectului de lege (foarte departe de aceasta), deși o astfel de evaluare poate fi justificată.

Domeniul de aplicare limitat al întrebărilor adresate de ANCO și răspunsurile mele sunt următoarele:

Întrebarea 1: Este justificat să se prevadă că o organizație de gestiune colectivă (OGC) poate avea numai acele organe care sunt enumerate la articolul 87 alineatul (1) din proiectul de lege?

Răspuns la întrebarea 1: Nu, nu este justificat. Cu toate acestea, articolul 87 alineatul (1) ar putea fi, de asemenea, interpretat în așa fel încât să enumere doar organele care sunt obligatorii.

Notă la răspuns: Articolul 87 alineatul (1) prevede următoarele:

"(1) În structura organizatorică a organizației de gestiune colectivă *intră* următoarele organe:

- a) Adunarea Generală;
- b) Consiliul;
- c) Directorul general;
- d) Cenzorul sau Comisia de Cenzori;
- e) Comisia permanentă specială privind accesul la informație;
- f) Consiliul de supraveghere."

Se pune accent pe cuvântul „*intră*”. Acest fapt poate să sugereze că acestea sunt organele și nu altele, dar este, de asemenea, posibil să se interpreteze că, printre organe, cel puțin acestea trebuie să fie *incluse*. Ar fi recomandabil să se confirme acest ultim sens și, de preferință, cumva în textul dispoziției în sine.

Este de remarcat faptul că, în mod evident, directorul general nu este un „organ”, ci un oficial al unei organizații de gestiune colectivă. El poate fi enumerat doar ca membru al Consiliului. Totuși, în cazul organizațiilor de autori și interpreți, este normal ca, pe lângă directorul general care în mod normal nu este autor, ci manager și adesea avocat, să existe și un președinte care este, în general, un binecunoscut autor și membru al organizației de gestiune colectivă. Se pare că merită să luăm în considerare includerea unui astfel de lider al unei organizații de gestiune colectivă printre oficialii cheie.

Organizațiile de gestiune colectivă ar trebui să aibă libertatea de a înființa și alte organe care sunt considerate necesare pentru funcționarea lor corespunzătoare. De exemplu, Artisjus, societatea de autori din Ungaria are următoarele organe:

- Adunarea generală,
- Comitetul de supraveghere,
- Consiliul cu președintele și directorul general printre membrii săi,
- Comisia de Clasificare a Genurilor,
- Comisia de evaluare a adaptării,
- Organul consultativ al autorilor pentru muzică clasică,
- Organul consultativ al autorilor pentru muzică populară,
- Organul consultativ al editorilor muzicali,
- Comisia pentru Utilizarea Sumelor în scopuri culturale și sociale.

Artisjus are și un auditor intern, dar comandă periodic auditări de la auditori externi independenți.

Întrebarea 2: *Este oportun să se prevadă o limită fixă a comisioanelor de gestiune ca în următoarele prevederi ale articolului 98 din Proiectul de lege?*

- (6) Comisionul de gestiune se reține pentru fiecare drept gestionat, după cum urmează:**
- a) pentru drepturile gestionate colectiv obligatoriu, conform prevederilor art. 70 din prezenta lege, precum și pentru drepturile gestionate colectiv extins, conform art. 78 din prezenta lege. Comisionul reținut de către organizația de gestiune colectivă desemnată colector și organizațiile beneficiare nu poate depăși cumulativ 20% din sumele repartizate fiecăruia;**
  - b) pentru drepturile gestionate colectiv facultativ, conform art. 80 din prezenta lege. Comisionul datorat de proprii membri se reține de organizația de gestiune colectivă la momentul efectuării repartiției și nu poate depăși 20% din sumele repartizate individual.**

Răspuns la întrebarea 2: *Prescripția unui procent concret pentru costurile de gestiune – cărora ar trebui să corespundă „comisionul de gestiune” – nu este o soluție legislativă corespunzătoare.*

Notă la răspuns: În ceea ce privește motivele acestei poziții, cel mai bun mod este să mă refer la partea relevantă a manuscrisului ediției a treia a cărții mele despre „Gestionarea colectivă a dreptului de autor și a drepturilor conexe”, care a fost finalizată și urmează să fie publicată la începutul anului următor de către OMPI (în continuare: noua Carte WIPO). Cartea conține douăsprezece capitole și, în paragraful 9.8.4 al Capitolului 9 privind „Cerințele pentru buna funcționare a organizației de gestiune colectivă din punctul de vedere al titularilor de drepturi și al organizațiilor partenere”, cu privire la această întrebare pot fi găsite următoarele:

„[T]Există diferențe mari între costurile de gestionare a diferitelor drepturi; sunt unele pentru care un nivel de cost de 30% nu este justificat deoarece în cazul unui management eficient, costul se presupune a fi mult mai mic și sunt altele în care poate fi extrem de dificil și chiar imposibil să se păstreze nivelul de cost de 15% (de exemplu, în cazul gestionării drepturilor de interpretare publică a muzicii), în urma cărora situația financiară a unei organizații de gestiune colectivă poate deveni fragilă și funcționarea acesteia poate fi pusă în pericol. Prin urmare, ceea ce pare a fi o practică corectă este de a deduce „costurile justificate și documentate” „proporțional cu costul real de gestionare” din gestionarea drepturilor date”.

În textul de mai sus, se menționează 15% deoarece, înaintea acestuia, este citată o prevedere a Legii dreptului de autor a Macedoniei de Nord în care este prescris acest nivel de cost deosebit de scăzut. Totuși, același lucru este valabil și pentru un nivel de 20%, care – de exemplu, în cazul gestionării dreptului de interpretare publică a operelor muzicale – ar fi prea scăzut și ar submina funcționarea corespunzătoare a organizației de gestiune colectivă în cauză, în timp ce în cazul unor altor drepturi, poate fi prea mare. După cum s-a indicat, în ultima frază a textului citat mai sus, soluția corectă este aplicarea criteriilor prevăzute la articolul 12 alineatul (3) din Directiva GC: „Comisioanele de gestiune nu depășesc costurile justificate și documentate suportate de

organismul de gestiune colectivă în scopul gestionării drepturilor de autor și a drepturilor conexe.” Directiva (pe bună dreptate) nu prevede niciun nivel fix al comisionului (costului).

De asemenea, trebuie avut în vedere faptul că, în cazul organizațiilor de gestiune colectivă nou înființate, „costurile justificate și documentate” inițiale pot fi – și în mod normal sunt – mult mai mari. În cazul unor astfel de organizații de gestiune colectivă, prescrierea unui plafon pentru „comisioanele de gestiune” (= costuri) ar fi deosebit de inadecvată; pur și simplu s-ar putea să le programeze falimentul. Din acest punct de vedere, ar trebui să se țină seama și de faptul că un guvern se poate ocupa cu greu de problemele înființării, funcționării și posibilului eșec al unei OCG ca observator neutru sau judecător care doar notează aceste fapte. Acest lucru nu ar fi în conformitate cu articolul 36 din Convenția de la Berna, care prevede următoarele:

„(1) Orice țară care este parte la prezenta convenție se angajează să adopte, potrivit constituției sale, măsurile necesare pentru asigurarea aplicării prezentei convenții.

„(2) Se înțelege ca, în momentul în care o țară devine legată prin prezenta convenție, ea trebuie să fie în măsură, potrivit legislației sale interne, să poată aplica dispozițiile prezentei convenții.”

În capitolul 4 din noua carte WIPO privind „Gestionarea colectivă și tratatele internaționale privind dreptul de autor și drepturile conexe; rolul guvernelor”, următoarele comentarii se adaugă la aceste prevederi și la prevederile similare ale altor tratate privind dreptul de autor și drepturile conexe:

„4.2.7. Există anumite drepturi care pot fi exercitate eficient doar prin gestiune colectivă. Prin urmare, par să existe motive întemeiate pentru a susține că o țară, pentru a-și îndeplini obligația de a „asigura aplicarea” (pentru a „produce efecte”) dispozițiilor referitoare la aceste drepturi, ar trebui să adopte o reglementare legală corespunzătoare pentru a facilita stabilirea și funcționarea corespunzătoare a sistemului de gestionare colectivă necesar. Aceasta presupune ca un guvern, pe de o parte, să fie proactiv acolo unde este nevoie de contribuția sa și, pe de altă parte, să se abțină de la orice intervenție nejustificată care ar crea obstacole nedorite.

„4.2.8. Aceste considerații se aplică diferit, în funcție de faptul dacă există sau nu deja un sistem de gestionare colectivă existent și, prin urmare, este necesar doar să se asiste la adaptarea acestuia – inclusiv extinderea lui acolo unde este necesar – ca răspuns la noile evoluții tehnologice, metodele comerciale și noile evoluții sociale. O abordare proactivă este necesară în special în anumite țări în curs de dezvoltare și „în tranziție”, și tocmai în aceste țări [...] este importantă și această asistență oferită de OMPI și de federațiile internaționale care regroupează o organizație de gestiune colectivă.”

Întrebarea 3: Având în vedere faptul că în legislație există prevederi cu privire la supravegherea și controlul activităților asociațiilor obștești și că organizațiile de gestiune colectivă sunt astfel de asociații, este justificat să se prevadă în lege că Agenția de Stat pentru

Proprietatea Intelectuală (denumită în continuare „AGEPI”) ca autoritate guvernamentală responsabilă pentru drepturile de proprietate intelectuală trebuie să supravegheze și să controleze activitățile organizațiilor de gestiune colectivă?

Răspuns la întrebarea 3: Da, este justificat. Pentru ca o organizație să fie autorizată să funcționeze ca o organizație de gestiune colectivă, aceasta trebuie să îndeplinească anumite condiții specifice prevăzute în legea dreptului de autor și a drepturilor conexe. Este necesar ca misiunea de autorizare a organizațiilor de gestiune colectivă să fie îndeplinită de o autoritate specializată, responsabilă de sarcinile guvernamentale în domeniul dreptului de autor. Întrucât scopul supravegherii și controlului activităților organizațiilor de gestiune colectivă este, în mare măsură, acela de a se asigura că acestea funcționează în conformitate cu condițiile menționate, este justificat ca aceeași autoritate de specialitate să fie competentă pentru supravegherea și controlul organizațiilor de gestiune colectivă ca fiind cea competentă pentru autorizarea acestora. În Republica Moldova, AGEPI este o astfel de autoritate.

Notă la răspuns: Motivele pentru care, în Republica Moldova, se justifică faptul că AGEPI este competentă pentru supravegherea și controlul organizațiilor de gestiune colectivă sunt prezentate în răspuns.

Exemplele țărilor europene din regiunea Europei Centrale și de Est confirmă constatarea că, atât pentru autorizarea, cât și pentru supravegherea și controlul organizațiilor de gestiune colectivă, trebuie să fie responsabilă acea autoritate (minister sau birou) care este responsabilă de sarcinile guvernamentale specifice în domeniul dreptului de autor și drepturilor conexe. Aceasta înseamnă că, în acele țări în care Oficiile de proprietate intelectuală sunt competente pentru aceste sarcini guvernamentale, Oficii de proprietate intelectuală: cum ar fi în Armenia, Azerbaidjan, Bosnia și Herțegovina, Croația, Georgia, Ungaria, Muntenegru, Serbia și Slovenia și acolo unde un minister este competent, acel minister: cum ar fi în Republica Cehă, Macedonia de Nord, Polonia și Slovenia ministerul care se ocupă de cultură și în Ucraina ministerul care se ocupă de economie și comerț.

Este, desigur, o altă întrebare ce rol poate avea o autoritate competentă în legătură cu activitățile organizațiilor de gestiune colectivă și ce tipuri de dispoziții legale sunt justificate în ceea ce privește, pe de o parte, autorizarea organizațiilor de gestiune colectivă și, pe de altă parte, supravegherea și controlul acestora. Organizația Mondială a Proprietății Intelectuale (OMPI) are o publicație online excelentă – actualizată în mod regulat – intitulată „WIPO Good Practice Toolkit for Collective Management Organizations (The Toolkit)” în care, în explicația introductivă la titlul 13 (despre „Supravegherea și monitorizarea organizațiilor de gestiune colectivă”) din publicație prezintă principiile directe corespunzătoare în acest sens:

„Organizațiile de gestiune colectivă trebuie să fie guvernate, iar conducerea organizațiilor de gestiune colectivă trebuie să fie supravegheată și controlată, de către titularii de drepturi și care au luat decizia de a încredința gestionarea drepturilor lor organizațiilor de gestiune colectivă.

„Guvernele joacă un rol esențial în introducerea cadrului de reglementare pentru înființarea, funcționarea, guvernanta și supravegherea organizațiilor de gestiune colectivă, inclusiv standardele de bună guvernare, management financiar, transparență și responsabilitate. Acest lucru este esențial pentru a ne asigura că organizațiilor de gestiune colectivă operează în interesul membrilor lor și al titularilor de drepturi pe care îi reprezintă.. [...]

„Guvernele nu trebuie să se implice fără a fi necesar în funcționarea organizațiilor de gestiune colectivă, care gestionează drepturile patrimoniale ale titularilor de drepturi în numele lor, dar ar trebui, pe cât posibil, să asigure o gestionare corespunzătoare de către organizațiile de gestiune colectivă, prin mijloace imparțiale și transparente. Supravegherea organizațiilor de gestiune colectivă trebuie să fie echitabilă, transparentă și proporțională, iar guvernele trebuie să evite stabilirea de cerințe care impun sarcini administrative și financiare disproporționate pentru organizațiile de gestiune colectivă.”

Întrebarea 4: Articolul 4 alineatul (1) litera (r) enumeră următoarea sarcină a AGEPI:

„organizează și administrează bazele de date privind repertoriile gestionate sau reprezentate, precum și titularii de drepturi reprezentați de organizațiile de gestiune colectivă;”

Este o astfel de sarcină acordată unei autorități guvernamentale în conformitate cu natura drepturilor care trebuie gestionate și cu principiile de bază ale gestionării colective?

Răspuns la întrebarea 4: Este justificat ca o autoritate competentă care are sarcina de a autoriza înființarea de organizații gestiune colectivă și de a supraveghea activitățile acestora să pună la dispoziția publicului informații pe site-ul său web pentru a indica ce drept este gestionat prin care organizația de gestiune colectivă, și – în funcție de natura drepturilor la gestionate – se poate justifica, de asemenea, solicitarea, pentru aprobare, de informații cu privire la domeniul de aplicare a titularilor de drepturi care s-au alăturat și/sau intenționează să se alăture organizațiilor de gestiune colectivă. Cu toate acestea, înființarea și întreținerea unei baze de date a repertoriilor reprezentate este o parte integrantă a activităților organizațiilor de gestiune colectivă; transferul acesteia către o autoritate guvernamentală (sau pentru a stabili și menține o bază de date guvernamentală paralelă) nu ar fi în conformitate cu natura drepturilor și principiile gestiunii lor colective (ca drepturi private ale persoanelor și organizațiilor private).

Notă la răspuns: Este normal ca o autoritate competentă precum AGEPI, pe lângă publicarea în Monitorul Oficial, să mențină și informații disponibile public (de preferință online pe site-urile lor) cu privire la ce drept este gestionat și de către care organizație de gestiune colectivă. De asemenea, este normal – multe legi naționale includ prevederi în acest sens – să se solicite, cel puțin, în ceea ce privește anumite drepturi, atunci când acest lucru este real, de la o organizație care solicită autorizarea/acreditarea/inregistrarea ca organizație de gestiune colectivă să

prezintă o listă a acelor titulari de drepturi care sunt, sau intenționează să devină, membri ai acesteia (deși abia dacă se poate spune că ar fi o listă mai mult sau mai puțin completă a titularilor de drepturi care urmează să fie reprezentați pe baza acordurilor de reprezentare reciprocă cu societăți străine). Cu toate acestea, nu este sarcina unei autorități competente precum AGEPI *stabilirea și menținerea unei baze de date a titularilor de drepturi*; nu este nevoie pentru autorizarea și/sau supravegherea și controlul activităților organizațiilor de gestiune colectivă.

Înființarea și menținerea la zi a unei baze de date a drepturilor și titularilor de drepturi este o sarcină indispensabilă a gestiunii colective a drepturilor; o activitate pe care o autoritate guvernamentală o poate supraveghea, dar nu are dreptul să o preia și să o opereze în locul sau în paralel cu organizațiile de gestiune colectivă. Intenția declarată a Proiectului de Lege este de a apropia Legea Dreptului de Autor a Republicii Moldova de legislația UE, în special de Directiva CM. Există cel puțin două seturi de dispoziții în directivă care indică faptul că înființarea și menținerea unei baze de date a repertoriului și a titularilor de drepturi este sarcina organizațiilor de gestiune colectivă.

Articolul 20 din Directivă prevede următoarele:

Fără a aduce atingere articolului 25, statele membre garantează că, răspunzând unei cereri motivate corespunzător, un organism de gestiune colectivă pune cel puțin următoarele informații, prin mijloace electronice și fără întârzieri nejustificate, la dispoziția oricărui organism de gestiune colectivă în numele căreia gestionează drepturi în temeiul unui acord de reprezentare sau a oricărui titular de drepturi ori a oricărui utilizator:

- (a) operele sau alte obiecte protejate pe care le reprezintă, drepturile pe care le gestionează în mod direct sau prin acorduri de reprezentare și teritoriile acoperite sau,
- (b) în cazul în care, din cauza domeniului activității desfășurate de organismul de gestiune colectivă astfel de opere sau alte obiecte protejate nu pot fi stabilite, tipurile de opere sau alte obiecte protejate pe care le reprezintă, drepturile pe care le gestionează și teritoriile acoperite.

Pentru ca astfel de informații să fie disponibile, cu siguranță este necesară o bază de date, dar în conformitate cu dispozițiile menționate mai sus, o astfel de bază de date trebuie să fie pusă la dispoziția (i) oricărei organizații de gestiune colectivă în numele căreia OCG gestionează drepturile în temeiul unui acord de reprezentare; (ii) oricărui titular de drepturi sau (iii) oricărui utilizator – dar *nu unei autorități competente*. Așa este, deoarece astfel de informații sunt necesare în cursul gestiunii colective, dar în mod normal nu sunt necesare pentru supravegherea și controlul de către o autoritate competentă. (În caz contrar, litera (b) confirmă cele menționate mai sus, și anume că, în cazul anumitor drepturi gestionate colectiv, este imposibilă și crearea și punerea la dispoziție a unei baze de date cu titularii de drepturi concreți reprezentați.)

Celălalt set de dispoziții ale directivei se referă la acordarea de licențe transfrontaliere online pentru opere muzicale. Titlul III nu a fost încă transpus în Proiectul de lege (care pare să fie în regulă) și aceste prevederi pot fi găsite sub acel Titlu. Cu toate acestea, este justificată citarea acestora deoarece confirmă că înființarea și menținerea unor astfel de baze de date este o sarcină a organizațiilor de gestiune colectivă (necesară pentru activitățile lor de gestiune colectivă) și nu a autorităților competente (pentru îndeplinirea activităților lor de supraveghere nu este nevoie ca acestea să dețină și să mențină astfel de baze de date). Articolul menționat în Titlul III – Articolul 25 – prevede următoarele:

„Statele membre se asigură că un organism de gestiune colectivă care acordă licențe multiteritoriale pentru drepturile online asupra unor opere muzicale furnizează prestatorilor de servicii muzicale online, titularilor de drepturi ale căror drepturi le reprezintă și altor organisme de gestiune colectivă, prin mijloace electronice, ca răspuns unei cereri motivate corespunzător, informații la zi care să permită identificarea repertoriului muzical online pe care îl reprezintă. Acestea includ:

- (a) opere muzicale reprezentate;
- (b) drepturile reprezentate integral sau parțial, precum și
- (c) teritoriile acoperite.

„Organismul de gestiune colectivă poate adopta măsuri rezonabile, atunci când acestea sunt necesare, pentru a proteja acuratețea și integritatea datelor, pentru a controla reutilizarea acestora și pentru a proteja informațiile sensibile din punct de vedere comercial.”

Organismul de gestiune colectivă – și nu o autoritate competentă precum AGEPI – trebuie să ia măsuri rezonabile pentru a proteja acuratețea și integritatea datelor, pentru a controla (utilizarea și) reutilizarea acestora și pentru a proteja informațiile sensibile din punct de vedere comercial.

De remarcat faptul că datele titularilor de drepturi sunt date cu caracter personal și astfel acestora li se aplică și Regulamentul General de Protecție a Datelor (GDPR) al UE (Regulamentul (UE) 2016/679). Există, cel puțin, două principii generale ale Regulamentului cu care o prevedere precum cea cuprinsă în Articolul 4(1)(r) și prevederile mai detaliate din Proiectul de lege privind baza de date care urmează să fie gestionată de AGEPI nu ar fi în conformitate. În primul rând, cu principiul „limitării scopului” în temeiul articolului 5 alineatul (1) litera (b) din regulament, care prevede următoarele: „Datele cu caracter personal sunt colectate în scopuri determinate, explicite și legitime și nu sunt prelucrate ulterior într-un mod incompatibil cu aceste scopuri; prelucrarea ulterioară în scopuri de arhivare în interes public, în scopuri de cercetare științifică sau istorică ori în scopuri statistice nu este considerată incompatibilă cu scopurile inițiale.” În al doilea rând, cu principiul „minimizării datelor” în temeiul căruia, astfel cum este prevăzut la articolul 5 alineatul (1) litera (c) din regulament, „[datele cu caracter personal trebuie să fie adecvate, relevante și limitate la ceea ce este necesar în raport cu scopurile în care sunt prelucrate („reducerea la minimum a datelor”).”

Întrebarea 5: *Este în concordanță cu natura drepturilor de gestionat și cu legislația UE ceea ce este prevăzut la articolul 102 din Proiectul de lege astfel: „dacă părțile nu au convenit asupra metodologiei prin negociere, vor iniția arbitrajul specializat în domeniul proprietății intelectuale, instituit de AGEPI, în termen de 5 zile de la expirarea termenului prevăzut la art. 100, alin. (5)”.*

Răspuns la întrebarea 5: *Arbitrajul este un sistem alternativ de soluționare a litigiilor posibil și, în anumite țări, utilizat în mod activ. Cu toate acestea, modul în care este prevăzut în articolul 102 din Proiectul de lege nu pare să fie în conformitate cu anumite principii ale arbitrajului; în primul rând cu principiul că arbitrajul este în mod normal o procedură contractuală cu o largă libertate a părților. Arbitrajul, în conformitate cu acordul părților, poate înlocui procedura judiciară. Cu toate acestea, atunci când legea obligă părțile să soluționeze o dispută prin arbitraj (cum ar fi cazul în cadrul Proiectului de lege), natura alternativă a sistemului se pierde. Într-un astfel de caz, cerințele procesului echitabil justifică menținerea posibilității de a se adresa ulterior unei instanțe. Un bun exemplu este legea germană în care părțile trebuie să folosească arbitrajul pentru a-și soluționa litigiul ca prim pas; este o condiție înainte de a aduce cauza în judecată în caz de lipsă de acord.*

Motivele răspunsului: Motivele de bază ale problemelor cu articolul 102 sunt deja menționate mai sus (absența conformității cu anumite principii ale arbitrajului ca sistem alternativ de soluționare a litigiilor). Prin urmare, este încă necesar să ne referim la regulamentul german menționat mai sus ceva mai mult la nivel de conținut.

Titlul Părții 5 din Legea germană a societăților pe acțiuni din 2016 (denumită în continuare: Legea germană) sună în felul următor: „Comisia de arbitraj și adresarea pretențiilor în instanță”. Partea 5 conține dispoziții detaliate (în total 39 de secțiuni (secțiunile 92-131)). Mai jos sunt citate doar cele care arată relația dintre arbitraj și procedurile judecătorești:

Secțiunea 92(1): Orice parte la un litigiu la care o societate de gestiune colectivă este parte se poate adresa Comisiei de Arbitraj (secțiunea 124).

Secțiunea 105 (1) Comisia de Arbitraj va propune părților o soluționare în termen de un an de la comunicarea cererii. Termenul poate fi prelungit, cu acordul tuturor părților, cu șase luni în fiecare caz. [...]

(3) Propunerea de soluționare se consideră acceptată și se consideră că s-a ajuns la un acord corespunzător conținutului propunerii dacă Comisia de Arbitraj nu a primit nicio obiecție scrisă în termen de o lună de la comunicarea propunerii. În cazul în care acțiunea se referă la acordarea sau transferul drepturilor de utilizare în retransmisia prin cablu, termenul va fi de trei luni.[...]

(5) S-ar putea demara executarea obligatorie cu privire la propunerea de soluționare acceptată. Secțiunea 797a din Codul de procedură civilă se aplică mutatis mutandis.

Secțiunea 128. Adresarea pretențiilor în instanță

(1) În cazul litigiilor în temeiul secțiunii 92 (1) și (2), o acțiune este permisă numai în cazul în care procedurile în fața Comisiei de Arbitraj au precedat.

Din aceste prevederi ale Legii germane citate mai sus rezultă că (i) părțile pot apela la Comisia de Arbitraj; (ii) în cazul în care hotărârea arbitrală este acceptată de părți, aceasta poate fi executată ca o hotărâre judecătorească; (iii) cu toate acestea, în absența acceptării hotărârii arbitrale, părțile pot depune cererea în instanță; (iv) înțelegând că, înaintarea pretențiilor în instanță este posibilă numai în cazul în care au precedat procedurile în fața Comisiei de Arbitraj.

Întrebarea 6: Articolul 107(3) din Proiectul de lege cuprinde următoarele prevederi: „AGEPI efectuează o dată pe an controlul general al activității organizației de gestiune colectivă. În perioada dintre două controale generale anuale, AGEPI are dreptul să efectueze controale speciale în baza sesizărilor înaintate de titularii de drepturi, inclusiv de membrii organizației și de utilizatori, sau parvenite din alte surse relevante, care conțin informații ce produc dubii rezonabile cu privire la corespunderea activității organizației cu prevederile prezentei legi, ale altor acte normative relevante și ale statutelor proprii.” Sunt aceste prevederi ale Proiectului de lege în conformitate cu natura drepturilor gestionate și cu standardele europene?

Răspuns la întrebarea 6: Da, sunt. Astfel de inspecții anuale și inspecții speciale trebuie să aibă loc în conformitate cu legile naționale ale diferitelor țări europene. Obligația de a pregăti un raport anual de transparență în temeiul articolului 22 din Directiva CM este, de asemenea, un indiciu că este justificată efectuarea unei inspecții anuale. În ceea ce privește inspecțiile speciale, este necesar să se țină seama de orientările din WIPO Toolkit citat în nota la răspunsul la întrebarea 3.

Notă la răspuns: În ceea ce privește inspecțiile speciale, ar trebui să se țină seama de principiile menționate mai sus prezentate în WIPO Toolkit privind activitatea de supraveghere și control a autorităților competente: „Guvernele nu trebuie să se implice fără a fi nevoie în activitatea organizațiilor de gestiune colectivă [...] Supravegherea organizațiilor de gestiune colectivă trebuie să fie echitabilă, transparentă și proporțională, iar guvernele trebuie să evite stabilirea de cerințe care impun sarcini administrative și financiare disproporționate pentru organizațiile de gestiune colectivă. ” Prin urmare, intervențiile de supraveghere sub formă de inspecții speciale ar trebui reduse la acele cazuri în care există îndoieli rezonabile cu privire la conformitatea activității unei organizații de gestiune colectivă în acele aspecte care privesc funcțiile de bază ale organizației de gestiune colectivă.

Întrebarea 7: Este justificată includerea în lege a unei prevederi precum cea din art. 89(5) din Proiectul de lege: „Directorului general nu îi sunt permise raporturi de serviciu directe cu soțul/soția sau cu o rudă de până la gradul IV inclusiv.”?

Răspuns la întrebarea 7: Nu pare a fi justificat; cu siguranță nu la un cerc atât de larg de rude și cu privire la orice fel de servicii.

Notă la răspuns: Motivul aparent al acestei prevederi poate fi prevenirea posibilelor activități care ar putea să nu fie în conformitate cu principiile transparenței și responsabilității. Cu toate acestea, dacă controlul intern, independent și guvernamental funcționează în mod corespunzător – cum și trebuie – nu pare să fie nevoie de o dispoziție atât de neobișnuită.

Întrebarea 8: *Este oportun să se includă, în Consiliul de Supraveghere, persoane care nu sunt titulari de drepturi reprezentative de organizații de gestiune colectivă, astfel cum este prevăzut la articolul 92 alineatul (2) din Proiectul de lege?*

Răspuns la întrebarea 8: *Nu, nu este potrivit. Un astfel de organism cu funcție de supraveghere a unei organizații de gestiune colectivă poate apela la serviciile unor specialiști care nu sunt membri ai organismului dacă este necesar; cu toate acestea, ar trebui să fie aleși dintre membrii organizații de gestiune colectivă.*

Notă la răspuns: Acest lucru este confirmat de articolul din Directiva 2014/26/UE, care prevede următoarele:

„Trebuie să existe o reprezentare echitabilă și echilibrată a membrilor societății de gestiune colectivă în organismul care exercită această funcție, în vederea asigurării participării efective a acestora.”

Întrebarea 9: *Deși din Directiva GC rezultă că funcționarii cheie trebuie să facă declarații anuale, iar consiliul de supraveghere trebuie să întocmească rapoarte anuale, în conformitate cu articolul 89 alineatul (6) și articolul 92 alineatele (4) și (5) din Proiectul de lege, este justificat să se ceară ca declarațiile și raportul să fie depuse și la AGEPI?*

Răspuns la întrebarea 9: *Da, este justificat pentru că este necesar pentru supravegherea și controlul organizațiilor de gestiune colectivă de către AGEPI.*

Notă la răspuns: Declarațiile și raportul sunt necesare pentru supravegherea și controlul de către AGEPI într-o inspecție anuală pentru a garanta că activitățile organizațiilor de gestiune colectivă corespund cerințelor de transparență și responsabilitate.

Întrebarea 10: *Articolul 101 alineatele (1)-(7) conțin următoarele criterii pentru stabilirea remunerației care trebuie plătită de utilizatori organizațiilor de gestiune colectivă:*

(1) Organizațiile de gestiune colectivă pot solicita în negocieri, de la aceeași categorie de utilizatori, fie remunerații forfetare, fie remunerații procentuale, numai dacă și în măsura în care sunt utilizate opere sau alte obiecte protejate pentru care drepturile de autor sau drepturile conexe protejate se află în termenele de protecție prevăzute de lege.

(2) Remunerațiile forfetare și cele procentuale sunt stabilite din veniturile obținute prin activitatea în cadrul căreia se utilizează repertoriul organizației de gestiune colectivă.

(3) În lipsa veniturilor, remunerațiile forfetare sau procentuale sunt raportate la cheltuielile ocazionate de utilizare.

(4) Remunerațiile prevăzute la alin. (2) trebuie să fie rezonabile în raport cu valoarea economică și ponderea utilizării drepturilor în cauză, ținând seama de caracteristicile și de sfera de utilizare a operelor și a altor obiecte protejate, precum și de valoarea economică a serviciului prestat de organizația de gestiune colectivă. Organizațiile de gestiune colectivă și utilizatorii motivează modul de stabilire a acestor remunerații.

(5) Organizațiile de gestiune colectivă nu impun utilizatorilor remunerații inechitabile sau orice alte condiții inechitabile de acordare a licențelor și nu aplică, în raporturile cu utilizatorii, remunerații inegale sau alte condiții inegale la prestații echivalente;

(6) Pentru activitatea de radiodifuzare, organizațiile de gestiune colectivă pot solicita numai remunerații procentuale, diferențiate prin directă proporționalitate cu ponderea utilizării de către fiecare utilizator - organizație de televiziune sau de radiodifuziune a repertoriului gestionat colectiv în această activitate.

(7) Remunerațiile stabilite în sumă fixă se pot modifica anual, începând cu prima lună a anului următor celui în care s-au publicat metodologiile, de către organizațiile de gestiune colectivă, pe baza indicelui de inflație, stabilit la nivel național. Aceste modificări se depun la AGEPI, urmând a fi publicate în Monitorul Oficial, în termen de cinci zile de la data depunerii. Modificările devin efective începând cu luna următoare publicării.

Întrebarea este dacă aceste prevederi corespund sau nu naturii dreptului acordat și directivelor și standardelor UE.

Răspuns la întrebarea 10: Ca răspuns la această întrebare, trebuie să fac o concretizare pentru a sublinia că nu pot oferi o opinie suficient de amănunțită, detaliată și bine întemeiată asupra acestor probleme fără a fi informat și a discuta despre situația actuală din Republica Moldova, pozițiile organizațiilor de gestiune colectivă și ale utilizatorilor, precum și obiectivele juridico-politice de atins. Prin urmare, fac doar următoarele observații generale: (i) în dispozițiile privind stabilirea remunerației (tarifului), ar trebui să se țină seama dacă sunt implicate drepturi exclusive sau simple la remunerație; (ii) pentru drepturile exclusive, organizațiile de gestiune colectivă trebuie să stabilească tarifele în conformitate cu natura exclusivă a drepturilor (chiar dacă este recomandabil să se consulte/să negocieze cu reprezentanții relevanți ai utilizatorilor); (iii) pentru drepturile la remunerație, sunt justificate negocieri mai intense și, în legătură cu aceste drepturi, poate fi nevoie de un forum de negociere instituționalizat și de o procedură specială; (iv) ar trebui prevăzute criterii adecvate pentru stabilirea tarifului (a se vedea mai jos), (v) în cazul în care utilizatorii sunt de părere că tarifele nu sunt în conformitate cu criteriile prevăzute de lege, pentru soluționarea litigiilor, ar trebui să fie disponibile proceduri alternative de soluționare a litigiilor (arbitraj, meditație); (vi) indiferent de mecanismul de stabilire a sistemului tarifar și de aplicarea procedurilor alternative de soluționare a litigiilor, ar trebui să se permită ca părțile să își soluționeze litigiul în instanță; (vii) în cazul în care – din cauza unui litigiu – anumite tarife nu pot fi încă aplicate, sunt necesare garanții împotriva utilizării abuzive a procedurilor pentru evitarea plății remunerației (tariful anterior ar trebui să rămână aplicabil cu o creștere datorată inflației; în

cazul unor tarife noi, ar trebui dispusă plata a cel puțin unei părți rezonabile din sumele în litigiu, plățile escrow urmează să fie efectuate etc.)

Notă la răspuns: În această notă, mă concentrez în principal asupra criteriilor de stabilire a remunerației (tarifelor):

Comentariul meu general este că, reducerea opțiunilor la regimuri de remunerare procentuale și forfetare (cu posibilă înlocuire a bazei de venituri cu baza de cost) nu părea să fie suficient de flexibilă nici înainte, dar în condițiile mediului online digital și al metodelor comerciale diferite în curs de dezvoltare și din ce în ce mai noi, a devenit prea rigid. Odată cu scăderea dramatică a costurilor de punere la dispoziția publicului a obiectelor protejate și cu creșterea spectaculoasă a capacităților de stocare și de livrare, sunt necesare criterii alternative pentru a menține șansa titularilor de drepturi de a-și exploata drepturile. Una dintre soluțiile aplicate de organizațiile de gestiune colectivă este exact combinația dintre sistemele bazate pe procente și tarife forfetare (practic tarife bazate pe procente, dar cu o rată forfetară minimă în care tarifele bazate pe procente nu ar garanta o remunerație adecvată);

Astfel, nu este justificată prezentarea celor două sisteme ca alternative așa cum se face la alin. (1) al articolului 101 din Proiectul de lege.

Trebuie avut în vedere că un drept exclusiv de autorizare a valorificării nu este egal doar cu un drept de a obține o parte din veniturile utilizatorului. Remunerația spre plată poate fi calculată ca o cotă procentuală, dar aceasta este pentru utilizarea operelor sau producțiilor protejate prin drepturi conexe și trebuie să corespundă valorii pe care o reprezintă. Dacă nu ar garanta acest lucru, sunt necesare metode alternative de remunerare. În cazul în care un utilizator nu reușește să obțină venituri adecvate din utilizarea materialelor protejate, acesta trebuie totuși să plătească ceea ce este datorat titularilor de drepturi, în același mod în care trebuie să plătească angajaților săi, pentru spații, echipamente, software, electricitate și alte servicii necesare. Procedura și criteriile de stabilire a tarifelor pentru drepturi la remunerație echitabilă pot fi diferite, dar natura remunerației prezentată mai sus nu este diferită.

Sistemele tarifare sunt acum mult mai complexe decât cele prevăzute la articolul 101 din Proiectul de lege; cum ar fi tarifele în funcție de capacitatea localului în care se folosește o operă (suprafață, număr de locuri, număr de camere în hoteluri), în cazul aparatelor de înregistrare - calitatea și viteza copierii, în ceea ce privește capacitatea de stocare a acestora etc... Nu întâmplător Directiva GC – care a reglementat multe aspecte ale gestiunii colective într-o manieră foarte detaliată – nu a oferit criterii concrete pentru stabilirea remunerației. De fapt, în cazul unui sistem de drepturi de autor bine stabilit și operat, criteriile generale prevăzute în directivă ar fi suficiente. În conformitate cu articolul 16 alineatul (2) din directivă, acestea sunt următoarele:

„Condițiile de acordare a licențelor trebuie să se bazeze pe criterii obiective și nediscriminatorii. [...]

„Titularii de drepturi primesc o remunerație adecvată pentru utilizarea drepturilor acestora. Tarifele pentru drepturile exclusive și drepturile la remunerație trebuie să fie rezonabile în raport cu, printre altele, valoarea economică a utilizării drepturilor în cauză, ținând seama de caracteristicile și de sfera de utilizare a operelor și a altor obiecte protejate, precum și de valoarea economică a serviciului prestat de organismul de gestiune colectivă. Organismul de gestiune colectivă informează utilizatorul în cauză cu privire la criteriile utilizate la stabilirea acestor tarife.” [Subliniere adăugată.]

Aceste prevederi au fost transpuse în articolul 101 și în alte prevederi ale Proiectului de lege, cu excepția, se pare, a primei fraze evidențiate în dispoziția citată. Cu toate acestea, ca și în directivă, acesta trebuie să fie criteriul cheie în dispozițiile privind remunerarea. Este posibil să fi fost exclus din neatenție din Proiectul de lege – sau s-ar fi putut considera că trebuie considerat ca fiind acordat – dar se sugerează ca acest principiu de bază să fie evidențiat în dispozițiile privind sistemul de remunerare.

De remarcat că, pe lângă criteriile menționate în dispozițiile menționate mai sus ale Directivei (altele decât cerința de bază conform căreia tarifele trebuie să garanteze o remunerație adecvată titularilor de drepturi, pentru utilizarea drepturilor acestora (ceea ce nu este menționat)), articolul 100 alineatul (6) conține, de asemenea, următoarele criterii pentru stabilirea tarifelor:

- a) categoria titularilor de drepturi, tipurile de opere și alte obiecte protejate și domeniul pentru care se poartă negocierea;
- b) categoria de utilizatori pe care îi reprezintă la negocieri asociațiile reprezentative sau ceilalți utilizatori desemnați să negocieze;
- c) repertoriul gestionat de organizația de gestiune colectivă, pentru membrii proprii, precum și pentru membrii altor organizații similare străine, în baza contractelor de reciprocitate;
- d) proporția utilizării repertoriului gestionat de o organizație de gestiune colectivă;
- e) proporția utilizărilor pentru care utilizatorul a îndeplinit obligațiile de plată prin acordurile de utilizare directe cu titularii de drepturi;
- f) veniturile obținute de utilizatori din activitatea care utilizează repertoriul pentru a căruia utilizare se negociază metodologiile
- g) practica europeană privind rezultatele negocierilor dintre utilizatori și organizațiile de gestiune colectivă.

Este justificat să se țină cont de aceste criterii; cu toate acestea, ele nu ar trebui considerate a fi de natură exhaustivă. Ultimul este deosebit de important – dacă „rezultatele negocierilor” au drept scop tarifele (și în general remunerația) aplicate în țările europene. Acesta corespunde abordării „comparative” a Curții de Justiție a UE (CJUE) în a judeca dacă un tarif este adecvat sau nu. S-a constatat că, în cazul în care un tarif este vizibil („considerabil”) mai mare decât în alte

țări pentru aceleași drepturi și aceeași valorificare, este un indiciu că tarifele sunt prea mari. Din aceasta rezultă, de asemenea, că, în cazul în care tariful este vizibil („considerabil”) mai mic decât în alte țări, este un indiciu că tariful nu îndeplinește cerința conform căreia ar trebui să garanteze o remunerație adecvată titularilor de drepturi. În cazul tarifelor procentuale, comparația este mai ușoară (evident, dacă prețul sau venitul este mai mic în concordanță cu un nivel de trai mai scăzut, aplicarea aceluiași procent poate produce proporțional aceeași remunerație rezonabilă). În schimb, în cazul în care se aplică tarife forfetare, acestea ar trebui adaptate la nivelul de trai, prețul și nivelul veniturilor existente din țara în cauză.

Comentariile speciale sunt justificate cu privire la două aspecte ale sistemului de remunerare prevăzut în Proiectul de lege.

În primul rând, după cum s-a menționat mai sus, articolul 101 alineatul (6) din Proiectul de lege prevede următoarele: „Pentru activitatea de radiodifuzare, organizațiile de gestiune colectivă pot solicita numai remunerații procentuale, diferențiate prin directă proporționalitate cu ponderea utilizării de către fiecare utilizator - organizație de televiziune sau de radiodifuziune a repertoriului gestionat colectiv în această activitate.” Nu este clar de ce s-a considerat necesar să se includă o astfel de prevedere specială privind tarifele pentru organizațiile de radiodifuziune și care este sensul prevăzut al dispoziției. Cu toate acestea, se susține că, practic, aceleași principii și considerații se aplică radiodifuzorilor ca și altor utilizatori; inclusiv posibilitatea de a aplica taxe fixe acolo unde este justificat. Ceea ce a afirmat CJUE în cauza STIM (cauza C-52/07) nu a fost că, pentru radiodifuzori, trebuie sau ar trebui să se utilizeze tarife bazate pe procente, ci că astfel de tarife pot, *de asemenea*, fi folosite:

„Articolul 82 CE trebuie interpretat în sensul că o organizație de gestionare a drepturilor de autor cu o poziție dominantă pe o parte substanțială a pieței comune nu abuzează de această poziție atunci când, în ceea ce privește remunerația plătită pentru difuzarea televizată a operelor muzicale protejate prin drept de autor, aceasta aplică canalelor de televiziune comerciale un model de remunerare conform căruia cuantumul redevenței corespunde parțial veniturilor acestor canale, cu condiția ca această parte să fie proporțională în ansamblu cu cantitatea de opere muzicale protejate prin drepturi de autor difuzate efectiv sau susceptibile de a fi difuzate, cu excepția cazului în care o altă metodă permite identificarea mai precisă a utilizării acestor opere și a publicului, fără a avea totuși o creștere disproporționată a costurilor suportate pentru gestionarea contractelor și supravegherea utilizării acelor opere.” (Subliniere adăugată.)

Este o altă chestiune că tarifele procentuale pot fi adecvate cu condiția ca acestea să fie aplicate în mod corespunzător, astfel încât toate veniturile – și cu siguranță nu doar profitul posibil – ale radiodifuzorilor să fie luate în considerare în mod corespunzător într-un mod diferențiat: subvenții publice și private la un nivel inferior (înțelegând că, întrucât subvențiile sunt utilizate pentru salariile personalului radiodifuzorilor, pentru echipamentele, dispozitivele, serviciile pentru activitățile acestora, este foarte justificată utilizarea a cel puțin a unei cote mici a acestora pentru remunerarea titularilor de drepturi pentru producțiile fără de care programele

lor de difuzare nu ar avea sens), taxe de abonament la un nivel mai înalt și venituri din publicitate la un nivel și mai mare datorită naturii comerciale speciale.

Celălalt aspect special este prevederea aparent incompletă privind remunerația pentru copia privată. La articolul 71 alineatul (5) din proiectul de lege se prevede următoarele:

- (5) Remunerația compensatorie este egală cu _____ pentru echipamente și _____ pentru suporturile materiale, calculată din:
- a) valoarea intrinsecă a echipamentelor și suporturilor materiale importate, fără taxa pe valoarea adăugată, pentru importatori;
  - b) prețul de producere al echipamentelor și suporturilor materiale, fără taxa pe valoarea adăugată, pentru producători.”

În acest sens, ar trebui făcute două comentarii. În primul rând, în acest caz, este deosebit de important să se țină cont de cele mai bune practici europene. În al doilea rând, se pare că intenția este de a stabili un procent. În acest sens, trebuie subliniat că, deși în cazul aparatelor de înregistrare, un astfel de procent poate fi adecvat, acest lucru nu este valabil în ceea ce privește materialele de înregistrare și dispozitivele de stocare la care prețurile nu tind să exprime importanța unei posibile utilizări a operelor și obiectelor protejate prin drepturi conexe. În aceste cazuri, în conformitate cu cele mai bune practici europene, pare a fi mai adecvată aplicarea unor tarife forfetare care țin cont de capacitatea de stocare a unor astfel de materiale și dispozitive.

Întrebarea 11: *Proiectul de lege, în special în cazul gestiunii colective obligatorii și extinse, prevede selectarea unei organizații de gestiune colectivă care să acționeze în numele altor organizații de gestiune colectivă și al titularilor de drepturi nereprezențați. Care sunt criteriile cheie ale unei astfel de selecții pentru ca aceasta să fie în conformitate cu normele internaționale și europene?*

Răspuns la întrebarea 11: *Cel mai important criteriu este nivelul de reprezentativitate. Organizația de gestiune colectivă care este cea mai reprezentativă atât pe plan intern, cât și internațional trebuie selectată în astfel de scopuri.*

Notă la răspuns: Trebuie remarcat faptul că, în situația în care mai multe organizații de gestiune colectivă sunt autorizate să gestioneze același drept, este de dorit să se evite acordarea de licențe a mai multor organizații de gestiune colectivă pentru gestiunea colectivă obligatorie și extinsă. Dacă există mai mulți candidați pentru o astfel de gestiune, se justifică licențierea celui care este cel mai reprezentativ atât pe plan intern, cât și internațional. Acest lucru este justificat în special în cazul situației de „monopol natural” în care apariția mai multor actori pe piață duce la scăderea eficienței, la creșterea costurilor și la scăderea veniturilor (CJUE s-a pronunțat într-un astfel de caz, de exemplu, în hotărârea sa OSA (cauza C- 351/12).

Reprezentativitatea trebuie interpretată în lumina utilizării efective a repertoriilor. Trebuie luate în considerare acele repertorii care sunt cu adevărat și în principal folosite în țară. Este

important să se precizeze că nu este suficient să existe un anumit număr de acorduri de reprezentare reciprocă cu anumite organizații de gestiune colectivă cu repertorii neimportante; reprezentativitatea internațională echitabilă înseamnă o rețea largă de acorduri cu organizații de gestiune colectivă ale căror repertorii sunt cu adevărat relevante și utilizate în țară (această cerință, în general, este îndeplinită dacă o organizație de gestiune colectivă este membru al confederației care regroupează organizațiile de gestiune colectivă pentru a gestiona un anumit drept; cum ar fi CISAC (Confederația Internațională a Societăților de Autori și Compozitori) pentru societățile de autori; SCAPR (Consiliul Societăților pentru Gestionarea Colectivă a Drepturilor Artiștilor Interpreți) pentru organizațiile artiștilor interpreți, IFPI (Federația Internațională a Industriei Fonografice) pentru drepturile producătorilor de fonograme sau IFRRO (Federația Internațională a Organizațiilor pentru Drepturile de Reproducere) pentru organizațiile pentru drepturile de reproducere).

Întrebarea 12: Ce fel de măsuri tranzitorii ar putea fi necesare dacă Proiectul de lege este adoptat mai mult sau mai puțin cu prevederile pe care le conține în prezent?

Răspuns la întrebarea 12: În perioada în care, datorită noilor prevederi, pot avea loc anumite autorizații și alte proceduri relevante, ar trebui garantată funcționarea organizațiilor de gestiune colectivă existente.

Notă la răspuns: Atâta timp cât autorizarea unei organizații de gestiune colectivă existente nu este încă confirmată conform noilor norme (pentru membrii CISAC, SCAPR, IFPI și IFRRO există șanse mari pentru aceasta), funcționarea acestora trebuie garantată, și orice modificare posibilă ar trebui aplicată astfel încât exercitarea fără întreruperi a drepturilor în cauză să nu fie pusă în pericol fără motiv.

Aceasta înseamnă, de asemenea, că sistemul tarifar existent la momentul intrării în vigoare a noilor prevederi ar trebui să rămână aplicabil atâta timp cât o nouă procedură de stabilire a tarifelor nu este finalizată.

Anexă: traducere în limba engleză a prevederilor Proiectului de lege asupra căruia au fost făcute comentariile mai sus

Dr. Mihály Ficsor

Între 1977 și 1985, dr. Ficsor a fost *Director general al Artisjus*, organizația de autori din Ungaria. Apoi a lucrat, din 1985 până în 1992, ca *director* și, din 1992 până în 1998, ca *Director general adjunct al OMPI*, responsabilă pentru drepturile de autor și drepturile conexe. El a jucat un rol decisiv în pregătirea, negocierea și adoptarea în 1996 a așa-numitelor „tratate privind internetul” (TDA și TIEF).

Dr. Ficsor a fost *membru al comisiei TDA care*, în 2000, (într-un litigiu privind brevetele) a *interpretat pentru prima dată testul în trei etape* (așa cum este prevăzut la articolul 30 din Acordul TRIPS într-o formă oarecum adaptată a versiunii sale originale, articolul 9 alineatul (2) din Convenția de la Berna și articolului 13 din TRIPS). De asemenea, a fost *copreședintele* Grupului de lucru care a pregătit primul proiect al *Convenției UNESCO asupra protecției și promovării diversității expresiilor culturale*, adoptată ulterior în 2005.

În prezent, dr. Ficsor este *membru al Consiliului de Experți în drepturi de autor din Ungaria*, *președinte al Alianței pentru Drepturile de Autor din Europa Centrală și de Est (CEECA)* cu statut de observator permanent la OMPI și acționează foarte frecvent ca expert al OMPI și al Comisiei Europene în programe de cooperare și consultări cu guvernele.

A scris numeroase articole și cărți despre diferite probleme legate de drepturile de autor, inclusiv „*The Law of Copyright and the Internet*” (un comentariu la TDA și TIEF) publicată de Oxford University Press în 2002 (cea de-a doua ediție extinsă la BTAP este în curs de pregătire), „*Guide to the Copyright and Related Rights Treaties Administered by WIPO*”, publicat de OMPI în 2003, și două ediții ale cărții OMPI despre „*Gestiunea colectivă a drepturilor de autor și a drepturilor conexe*” (1990 și 2002), a treia ediție a acesteia se preconizează a fi publicată la începutul anului 2022. De asemenea, are un site web – www.copyrightseesaw.net – pe care publică articole despre problemele actuale ale drepturilor de autor.

Dr. Mihály Ficsor
Member of the Hungarian Copyright Council
Former Assistant Director General of WIPO
E-mail: ceeca@t-online.hu
Website: www.copyrightseesaw.net

Budapest, November 24, 2021

Answers to certain questions concerning a Draft Law on issues of collective management currently under consideration in the Republic of Moldova

Introduction

I have received the following questions from the National Association "Copyright" (ANCO), a collective management organization (CMO) in connection with a draft law on the collective management of copyright one of the main objectives of which is to approximate the legislation of the Republic of Moldova to the EU legislation, in particular to Directive 2014/26/EU on collective management (hereinafter: the CM Directive). In order to identify the English version of the Draft Law on which I make comments below, I attach it as an annex.

Probably, the reason for which ANCO has sought my opinion is that I acted several times as WIPO and European Union experts in the preparation of copyright provisions of the Republic of Moldova and concerning the application thereof, in particular as regards collective management of copyrights and related rights. However, I have not prepared this opinion in neither of such capacities, but as an independent expert. Furthermore, I am not the representative of any groups of stakeholders either in the Republic of Moldova or at the EU and the international level. I have prepared this opinion as a matter of sympathy and friendship I feel to this country, its people and its creative community.

I have to make also two disclaimers. First, it seems that the copy of the attached English translation of the Draft Law on which I have been requested to make comments is not complete; I have responded to the questions on the basis of the draft provisions made available to me as attached. Second, my responses to the questions should not be regarded as an overall assessment of the Draft Law (very far from that), although such assessment may be justified.

The limited scope of questions asked by ANCO and my answers are as follows:

Question 1: Is it justified to prescribe that a CMO may only have those bodies which are listed in Article 87(1) of the Draft Law?

Answer to Question 1: No, it is not justified. However, Article 87(1) might also be interpreted in a way that it only lists the bodies that are obligatory.

Note to the answer: Article 87(1) reads as follows:

“(1) The organizational structure of the collective management organization *shall include* the following bodies:

- a) the General Meeting;
- b) the Council;
- c) the General Director;
- d) the Censor or the Censors Commission;
- e) the Special Standing Committee on Access to Information;
- f) the Supervisory Board.”

Emphasis is added to the words “shall include”. It may suggest that these are the bodies and none others, but it is also possible to interpret it that, among the bodies, at least these must be *included*. It would be advisable to confirm that latter meaning, and preferably somehow in the text of the provision itself.

It is to be noted that the Director General obviously is not a “body” but an official of a CMO. He may just be listed just as a member of the Council. However, in the case of authors’ and performers’ organizations, it is normal that, in addition to the Director General who normally is not an author but a manager and frequently a lawyer, there is also a President who is, in general, a well-known author member of the CMO. It seems to be worthwhile considering the inclusion of such a leader of a CMO among the key officials.

The CMOs should be free to establish also other bodies that are found necessary for their appropriate operation. For example, Artisjus, the Hungarian authors’ society has the following bodies:

- the General Meeting,
- the Supervisory Committee,
- the Council with the President and the Director General among its members,
- Genre Qualification Committee,
- Adaptation Assessment Committee,
- Authors’ Consultation Body for Classical Music,
- Authors’ Consultation Body for Popular Music,
- Music Publishers’ Consultation Body,
- Committee on the Use of Amounts for Cultural and Social Purposes.

Artisjus also has an internal auditor, but it orders regularly auditing from independent outside editors.

Question 2: Is it appropriate to provide for a fix limit of management fees as in the following provisions of Article 98 of the Draft Law?

(6) The management fee shall be retained for each right managed, as follows:

a) for collectively and compulsory managed rights, according to the provisions of art. 70 of this law, as well as for the extended collectively managed rights, according to art.78 of this law. The commission withheld by the collective management organization designated as the collector and the beneficiary organizations may not exceed cumulatively 20% from the amounts allocated to each;

b) for the rights managed collectively, according to art.80 of this law. The commission due by its own members shall be withheld by the collective management organization at the time of the allocation and may not exceed 20% of the amounts allocated individually.

Answer to Question 2: *The prescription of concrete percentage for the costs of management – to which the “management fee” is supposed to correspond – is not an appropriate legislative solution.*

Note to the answer: As regards the reasons for this position, the best way is to refer to the relevant part of the manuscript of the third edition of my book on “Collective management of copyright and related rights” having been finalized and to be published at the beginning of next year by WIPO (hereinafter: new WIPO Book). The book contains twelve chapters and, in paragraph 9.8.4 of Chapter 9 on “Requirements of proper functioning of CMOs from the viewpoint of rightholders and partner organizations”, the following may be found on this question:

“[T]here are big differences between the costs of the management of the various rights; there are some for which a 30% cost level is not justified because in case of efficient management, the cost is supposed to be much lower and there are others where it may be extremely difficult and even impossible to keep the 15% cost level (for example, in the case of management of musical performing rights), as a result of which the financial situation of a CMO may become untenable and its operation endangered. Therefore, what seems to be a correct practice is to deduct the “justified and documented costs” “proportional to the actual cost of managing” of the management of the given rights.”

In the text above, 15% is mentioned because, before it, a provision of the Copyright Law of North Macedonia is quoted where this particularly low level of cost is prescribed. However, the same applies to a 20% level, which – for example, in the case of the management of the right of public performance of musical works – would be too low and would undermine the appropriate functioning of the CMOs concerned, while in the case of certain other rights, it may be too high. As indicated, in the last sentence of the above-quoted text, the right solution is to apply the criteria prescribed in Article 12(3) of the CM Directive: “Management fees shall not exceed the justified and documented costs incurred by the collective management organisation in managing copyright and related rights.” The Directive (rightly enough) does not prescribe any fixed fee (cost) level.

It should also be taken into account that, in the case of newly established CMOs, the initial “justified and documented costs” may be – and normally are – much higher. In the case of such

CMOs, prescribing a cap on the “management fees” (= costs) would be particularly inappropriate; it may just program their bankruptcy. From this viewpoint, it should also be taken into account that, a government may hardly handle the issues of the establishment, operation and possible failure of CMOs as a neutral observer or a judge just noting these facts. This would not be in accordance with Article 36 of the Berne Convention which provides as follows:

“(1) Any country party to this Convention undertakes to adopt, in accordance with its constitution, the measures necessary to ensure the application of this Convention.

“(2) It is understood that, at the time a country becomes bound by this Convention, it will be in a position under its domestic law to give effect to the provisions of this Convention.”

In Chapter 4 of the new WIPO Book on „Collective management and the international treaties on copyright and related rights; the role of governments”, the following comments are added to these provisions and to the similar provisions of other treaties on copyright and related rights:

“4.2.7. There are certain rights which may only be exercised efficiently through collective management. Therefore, there seem to be good reasons to submit that a country, in order to fulfill its obligation to “ensure the application” of (to “give effect” to) the provisions on those rights, should adopt adequate legal regulation to facilitate the establishment and due operation of the necessary collective management system. This requires from a government, on the one hand, to be proactive where its contribution is needed and, on the other hand, to refrain from any unjustified intervention that would create undesirable obstacles.

“4.2.8. These considerations apply differently depending on whether or not there is already an existing collective management system and, therefore, it is only necessary to assist in its adaptation – including its extension where needed – in response to the new technological, business-method and social developments. A proactive approach is particularly required in certain developing and “transition” countries, and it is in such countries [...] that this assistance offered by WIPO and the international federations regrouping CMOs is also important.”

Question 3: In view of the fact that there are provisions in the legislation about the supervision and control of the activities of private societies and that CMOs are such societies, is it justified to provide in the law that the State Agency on Intellectual Property (hereinafter referred to as the “AGEPI”) as a governmental authority in charge of intellectual property rights is to supervise and control the activities of CMOs?

Answer to Question 3: Yes, it is justified. For an organization to be authorized to function as a CMO, it must fulfill certain specific conditions provided in the law on copyright and related rights. It is necessary that the task of authorization of CMOs be fulfilled by a specialized authority in charge of governmental tasks in the field of copyright. Since the purpose of the

supervision and control of the activities of CMOs is, to a great extent, to make sure that they function in accordance with the said conditions, it is justified that the same specialized authority be competent for the supervision and control of the CMOs as the one competent for their authorization. In the Republic of Moldova, AGEPI is such an authority.

Note to the answer: The reasons for which, in the Republic of Moldova, it is justified that AGEPI is competent for the supervision and control of CMOs are outlined in the answer.

The examples of the European countries in the Central and Eastern European region do confirm the finding that, both for the authorization and for the supervision and control of CMOs that authority (ministry or office) should be responsible which is in charge of the specific governmental tasks in the field of copyright and related rights. This means, in those countries where the IP Offices are competent for these governmental tasks, the IP Offices: such as in Armenia, Azerbaijan, Bosnia and Herzegovina, Croatia, Georgia, Hungary, Montenegro, Serbia and Slovenia, and where a ministry is competent, that ministry: such as in the Czech Republic, North Macedonia, Poland and Slovenia the ministry in charge of culture and in Ukraine the ministry in charge of economy and trade.

It is, of course, a further question what role a competent authority may have in connection with the activities of CMOs and what kinds of legal provisions are justified concerning, on the one hand, the authorization CMOs and, on the other, the supervision and control thereof. The World Intellectual Property Organization (WIPO) has an excellent – regularly updated – online publication entitled „WIPO Good Practice Toolkit for Collective Management Organizations (The Toolkit)” in which in the introductory explanation to title 13 (on “Supervision and monitoring of CMOs”) of the publication presents adequate guiding principles about this:

“CMOs should be governed, and the CMO management supervised and controlled, by the right holders who own the rights and who have made a decision to entrust the management of their rights to the CMO.

“Governments play an essential role in introducing the regulatory framework for the establishment, operation, governance and supervision of CMOs, including standards for good governance, financial management, transparency and accountability. This is essential to make sure that the CMOs operate in the best interest of their members and right holders they represent. [...]

“Governments should not unnecessarily become involved in the operation of CMOs, which manage Rightholders’ property rights on their behalf, but should, as far as possible, ensure proper management by the CMOs, through impartial and transparent means. Supervision of CMOs should be fair, transparent and proportionate, and governments should avoid setting requirements which place disproportionate administrative and financial burdens on CMOs.”

Question 4: Article 4(1)(r), lists the following task of AGEPI:

“shall organize and manage the databases regarding the managed or represented repertoires, as well as the rights holders represented by the collective management organizations;”

Is such a task granted to a governmental authority in accordance with the nature of rights to be managed and with the basic principles of collective management?

Answer to Question 4: *It is justified that a competent authority that has the task to authorize the establishment of CMOs and to supervise their activities make information available to the public on its website to indicate which right is managed by which CMO, and – depending on the nature of the rights to managed – it may also be justified to request, for the approval of CMOs, information of the scope of rightholders that have joined and/or intend to join the CMOs. However, the establishment and maintenance of a database of the represented repertoires is an integral part of the activities of CMOs; its transfer to a governmental authority (or to establish and maintain a parallel governmental database) would not be in accordance with the nature of the rights and the principles of their collective management (as private rights of private bodies and entities).*

Note to the answer: It is normal that a competent authority like AGEPI, in addition to publication in the official gazette, also maintain publicly available information (preferably online on their websites) on which right is managed by which CMO. It is also normal – many national laws include provisions on this – to request, at least, in regard of certain rights where this is realistic, from an organization seeking authorization/accreditation/registration as a CMO to present a list of those rightholders who are, or intend to become, members thereof (although this may hardly be a more or less full list of rightholders to be represented on the basis of mutual representation agreements with foreign societies). However, it is not the task of a competent authority like AGEPI to *establish and maintain a database of rightholders*; it is not needed for the authorization and/or for the supervision and control of the activities of CMOs.

The establishment, and maintaining in an up-to-date manner, of a database of rights and rightholders is an indispensable task of collective management of rights; an activity that a governmental authority may supervise but does not have the right to take over and operate instead, or in parallel with, the CMOs. The declared intention of the Draft Law is to approximate the Copyright Law of the Republic of Moldova to the EU legislation in particular to the CM Directive. There are, at least, two sets of provisions in the Directive which indicate that the establishment and maintaining of a database of the repertoire and rightholders is the task of the CMOs

Article 20 of the Directive provides as follows:

“Without prejudice to Article 25, Member States shall ensure that, in response to a duly justified request, a collective management organisation makes at least the following

information available by electronic means and without undue delay to any collective management organisation on whose behalf it manages rights under a representation agreement or to any rightholder or to any user:

- (a) the works or other subject-matter it represents, the rights it manages, directly or under representation agreements, and the territories covered; or
- (b) where, due to the scope of activity of the collective management organisation, such works or other subject-matter cannot be determined, the types of works or of other subject-matter it represents, the rights it manages and the territories covered.”

For such information to make available, certainly a database is needed, but under the above-quoted provisions is to be made available to (i) any collective management organisation on whose behalf it manages rights under a representation agreement; (ii) to any rightholder or (iii) to any user – but *not to a competent authority*. This is so, because such information is needed in the course of collective management, but normally it is not needed for supervision and control by a competent authority. (Otherwise, point (b) confirms what has been mentioned above; namely that, in the case of certain rights managed collectively, it is also impossible to create and made available a database of concrete rightholders represented.)

The other set of provisions of the Directive concerns online trans-border licensing of musical works. Title III has not been transposed yet in the Draft Law (which seems to be in order) and these provisions may be found under that Title. However, it is justified to quote them because they confirm that the establishment and maintaining of such databases is a task of the CMOs (necessary for their collective management activities) and not of the competent authorities (for the fulfillment of their supervisory activities it is not needed that they possess and maintain such databases). The said article in Title III – Article 25 – reads as follows:

“Member States shall ensure that a collective management organisation which grants multi-territorial licences for online rights in musical works provides to online service providers, to rightholders whose rights it represents and to other collective management organisations, by electronic means, in response to a duly justified request, up-to-date information allowing the identification of the online music repertoire it represents. This shall include:

- (a) the musical works represented;
- (b) the rights represented wholly or in part; and
- (c) the territories covered.

“The collective management organisation may take reasonable measures, where necessary, to protect the accuracy and integrity of the data, to control their reuse and to protect commercially sensitive information.”

The CMO – and not a competent authority like AGEPI – is to take reasonable measures to protect the accuracy and integrity of the data, to control their (use and) reuse and to protect commercially sensitive information.

It should be noted that the data of rightholders are personal data and thus the General Data Protection Regulation (GDPR) of the EU (Regulation (EU) 2016/679) also applies to them. There are, at least, two general principles of the Regulation with which a provision like the one included in Article 4(1)(r) and the more detailed provisions in the Draft Law on the database to be managed by AGEPI would not be in accordance. First, with the principle of “purpose limitation” under Article 5(1)(b) of Regulation which reads as follows: “Personal data shall be collected for specified, explicit and legitimate purposes and not further processed in a manner that is incompatible with those purposes; further processing for archiving purposes in the public interest, scientific or historical research purposes or statistical purposes shall not be considered to be incompatible with the initial purposes.” Second, with the “data minimization” principle under which, as provided in Article 5(1)(c) of the Regulation, “[p]ersonal data shall be adequate, relevant and limited to what is necessary in relation to the purposes for which they are processed (data minimization).”

Question 5: Is it in accordance with the nature of the rights to be managed and the EU legislation what is provided in Article 102 of the Draft Law in this way: „if the parties have not agreed on the methodology by negotiation, they shall initiate the arbitration specialized in the field of intellectual property, established by AGEPI, within 5 days from the expiration of the term provided in art. 100, paragraph (5)“.

Answer to question 5: Arbitration is a possible and, in certain countries, actively used alternative dispute settlement system. However, the way in which it is provided in Article 102 of the Draft Law does not seem to be in accordance with certain principles of arbitration; first of all with the principle that arbitration is normally a contractual-based procedure with broad freedom of the parties. Arbitration, in accordance with the parties' agreement, may replace judicial procedure. However, where the law obligates the parties to settle a dispute through arbitration (as it would be the case under the Draft Law), the alternative nature of the system is lost. In such a case, the requirements of due process justify to maintain the possibility to turn subsequently to a court. A good example is the German law where the parties have to use arbitration to settle their dispute as a first step; it is a condition before bringing the case to the court in case of absence of agreement.

Reasons of the answer: The basic reasons of the problems with Article 102 are mentioned already above (absence of accordance with certain principles of arbitration as alternative dispute settlement system). Therefore, it is still only necessary to refer to the above-mentioned German regulation somewhat more in substance.

The title of Part 5 of the German Collective Societies Act of 2016 (hereinafter: the German Act) is in itself telling: “Arbitration Board and the assertion of claims in court”. Part 5 contains

detailed provisions (altogether 39 sections (Sections 92 to 131)). Below only those are quoted which show the relationship between arbitration and court procedures:

Sections 92(1): Any party to a dispute to which a collecting society is party may apply to the Arbitration Board (section 124).

Section 105 (1) The Arbitration Board shall propose a settlement to the parties within one year following service of the application. The period may be extended, with the consent of all the parties, by six months in each case. [...]

(3) The settlement proposal shall be deemed to have been accepted and an agreement corresponding to the content of the proposal shall be deemed to have been reached if the Arbitration Board has received no written objection within a period of one month following service of the proposal. If the action concerns the grant or transfer of rights of use in cable retransmission, the period shall be three months.[...]

(5) Compulsory enforcement may be pursued in respect of the accepted settlement proposal. Section 797a of the Code of Civil Procedure shall apply mutatis mutandis.

Section 128. Assertion of claims in court

(1) In the case of disputes under section 92 (1) and (2), an action shall be permissible only where proceedings before the Arbitration Board have preceded.

It turns out from these provisions of the German Act quoted above that (i) the parties may turn to the Arbitration Board; (ii) where the arbitration award is accepted by the parties, it may be enforced like a court decision; (iii) however, in absence of acceptance of the arbitration award, the parties may assert their claim in court; (iv) on the understanding that, assertion of claims in court is only possible where proceedings before the Arbitration Board have preceded.

Question 6: Article 107(3) of the Draft Law includes the following provisions: "AGEPI performs once a year the general control of the activity of the collective management organization. In the period between two annual general inspections, AGEPI has the right to carry out special inspections based on notifications submitted by rightholders, including members of the organization and users, or received from other relevant sources, which contain information that raises reasonable doubts about compliance of the activity of the organization with the provisions of the present law, of other relevant normative acts and of its own statutes." Are these provisions of the Draft Law in accordance with the nature of the rights managed and with the European standards?

Answer to Question 6: Yes they are. Such annual inspections and special inspections are to take place under the national laws of various European countries. The obligation to prepare an annual transparency report under Article 22 of the CM Directive is also an indication that it is justified to do an annual inspection. As regards special inspections, it is necessary to take into account the guidance in the WIPO Toolkit quoted in the note to the answer to Question 3.

Note to the answer: As regards special inspections, the above-quoted principles outlined in the WIPO Toolkit on the supervisory and control activity of the competent authorities should be taken into account: "Governments should not unnecessarily become involved in the operation of CMOs [...] Supervision of CMOs should be fair, transparent and proportionate, and governments should avoid setting requirements which place disproportionate administrative and financial burdens on CMOs." Therefore, supervisory interventions in the form of special inspections should be reduced to those cases where there are reasonable doubts about the compliance of a CMO's activity in those aspects which concern the basic functions of the CMO.

Question 7: *Is it justified to include a provision in the law as the one in Article 89(5) of the Draft Law: "The General Director is not allowed direct service relations with the spouse or with a relative up to and including the fourth degree."?*

Answer to Question 7: *It does not seem to be justified; certainly not to such a very broad scope of relatives and in respect of any kinds of services.*

Note to the answer: The apparent reason of this provision may be to prevent possible activities that might not be in accordance with the principles of transparency and accountability. However, if internal, independent and governmental control functions appropriately – and it must – there does not seem to be a need for such an unusual provision.

Question 8: *Is it appropriate to include, in the Supervisory Board, persons who are not rightholders represented by the CMO as it is provided in Article 92(2) of the Draft Law?*

Answer to Question 8: *No, it is not appropriate. Such a body with a supervisory function of a CMO may use the services of specialists who are not members of the body if it is needed; however, it is supposed to be elected from the members of the CMO.*

Note to the answer: This is confirmed by Article of the CM Directive which reads as follows:

"There shall be fair and balanced representation of the different categories of members of the collective management organisation in the body exercising the supervisory function."

Question 9: *Although it follows from the CM Directive that the key officials must make annual declarations and the supervisory board must draw up annual reports as provided in Articles 89(6) and 92(4) and (5) of the Draft Law, is it justified to require that the declarations and the report be submitted also to AGEPI?*

Answer to Question 9: *Yes, it is justified because it is needed for the supervision and control of CMOs by AGEPI.*

Note to the answer: The declarations and the report are needed for the supervision and control by AGEPI in an annual inspection to guarantee that the CMOs activities correspond to the requirements of transparency and accountability.

Question 10: Article 101(1) to (7) contain the following criteria for the establishment of the remuneration to be paid by users to the CMOs:

- (1) Collective management organizations may request in negotiations, from the same category of users, either flat-rate remuneration or percentage remuneration, only if and to the extent that works or other subject-matters are used, for which the protected copyright or related rights are within the terms of protection provided by law.***
- (2) Flat-rate and percentage remuneration shall be determined on the basis of the revenue generated by the activity in which the repertoire of the collective management organization is used.***
- (3) In the absence of revenue, flat-rate or percentage remuneration shall be related to the expenses occasioned by the use.***
- (4) The remunerations provided in paragraph (2) shall be reasonable in relation to the economic value and the share of the use of the rights in question, taking into account the characteristics and scope of use of works and other protected objects, as well as the economic value of the service provided by the collective management organization. Collective management organizations and users shall state the reasons for determining such remuneration.***
- (5) Collective management organizations shall not impose unfair remuneration or any other unfair licensing conditions on users and shall not, in relation to users, apply unequal remuneration or other unequal conditions to equivalent benefits;***
- (6) For the broadcasting activity, the collective management organizations may request only percentage remunerations, differentiated by direct proportionality with the share of the use by each user - television or broadcasting organization of the repertoire managed collectively in this activity.***
- (7) Remuneration established in a fixed amount may be changed annually, starting with the first month of the year following that in which the methodologies were published, by collective management organizations, on the basis of the inflation index, established at national level. These amendments are submitted to AGEPI, and will be published in the Official Gazette, within five days from the date of submission. The changes take effect from the month following the publication.***

The question is whether or not these provisions correspond to the nature of the right granted and to the EU directives and standards.

Answer to Question 10: *In response to this question, I have to make an emphatic disclaimer to point out that I cannot offer a sufficiently thorough, detailed and well-founded opinion on these issues without being informed of, and discussing, the current situation in the Republic of Moldova, the positions of the CMOs and users, and the legal-political objectives to be achieved. Therefore, I only make the following general comments: (i) in the provisions on the*

establishment of remuneration (tariff,) it should be taken into account whether exclusive rights or mere rights to remuneration are involved; (ii) for exclusive rights, the CMOs are supposed to establish the tariffs in accordance with the exclusive nature of the rights (even if it is advisable that they consult/negotiate with the relevant representatives of users); (iii) for rights to remuneration, more intensive negotiations are justified and it is, in connection with such rights, that some institutionalized negotiating forum and special procedure may be needed; (iv) adequate criteria should be provided for setting tariff (see below), (v) where the users are of the view that the tariffs are not in accordance with the criteria under the law, for the settlement of the disputes, alternative dispute settlement procedures (arbitration, mediation) should be available; (vi) irrespective of the mechanism of establishing the tariff system, and of the application of alternative dispute settlement procedures, it should be allowed that the parties may settle their dispute in court; (vii) where – due to a dispute – certain tariffs cannot be applied yet, guarantees are needed against the misuse of the procedures to avoid paying remuneration (the previous tariff should remain applicable with an increase due to inflation; in case of new tariffs, paying at least a reasonable part of the disputed amounts should be ordered, escrow payments are to be made, etc.)

Note to the answer: In this note, I mainly concentrate on the criteria of the establishment of remuneration (tariffs):

My general comment is that, reducing the choice to percentage-based and flat rate remuneration regimes (with possible replacement of revenue basis with cost basis) did not seem to be sufficiently flexible even before, but under the conditions of the digital online environment and the burgeoning ever newer different business methods, it has become too rigid. With the dramatic decrease of the costs of making available protected contents to the public and in the spectacular increase of the storage and carrier capacities, alternative criteria are needed to maintain the chance of rightholders to exploit their rights. One of the solutions applied by CMOs is exactly the combination of percentage-based and flat rate systems (basically percentage-based tariffs but with a minimum flat rate where the percentage-based tariffs would not guarantee appropriate remuneration); thus, it is not justified to present the two systems as alternatives as it is done in paragraph (1) of Article 101(1) of the Draft Law.

It should be taken into account that an exclusive right of authorization of certain acts is not equal just to a right to get a share from the revenue of the user. The remuneration to be paid may be calculated as a share but it is for the use of the works or productions protected by related rights and it should correspond to the value they represent. If it would not guarantee this, alternative remuneration methods are needed. Where a user does not succeed to get appropriate revenue from the use of the protected materials, it still has to pay what is due to the rightholders, in the same way as it has to pay to its employees, for the premises, equipment, software, electricity and other necessary services. The procedure and the criteria of establishment of tariffs for mere rights to remuneration may differ, but the nature of the remuneration outlined above does not.

The tariffs systems are much more complex now than what is outlined in Article 101 of the Draft Law; such as tariffs based on the capacity of a place where a work is used (surface, number of seats, in hotels number of rooms), in the case of recording equipment the quality and speed of copying, as regards their storage capacity, etc.. It is not by chance that the CM Directive – which has regulated many aspects of collective management in a very detailed manner – has not offered concrete criteria for the establishment of remuneration. In fact, in the case of a well-established and operated copyright system, the general criteria provided in the Directive would be sufficient. These are the following under Article 16(2) of the Directive:

“Licensing terms shall be based on objective and non-discriminatory criteria.[...]”

“Rightholders shall receive appropriate remuneration for the use of their rights. Tariffs for exclusive rights and rights to remuneration shall be reasonable in relation to, inter alia, the economic value of the use of the rights in trade, taking into account the nature and scope of the use of the work and other subject-matter, as well as in relation to the economic value of the service provided by the collective management organisation. Collective management organisations shall inform the user concerned of the criteria used for the setting of those tariffs.” [Emphasis added.]

These provisions have been transposed in Article 101 and other provisions of the Draft Law, except, it seems, for the first sentence highlighted in the quoted provision. However, as in the Directive, it must be the key criterion in the provisions on remuneration. It may have been left out inadvertently from the Draft Law – or it may have been considered that it is to be regarded as granted – but it is suggested that this basic principle should be highlighted in the provisions on the remuneration system.

It is to be noted that, in addition to the criteria mentioned in the above-quoted provisions of the Directive (other than the basic requirement that the tariffs must guarantee appropriate remuneration to the rightholders, for the use their rights (which is not stated)), Article 100(6) also contains the following criteria for the establishment of tariffs:

- a) the category of rightholders, the types of works and other protected objects and the field for which the negotiation is carried out;
- b) the category of users represented in the negotiations by the representative associations or the other users designated to negotiate;
- c) the repertoire managed by the collective management organization, for its own members, as well as for the members of other similar foreign organizations, based on reciprocity contracts;
- d) the proportion of the use of the repertoire managed by a collective management organization;
- e) the proportion of uses for which the user has fulfilled payment obligations through direct use agreements with rightholders;

f) revenues obtained by users from the activity that uses the repertoire for the use of which the methodologies are negotiated

g) European practice on the results of negotiations between users and collective management organizations.

It is justified to take into account these criteria; however they should not be regarded to be of an exhaustive nature. The last one is particularly important – if “the results of negotiations” is intended to mean tariffs (and in general remuneration) applied in European countries. It corresponds to the “comparative” approach of the Court of Justice of the EU (CJEU) in judging whether a tariff is appropriate or not. It has found that where a tariff is conspicuously (“appreciably”) higher than in other countries for the same rights in the same acts, it is an indication that tariffs is too high. It also follows from this that, where the tariff is conspicuously (“appreciably”) lower than in other countries, it is an indication that the tariff does not fulfil the requirement that it should guarantee appropriate remuneration to the rightholders. In the case of percentage-based tariffs, the comparison is easier (obviously, if the price or income is lower in accordance with a lower standard of living, the application of same percentage may produce proportionally the same reasonable remuneration). In contrast, where flat-rate tariffs are applied, they should be adapted to the existing standard of living, price and income level of the country concerned.

Special comments are justified on two aspect of the remuneration system foreseen in the Draft Law.

First, as quoted above, Article 101(6) of the Draft Law reads as follows: “For the broadcasting activity, the collective management organizations may request only percentage remunerations, differentiated by direct proportionality with the share of the use by each user - television or broadcasting organization of the repertoire managed collectively in this activity.” It is not clear why it has been found necessary to include such a special provision on tariffs for broadcasting organizations and what is the intended meaning of the provision. However, it is submitted that basically the same principles and considerations apply to broadcasters as to other users; including the possibility of applying flat-fees where it is justified. What the CJEU has stated in the STIM case (Case C-52/07) was not that, for broadcasters, percentage-based tariffs must or should be used but that such tariffs may *also* be used:

“Article 82 EC must be interpreted as meaning that a copyright management organisation with a dominant position on a substantial part of the common market does not abuse that position where, with respect to remuneration paid for the television broadcast of musical works protected by copyright, it applies to commercial television channels a remuneration model according to which the amount of the royalties corresponds partly to the revenue of those channels, provided that that part is proportionate overall to the quantity of musical works protected by copyright actually broadcast or likely to be broadcast, unless another method enables the use of those works and the audience to be identified more precisely without however resulting in a disproportionate increase in the costs incurred for the

management of contracts and the supervision of the use of those works.” (Emphasis added.)

It is another matter that percentage-based tariffs may be appropriate provided that they are applied appropriately in a way that all the incomes – and definitely not just the possible profit – of the broadcasters are duly taken account in a differentiated way: public and private subsidies at a lower level (on the understanding that, since the subsidies are used for the salaries of the staff of the broadcasters, for the equipment, devices, services for their activities, it is highly justified to use at least a small part thereof to remunerate the rightholders of the productions without which their broadcast programs would not be meaningful), subscription fees at a higher level, and advertising income at an even much higher level due it is special commercial nature.

The other special aspect is the apparently incomplete provision on the remuneration for private copying. In Article 71(5) of the Draft Law provides as follows:

“(5) The compensatory remuneration is equal to _____ for equipment and _____ for physical media, should be calculated from:
a) the intrinsic value of the imported equipment and material supports, without value added tax, for importers;
b) the production price of the equipment and physical media, without value added tax, for producers.”

Two comments should be made in this connection. First, in this case, it is particularly important to take into account the best European practices. Second, it seems that the intention is to determine a percentage. In this respect, it should be pointed out that, while in the case of recording equipment, such a percentage may be appropriate, this is not true concerning the recording materials and storage devices where the prices do not tend to express the importance of possible use of works and productions protected by related rights. In those cases, in accordance with best European practices, it seems to be more appropriate to apply flat-rate tariffs which takes into account the storage capacity of such materials and devices.

Question 11: *The Draft Law, particularly in case of mandatory and extended collective management, foresees the selection of a CMO to act on behalf of other CMOs and unrepresented rightsholders. What are the key criteria of such selection in order that it may be in accordance with the international and EU norms?*

Answer to Question 11: *The most important criterion is the level of representativeness. The CMO that is most representative both domestically and internationally must be selected for such purposes.*

Note to the answer: It is to be noted that a situation where more CMOs are authorized to manage the same right, it is desirable to avoid licensing more than one CMO for mandatory and extended collective management. If there are more candidates for such management, it is justified to license that one which is the most representative both domestically and

internationally. This is particularly justified in case of “natural monopoly” situation where the appearance of more actors in the market leads to decreasing efficiency, increasing costs and decreasing revenue (the CJEU has ruled in such a case, for example, in its OSA judgement (Case C- 351/12)).

Representativeness is to be interpreted in the light of actual use of the repertoires. Those repertoires must be taken into account which are truly and mainly used in the country. It is important to make it clear that it is not sufficient to have a certain number of mutual representations agreements with certain CMOs with unimportant repertoires; due international representativeness means a broad network of agreements with CMOs whose repertoires are truly relevant and used in the country (this requirements, in general, is fulfilled if a CMO is the member of the confederation regrouping CMOs to manage a given right; such as CISAC for authors’ societies; SCAPR for performers’ organizations, IFPI for the rights of producers of phonograms or IFRRO for reproduction rights organizations).

Question 12: What kinds of transitory measures may be needed if the Draft Law is adopted more or less with the provisions which it contains at present?

Answer to Question 12: In the period when, due to the new provisions, certain authorization and other relevant procedures may take place, the operation of the existing CMOs should be guaranteed.

Note to the answer: As long as the authorization of an existing CMO is not confirmed yet under the new norms (for CISAC, SCAPR, IFPI and IFRRO members there is good chance for this), its operation should be guaranteed, and any possible modification should be applied in a way that the seamless exercise of the rights concerned should not be unnecessarily endangered.

This also means that the tariff system existing at the time of entry into force of the new provisions should remain applicable as long as a new tariff setting procedure is not completed yet.

Attachment: English translation of the provisions of the Draft Law on which comments have been made above

Dr. Mihály Ficsor

Between 1977 and 1985, Dr. Ficsor was the *Director General of Artisjus*, the Hungarian authors' organization. Then he worked, from 1985 to 1992, as *Director* and, from 1992 to 1998, as *Assistant Director General of WIPO* in charge of copyright and related rights. He has played a decisive role in the preparation, negotiation and adoption in 1996 of the so-called WIPO „Internet treaties” (WCT and WPPT).

Dr. Ficsor was a member of the WCT panel which, in 2000, (in a patent dispute) interpreted for the first time the three-step test (as provided in Article 30 of the TRIPS Agreement in a somewhat adapted form of its original Berne Article 9(2) and TRIPS Article 13 version). He was also the legal co-chairman of the Working Group which prepared the first draft of the *UNESCO Convention on the Protection and Promotion of the Diversity of Cultural Expressions* subsequently adopted in 2005.

At present, Dr. Ficsor is a Member the Hungarian Copyright Experts Council, Chairman of the Central and Eastern European Copyright Alliance (CEECA) with permanent observer status at WIPO, and acts very frequently as an expert of WIPO and of the European Commission in cooperation programs and consultations with governments.

He has written numerous articles and books on various copyright issues, including “*The Law of Copyright and the Internet*” (a commentary on the WCT and the WPPT) published by Oxford University Press in 2002 (the second edition of which extended to the BTAP is under preparation), the “*Guide to the Copyright and Related Rights Treaties Administered by WIPO*”, published by WIPO in 2003, and two editions of the WIPO book on “*Collective Management of Copyright and Related Rights*” (1990 and 2002) the third edition of which is expected to be published at the beginning of 2022. He also has a website – www.copyrightseesaw.net – on which he publishes articles on current copyright issues.

EFRIM ROȘCA ASOCIAȚII

Domnului Oleg GUTIU
Asociația Obștească Asociația Națională „Copyright”
Mun. Chișinău, str. Moara Roșie 19, ap.6

Chișinău, 12 noiembrie 2021

Re: Unele aspecte de funcționare a asociațiilor obștești de gestiune colectivă a drepturilor de autor în proiectul Legii cu privire la drepturile de autor și conexe

OPINIE JURIDICĂ

I. CONTEXT

Guvernul Republicii Moldova (prin intermediul AGEPI) este în proces de elaborare și adoptare a noii legi privind drepturile de autor și drepturile conexe (Proiectul).

După opinia autorului, Proiectul este elaborat întru necesitatea armonizării prevederilor legislației din acest domeniu la reglementările acquis-ului comunitar relevant, având menirea de a oferi un grad ridicat de protecție autorilor și titularilor de drepturi de autor și conexe, prin instituirea unui cadru legal care oferă posibilitatea valorificării operelor și altor obiecte protejate de aceste drepturi, de la stabili un mecanism clar de colectare, repartizare și achitare a remunerației de către organizațiile de gestiune colectivă și responsabilizarea tuturor părților implicate în acest proces, precum și de a spori gradul de transparență în activitatea organizațiilor de gestiune colectivă. Unul din obiectivele noii reglementări este transpunerea parțială a Directivei 2014/26/UE a Parlamentului European și a Consiliului din 26 februarie 2014 *privind gestiunea colectivă a drepturilor de autor și a drepturilor conexe și acordarea de licențe multiteritoriale pentru drepturile asupra operelor muzicale pentru utilizare online pe piața internă*;

Noile reglementări sunt în măsură să aibă impact asupra activității Asociației Naționale Copyright (Copyright). În acest sens, Copyright solicită opinia juridică ERA privind o serie de prevederi din proiectul de lege, prezentat pentru dezbateri publice.

II. ÎNTREBĂRILE FORMULATE

În mod special, am primit solicitarea să ne pronunțăm asupra următoarelor aspecte:

- [a] În ce măsură este legitim plafonarea comisionului încasat de organizațiile de gestiune colectivă (OGC) a drepturilor de autor, așa cum este reglementat de art. 98 din proiect;
- [b] Impactul asupra drepturilor asociațiilor de gestiune colectivă și implicit asupra drepturilor membrilor, prin instituirea obligației legale de soluționare a litigiilor dintre OGC și utilizatorii operelor prin intermediul arbitrajului (Art. 102 din proiect);
- [c] Cât de legitimă este obligația OGC de a solicita avizul AGEPI înainte de orice modificare a statutului, sub sancțiunea nulității înregistrării făcute de Agenția Servicii Publice;

[d] În ce măsură AGEPI este în drept să dețină funcții de control în privința OGC;
[e] În ce măsură sunt justificate prevederile Art.4 alin.(1) lit. r) din Proiect, care prevede că AGEPI „*organizează și administrează bazele de date privind repertoriile gestionate sau reprezentate, precum și titularii de drepturi reprezentați de organizațiile de gestiune colectivă*”.

III. CADRUL LEGAL PERTINENT. STUDII

1. Constituția Republicii Moldova;
2. Legea nr.139/2010 privind drepturile de autor și drepturile conexe;
3. Legea nr. 114/2014 cu privire la Agenția de Stat pentru Proprietatea Intelectuală
4. Legea nr.86/2020 cu privire la organizațiile necomerciale
5. Legea Republicii Moldova nr. 100/2017 cu privire la actele normative;
6. Legea nr. 131/2012 cu privire la controlul de stat asupra activității de întreprinzător
7. Legea nr.23/2008 cu privire la arbitraj;
8. Legea nr.220/2007 privind înregistrarea de stat a persoanelor juridice și a întreprinzătorilor individuali;
9. Hotărârea Guvernului nr. 987/2017 pentru aprobarea Regulamentului privind organizarea și funcționarea Arbitrajului specializat în domeniul proprietății intelectuale și procedura arbitrală.
10. Acordul de asociere Republica Moldova – Uniunea Europeană;
11. Directiva 2014/26/UE a Parlamentului European și a Consiliului din 26 februarie 2014 *privind gestiunea colectivă a drepturilor de autor și a drepturilor conexe și acordarea de licențe multiteritoriale pentru drepturile asupra operelor muzicale pentru utilizare online pe piața internă*;
12. Raport privind evaluarea Legii nr.139/2010 și a proiectului de modificare a acesteia în vederea armonizării cu directivele și tratatele internaționale/ Chișinău, Februarie 2021.

IV. ANALIZĂ. COMENTARIU. CONCLUZII ȘI RECOMANDĂRI

IV.I. General

Unul din obiectivele Proiectului declarat în preambul este transpunerea parțială a Directivei 2014/26/UE a Parlamentului European și a Consiliului din 26 februarie 2014 *privind gestiunea colectivă a drepturilor de autor și a drepturilor conexe și acordarea de licențe multiteritoriale pentru drepturile asupra operelor muzicale pentru utilizare online pe piața internă*, publicată în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene L 84 din 20 martie 2014 (Directiva 2014/26).

IV.II. Limitarea mărimii comisionului de gestiune

Prin prevederile alin. 6, lit.(a) și (b) din Proiect se propune limitarea mărimii maxime a comisionului de gestiune pentru drepturile gestionate colectiv obligatoriu și pentru drepturile gestionate colectiv facultativ, la cel mult 20% din sumele repartizate individual.

Nota de fundamentare a Proiectului nu conține argumentele autorului care au stat la baza includerii acestor limitări în Proiect și nici o metodologie care să justifice de ce anume acest plafon a fost ales de autor.

În principiu, înțelegem că în acest fel, AGEPI încearcă să limiteze mărimea maximă a comisionului de gestiune, perceput de OGC, pentru a repartiza autorilor mai multe resurse, din cele colectate din utilizarea drepturilor de autor. Chiar dacă această dorință poate fi înțeleasă, ne exprimăm îngrijorarea referitor la legalitatea unei astfel de limitări, dar și referitor la impactul care îl poate avea asupra activității și eficienței OGC.

Astăzi, mărimea comisionului de gestiune se stabilește prin votul membrilor asociației, care decid prin vot, cu ce parte din proprietatea lor sunt gata să se despartă în vederea bunei organizări de

gestionare și de colectare a remunerației din drepturilor de autor ce le aparțin. Directiva, care se transpune parțial prin Proiect stabilește următoarele cerințe față de reținerile din veniturile provenite din drepturile autorilor (Art.12 din Directiva 2014/26):

(2) *Reținerile sunt rezonabile în raport cu serviciile prestate de organismul de gestiune colectivă pentru titularii de drepturi, inclusiv, dacă este cazul, cu serviciile prevăzute la alineatul (4), și sunt stabilite pe baza unor criterii obiective.*

(3) *Comisiunile de gestiune nu depășesc costurile justificate și documentate suportate de organismul de gestiune colectivă în scopul gestionării drepturilor de autor și a drepturilor conexe.*

Și Proiectul vine cu cerințe referitor la transparența politicilor OGC privind comisionul de gestiune și cu reguli clare referitor la mărimea acestora, legate de costurile suportate de organizație. Alin. 3, art.98 din Proiect cere ca, *"Comisionul de gestiune nu poate depăși costurile justificate și documentate suportate de organizația de gestiune colectivă în scopul gestionării dreptului de autor și a drepturilor conexe."* Această normă pare să fie suficientă, în vederea reglementării mărimii comisionului de gestiune.

În afara faptului că nu există o justificare a limitării mărimii la 20% din încasări, este iluzoriu că plafonarea mărimii maxime a comisionului de gestiune va aduce mai multe venituri autorilor. Comisionul de gestiune reprezintă unicele resurse financiare ale OGC, din care se acoperă cheltuielile pentru buna funcționare (chiria sediului, salariile angajaților și a colectoarelor, se achită taxele și alte cheltuieli obligatorii, se instruiesc colaboratorii care urmează să colecteze remunerația de autor, se achită cotizațiile de membru în organizații internaționale de profil etc). În cazul în care OGC nu va avea suficiente resurse pentru acoperirea necesităților activității, OGC nu va fi eficientă și astfel, riscul de a colecta mai puțin remunerație pentru drepturile autorilor este iminent. Astfel, se va obține un efect invers dorit de autorii Proiectului.

Și Directiva 2014/26, care urmează să fie transpusă parțial prin noua lege atribuie luarea deciziei privind mărimea comisionului de gestiune la competența exclusivă a adunării generale a membrilor săi. Astfel, potrivit Art.8, alin.5 al Directivei 2014/26, *"În conformitate cu dispozițiile titlului II, capitolul 2, adunarea generală a membrilor decide cel puțin în privința următoarelor aspecte:*

....
(d) *politica generală privind reținerile din veniturile provenite din drepturi și din orice venituri derivate din investirea veniturilor provenite din drepturi;"*

Potrivit prevederilor legale în vigoare, dar și cele care se conțin în Proiect, organizațiile de gestiune colectivă (OGC) sunt organizații necomerciale, în formă de asociație obștească, membri a căror sunt titularii de drepturi. Art. 5 al Legii nr.86/2020 cu privire la organizațiile necomerciale obligă statul să respecte, să protejeze și să asigure libertatea de asociere. Statul poate interveni în activitatea organizațiilor necomerciale doar dacă aceasta constituie o măsură necesară într-o societate democratică pentru a asigura securitatea națională, siguranța publică, apărarea ordinii sau prevenirea infracțiunilor, protecția sănătății, a moralei, a drepturilor și libertăților altora. (Alin.11, art.5

În condițiile de mai sus, limitarea drepturilor autorilor de a decide prin votul lor la adunarea generală asupra mărimii reținerilor provenite din drepturile lor reprezintă o ingerință în dreptul de proprietate al autorilor, care depășește limitele stabilite de art.54 al Constituției și prevederile alin.11, art.5 al Legii nr.86/2020.

Concluzii

Se cere excluderea plafonului maxim al mărimii comisionului de gestiune, prevăzut de lit.(a) și (b), art. 6 din Proiect. Ca o alternativă, Proiectul poate să prevadă ca hotărârea de a aproba un comision de gestiune mai mare de 20% să fie luat cu votul calificat al adunării

generale e membrilor OGC (ex. 2/3 sau ¾ din numărul membrilor) În orice caz, aprobarea hotărârii despre mărimea comisionului de gestiune urmează a fi, în ultimă instanță, competența exclusivă a adunării generale a membrilor.

IV.III Impactul asupra drepturilor asociațiilor de gestiune colectivă și implicit asupra drepturilor membrilor, prin instituirea obligației legale de soluționare a litigiilor dintre OGC și utilizatorii operelor prin intermediul arbitrajului (Art. 102 din proiect)

Context:

În cazul în care părțile nu au convenit asupra metodologiei prin negociere, proiectul conține prevederi cu referire la procedura stabilirii acestora de Arbitrajul specializat în domeniul proprietății intelectuale, instituit de AGEPI, ca modalitate alternativă de soluționare a litigiilor.

Art. 102 din Proiectul instituie obligativitatea soluționării divergențelor referitor la metodologia de calcul al remunerației de autor prin arbitrajul specializat în domeniul proprietății intelectuale, instituit de AGEPI, ca modalitate alternativă de soluționare a disputelor

Prevederile subliniate din Art.102 din Proiect le considerăm problematice și urmează a fi revăzute.

Articolul 102. Stabilirea metodologiilor pe calea Arbitrajului specializat

(1) În cazul în care părțile nu au convenit asupra metodologiei prin negociere, acestea inițiază Arbitrajul specializat în domeniul proprietății intelectuale, instituit de AGEPI, în termen de 5 zile de la expirarea termenului prevăzut la art. 100 alin. (5).

(2) Procedura arbitrajului poate fi inițiată în următoarele situații:

a) entitățile care alcătuiesc o parte ce urmează să participe la negociere nu au putut conveni asupra punctului de vedere comun ce trebuie prezentat celeilalte părți;

b) organizațiile de gestiune colectivă și utilizatorii menționați la art. 100 alin. (2) nu au putut conveni o formă unică a metodologiei în termenul prevăzut la art. 100 alin. (5);

(3) Arbitrajul specializat pronunță hotărârea în cel mult 3 luni de la data constituirii sale. Pentru motive temeinice, prin încheiere, acesta poate dispune prelungirea termenului arbitrajului cu cel mult 10 zile lucrătoare.

(4) Hotărârea pronunțată de Arbitrajul specializat cu privire la metodologii este definitivă și obligatorie de la data adoptării. În termen de 5 zile de la adoptare, hotărârea arbitrală se publică în Monitorul Oficial.

(5) Procedura arbitrală se desfășoară în conformitate cu Regulamentul privind organizarea și funcționarea Arbitrajului specializat în domeniul proprietății intelectuale și procedura arbitrală, aprobat de Guvern.

(6) Cheltuielile arbitrale, compuse din tariful de arbitraj, remunerația arbitrilor, cheltuielile de administrare a probelor, remunerația experților, interpreților și a traducătorilor, cheltuielile de deplasare și alte cheltuieli necesare pentru finalizarea procedurii de arbitraj, sunt suportate potrivit înțelegerii dintre părți.

Comentarii specifice:

Mecanismul de arbitraj propus este impropriu

Legislația cu privire la arbitraj (intern și internațional) consacră libertatea (autonomia) părților privind încheierea convenției de arbitraj. Autonomia de voință este clar articulată în art. 4 din Legea cu privire la arbitraj, care printre alte „principii de bază ale arbitrajului” enumeră „libertatea convențiilor de arbitraj” (art. 4, lit. c) și „constituirea arbitrajului în conformitate cu acordul părților” (art. 4, lit. d).

Arbitrajul este o instituție de sorginte contractuală, prin excelență un rezultat al voinței părților. Impunerea prin lege a justițiabililor (organisme de gestiune colectivă și utilizatori) de a recurge la procedură arbitrală, în lipsa voinței lor exprimate vine în contradicție cu însuși conceptul de arbitraj. Un mecanism ca acesta de soluționare alternativă a disputelor presupune întotdeauna consimțământul prealabil al părților, exprimat în convenție de arbitraj (formalizat într-o clauză compromisorie sau compromis).

Prin contrast, textul art. 102 al Proiectului nu oferă alternativă în cazul eșuării negocierilor cu privire la metodologiile pentru determinarea remunerațiilor titularilor drepturilor de autor și conexe. Mai mult, potrivit alin. (5), se conferă imediat caracter definit și obligatoriu hotărârii arbitrale. Altfel zis, Proiectul instituie „arbitrajul forțat”, lucru impropriu legii și doctrinei juridice, dar și în sine contradictoriu.

Excluderea instanțelor judecătorești nu este legală

Un alt efect al inițierii arbitrajului pe un caz este renunțarea la competența instanțelor de judecată, așa-numita obligație negativă. În acest caz, instanța care ar fi fost competentă să examineze cauza civilă în lipsa clauzei de arbitraj poate doar să examineze cerere de desființare a hotărârii arbitrale în conformitate cu art. 479 Cod de procedură civilă. În tot cazul, instanțele judecătorești nu pot interveni asupra fondului cauzei deja examinate de un tribunal arbitral.

Conform art. 5 alin. (3) Cod de procedură civilă, *Renunțarea uneia dintre părți la dreptul de a se adresa în judecată prin încheierea în prealabil a unei convenții nu are efect juridic, cu excepția cazurilor de încheiere, în condițiile legii, a unei convenții arbitrale*. Suplimentar, transmiterea competenței jurisdicționale către tribunalul arbitral reprezintă un aspect al înfăptuirii justiției, chiar dacă această entitate nu îndeplinește criteriile unei instanțe, identificate în practica CtEDO (Guðmundur Andri Ástráðsson c. Islandei, 2020).

În acest context, art. 102 din Proiect limitează garanțiile procesuale ale justițiabililor și exclude competența instanțelor judecătorești, în condițiile în care art. 114 din Constituție consacră principiul înfăptuirii justiției numai de instanțele judecătorești. O atare privare de drepturi nu poate fi justificată, mai ales că nici Directivele UE la care se aliniază Proiectul nu conțin astfel de prevederi.

Din punctul nostru de vedere, metodologia de calcul al remunerației de autor urmează să fie aprobat administrativ, de către AGEPI. Înțelegem că prin această propunere se încearcă a acoperi lipsa unor metodologii de calcul al remunerației cu obligarea prin instituirea unui arbitraj forțat. Or, Raportul de evaluare a Proiectului critică drept disfuncțional și învechit mecanismul de stabilire a remunerațiilor, instituit prin Hotărârea de Guvern nr. 641/2001 despre tarifele minime ale remunerației de autor. Însă, obligarea prin lege de a recurge la arbitraj, nu reprezintă o soluție pentru această problemă, ba chiar la rândul ei generează altele.

Norma menționată ridică probleme de constituționalitate

Întrucât hotărârea tribunalului arbitral devine obligatorie și opozabilă lor, iar controlul judiciar este limitat la denunțarea acestei hotărâri pe temeiuri procedurale – conchidem că persoanelor le va fi limitat într-un mod nejustificat accesul la justiție. Transferul de autoritate de la jurisdicția statală la cea arbitrală nu poate opera fără consimțământul părților în temeiul legii, acest fapt întărind concluzia că norma analizată din Proiect riscă să fie declarată neconstituțională.

Conținutul art. 102 este contradictoriu Proiectului însuși

Neconcordanțele art. 102 analizat se încep chiar de la textul său. Astfel, dacă alin. (1) statuează că arbitrajul se inițiază „în cazul în care **părțile** nu au convenit asupra metodologiei prin negociere”,

atunci următorul lărgeste sfera de situații generatoare și la cea în care „entitățile care alcătuiesc o parte ce urmează să participe la negocieri nu au putut conveni asupra punctului de vedere comun ce trebuie prezentat celeilalte părți”. Or, în ipoteza de la alin. (2) lit. a), un diferend între părți (organizații de gestiune colectivă și utilizatorii) nu există, neînțelegerile fiind între utilizatori.

În continuare, potrivit alin. (6), „cheltuielile arbitrale sunt suportate potrivit înțelegerii dintre părți”, lucru imposibil în condițiile în care premisa art. 102 este că lipsește o convenție de arbitraj. De asemenea, Regulamentul privind organizarea și funcționarea Arbitrajului specializat în domeniul proprietății intelectuale și procedura arbitrală, în conformitate cu care se desfășoară procedura arbitrală, așa cum o prevede alin. (5) al art. 102, nu este adaptat pentru absența unei convenții de arbitraj.

Incongruențele conceptuale se prevăd și în contextul întregului Proiect, în special art. 109, care stabilește că:

(1) Litigiile dintre organizațiile de gestiune colectivă, membrii organizațiilor de gestiune colectivă, titularii de drepturi sau utilizatorii operelor și altor obiecte protejate cu privire la prevederile prezentei legi pot fi înaintate spre examinare Comisiei de mediere sau Arbitrajului specializat în domeniul proprietății intelectuale, instituite de AGEPI.

(2) Prevederile alin. (1) nu îngrădesc dreptul părților de a se adresa în instanța de judecată.

Întrucât art. 109 nu prevede o excepție cu privire la litigiile ce țin de aprobarea metodologiei pentru determinarea remunerației titularilor de drepturi, acestea ar putea fi examinate de instanța de judecată, ceea ce vine în contradicție cu art. 102 așa cum este formulat în proiect.

Concluzii și recomandări:

Având în vedere că norma propusă la art. 102 din Proiect, 1) instituie un mecanism impropriu de arbitraj „forțat”, 2) limitează accesul la justiție, 3) nu este conform Constituției și 4) prezintă incongruențe cu însuși Proiectul, obiectăm la conținutul ei actual și recomandăm excluderea în întregime a acestuia.

IV.IV. Cât de legitimă este obligația OGC de a solicita avizul AGEPI înainte de orice modificare a statutului, sub sancțiunea nulității înregistrării făcute de Agenția Servicii Publice

Prin prevederile alin.2 al Art. 85 din proiect se instituie obligația OGC să avizeze la AGEPI orice propunere de modificare a statutului cu două luni înainte de adunarea generală a membrilor, la care, aceste modificări urmează să fie adoptate. Potrivit prevederilor alin.4, art.85, modificările și completările la statutul OGC înregistrate de autoritatea competentă în lipsa avizării AGEPI sunt nule de drept.

Conform normelor prevăzute la alin.11, art.5 al Legii nr.86/2020 cu privire la organizațiile necomerciale, *”Statul poate interveni în activitatea organizațiilor necomerciale doar dacă aceasta constituie o măsură necesară într-o societate democratică pentru a asigura securitatea națională, siguranța publică, apărarea ordinii sau prevenirea infracțiunilor, protecția sănătății, a moralei, a drepturilor și libertăților altora.”*

Prevederile menționate reprezintă o imixtiune vădită în activitatea OGC în calitate de asociație obștească, contrară prevederilor Legii nr.86/2020 menționate *supra*, o cerință vădit neproportională cu scopul urmărit și o restrângere a drepturilor asociației obștești, fără ca aceasta să fie necesară într-o societate democratică.

Statutul OGC urmează să conțină prevederi obligatorii, conform alin.1, art. 85 din Proiect. În lipsa acestor prevederi obligatorii, AGEPI va refuza autorizarea OGC în condițiile art.84 din Proiect.

Statutul OGC trebuie să corespundă exigențelor legale pe toată durata cât deține autorizarea AGEPI. Potrivit prevederilor alin.4, art.85 din Proiect, OGC este obligată să informeze AGEPI despre modificarea statutului în termen de 5 zile de la emiterea deciziei autorității competente de înregistrare a modificărilor.

În cazul în care scopul acestor norme este de a asigura corespunderea statutului OGC prevederilor legale, atunci acesta poate fi atins prin exercitarea funcției de control, exercitată de AGEPI. Necorespunderea prevederilor statutului exigențelor legale reprezintă, conform alin. 1, lit.(d), Art.108 din proiect temei pentru retragerea deciziei de avizare, emisă de AGEPI.

În condițiile de mai sus, obligativitatea avizării anticipate a modificărilor și/sau completărilor la statutul OGC reprezintă o limitare neconstituțională a dreptului la libera asociere, garantat de Convenția Europeană a Drepturilor Omului (Art.12) și este contrară Directivei 2014/26.

Prevederea referitor la nulitatea de drept a deciziilor autorității competente de înregistrare a modificărilor la statut nu rezistă nici unei critici. În primul rând, aceste prevederi sunt contrare principiilor care stau la baza înregistrării persoanelor juridice. Potrivit prevederilor alin.3 art.14 din Legea nr.220/2007 cu privire la înregistrarea de stat a persoanelor juridice și a întreprinzătorilor individuali "decizia de înregistrare poate fi contestată în instanța de judecată și poate fi anulată numai de instanța de judecată. Decizia de înregistrare nu poate fi suspendată." (menționăm că înregistrarea modificărilor la actul de constituire urmează, conform prevederilor art.16, alin.(1) aceeași procedură ca și pentru înregistrarea persoanei juridice).

Suplimentar, lista actelor necesare pentru înregistrarea modificărilor este exhaustiv prevăzută exhaustiv la art.17 din Legea nr.220/2007 și această listă nu conține prevederi referitor la avizul AGEPI. Totodată, nici nu se propun modificări privind modificarea Legii nr.220/2007.

Concluzii: Stabilirea obligației de avizare *ex-ante* a modificărilor la statutul OGC sub sancțiunea nulității de drept a acestor modificări reprezintă o limitare arbitrară și neproportională a drepturilor individuale ale membrilor asociațiilor obștești, care aduce atingere dreptului la libera asociere, garantat de articolul 12 al Convenției Europene a Drepturilor Omului.

IV.V. În ce măsură AGEPI este în drept să dețină funcții de control în privința OGC

Prevederile de la art. 84 alin. (5), art. 105 alin. (7) și art. 107 din Proiect instituie controlul asupra activității organizațiilor de gestiune colectivă și a structurilor comune de colectare. Având în vedere că acest control urmează să fie realizat de către AGEPI, conchidem că este vorba despre un control de stat.

În principiu, instituția controlului de stat asupra activității organismelor de gestiune colectivă este reglementat de Directiva 2014/26/UE, care la art. 36 prevede următoarele:

(1) Statele membre se asigură că respectarea de către organismele de gestiune colectivă stabilite pe teritoriul lor a dispozițiilor de drept intern adoptate în conformitate cu cerințele prevăzute în prezenta directivă este monitorizată de către autoritățile competente desemnate în acest scop.

(2) Statele membre se asigură că există proceduri care să permită membrilor unui organism de gestiune colectivă, titularilor de drepturi, utilizatorilor, altor organisme de gestiune colectivă și părți interesate să transmită notificări autorităților competente desemnate în acest scop în ceea ce privește activități sau împrejurări care, în opinia lor, constituie o încălcare a dispozițiilor de drept intern adoptate în conformitate cu cerințele stabilite în prezenta directivă.

(3) Statele membre garantează că autoritățile competente desemnate în acest scop au competența de a impune sancțiuni corespunzătoare sau de a lua măsuri corespunzătoare în cazul în care nu au fost respectate dispozițiile de drept intern adoptate în cadrul punerii în aplicare a prezentei directive. Aceste sancțiuni și măsuri sunt eficace, proporționale și disuasive.

Statele membre informează Comisia în privința autorităților competente menționate la prezentul articol și la articolele 37 și 38 până la 10 aprilie 2016. Comisia publică informațiile astfel primite.”.

Astfel, instituirea unui mecanism de control de stat eficient, sancționator, dacă este cazul, nu este doar o decizie de oportunitate a statelor, dar o reglementare imperativă a directivei numite. Prin urmare, controlul de stat vine să fie un instrument coercitiv pentru asigurarea respectării prevederilor normative cu privire la regimul drepturilor de autor și drepturilor conexe.

Art. 107 din proiect prevede procedura de control de stat ce urmează să fie realizată de AGEPI. Aceasta, însă, prezintă anumite deficiențe, fapt pentru care pot fi formulate mai multe comentarii, determinate, în principal, de politica statului în domeniul controlului de stat, după cum urmează.

Actul normativ care reglementează controlul de stat în procedură administrativă este Legea nr. 131/2012 cu privire la controlul de stat asupra activității de întreprinzător. Aceasta lege conține regulile de bază referitor la procedura de control a statului asupra mediului privat. Urmare a reformei din perioada 2016-2018, sistemul instituțional cu privire la controlul de stat a suportat o serie de modificări esențiale. Astfel, Legea nr. 131/2012, conform redacției în vigoare în prezent, stabilește:

- principiile de bază ale controlului de stat, principalul fiind controlul în baza analizei riscurilor;
- tipurile de control (planificat, inopinat);
- procedura de control (termene, acțiuni de control, documente aferente controlului, măsuri și sancțiuni ce pot fi dispuse, proceduri de contestare a actelor și acțiunilor din cadrul controlului etc.);
- listele de verificare – element central în baza căruia se poate face controlul;
- clasificarea încălcărilor;
- Registrul de stat al controalelor – instrument de organizare, desfășurare și monitorizare a controalelor;
- supravegherea controalelor de stat etc.

Având în vedere existența unui sistem național de control de stat bine reglementat, instituirea unor proceduri de control în afara acestuia, trebuie să fie justificată. În speță, însă, nu există niciun motiv pentru a include proceduri sperate pentru controalele ce urmează să fie realizate de AGEPI, care, în fond, preiau parțial din conceptul controlului de stat reglementat de Legea nr. 131/2012.

Cel mai evident contra-argument care se conturează împotriva aplicării legii menționate supra față de controalele AGEPI este că Legea nr. 131/2012 reglementează controalele asupra activității de întreprinzător, iar activitatea organizațiilor de gestiune colectivă și a structurilor comune de colectare nu este o activitate de întreprinzător.

Cu toate acestea, între sistemul de control instituit de AGEPI și cel reglementat de Legea nr. 131/2012 există similitudini conceptuale, și anume:

- în ambele sisteme controlul este realizat de un exponent al statului, deci suntem în prezența unui control de stat;
- în ambele cazuri obiect al controlului este activitatea unui subiect privat.

Prin urmare, principiile aplicabile la reglementarea controlului de stat asupra activității de întreprinzător pot fi și trebuie să fie transpuse și controlului de stat asupra activității organismelor de gestiune a drepturilor de autor și drepturilor conexe, or, prin conținutul și natura lor ele sunt aplicabile oricărei activități de control din partea statului. În acest sens – a se vedea principiile fundamentale ale controlului așa cum sunt ele reglementate de Legea nr. 131/2012:

- a) prevenirea încălcării legislației prin aspectul consultativ al controlului;
- b) obiectivitate și imparțialitate la planificarea și desfășurarea controlului de stat, la întocmirea documentelor aferente controlului și dispunerea de măsuri și sancțiuni. Desfășurarea controlului de stat nu poate fi influențată de niciun grup prin promovarea intereselor acestuia;
- c) efectuarea controlului în baza analizei și evaluării riscurilor;
- d) prezumția bunei-credințe și a respectării legislației de către persoana supusă controlului;
- e) transparența actelor individuale și de reglementare emise de organul de control;
- f) legalitatea și respectarea competenței stipulate expres de lege de către organul de control, astfel încât controlul de stat să fie corect, coerent, desfășurat consecvent și în corespundere cu prevederile legii;
- g) proporționalitate a controlului și oportunitate la inițierea lui – recurgerea la control, în baza evaluării riscurilor, doar în cazul când acesta este absolut necesar pentru realizarea funcțiilor autorității de control și doar în cazul când au fost epuizate alte modalități de verificare a respectării legislației de către persoanele supuse controlului;
- h) proporționalitate și oportunitate în ceea ce privește durata și desfășurarea controlului – exercitarea controlului în cel mai scurt termen posibil, în funcție de temeiul invocat de organul de control, precum și corelarea efortului alocat și a metodei de control aplicate cu nivelul de risc;
- i) evidența tuturor acțiunilor și actelor de control;
- j) dreptul de a contesta orice fapt sau orice act al inspectorului și de a repara prejudiciul cauzat;
- k) neadmiterea interesului patrimonial al inspectorului prin excluderea defalcării directe în bugetul organului de control respectiv a resurselor financiare provenite din sancțiunile pecuniare;
- l) neadmiterea afectării și/sau suspendării activității persoanei supuse controlului;
- m) confidențialitatea informațiilor cu privire la persoana controlată, obținute la planificarea și desfășurarea controlului, în special a informației care poate influența buna reputație a agentului economic în activitatea acestuia, fiind interzisă diseminarea informației în cauză, cu excepția cazurilor stabilite de lege;
- n) îndeplinirea conștiințioasă a funcțiilor de control – inspectorul va îndeplini atribuțiile și obligațiile de serviciu în mod imparțial și echitabil, având scopul de a stabili relații de încredere între organul de control și persoana supusă controlului;
- o) evitarea conflictului de interese între inspector sau conducătorul organului de control și persoana supusă controlului.”.

Astfel, urmare a raportării și adaptării principiilor reglementate de Legea nr. 131/2012 la natura și specificul controalelor AGEPI, principiile care ar trebui să fundamenteze activitatea de control asupra organismelor de gestiune a drepturilor de autor și conexe ar fi:

- a) prevenirea încălcării legislației prin aspectul consultativ al controlului;
- b) obiectivitate și imparțialitate la desfășurarea controlului asupra activității organizațiilor de gestiune colectivă și a structurilor comune de colectare, la întocmirea documentelor aferente controlului și dispunerea de măsuri și sancțiuni. Desfășurarea controlului nu poate fi influențată de niciun grup prin promovarea intereselor acestuia;
- c) efectuarea controlului în baza analizei și evaluării riscurilor;
- d) prezumția bunei-credințe și a respectării legislației de către persoana supusă controlului;
- e) transparența actelor individuale și de reglementare emise de organul de control;
- f) legalitatea și respectarea competenței stipulate expres de lege de către AGEPI, astfel încât controlul să fie corect, coerent, desfășurat consecvent și în corespundere cu prevederile legii;
- g) proporționalitate a controlului și oportunitate la inițierea lui – recurgerea la control, în baza evaluării riscurilor, doar în cazul când acesta este absolut necesar pentru realizarea funcțiilor autorității de control și doar în cazul când au fost epuizate alte modalități de verificare a respectării legislației de către persoanele supuse controlului;

h) proporționalitate și oportunitate în ceea ce privește durata și desfășurarea controlului – exercitarea controlului în cel mai scurt termen posibil, în funcție de temeiul invocat de AGEPI, precum și corelarea efortului alocat și a metodei de control aplicate cu nivelul de risc;

i) evidența tuturor acțiunilor și actelor de control;

j) dreptul de a contesta orice fapt sau orice act al inspectorului și de a repara prejudiciul cauzat;

k) neadmiterea interesului patrimonial al inspectorului prin excluderea defalcării directe în bugetul AGEPI a resurselor financiare provenite din sancțiunile pecuniare;

l) neadmiterea afectării și/sau suspendării activității persoanei supuse controlului;

m) confidențialitatea informațiilor cu privire la persoana controlată, obținute la desfășurarea controlului, în special a informației care poate influența buna reputație a organizației de gestiune colectivă sau a structurii comune de colectare în activitatea acesteia, fiind interzisă diseminarea informației în cauză, cu excepția cazurilor stabilite de lege;

n) îndeplinirea conștiincioasă a funcțiilor de control – inspectorul urmează să îndeplinească atribuțiile și obligațiile de serviciu în mod imparțial și echitabil, având scopul de a stabili relații de încredere între AGEPI și persoana supusă controlului;

o) evitarea conflictului de interese între inspector sau conducătorul AGEPI și persoana supusă controlului.”.

În pofida acestor principii absolut relevante pentru activitatea unui exponent al statului în raport cu un privat, proiectul de lege nu clarifică procedura de control, așa cum nu clarifică actele aferente controlului, ce urmează să fie întocmite de AGEPI în cadrul procedurii de control, conținutul acestor acte. Lipsa acestor reglementări la nivel de lege nu asigură nici transparența activității de control, precum nici securitatea raporturilor juridice aferente procedurilor de control.

Norma de la art. 107 alin. (2) din Proiect prevede că *Procedura de control, precum și documentele pe care organizațiile de gestiune colectivă trebuie să le prezinte sunt stabilite prin hotărâre de guvern.* Această prevedere, însă, nu răspunde principiilor de reglementare promovate de Guvern în ultimii aproximativ 20 de ani. Iar AGEPI este o autoritate administrativă central în subordinea Guvernului (art. 6 alin. (1) din Legea nr. 114/2014). Or, cele mai importante aspecte ale procedurilor administrative, inclusiv ale procedurilor administrative de control, se reglementează la nivel de lege – fie Codul administrativ, fie Legea nr. 131/2012, fie codurile fiscal și vamal – care reglementează procedurile de control fiscal și, respectiv, vamal, fie controlul realizat de Curtea Conturi etc.

Prin urmare, trebuie reglementat foarte exact la nivel de lege:

- 1) alături de termenul de notificare a controlului, termenul de depunere a observațiilor și termenul de expunere asupra observațiilor, trebuie reglementat: (i) termenul de valabilitate (de valorificare) a notificării; (ii) termenul de realizare a controlului; (iii) termenul de emitere a deciziei finale privind rezultatele controlului. În context, termenul de depunere a observațiilor trebuie să fie unul proporțional, respectiv, se recomandă a se opera cu „5 zile lucrătoare” pentru depunerea observațiilor, dar nu cu zile calendaristice;
- 2) statuarea exactă a actelor aferente controlului, conținutul și semnatarii acestora;
- 3) reglementarea limitelor controlului pe care îl va putea realiza AGEPI – în acest sens, de asemenea, se consideră optimă preluarea unui instrument reglementat de Legea nr. 131/2012 – listele de verificare. Utilizând liste de verificare, aprobate în avans de directorul AGEPI sau Guvern și publicate în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, subiecții pasibili de controlul AGEPI vor cunoaște exact rigorile cărora urmează să se conformeze în vederea asigurării respectării drepturilor de autor și conexe. Totodată, instituind asemenea liste, AGEPI va asigura previzibilitate în acțiunile sale de control;
- 4) clasificarea potențialelor încălcări – așa cum o face Legea nr. 131/2012 la art. 5/1. Ulterior, prin intermediul listelor de verificare, fiecare potențială încălcare poate fi calificată într-o categorie sau alta;

- 5) în funcție de categoria din care fac parte încălcările, urmează să fie reglementate măsurile care pot fi dispuse;
- 6) deciziile ce pot fi luate de Comisia de control urmare a efectuării controlului;
- 7) contestarea actelor și acțiunilor de control;
- 8) evidența procedurilor de control realizate și a actelor întocmite în cadrul acestor proceduri.

La nivel de hotărâre de Guvern urmează a fi reglementate aspecte mult mai tehnice pentru asigurarea implementării reglementărilor primare.

O altă problemă care necesită a fi revizuită este coraportul dintre reglementările art. 107 cu cele ale art. 108 din proiect. **Normele art. 108 nu clarifică dacă măsurile indicate la art. 108 alin. (1) vor putea fi luate urmare a procedurilor de control sau și arbitrar, în cadrul altor proceduri administrative. În context, însă, considerăm că măsurile statuate la art. 108 urmează să fie aplicate exclusiv urmare a procedurilor de control, dar nu în proceduri administrative obișnuite de examinare a unor petiții spre exemplu, fapt ce trebuie reglementat expres.**

În partea dispozitivă a normei de la art. 108 alin. (1) din proiect se dispune că, AGEPI „poate” dispune măsurile enumerate, fără a indica exact când AGEPI va putea dispune o măsură sau alta și pentru care categorie de încălcări. Totodată, nu este clar dacă, AGEPI, în orice caz de identificare a asemenea încălcări va trebui să dispună măsurile menționate sau va putea și să nu le dispună. Pentru că dacă, aplicarea sau nu a măsurilor respective în cazul identificării unei sau altei încălcări va depinde de decizia subiectivă a AGEPI – se creează premise clare de arbitrar în activitatea de control a AGEPI, ceea ce este absolut inadmisibilă în raporturile juridice în ansamblu, dar mai ales în cele la care participă statul, încălcând principiile previzibilității și securității raporturilor juridice. Astfel, prin utilizarea verbului „poate”, norma de la art. 108 alin. (1) din proiect capătă un caracter coruptibil.

Măsurile de la lit. b) – c) ale art. 108 alin. (1) din proiect indică normele pentru încălcarea cărora acestea pot fi dispuse. Totuși, trimiterile respective, cu excepția celei de la lit. d), sunt nereușite, or, prevederile la care se face trimitere reglementează nu doar obligații, dar și proceduri, acțiuni, care nu se încadrează conceptual, dar și diferite după nivelul de severitate. Astfel:

- 1) norma de la art. 104 alin. (6) din proiect – pentru încălcarea căreia urmează a fi dispusă retragerea calității de colector reglementează - *(6) În cazul în care colectorul și organizațiile de gestiune colectivă beneficiare nu pot conveni în privința încheierii acordului menționat la alin. (3), părțile pot apela la Comisia de mediere sau la Arbitrajul specializat în domeniul proprietății intelectuale, instituite de AGEPI.* Din această trimitere înțelegem că AGEPI urmează să retragă calitatea de colector pentru neapelarea la Comisia de mediere sau la Arbitrajul specializat în domeniul proprietății intelectuale. Această măsură este cu siguranță una disproporționată, mai ales că norma de la art. 104 alin. (6) este una dispozitivă. **Deci, urmează a fi reglementată exact încălcarea avută în vedere de autorul proiectului pentru care poate fi aplicată măsura de la art. 108 alin. (1) lit. b) din proiect.**
- 2) în partea ce se referă la măsura de la art. 108 alin. (1) lit. c) din proiect – este aproape aceeași situația ca cea a măsurii de la lit. b) despre care am relevat supra. Conform normei de la art. 108 alin. (1) lit. c), suspendarea activității pentru o perioadă de la 6 luni la 1 an poate fi dispusă pentru:
  - nerespectarea obligațiilor prevăzute la art. 88 alin. (9) și art. 89 alin. (4)-(6);
  - dacă adunarea generală nu aprobă documentele prevăzute la art. 88 alin. (7) lit. i) și m);
  - pentru neîndeplinirea în termen a măsurilor dispuse în vederea intrării în legalitate.

În primul rând, norma de la art. 88 alin. (9) nu reglementează obligații. Această normă reglementează modul de participare la Adunarea generală a organizației:

„(9) Toți membrii organizației de gestiune colectivă au dreptul de a participa și dreptul de a vota în cadrul Adunării Generale a membrilor, inclusiv prin mijloace electronice, organizația de gestiune colectivă fiind obligată să asigure posibilitatea participării și exprimării votului. Organizația de gestiune colectivă poate autoriza limitarea dreptului membrilor organizației de gestiune colectivă de a participa și de a-și exercita drepturile de vot în cadrul Adunării Generale a membrilor, în temeiul unui sau al ambelor criterii de mai jos, cu condiția ca acestea să fie stabilite și aplicate într-un mod echitabil și proporțional, să fie prevăzute în statut și să fie puse la dispoziția publicului, în conformitate cu art. 85 alin. (1) lit. c) și art. 95 alin. (4) lit. a):

a) vechimea calității de membru;

b) sumele primite de la un membru sau datorate acestuia.”

Constatăm că e absolut incert faptul pentru ce încălcare a acestei norme AGEPI va putea dispune suspendarea activității organizației. Prin urmare, norma devine coruptibilă și nu poate fi admisă, lăsând loc de imixtiune și comportament abuziv din partea statului în activitatea acestor organizații de gestiune a drepturilor de autor și conexe.

În partea ce se referă la trimiterile la normele de la art. 89 alin. (4)-(6) și art. 88 alin. (7) lit. i) și m) – aceste trimiteri, de asemenea sunt problematice. Conform normelor indicate:

- art. 89 alin. (4)-(6):

„(4) Calitatea de director general presupune respectarea criteriilor de integritate.

(5) Directorului general nu îi sunt permise raporturi de serviciu directe cu soțul/soția sau cu o rudă de până la gradul IV inclusiv.

(6) Directorul general și membrii Consiliului trebuie să prezinte Adunării Generale și să depună la AGEPI în condițiile art. 88 alin. (12), o declarație individuală anuală care să conțină următoarele informații:

a) orice interese avute în organizația de gestiune colectivă;

b) orice remunerație primită de la organizația de gestiune colectivă pe durata exercițiului financiar anterior, inclusiv sub forma unor pensii, avantaje și alte beneficii de natură pecuniară și nepecuniară;

c) orice sumă primită din partea organizației de gestiune colectivă pe durata exercițiului financiar anterior, în calitate de titular de drepturi;

d) orice conflict existent sau potențial dintre interesele personale și cele ale organizației de gestiune colectivă sau dintre obligațiile față de organizația de gestiune colectivă și îndatoririle față de altă persoană fizică sau juridică.”;

- art. 88 alin. (7) lit. i) și m):

„(7) Adunarea Generală decide în privința următoarelor aspecte:

...

i) aprobarea raportului anual de transparență;

...

m) aprobarea dărilor de seamă ale Directorului general, ale Consiliului și ale Comisiei de Cenzori.”.

Având în vedere conținutul acestor prevederi, conchidem că AGEPI poate sancționa o organizație întreagă pentru încălcări/neconformități admise personal de directorul acesteia. Astfel, în proiect se propune încălcarea principiului răspunderii juridice individuale și sancționarea organizației în ansamblu pentru obligații personale ale unei singure persoane. Considerăm că sancțiunea este una neproporțională, mai ales că pentru încălcarea obligațiilor de integritate ale persoanelor cu funcție de conducere, legislația națională, deja prevede sancțiuni și are ca principiu de reglementare doar răspunderea personală.

În partea ce vizează sancționarea organizației cu suspendarea activității sale pentru neaprobarea raportului anual de transparență și a dărilor de seamă ale Directorului general, ale Consiliului și ale Comisiei de Cenzori – de asemenea, se consideră a fi o sancțiune neproporțională, dar și o

intruziune în activitatea organizației. Prin includerea acestei sancțiuni, de fapt, AGEPI impune membrii organizației să aprobe inclusiv rapoarte neconforme sau nesatisfăcătoare. Respectiv, se creează premisa unor aprobări formale a unor acte necorespunzătoare, eventual – nici ca formă, nici conținut. Mai mult, din textul proiectului de lege nu reiese că aceste acte ar fi relevante pentru AGEPI, pentru avizarea organizației sau pentru calitatea sa de collector. Prin urmare, AGEPI nu este îndreptățită în niciun fel să intervină în activitatea organizației și sancționarea acestora cu o sancțiune atât de gravă pentru neadoptarea unor acte interne ale organizației, care, în acest caz, trebuie să deranjeze membrii acestei organizații, dar nu statul, or, statul are alte instrumente pentru a asigura respectarea obligațiilor manageriale și fiscale ale acestor entități.

Un alt aspect problematic, este posibilitatea dispunerii suspendării activității organizației pentru neîndeplinirea în termen a oricărei măsuri a AGEPI de intrare în legalitate, indiferent de complexitatea și obiectul la care se referă această măsură (în condițiile în care pentru neîndeplinirea în general nu este prevăzută nicio măsură). Acest fapt lasă loc de aplicarea unei sancțiuni absolut neproportională de la caz la caz, iar în consecință – de încălcarea dreptului la asociere prin intruziunea neproportională și chiar ilegală în activitatea organizațiilor numite.

În cadrul prevederilor art. 108 poate fi identificată și o colizie între normele care reglementează cazurile de aplicare a retragerii deciziei de avizare. Or, la art. 108 alin. (1) lit. d) este indicat exhaustiv un singur caz când această măsură poate fi aplicată, iar la alin. (4) apare o nouă situație în care poate fi aplicată retragerea deciziei de avizare și anume atunci când, la încheierea termenului de suspendare a activității conform art. 108 alin. (1) lit. c), organizația nu a executat obligațiile pentru care i-a fost dispusă suspendarea activității – *„(4) Măsura prevăzută la alin. (1) lit. c) încetează la împlinirea termenului, sub condiția îndeplinirii obligațiilor pentru a căror nerespectare a fost dispusă. Dacă aceste obligații nu au fost îndeplinite, se dispune retragerea deciziei de avizare.”*. Astfel, pe lângă încălcarea regulilor de reglementare, se observă și un non-sens conceptual, or, suspendarea activității în general este o măsură mult mai severă, mai intruzivă, decât suspendarea deciziei de avizare, care se referă doar la un anumit domeniu de activitate, suspendarea fiind o măsură orientată spre activitatea în ansamblu.

Generalizând cele reflectate supra, conchidem că normele care reglementează măsurile pasibile de a fi dispuse de AGEPI conțin elemente de coruptibilitate, sunt neproportionale, putând căpăta chiar un caracter ilegal, având în vedere „încălcarile” pentru care se propune a fi aplicate. Astfel, se recomandă revizuirea reglementărilor art. 108 alin. (1) în vederea asigurării reglementării clare, coordonate, previzibile și proporționale a următoarelor:

- 1) încălcărilor pentru care pot fi dispuse măsurile vizate;
- 2) cazurile/procedurile în care astfel de măsuri pot fi dispuse.

În context, în privința măsurilor prevăzute la art. 108 alin. (1) lit. b) – d) din proiect – se consideră oportună aplicarea aceleiași proceduri care se aplică în cazul măsurilor de suspendare, retragere a actelor permissive persoanei suspuse controlului de stat conform Legii nr. 131/2012, și anume – validarea lor în instanța de judecată, cu aplicarea corespunzătoare a prevederilor art. 29/1 alin. (3) din Legea nr. 131/2012 – *„(3) În cazul în care prin măsură restrictivă se prescrie suspendarea sau retragerea unui act permisiv și/sau licenței, organul de control care prescrie măsura restrictivă în cauză este obligat să se adreseze în decurs de 3 zile lucrătoare în instanța de judecată competentă pentru a valida prescrierea suspendării sau retragerii actului permisiv și/sau licenței, în conformitate cu procedura stabilită de Legea nr. 235-XVI din 20 iulie 2006 cu privire la principiile de bază de reglementare a activității de întreprinzător.”* și art. 278/10 – 278/14 din Codul de procedură civilă al Republicii Moldova.

Chiar dacă norma citată mai sus de la art. 29/1 alin. (3) din Legea nr. 131/2012 se referă doar la suspendarea unui act permisiv, validarea în instanța de judecată și a suspendării activității este cu

atât mai necesară, cu cât depășește limitele acțiune ale deciziei de avizare și a statutului de colector, dar are în vedere întreaga existență/functionare a organizației.

Concluzii:

Pentru a evita un efort suplimentar de reglementare, proiectul ar putea fi completat cu o prevedere generală care ar statua că, controlului AGEPI asupra activității organizațiilor de gestiune colectivă și a structurilor comune de colectare se efectuează cu aplicarea corespunzătoare a prevederilor Legii nr. 131/2012, cu excepția reglementărilor referitoare la planificarea controalelor și la consiliile de soluționare a disputelor.

O alternativă în acest sens este reglementarea în respectivul proiect de lege a procedurii de control cu tot ce cuprinde aceasta – limitele controlului (instituirea unor liste de verificare), actele aferente controlului, deciziile organului de control, măsurile ce pot fi dispuse și încălcările (categoriile de încălcări) pentru care aceste măsuri pot fi dispuse (cu asigurarea principiului legalității, proporționalității și securității raporturilor juridice și fără a afecta nejustificat exercițiul drepturilor fundamentale, așa precum dreptul la asociere), proceduri de validare în cazul dispunerii unor măsuri de o severitate sporită de natură să afecteze activitatea entității, proceduri de contestare. Toate aceste obiecte urmează a fi reglementate prin lege, dar nu prin hotărâre de Guvern, ele venind să asigure previzibilitatea, transparența și obiectivitatea în activitatea AGEPI.

În context, menționăm că funcțiile noi acordate AGEPI prin prevederile respectivului proiect – în speță, funcția de control – trebuie incluse în actul normativ care reglementează domeniul de competențe ale AGEPI. Astfel, este necesar punerea în acord a prevederilor proiectului cadrul normativ conex, și anume Legea nr. 114/2014 cu privire la AGEPI.

IV.VI. În ce măsură sunt justificate prevederile Art.4 alin.(1) lit. r) din Proiect, care prevede că AGEPI „*organizează și administrează bazele de date privind repertoriile gestionate sau reprezentate, precum și titularii de drepturi reprezentați de organizațiile de gestiune colectivă*”.

În conformitate cu prevederile de la lit. h), art.84 din proiect, în vederea obținerii avizării AGEPI drept OGC, acestea depun la AGEPI repertoriul de opere, interpretări, fonograme sau video-grame aparținând propriilor membri. Repertoriul se depune în regim de bază de date, protejat potrivit legii, în format scris și electronic, stabilit prin ordin al directorului general al AGEPI și conține cel puțin numele autorului, numele titularului de drepturi, titlul operei, elementele de identificare ale interpreților, a fonogramelor și video-gramelor.

Totodată, Art.4 alin.(1) lit. r) din Proiect, stabilește că AGEPI „*organizează și administrează bazele de date privind repertoriile gestionate sau reprezentate, precum și titularii de drepturi reprezentați de organizațiile de gestiune colectivă*”.

Menționăm că prin propunerea de reglementare, AGEPI își arogă funcția de organizare și de administrare a bazelor de date care aparțin OGC și care sunt protejate de drepturile de autor. Proiectul preia reglementarea din Directiva 96/9/CE privind protecția juridică a bazelor de date, care prevăd că „*Bazele de date care, prin alegerea sau dispunerea elementelor, constituie o creație intelectuală proprie a autorului sunt protejate ca atare prin drept de autor. Nici un alt criteriu nu se aplică pentru a determina dacă bazele de date pot beneficia de această protecție.*”

Mai mult, această funcție a AGEPI nu este prevăzută de Legea nr.114/2014 cu privire la Agenția de Stat pentru Proprietate Intelectuală, iar Directiva 2014/26 nu prevede o atare obligație pentru OGC.

Concluzie: Arogarea de către AGEPI a funcției de organizare și administrare a bazelor de date privind repertoriul gestionat sau reprezentat, precum și titularii de drepturi reprezentați de organizația de gestiune colectivă reprezintă o imixtiune neadmisă în activitatea OGC și încalcă dreptul de autor al OGC, protejat de lege

Cu respect,

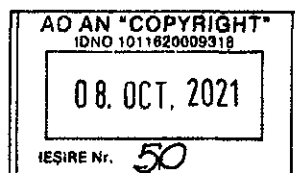
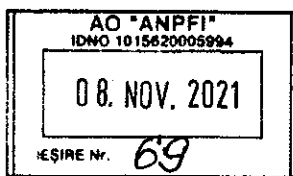
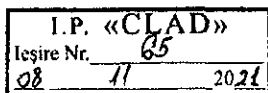
Pentru și în numele Biroului asociat de avocați "Efrim, Roșca și Asociații"

Av. Oleg EFRIM

Magistru în drept,
Lector universitar
Facultatea de Drept
Universitatea de Stat din Moldova

Arbitru, Arbitrajul specializat în proprietate intelectuală (AGEPI)
Arbitru, Arbitrajul Comercial Internațional din Chișinău (AmCham).

**Către: Proiectul Uniunii Europene „Sprijin
pentru dialogul politic structurat, coordonarea
implementării Acordului de asociere și
îmbunătățirea procesului de aproximare legală”**

dlui Primož Vehar
e-mail: primoz.vehar@ta-md-association.eu

nei Anastasia Patrashko
e-mail: anastasia.patrashko@ta-md-association.eu

**Copie: Agenției de Stat pentru
Proprietatea Intelectuală /AGEPI/
sediul: str. Andrei Doga nr.24, bloc 1, mun. Chișinău
e-mail: office@agepi.gov.md**

Copie: nei Irina Lucan-Arjoca
e-mail: irinalucanarjoca@gmail.com

NOTIFICARE

Prin prezenta, subsemnații, reprezentanții Organizațiilor de Gestiune Colectivă și alți reprezentanți ai titularilor de drepturi din Republica Moldova, constatăm, cu părere de rău, o situație ieșită din comun cu privire la activitatea expertului dna Lucan-Arjoca în procesul evaluării domeniului dreptului de autor și a drepturilor conexe din Republica Moldova și expertizarea proiectului unei noi redacții a Legii privind dreptul de autor și drepturilor conexe.

Astfel, ca urmare a ședințelor publice dintre AGEPI cu participarea nei Lucan-Arjoca, prezentată nouă ca expert european și reprezentanții Organizațiilor de Gestiune Colectivă, reprezentanții altor titulari de drepturi din Republica Moldova și utilizatori (Asociația baruri și restaurante, Asociația Patronală a Radiodifuzorilor, operatori TV cablu), cu referire la proiectul unei noi redacții a Legii privind dreptul de autor și drepturilor conexe, atragem atenția la următoarele:

- Inducerea în eroare de către dna Lucan-Arjoca a participanților la ședințele publice pe marginea proiectului noii Legi, manipulare crasă cu datele prezentate prin furnizarea informațiilor false și minciunoase.
- Cu toate că Legea României cu privire la dreptul de autor și drepturile conexe este una arhaică și imperfectă, ignorând sau necunoscând legislația altor state europene cu sisteme de gestiune perfecte, dna Lucan-Arjoca a făcut un simplu copy-paste a normelor din legea română.
- Dna Lucan-Arjoca a ignorat totalmente prevederile legislației naționale în vigoare a Republicii Moldova, cu toate că am atenționat-o în repetate rânduri să țină cont de ele. În consecință, în proiect sunt introduse la inițiativa și recomandarea nei Lucan-Arjoca norme care contravin una alteia, ajungând până la încălcarea normelor constituționale.

- Dna Lucan-Arjoca nu a ținut cont de prevederile Directivelor europene, în special Directiva 2014/26/UE, iar în unele cazuri, au fost promovate norme care sunt în contradicție cu aceste Directive. Ca urmare, prin proiect are loc:
  - o plafonarea remunerației muncii ale angajaților Organizațiilor de Gestiune Colectivă,
  - o imposibilitatea dezvoltării OGC, nemaivorbind de procurarea mijloacelor imobile sau de transport,
  - o lipsirea de mijloace financiare necesare achitării cotizației de membru al organizațiilor internaționale,
  - o imposibilitatea participării la conferințele și seminarele organizate de organizațiile internaționale,
  - o concedierea inevitabilă a angajaților și distrugerea sistemului creat de gestiune colectivă și care actualmente este funcțional, față de care nu este nicio obiecție din partea titularilor de drepturi, ba din contra, membrii asociațiilor susțin și își exprimă doar recunoștința față de activitatea actuală a OGC.
- Promovarea prin proiect a limitării totale a atribuțiilor Adunării Generale a Organizațiilor de Gestiune Colectivă prin preluarea controlului activității OGC de către AGEPI.
- Limitarea drepturilor titularilor de drepturi din Republica Moldova prin refuzul de a fi păstrată norma existentă a legii, conform căreia tarifele minime sunt stabilite prin Hotărâre de Guvern, fapt care garantează titularului de drepturi un minim al remunerației muncii sale. În locul acestui sistem, prin proiect se promovează un sistem absolut neclar, contradictoriu și nefuncțional. Este un proiect care va crea haos ce va duce la colaps al întregului sistem de gestiune colectivă, proiect care va duce în impas și va stopa întreaga activitate a OGC.
- În mod demonstrativ obraznic nu a fost luată în considerație nicio propunere făcută de Organizațiile de Gestiune Colectivă, propuneri susținute prin semnătura aproape 500 de titulari de drepturi (cu excepția auditului, propus de OGC conform Directivei ca alternativă la controlul AGEPI, dar în consecință prin proiect obținem un control dublu: control din partea AGEPI și audit).
- În cadrul ședințelor cu participarea dnei Lucan-Arjoca, doamna nu a putut răspunde clar și fără echivoc la nicio întrebare a OGC, însă permanent a utilizat fraze lipsite de sens și conținut, evitând răspunsurile directe la întrebările expuse.
- Întregul proiect este axat pe imixtiunea ilegală a statului, în persoana AGEPI, în activitatea organizațiilor necomerciale.

Cel mai revoltător, este atitudinea absolut josnică și disprețuitoare a așa numitului „expert european” dna Lucan-Arjoca față de cetățenii Republicii Moldova, în persoana titularilor de drepturi, manifestată prin afirmații nerespectuoase în adresa lor în cadrul ședințelor publice, în mod mișelesc, folosindu-se de lipsa acestora la ședință.

La data de 03 noiembrie 2021, a avut loc ședința Adunării Delegaților AN „COPYRIGHT” și a ANPFI cu următoarea ordine de zi:

«Cu privire la proiectul noii Legi privind dreptul de autor și drepturile conexe propus la întrevvedere cu Agenției de Stat pentru Proprietatea Intelectuală (AGEPI) în calitate de autor al proiectului, expertul european Irina Lucan-Arjoca, reprezentanții Organizațiilor de Gestiune Colectivă și reprezentanții utilizatorilor».

Analizând activitatea anterioară a dnei Lucan-Arjoca, consultând opinia mai multor OGC din România și studiind informația publicată de presa din România, nu am regăsit nicăieri vreo constatare care să afirme că dna poate deține calitatea de expert, mai mult ca atât ca expert european în domeniul dreptului de autor și a drepturilor conexe. Fiind concediată din Oficiul Republican al Drepturilor de Autor din România, dna Lucan-Arjoca, probabil considerându-se un specialist de neînlocuit în domeniul dreptului de autor și a drepturilor conexe, încercând să revină în funcție prin judecată, menționa: „...lipsa unor specialiști în domeniul drepturilor de autor în conducerea ORDA poate determina atât perturbări în funcționarea acestei instituții, cât și întârzieri în aprobarea proiectului de lege mai sus menționat, fapt care poate duce inclusiv la sancționarea României pentru nerespectarea termenelor de transpunere a Directivei...” (https://adevarul.ro/news/politica/tupeu-politruc-guvernul-judecata-motiv-leafa-mai-mica-si-a-pierdut-sinecura-bonus-si-a-pastrat-8-ani-post-rezerva-tvr-1_5f7f365f5163ec4271b11a75/index.html).

Cu toate că dna Lucan-Arjoca nu a fost restabilită, sistemul din domeniu funcționează în continuare fără perturbări.

Revoltarea autorilor și altor titulari de drepturi este la limită, fiind indignați și stupefiați de conținutul noii redacții a Legii privind dreptul de autor și drepturilor conexe, declarându-se împotriva unui astfel de proiect.

Toate afirmațiile noastre, dna Lucan-Arjoca le poate contesta în instanța de judecată sau de comun acord putem iniția Arbitrajul specializat în domeniul proprietății intelectuale. În caz contrar, vom considera că în mod tacit este de acord cu cele expuse mai sus. Totodată, ne rezervăm dreptul de a acționa în același mod.

Până a ne adresa Președintelui, Parlamentului și Guvernului Republicii Moldova, solicităm Proiectului Uniunii Europene „Sprijin pentru dialogul politic structurat, coordonarea implementării Acordului de asociere și îmbunătățirea procesului de aproximare legală” să ne informeze:

- Cum și în baza căror criterii a fost selectată sau de cine a fost propusă dna Lucan-Arjoca în calitate de expert european și de unde a obținut acest statut, statut cu care operează AGEPI în Nota Informativă la proiectul Legii privind dreptul de autor și drepturile conexe?

Solicităm respectuos un răspuns până pe data de 15 noiembrie 2021.

Anexă: Lista autorilor, interpreților, producătorilor de fonograme, precum și a altor titulari ai drepturilor de autor și conexe cu privire la respingerea proiectului de modificare a Legii nr.139/2010 privind dreptul de autor și drepturile conexe promovat în detrimentul autorilor și altor titulari ai drepturilor de autor și conexe de către Agenția de Stat pentru Proprietate Intelectuală (AGEPI), respingere susținută de către autori, interpreți și alți titulari ai drepturilor de autor și conexe, inclusiv membri ai Asociației Obștești Asociația Națională «COPYRIGHT» - 502 semnături.

Asociația Obștească
Asociația Națională «COPYRIGHT»
e-mail: asociatiacopyright@gmail.com
Președinte Leon Știrbu

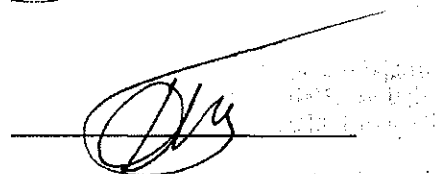
Asociația Obștească „Asociația Națională
a Producătorilor de Fonograme și Interpreți
din Republica Moldova” (ANPFI)
e-mail: anpfi.md@gmail.com
Director Marcel Oțel

Instituția Privată „Centrul de Licențiere
și Administrare a Drepturilor” (CLAD)
e-mail: cladunic@mail.ru
Director Valeriu Roșca

Asociația Obștească „Asociația Națională
pentru Protecția Creației Intellectuale” (ANPCI)
e-mail: anpci.md@mail.ru
Președinte Veaceslav Daniliuc

Asociația Obștească „Asociația pentru Drepturile
la Reproducerea Operelor” (ADERO)
e-mail: asociatia.adero@gmail.com
Director Alexandru Gutium

Propuneri și obiecții

la proiectul Legii privind dreptul de autor și drepturile conexe

1. În proiectul Legii se utilizează termenul „**execuții**”. Deoarece până acum legislația națională nu a utilizat așa termen, urmează fie de-l defini, pentru a face diferența între „interpretare” și „execuție”, fie de-l exclus.
2. Titlul art. 68 este „*Drepturile autorului sau titularului dreptului de autor sau drepturilor conexe*” și la alin.(1) se specifică că acestea sunt stabilite în statut. La art. 69 sunt expuse „*Drepturile autorului sau titularului dreptului de autor sau drepturilor conexe care nu este membru al organizației de gestiune colectivă*”. Reiese că la art.68 sunt drepturile membrilor, iar la art.69 – drepturile nemembrilor. Din punct de vedere obiectiv drepturile expuse la art. 69 sunt valabile și pentru membri și la fel se indică în Statutul OGC. Atunci care este logica art. 69? De exemplu, la art. 78 alin.(2) sau la art. 79 alin.(5) se face trimitere la art. 68 alin.(1), lit. c) în dispoziția căruia se indică că „**Autorul sau titularul dreptului de autor sau drepturilor conexe are următoarele drepturi...**”, iar prin trimiterea la art.68 se prevăd norme ce prevăd drepturi ale titularilor care nu sunt membri, ceea ce ține de fapt de art. 69. Se propune de reformulat art.69 și de specificat că nemembrii dispun de drepturile indicate în Statutul OGC, cu excepția celor care sunt caracteristice doar membrilor, respectiv de modificat și trimiterea de la art. 78 alin.(2) și de la art. 79 alin.(5).
3. La art. 70 alin.(1) se propune de completat la final cu „**pentru unul sau mai multe drepturi, care sunt menționate la alin.(2) din prezentul articol**”
„(1) Gestiunea colectivă obligatorie presupune gestionarea dreptului de autor și a drepturilor conexe doar prin intermediul organizației de gestiune colectivă desemnată colector, în condițiile art. 104 din prezenta lege, **pentru unul sau mai multe drepturi, care sunt menționate la alin.(2) din prezentul articol.**”
4. Art. 71 alin.(8) lit. a) urmează de substituit sintagma „relevante” cu „**aprobate de Guvern, conform alin.(4)**”. Din moment ce la alin.(5) din art. 71 se prezumă că cuantumul remunerației compensatorii va fi diferențiat pentru echipamente față de suporturi, atunci trebuie de modificat și alin.(8) lit.a), fiindcă nu va fi posibil de calculat remunerația dacă se va prezenta „valoarea totală în vamă fără TVA”. Cel puțin va trebui de concretizat „**valoarea în vamă fără TVA pentru totalitatea echipamentelor și/sau a suporturilor materiale, lista cărora a fost aprobată de Guvern**”.
„a) Serviciul Vamal comunică AGEPI lista importatorilor echipamentelor și suporturilor materiale **aprobate de Guvern, conform alin.(4)**, importate în trimestrul precedent, cu

indicarea pentru fiecare importator în parte a datelor de identificare (IDNO) și a valorii în vamă fără TVA pentru totalitatea echipamentelor și/sau suporturilor materiale, lista cărora a fost aprobată de Guvern.”

5. La art. 71 alin. (11) se prevede răspunderea contravențională pentru neexecutarea sau executarea necorespunzătoare a obligațiilor utilizatorilor (în speță – importatori și producători) și a OGC (colectorul unic), iar ca și obligații propriu-zise se specifică doar „plata și repartizarea remunerației compensatorii”, adică se reduce doar la obligația OGC. Dar pentru importatori/producători – dacă nu achită integral, dacă nu achită în termen? Da Serviciul Vamal sau AGEPI – sunt exonerati de răspundere?

(11) Importatorii și producătorii de echipamente și suporturi materiale care pot fi utilizate pentru copii private și organizația de gestiune colectivă desemnată cu dreptul de colectare a remunerației compensatorii poartă răspundere contravențională pentru neexecutarea sau executarea necorespunzătoare a obligațiilor sale ce țin de plata și repartizarea remunerației compensatorii.

Art. 67 alin. (3) „Gestiunea dreptului de autor și a drepturilor conexe presupune acordarea de licențe utilizatorilor, monitorizarea utilizării drepturilor, asigurarea respectării dreptului de autor și a drepturilor conexe, colectarea veniturilor provenite din utilizarea drepturilor, repartizarea și plata sumelor cuvenite titularilor de drepturi.”

6. La art. 72 alin.(1) se propune completarea după cuvîntul „compensatorie” cu „**pentru reprografie**”, iar după cuvîntul „opere” cu sintagma „**originale**” în continuare în context „**exprimate în scris sau grafic**”.

„(1) Remunerația compensatorie pentru reprografie se datorează pentru echipamentele și suporturile concepute pentru realizarea de copii și pe care se pot realiza reproduceri ale operelor originale exprimate în scris sau grafic, indiferent dacă procedeul folosit este unul analogic sau digital.”

GRÁFIC, -Ă, grafici, -ce, adj., s. n., s. f. I. Adj. 1. Referitor la metoda de a reprezenta prin desen (linii, puncte, figuri etc.) o mărime, variația unei mărimi sau raportul dintre două sau mai multe mărimi variabile; care aparține acestei metode. **2.** Care ține de sau privitor la felul în care se realizează o tipăritură. **II. 1. S. n.** Reprezentare prin desen a unei mărimi, a variației unei mărimi sau a raportului dintre două sau mai multe mărimi variabile; reprezentare prin linii, figuri geometrice, hărți etc. a unor date din diverse domenii de activitate. **2. S. f.** Ramură a artei plastice la baza căreia se află desenul de sine stătător și care folosește diverse procedee tehnice și diferite materiale. – Din fr. **graphique**.

7. La art. 73 trebuie corelate prevederile de la alin.(2) în care se menționează că „**cuantumul remunerației unice echitabile se stabilește prin metodologii, conform procedurii de la art.99-102**”, cu cele de la alin.(4) în care se menționează că „**pentru determinarea cuantumului remunerației și pentru stabilirea altor condiții de plată a remunerației echitabile pentru acțiunile specificate la alin. (1) din prezentul articol, organizațiile de gestiune colectivă beneficiare încheie un**

acord, în termenul prevăzut la art. 100 alin. (5) din prezenta lege, care se depune la AGEPI. În cazul în care beneficiarii nu depun acordul la AGEPI, în termenul indicat, remunerația se împarte, în mod egal, între cele două categorii de beneficiari.”

8. La art.73 alin.(3) urmează a fi exclus deoarece repetă norma instituită prin art. 70 alin.(1) doar că reformulată altfel.

Art. 70 (1) Gestiunea colectivă obligatorie presupune gestionarea dreptului de autor și a drepturilor conexe doar prin intermediul organizației de gestiune colectivă desemnată colector, în condițiile art. 104 din prezenta lege.

Art. 73 (3) Dreptul la remunerația unică echitabilă prevăzut la alin. (1) se exercită prin intermediul unei organizații de gestiune colectivă. Colectarea remunerației se efectuează în condițiile prevăzute la art. 104 din prezenta lege.

9. La art.74 alin.(1) de asemenea urmează a fi exclus deoarece repetă norma instituită prin art. 70 alin.(1) doar că reformulată altfel.

Art. 70 (1) Gestiunea colectivă obligatorie presupune gestionarea dreptului de autor și a drepturilor conexe doar prin intermediul organizației de gestiune colectivă desemnată colector, în condițiile art. 104 din prezenta lege.

Art. 74 (1) Autorii și titularii drepturilor de autor și drepturilor conexe își exercită dreptul de retransmitere prin cablu exclusiv prin intermediul unei organizații de gestiune colectivă.

10. Art. 74 alin.(2) – (4) prevăd norme generale pentru gestiunea colectivă obligatorie, nu doar pentru retransmiterea prin cablu, de aceea urmează a fi transferată la art. 70 alin.(4). Titularul poate opta ca drepturile sale să fie gestionate de care OGC vrea, dar asta nu are relevanță la articolul dat, fiindcă va colecta acea organizație care va fi desemnată colector unic în condițiile art. 104.

(2) Dacă unii titulari de drepturi nu au încredințat gestiunea drepturilor lor unei organizații de gestiune colectivă, organizația care gestionează drepturile din aceeași categorie este considerată de drept a fi și gestionarul drepturilor lor. Dacă există în același domeniu mai multe organizații de gestiune colectivă, titularul de drepturi poate opta între acestea. Revendicarea drepturilor de către acești titulari se poate face în termen de 3 ani de la data notificării.

(3) Cuantumul remunerației privind dreptul de autor și drepturile conexe se stabilește în cuprinsul unei singure metodologii, stabilită conform prevederilor art. 99-102 din prezenta lege.

(4) Părțile prevăzute la art. 100 se angajează să desfășoare cu bună credință negocierile privind ~~autorizarea de retransmitere prin cablu~~ și nu împiedică sau obstrucționează desfășurarea lor fără o justificare temeinică.

11. La art. 74 alin. (8) – (9) conțin prevedere ce țin de procedura de mediere și nu sunt proprii doar art. 74, fiindcă în proiect mai sunt trimiteri la procedura medierii, de aceea se propune de fi transferate la art. 109 care preved soluționarea litigiilor prin intermediul Comisiei de mediere sau Arbitrajul specializat în domeniul PI.

(8) Mediatorii pot înainta propuneri părților în cauză. Se consideră că acestea acceptă propunerea mediatorului, dacă nici una dintre acestea nu își exprimă opoziția în termen de 3 luni. Notificarea propunerii și a oricărei opoziții la aceasta este înaintată părților în cauză în conformitate cu normele aplicabile cu privire la notificarea actelor juridice.

(9) Mediatorii sunt aleși astfel încât independența și imparțialitatea lor să nu poată fi puse în discuție. Procedura de mediere menționată la alin. (7) se desfășoară potrivit Regulamentului aprobat de Guvern.

Articolul 109. Litigii între părți

(1) Litigiile dintre organizațiile de gestiune colectivă, membrii organizațiilor de gestiune colectivă, titularii de drepturi sau utilizatorii operelor și altor obiecte protejate cu privire la prevederile prezentei legi pot fi înaintate spre examinare Comisiei de mediere sau Arbitrajului specializat în domeniul proprietății intelectuale, instituite de AGEPI.

(2) Prevederile alin. (1) nu îngrădesc dreptul părților de a se adresa în instanța de judecată.

12. La art.75 alin.(1) urmează a fi exclus deoarece repetă norma instituită prin art. 70 alin.(1), iar propoziția a doua este una contradictorie fiindcă din moment ce retransmisia programelor de radio și televiziune fac obiectul gestiunii colective obligatorii nu mai poate fi vorba de autorizare de către autori sau titulari, deoarece cuprinde atât membrii, cât și nemembrii.

Art. 75 (1) (1) Actele de retransmisie a programelor trebuie să fie autorizate de către autorii și titularii de drepturi care dețin dreptul exclusiv de comunicare către public. Autorii și titularii drepturilor de autor sau ai drepturilor conexe își pot exercita drepturile lor pentru autorizarea sau interzicerea retransmisiei prin cablu numai prin intermediul unei organizații de gestiune colectivă.

Art. 70 (1) Gestiunea colectivă obligatorie presupune gestionarea dreptului de autor și a drepturilor conexe doar prin intermediul organizației de gestiune colectivă desemnată colector, în condițiile art. 104 din prezenta lege.

13. Sensul și locul alin.(2) la art. 75 este absolut neclar – titularul poate opta ca drepturile sale să fie gestionate de care OGC vrea, dar asta nu are relevanță la articolul dat, fiindcă va colecta acea organizație care va fi desemnată colector unic în condițiile art. 104.

„(2) Dacă unii autori sau titulari de drepturi nu au încredințat gestiunea drepturilor lor unei organizații de gestiune colectivă, organizația care gestionează drepturile din aceeași categorie este considerată de drept a fi și gestionarul drepturilor lor. Dacă există în același domeniu mai multe organizații de gestiune colectivă, titularul de drepturi poate opta între acestea.”

14. La art. 75 alin. (6) conțin prevedere ce țin de procedura de mediere și nu sunt proprii doar art. 74, fiindcă în proiect mai sunt trimeri la procedura medierii, de aceea se propune de fi transferate la art. 109 care preved soluționarea litigiilor prin intermediul Comisiei de mediere sau Arbitrajul specializat în domeniul PI.

(6) Părțile pot apela Comisia de mediere în cazul în care:

- a) organizațiile de gestiune colectivă și operatorii serviciilor de retransmisie nu încheie un protocol cu privire la metodologiile negociate, conform dispozițiilor art. 101;
- b) organizația de radiodifuziune sau televiziune și operatorul unui serviciu de retransmisie nu reușesc să încheie un contract privind autorizarea de retransmisie a programelor difuzate.

Articolul 109. Litigii între părți

(1) Litigiile dintre organizațiile de gestiune colectivă, membrii organizațiilor de gestiune colectivă, titularii de drepturi sau utilizatorii operelor și altor obiecte protejate cu privire la prevederile prezentei legi pot fi înaintate spre examinare Comisiei de mediere sau Arbitrajului specializat în domeniul proprietății intelectuale, instituite de AGEPI.

(2) Prevederile alin. (1) nu îngrădesc dreptul părților de a se adresa în instanța de judecată.

15. La art. 77 alin.(2) se menționează că „Remunerația echitabilă prevăzută la alin. (1) nu se datorează în cazul în care împrumutul este realizat prin bibliotecile din instituțiile de învățământ, definite conform Legii nr.160/2017 cu privire la biblioteci.”, Legea nr.160/2017 nu conține însă definiția „**bibliotecilor din instituțiile de învățământ**”. În acest sens urmează ori de dat definiția, ori de exclus trimitere la actul respectiv.
16. Art. 77 alin. (3) menționează că „Cuantumul remunerațiilor se stabilește prin hotărâre de guvern”, prin urmare în cazul împrumutului public statul se poate implica la stabilirea remunerațiilor.
17. La art. 81 alin.(3) sintagma de final este confuză, fiindcă se referă la remunerația ce se încasează prin intermediul OGC-urilor, care prezumă contracte între OGC și utilizatori, iar contractele dintre titulari și producători sunt aplicabile primului caz.

„(3) Autorii și interpreții vor primi remunerațiile cuvenite fie direct de la producători, conform contractelor încheiate cu aceștia, fie de la utilizatori, numai prin organizațiile de gestiune colectivă, conform contractelor dintre beneficiarii remunerației și producători.”
18. La art. 82, gestiunea colectivă pe bază de mandat special, urmează a fi lăsată în vigoare varianta actuală a Legii nr. 139/2010. Deoarece, varianta propusă în proiectul noii legi contravine **art. 1475 Mandatul special și mandatul general din Codul civil** al Republicii Moldova, care prevede următoarele:
„(1) Mandatul poate fi special pentru o operație juridică sau pentru anumite operații determinate (pentru o afacere sau pentru anumite afaceri) ori general (pentru toate afacerile mandantului).
(2) Mandatul formulat în termeni generali nu conferă decât împuternicirea de a încheia acte de administrare și conservare. Împuternicirea de a încheia alte acte urmează a fi formulată numai printr-o clauză expresă, cu excepția mandatului de ocrotire în viitor.”
19. La art. 83, definirea noțiunii de organizație de gestiune colectivă urmează să se țină cont de prevederile Directivei. Astfel, considerăm oportun transpunerea

definiției de la art.3 din Directiva 2014/26/UE care presupune indicarea expresă că OGC-ul are statut de asociație obștească **fără scop lucrativ**.

20. La art. 84 alin. (1) se completează cu lit. i) cu următorul conținut: „i) să dețină sistem de repartizare a remunerației.”, deoarece, nu poate exista o Organizație de Gestione Colectivă care în urma avizării de către AGEPI va primi bani pentru membrii săi, dar nu va putea distribui remunerația fără a avea un program de distribuire.

21. La art. 84 alin. (1) lit. b), în scopul clarității, sintagma „fondatorii asociației nu au calitatea de fondatori ai altei organizații de gestiune colectivă, ce funcționează pentru același domeniu/aceleași drepturi” urmează de substituit cu sintagma „membrii asociației nu au calitatea de membri ai altei organizații de gestiune colectivă, ce funcționează pentru același domeniu/aceleași drepturi”.

22. La art. 84 alin.(1) lit. d) se propune de modificat astfel încât statutul asociației trebuie să corespundă mai întâi de toate cu prevederile legii ce reglementează activitatea organizațiilor necomerciale (Legea nr.86/2020, Codul Civil), ulterior cu Legea privind dreptul de autor și drepturile conexe.

„d) statutul asociației corespunde cerințelor prezentei legi legislației în vigoare;”

23. La art. 84 alin. (1) lit. h) se propune de modificat astfel încât să nu contravină normelor ce țin de protecția bazelor de date din același proiect (Capitolul VIII).

„h) permit accesul pentru vizualizarea repertoriului de opere, interpretări, fonograme sau videograme care aparține propriilor membri.”

Formatul și informațiile pe care trebuie să le conțină repertoriul unei OGC țin de competența OGC, care are obligația să le completeze și să le utilizeze pentru a putea distribui remunerația. Din moment ce baza de date este proprietatea OGC-ului, atunci AGEPI nu poate interveni și să impună anumite formate sau să-și asume anumite drepturi împotriva normelor legale:

Art. 48 alin. (1) „Autorul unei baze de date beneficiază de dreptul exclusiv de a executa sau de a autoriza următoarele acte în ceea ce privește baza de date: a) reproducerea permanentă sau provizorie, totală sau parțială, prin orice mijloc și sub orice formă; b) traducerea, adaptarea, dispunerea și orice altă transformare; c) orice formă de distribuire a bazei de date sau a copiilor acesteia; d) comunicarea publică; e) orice reproducere, distribuire, comunicare, expunere sau reprezentare publică a rezultatelor actelor prevăzute la litera (b).”

Art. 50 alin.(1) „Producătorul unei baze de date care dovedește că a făcut o investiție substanțială din punct de vedere calitativ și/sau cantitativ în obținerea, verificarea sau prezentarea conținutului ei are dreptul să interzică extragerea și/sau reutilizarea conținutului integral sau a unei părți substanțiale, evaluate calitativ și/sau cantitativ, a acelei baze de date.”

Obligarea OGC-urilor să depună la AGEPI baza de date (repertoriul) este un furt al proprietății intelectuale a asociației, întrucât baza de date (repertoriul) pe care îl

gestionează OGC constituie proprietatea intelectuală a Asociației și OGC are dreptul exclusiv asupra repertoriului, respectiv dreptul de a decide faptul dacă dorim sau nu de a-l transmite/prezenta/demonstra sau nu cuiva, drept care ne aparține și care ne este garantat de Constituția Republicii Moldova, Legea nr.139/2010 privind dreptul de autor și drepturile conexe, precum și Tratatul internațional la care Republica Moldova este parte. Repertoriul gestionat exclusiv de către OGC, precum și repertoriul altor OGC-uri, edituri și alți titulari pe care îi reprezintă Asociația, este prezentat prin punere la dispoziția AGEPI spre vizualizare, astfel pentru a efectua acțiunile ce se impun conform Legii privind dreptul de autor și drepturile conexe.

24. La art. 84 alin. (4), se completează la început cu următoarea propoziție: *„Examinarea actelor prezentate de solicitanți se efectuează în cadrul unei ședințe publice.”* Temei: respectarea principiului și a legislației cu privire la transparența în procesul decizional.

25. De la art. 85 – ce prevederi trebuie să conțină Statutul OGC, **doar lit. b), e) și o) corespund normelor din Directiva 2014/26/UE** – corespunzător – art.6 alin.(2) și art.8 alin.(3), art.5 alin.(1), art.6 alin.(3). Restul condițiilor pot avea doar caracter de recomandare, or fiecare OGC decide ce norme trebuie să conțină Statutul, iar AGEPI nu poate limita sau determina voința membrilor OGC.

26. La art. 85, alin.(2)-(4) urmează a fi excluse, deoarece AGEPI își depășește competențele sale și preia atribuțiile Agenției Servicii Publice. Sunt norme ilegale, anticonstituționale și constituie ingerința statului, în persoana AGEPI, în activitatea unei organizații necomerciale. Mai mult ca atât, AGEPI în mod ilegal intervine în activitatea membrilor asociației necomerciale (OGC).

27. Art.87 alin.(1) urmează a fi completat cu lit.g) cu următorul conținut: **„g) Organizația de gestiune colectivă poate avea și alte organe care contribuie la activitatea organizației, ale căror atribuții sunt prevăzute de statut.”** Temei: aducerea art. 87 în concordanță cu prevederile Legii nr. 86/2020 și Directiva 2014/26/UE care nu exclude posibilitatea de a avea în structură și alte organe de conducere, ca de exemplu, Președintele și Adunarea Delegaților. În această ordine de idei, Art. 17 alin. (6) din Legea nr. 86/2020 prevede: *„(6) Organizația necomercială poate avea și alte organe care contribuie la activitatea organizației, ale căror atribuții sunt prevăzute de statut”*. Totodată, chiar și Directiva 2014/26/UE menționează: *„Statele membre pot decide să permită ca o adunare a delegaților aleasă cel puțin o dată la patru ani de membrii organismului de gestiune colectivă să exercite competențele adunării generale a membrilor”*.

28. La art. 88 alin. (3), termenul de „30 de zile” urmează a fi modificat în *„termen prevăzut de statutul organizației de gestiune colectivă”*. Stabilirea oricăror

termene în Legea privind dreptul de autor și drepturile conexe este ilegală, întrucât potrivit tehnicii legislative, aceste termene sunt prevăzute în Legea cu privire la asociațiile necomerciale. Totodată, atragem atenția că la moment în statutele Organizațiilor de Gestiune Colectivă este indicat termenul de 15 zile care este un termen acceptat de toți membrii organizației de gestiune colectivă și este lucrativ în ultimii ani de activitate.

29. La art. 88 alin. (3), sintagma „*atât pe pagina de internet, cât și prin orice alt mijloc de comunicare în masă*”, urmează a fi expus în următoarea redacție „*pe pagina de internet și/sau prin orice alt mijloc de comunicare în masă*”.
30. La art. 88 alin. (4), termenul de reconvocare a ședinței Adunării Generale urmează de modificat din sintagma „*după 15 zile*” în sintagma „*în cel mult 15 zile. Adunările generale repetate pot fi convocate în aceeași zi când a fost convocată Adunarea Generală ordinară sau Adunarea Generală extraordinară*”. Indicarea termenului de reconvocare a ședinței Adunării Generale doar după expirarea a 15 zile nu este nicidecum argumentată de autorii proiectului. Mai mult ca atât, practica demonstrează ineficacitatea reconvocării ședințelor Adunării Generale după un anumit termen. Reconvocarea ședințelor după un anumit termen dublează ineficient cheltuielile de gestiune.
31. La art. 88 alin. (10), sintagma „*Reprezentantul votează în conformitate cu instrucțiunile formulate de membrul care l-a desemnat*”, urmează a fi concretizat cu privire la forma și conținutul instrucțiunilor ce urmează a fi formulate: în scris sau verbal, ce anume trebuie să conțină aceste instrucțiuni etc.
32. La art. 88 alin. (12), sintagma „*Organizațiile de gestiune colectivă au obligația să depună la AGEPI, în termen de 5 zile după desfășurarea Adunării Generale*” urmează a fi exclusă, deoarece este o prevedere ilegală, întrucât Legea nr. 86/2020 menționează obligația organizației necomerciale să depună actele exclusiv organului înregistrării de stat, iar AGEPI nu constituie un organ al înregistrării de stat. Totodată, actele solicitate prin art. 88 alin. (12) sunt prezentate de OGC în fiecare an la momentul monitorizării anuale a activității. Conform Legii nr. 114/2014, AGEPI este un organ de avizare, monitorizare și supraveghere.
33. La art. 88 alin. (12), lit. c) și d) urmează a fi excluse. Este ilegală norma care prevăd obligația prezentării AGEPI a bazei de date (*repertoriului actualizat*) și a acordurilor de reprezentare cu organizațiile similare din străinătate. Ce ține de prezentarea repertoriului, a se vedea argumentele de la art. 84. Cu privire la obligația de prezentare a acordurilor de reprezentare cu organizațiile similare din străinătate, atragem atenția că prevederile contractuale sunt confidențiale, constituie un secret comercial, sunt apărute de prevederile Codului Civil, Legii cu privire la secretul comercial, precum și alte legi, și nu pot fi divulgate terțelor persoane. La art. 88 alin. (12) urmează a fi revăzut, în contextul în care raportul

de transparență, lista membrilor, lista organizațiilor similare cu care OGC-ul are încheiate contracte, sunt făcute publice pe pagina web a OGC-ului și pot fi accesate oricând, inclusiv de AGEPI și alte autorități publice.

34. Art. 88 alin. (13) urmează a fi exclus, deoarece nu este de competența directorului AGEPI să aprobe forma actelor interne ale unui OGC.

35. La art. 88, alin. (8) urmează a fi completat la sfârșit cu prevederi din Directivă. Astfel, art. 8 alin. (7) din Directiva 2014/26/UE prevede dreptul Adunării Generale să decidă cum să utilizeze veniturile provenite din drepturi. În proiect această prevedere nu se regăsește și nici în Tabel nu este indicată nici o explicație, dar este o normă importantă și ar trebui de completat proiectul, cu următoarele prevederi:

„În sensul literelor (a)-(d) de la alineatul (5), statele membre pot impune adunării generale a membrilor să stabilească condiții mai detaliate privind utilizarea veniturilor provenite din drepturi și a veniturilor derivate din investirea veniturilor provenite din drepturi.”

36. La art. 88, alin. (13) urmează a fi exclus, deoarece este contrar legii și este o normă neprevăzută de Directivă. Astfel, în Tabelul de concordanță este indicat că art. 88 alin. (12) și (13) este compatibil cu art. 10 alin. (2) din Directiva 2014/26/UE, dar este o indicație eronată, fiindcă Directiva nu prevede obligația OGC de a depune la AGEPI careva acte, mai ales în formatul stabilit de AGEPI. De ce ar trebui AGEPI să se implice în activitatea internă a unui OGC și să determine cum să ducă evidența membrilor? Sau de ce directorul AGEPI trebuie să aprobe formatul Raportului de transparență când Directiva 2014/26/UE indică detaliat ce informații trebuie să conțină acesta, prevederi preluate și în prezentul proiect, ori AGEPI îi un organ mai presus ca Parlamentul Republicii Moldova și ca Parlamentul European?

37. La art. 89, alin. (5) urmează a fi exclus deoarece este o prevedere abuzivă și ilegală. Norma respectivă nu este prevăzută de Directiva 2014/26/UE. Totodată, Legea nr. 86/2020 la acest aspect prevede următoarele:

„(5) soțul, afini și rudele directorului general pînă la gradul al IV-lea inclusiv nu pot avea calitatea de cenzor/membru al comisiei de cenzori”.

Totodată, în Tabelul de concordanță este indicat că art. 89 alin. (4) și (5) din proiect este adus în concordanță cu art. 10 alin. (2) din Directiva 2014/26/UE, dar în realitate **doar alin. (4) este compatibil**, ori criteriile de integritate sunt reglementate la nivel național prin legi speciale. **Alin. (5) în schimb, care interzice raporturile de serviciu ale directorului OGC cu soțul/soția și rude de pînă la gradul IV inclusiv sunt o invenție care nu doar că derogă de la normele directivei, dar încalcă drepturile fiind o prevedere abuzivă și precis nu de competența legislației dreptului de autor să decidă pe cine poate angaja directorul unei**

asociații obștești fără scop lucrativ cum este OGC-ul, or aceste norme sunt mai restrictive decât pentru aparatul președintelui sau a parlamentului.

38. La art. 89, alin. (6) urmează a fi exclus, deoarece este contrar legii și este o normă neprevăzută de Directivă. În această ordine de idei, Art.10 alin.(2) din Directiva 2014/26/UE prevede expres prezentarea declarației doar Adunării Generale – organul suprem de conducere al OGC și **nicidecum la AGEPI.**

39. Art.90, inclusiv titlul, urmează a fi reformulat pentru a concretiza toate aspectele ce țin de competențe și drepturi, în sensul:

~~**Articolul 90. Cenzorul organizației de gestiune colectivă**~~

~~(1) Cenzorul efectuează controlul asupra activității economico-financiare a organizației de gestiune colectivă, inclusiv a oportunității și legalității utilizării mijloacelor financiare ale acesteia.~~

~~(2) În conformitate cu dispozițiile art. 88 alin. (12) lit. b), Cenzorul prezintă anual un raport al activității organizației de gestiune colectivă, care se depune la AGEPI și are dreptul să solicite Consiliului orice date privind activitatea organizației pe o perioadă concretă, să ia cunoștință cu toate actele, documentele, ce vizează activitatea acesteia.~~

~~(3) Dacă numărul de membri ai unei organizații de gestiune colectivă depășește 100 de membri se instituie o Comisie de cenzori, compusă din 3 membri.~~

„Articolul 90. Cenzorul sau Comisia de cenzori a organizației de gestiune colectivă

(1) Cenzorul sau comisia de cenzori este un organ al asociației subordonat exclusiv Adunării Generale, care efectuează auditul intern al situațiilor financiare anuale ale asociației, bazându-se pe analiza riscurilor și evaluarea stării controlului intern al activității economico-financiare a asociației.

(2) Dacă numărul de membri ai unei organizații de gestiune colectivă depășește 100 de membri se instituie o Comisie de cenzori, compusă din 3 membri.

(3) Calitatea de cenzor sau membru al Comisiei de cenzor nu este compatibilă cu calitatea de membru al Consiliului asociației sau de angajat al asociației.

(4) La exercitarea controlului activității economico-financiare, Cenzorul/Comisia de cenzori are dreptul să ceară de la președintele Consiliului asociației, directorul general și contabilul asociației informații și explicații în modul stabilit de regulamentul comisiei.

(5) Cenzorul/Comisia de cenzori prezintă anual un raport al activității economico-financiare a organizației de gestiune colectivă, care va include opinia asupra situațiilor financiare anuale ale asociației, precum și recomandări, care se prezintă spre aprobare Adunării Generale și se publică pe pagina web a organizației.

(6) Cenzorul/Comisia de cenzori sesizează Adunarea Generală dacă a constatat fapte care contravin legii sau statutului și care au cauzat sau pot cauza prejudicii considerabile activității și membrilor acesteia.”

40. La art. 92 alin. (2), lit. b) și c) urmează a fi excluse ca fiind norme ilegale și care nu sunt prevăzute de Directivă. În Tabelul de concordanță este indicat că la art. 92 alin. (2) este implementat art. 9 alin. (2) din Directiva 2014/26/UE. Dacă comparăm conținutul, doar lit. a) este preluată din directivă. Lit. b) și c) nu este clar de ce și de către cine au fost introduse, fiindcă nu se face trimitere la practica nici unui stat. Neclaritatea abuzează în faptul că Directiva 2014/26/UE **prevede expres** că din Consiliul de supraveghere fac parte **doar membrii OGC**, iar lit. b) adaugă persoane străine, specialiști în domeniu, alese după experiență și „buna reputație”, ceea ce este un criteriu neuniform, iar la lit. c) se adaugă titulari care nu sunt membrii OGC, ceea ce este o derogare de la prevederea directivei.

De asemenea, art. 9 alin. (5) din Directiva 2014/26/UE indică expres că **raportul Consiliului de supraveghere se prezintă Adunării Generale și nicidecum la AGEPI**, ori din prevederile proiectului reiese că AGEPI își preia funcțiile Adunării Generale a OGC, ceea ce este o încălcare de drept ce nu poate fi admisă, mai ales că Directiva are prevederi speciale în acest sens.

41. Art. 93 și art. 94 care prevăd drepturile și obligațiile generale ale OGC-ului urmează a fi excluse din conținutul proiectului de lege, fiind obiectul nemijlocit al Statutului OGC.

42. La art. 94 lit. d), atragem atenția că potrivit art. 11 alin. (2) din Directiva 2014/26/UE se prevede că „*Un organism de gestiune colectivă depune toate eforturile pentru colectarea și gestionarea veniturilor provenite din drepturi.*”. În proiect, termenul de „gestiune” este redat într-o formă foarte desfășurată.

43. La art. 96 alin. (3), urmează de modificat astfel încât activitatea OGC să fie supusă fie „*auditului și monitorizării AGEPI*”, fie „*controlului AGEPI, fără vre-un careva audit*”. Impunerea unui control dublu al activității Organizațiilor de Gestiune Colectivă este ilegală. De asemenea, urmează a fi luată în considerație că, dacă se va alege efectuarea controlului activității OGC de către AGEPI, având în vedere că la momentul de față AGEPI nu dispune de funcția de control, autorii proiectului ar trebui să obțină întâi de toate funcția de control, prin modificarea legilor corespunzătoare. Mai mult ca atât, efectuarea auditului este contra cost și astfel are loc majorarea nejustificată a cheltuielilor suportate de OGC.

44. La art. 97 alin. (3), fraza „, *inclusiv ale altor organizații similare autohtone și străine, precum și orice alte informații relevante la care au acces*”, urmează a fi exclusă. Este o normă ilegală și o imixtiune în activitatea OGC. Ca alternativă propunem articolul să fie reformulat astfel încât OGC-le să conlucreze prin oferirea răspunsurilor pe obiectul afilierii autorului, interpretului, fie a operei la respectivul OGC. De asemenea, a se vedea argumentele de la art. 84 cu privire la baza de date (repertoriu).

45. La art. 97 alin. (11), în Tabelul de concordanță este indicat că art. 97 alin. (11) din proiect transpune prevederea art. 11 alin. (3) din Directiva 2014/26/UE, doar că directiva se referă numai la lit. a) și b). La art. 97 din proiect este transpus art. 13 din Directiva 2014/26/UE, cu excepția alin. (6), iar în tabelul de concordanță nu este explicat de ce, or pentru un OGC este important de a avea posibilitatea pentru a finanța activități sociale, culturale și educaționale în beneficiul titularilor de drepturi:

„(6) Statele membre pot restrânge sau pot determina scopurile în care este autorizată utilizarea sumelor care nu pot fi repartizate, urmărind, printre altele, ca aceste sume să fie utilizate separat și în mod independent pentru a finanța activități sociale, culturale și educaționale în beneficiul titularilor de drepturi.”

46. La art. 98, alin. (6) urmează a fi exclus, deoarece acest alineat contravine Directivei 2014/26/UE. Directiva nu indică nici-un procent al comisionului. Astfel, Directiva menționează:

- *Pct. 28. Întrucât titularii de drepturi au dreptul să fie remunerați pentru exploatarea drepturilor lor, este important comisioanele de gestiune să nu depășească cheltuielile justificate de gestiunea drepturilor și ca orice reținere, în afara celor care privesc comisioanele de gestiune, cum ar fi cele pentru scopuri sociale, culturale sau educaționale, ar trebui să fie decisă de către membrii organismului de gestiune colectivă.*
- *art. 12 alin. (3) Comisioanele de gestiune nu depășesc costurile justificate și documentate suportate de organismul de gestiune colectivă în scopul gestionării drepturilor de autor și a drepturilor conexe.*

47. Art. 99 – 103 urmează a fi excluse, deoarece contravin Directivei 2014/26/UE, deoarece în proiect se prevede că OGC-urile și utilizatorii „*motivează*” modul de stabilire a remunerațiilor, în timp ce în directivă se prevede că:

„Organismul de gestiune colectivă informează utilizatorul în cauză cu privire la criteriile utilizate la stabilirea acestor tarife.”

Art. 99 – 103 vor fi expuse în următoarea redacție:

„(1) Organizația de gestiune colectivă stabilește cuantumul remunerației, precum și alte condiții de licențiere aplicabile modurilor de valorificare a obiectelor ale căror drepturi i-au fost delegate în gestiune, în baza negocierilor cu persoanele care au obligația să plătească remunerația sau cu asociațiile care le reprezintă.

(2) În cazul în care părțile interesate nu pot conveni în privința cuantumului remunerației și a altor condiții de licențiere menționate la alin. (1), oricare dintre părți poate apela la Comisia de mediere sau la Arbitrajul specializat în domeniul proprietății intelectuale, instituite de AGEPI.

(3) Quantumul remunerației care se stabilește prin negocieri sau prin mediere nu poate fi mai mic decât tarifele minime ale remunerației de autor, aprobate de Guvern sau prevăzute de prezenta lege.

(4) Cuantumul remunerației aplicabile (tarifele remunerației de autor) și condițiile de licențiere convenite de părți sau stabilite conform alin. (2) din prezentul articol se publică în Monitorul Oficial al Republicii Moldova.”

48. Art. 100 urmează a fi exclus, deoarece prevede o procedură excesivă și nejustificată termenului pentru toată procedura de negociere. Pentru domeniul dreptului de autor și a drepturilor conexe, procedura prealabilă, potrivit Hotărârii Plenului Curții Supreme de Justiție, nu este obligatorie. Politica statutului prevede excluderea medierii. Astfel, medierea judiciară obligatorie va fi exclusă din cadrul procedurilor civile. Ministerul Justiției a remis Guvernului spre coordonare proiectul de lege cu privire la abrogarea Capitolului XIII1 din Codul de procedură civilă, care reglementează procedura. Cu toate acestea, AGEPI insistă la o procedură care urmează a fi exclusă. Excluderea instituției medierii judiciare obligatorii a fost prevăzută în Planul de acțiuni al Guvernului pentru anii 2021-2022.

49. La art. 101, alin. (4) trebuie raportat la art. 16 alin. (2) din Directiva 2014/26/UE. Deoarece în proiect se prevede că OGC-urile și utilizatorii „*motivează*” modul de stabilire a remunerațiilor, în timp ce în directivă se prevede că: „*Organismul de gestiune colectivă informează utilizatorul în cauză cu privire la criteriile utilizate la stabilirea acestor tarife.*” NU este identic noțiunea „*motivează*” cu noțiunea „*informează*”. Este o transpunere stângace a autorilor proiectului.

50. La art. 103 alin. (5) lit. a) sintagma „*și sistem de repartizare a remunerației*” urmează a fi exclusă, deoarece această condiție este indicată la art. 84, la etapa avizării organizațiilor.

51. La art. 104 alin. (5) lit. a) „*să fie creată de cel puțin două organizații de gestiune colectivă*”, urmează a fi exclusă.

52. La art. 104 alin. (5), lit. c) se expune în redacție nouă cu următorul conținut: „*c) a încheiat acorduri de reprezentare reciprocă a intereselor cu organizații similare care îi reprezintă pe titularii de drepturi din străinătate sau, cel puțin, întreprinde toate acțiunile necesare pentru încheierea unor asemenea acorduri.*” Temei: criteriul „*să dispună de resurse umane și materiale necesare*” este indicat la art. 84 la etapa avizării organizațiilor de gestiune colectivă. Cât privește specificarea „*cu un nivel minim de cheltuieli*” autorii proiectului urmează să i-a în considerație prevederile Directivei 2014/26/UE.

53. La art. 104 alin. (6), sintagma „*părțile pot apela la Comisia de mediere sau la Arbitrajul specializat în domeniul proprietății intelectuale, instituite de AGEPI*”

urmează a fi expusă în următoarea redacție „*părțile pot apela la Comisia de mediere, la Arbitrajul specializat în domeniul proprietății intelectuale, instituite de AGEPI sau se pot adresa în instanța de judecată*”.

54. Prevederile de la art. 104 și art. 105 sunt susceptibile interpretărilor, întrucât nu sunt clar expuse. Normele legislative urmează a fi clare și fără a lăsa loc interpretărilor. În acest context, la art. 104 și art. 105 este necesar a fi făcute mai multe concretizări de către autorii proiectului, având în vedere următoarele întrebări:

- OGC-le avizate pot direct să solicite desemnarea Structurii comune de colectare ca fiind Colector unic, evitând etapa desemnării OGC ca fiind Colector unic pe categorii?
- Cum funcționează criteriile desemnării OGC ca fiind Colector unic?
- În cazul în care sunt trei OGC avizate (pe una și aceeași categorie de drepturi), iar unul din aceștia dorește ca Colector unic să fie desemnată Structura comună, iar ceilalți 2 nu vor. În același timp, acesta 1 corespunde criteriilor, iar ceilalți 2 dețin doar majoritatea ca OGC. De părerea cărei părți se va conduce AGEPI la desemnarea Colectorului unic? Ce presupune proiectul de lege în astfel de caz? Cine va avea prioritate?
- În cazul în care sunt câte 2 OGC avizate pe fiecare categorie (drept de autor și drepturi conexe), iar câte 1 OGC din fiecare categorie dorește ca Colector unic să fie desemnată Structura comună, iar ceilalți 2 doresc să fie ei desemnați ca Colector unic. Ce presupune proiectul de lege în astfel de caz? Cine va avea prioritate?

55. La art. 106 alin. (2) lit. d), este indicat obligația utilizatorilor „*să furnizeze, organizației de gestiune colectivă, în format scris sau electronic aprobat de AGEPI, raportul de utilizare a operelor și obiectelor drepturilor conexe, în termenele stabilite în metodologii*”, însă, nu se prevăd careva sancțiuni pentru utilizatorii care nu vor prezenta respectivul raport de valorificare. Astfel, este necesar concomitent cu aprobarea proiectului de Lege cu privire la dreptul de autor și drepturile conexe de prevăzut modificări și completări la Codul contravențional al Republicii Moldova cu indicarea expresă a sancțiunilor față de utilizatori pentru nerespectarea obligației de prezentare a raportului de utilizare a operelor și obiectelor drepturilor conexe, în termenele stabilite.

56. La art. 106 alin. (2) lit. d), este indicat că utilizatorii au obligația să prezinte raportul de utilizare a operelor și obiectelor drepturilor conexe „*în format scris sau electronic aprobat de AGEPI*”. Urmează a fi reformulată sintagma cu altă sintagmă cu următorul conținut: „*în format scris sau electronic aprobat de Organizațiile de Gestiune Colectivă*”, deoarece modelul raportului urmează să fie aprobat de Organizațiile de Gestiune Colectivă, dar nu de AGEPI, întrucât respectivul raport este necesar OGC pentru activitatea sa, dar nu AGEPI.

57. La art. 107, atât denumirea articolului, cât și pe tot parcursul textului urmează de substituit noțiunea de „control” pe noțiunea de „monitorizare”.

Directiva 2014/26/UE nu prevede controlul din partea autorității cum este AGEPI, or în Republica Moldova autoritățile cu drept de control sunt desemnate prin lege specială, astfel încât în cazul în care membrii OGC, utilizatorii sau alte OGC-uri ar considera că drepturile lor sunt încălcate, aceștia sunt în drept să se adreseze la organelor de control competente, cum ar fi FISC-ul sau procuratura.

Art.36 alin.(3) din Directivă stipulează:

*„(2) Statele membre se asigură că există **proceduri care să permită membrilor unui organism de gestiune colectivă, titularilor de drepturi, utilizatorilor, altor organisme de gestiune colectivă și părți interesate să transmită notificări autorităților competente desemnate în acest scop în ceea ce privește activități sau împrejurări care, în opinia lor, constituie o încălcare a dispozițiilor de drept intern adoptate în conformitate cu cerințele stabilite în prezenta directivă.**”*

58. Atribuțiile AGEPI prevăzute la art.4 alin.(1) se propune a fi revăzute prin prisma obiecțiilor expuse supra prin excluderea lit. h), i), k), l), m), n).

Conform Tabelului de concordanță, este indicat ca prevederile de la art.4 alin.(1) lit.f)-n) corespund art. 36 alin.(1) din Directiva 2014/26/UE:

*„(1) Statele membre se asigură că respectarea de către organismele de gestiune colectivă stabilite pe teritoriul lor a dispozițiilor de drept intern adoptate în conformitate cu cerințele prevăzute în prezenta directivă **este monitorizată de către autoritățile competente desemnate în acest scop.**”*

Directiva 2014/26/UE prevede expres doar monitorizarea, fără nici un fel de avizare, revocare, desemnare, control, etc. așa cum este în viziunea AGEPI.

Mai mult ca atât, atribuțiile AGEPI ca autoritate enumerate la art.4 sunt echivalate cu emiterea unor ordine unipersonale ale Directorului General AGEPI:

- Art. 84 alin. (1) lit.h) – „Repertoriul se depune în regim de bază de date, protejat potrivit legii, în format scris și electronic, **stabilit prin ordin al directorului general al AGEPI...**”
- Art. 88 alin. (13) – „Documentele prevăzute la alin. (12) lit. a), c) și e) (*raportul anual de transparență, lista de membri și repertoriul actualizat, declarațiile individuale anuale ale directorului general, ale membrilor consiliului și ale consiliului de supraveghere*) se depun la AGEPI, în formatul **stabilit prin ordinul Directorului general al AGEPI.**”
- Art.100 alin.(1) – „Metodologiile se negociază în cadrul unei comisii **constituite prin ordin al directorului general al AGEPI...**”

- Art.107 alin.(1) – „Controlul activității organizațiilor de gestiune colectivă se efectuează de AGEPI, cu posibilitatea atragerii, după caz, a unor specialiști/experti din exterior, conform procedurilor **stabilite prin ordinul Directorului General al AGEPI.**”

Dacă despre procedura de mediere (*art.74 alin.(9)*), procedura arbitrală (*art.102 alin.(5)*), procedura de control (*art.107 alin.(2)*) în proiect este menționat că urmează a fi stabilite de Guvern, atunci avizarea unui OGC este realizată **„prin decizie a directorului general AGEPI”** (*art.84 alin.(1)*) fără careva reglementări adiționale, ceea ce implică un proces selectiv și evidențiază mai multe suspiciuni de subiectivitate. Chiar dacă conform proiectului aceste decizii ar constitui acte administrative care **„pot fi contestate în modul stabilit de legislația în vigoare”** (*art.84 alin.(6)*), nu se prevede cine și în ce mod poartă responsabilitate în cazul în care decizia va fi anulată de către instanța de judecată, fapt ce constituie o încălcare a drepturilor unui OGC și ale titularilor de drepturi pe care îi reprezintă.

Art.4 alin.(1) lit.r) prevede că AGEPI **„organizează și administrează bazele de date privind repertoriile gestionate sau reprezentate, precum și titularii de drepturi reprezentați de organizațiile de gestiune colectivă”**. Este cel puțin interesant cum AGEPI va organiza și va administra o bază de date a OGC-ului? Cine și în ce condiții și mai ales pentru ce merite deosebite în fața titularilor de drepturi va oferi gratuit și necondiționat dreptul de administrare a repertoriului către AGEPI?

Pe lângă faptul că această atribuție pe care vrea să și-o asume AGEPI într-un mod vădit abuziv nu este prevăzută de Directiva 2014/26/UE, fiind o invenție proprie probabil, cel mai important este că în același proiect la art. 47 alin.(2) este menționat că **„Bazele de date care, prin alegerea sau dispunerea elementelor, constituie o creație intelectuală proprie a autorului sunt protejate ca atare prin drept de autor. Nici un alt criteriu nu se aplică pentru a determina dacă bazele de date pot beneficia de această protecție.”**, iar art. 47 este preluat din Directiva 96/9/CE privind protecția juridică a bazelor de date.

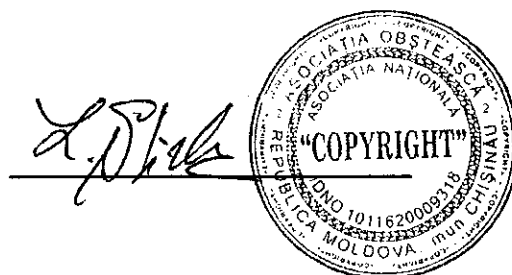
59.La art. 108, alin. (1) lit. a), b), c) și d) urmează a fi revăzute. Art.36 alin.(3) din Directiva 2014/26/UE prevede că ***„(3) Statele membre garantează că autoritățile competente desemnate în acest scop au competența de a impune sancțiuni corespunzătoare sau de a lua măsuri corespunzătoare în cazul în care nu au fost respectate dispozițiile de drept intern adoptate în cadrul punerii în aplicare a prezentei directive. Aceste sancțiuni și măsuri sunt eficace, proporționale și disuasive.”***

Respectiv, sancțiunile introduse în proiect nu sunt justificate, or fiecare organ de control competent are reglementate măsurile coercitive ce se aplică în cazul nerespectării prevederilor legale.

60. La art. 107, alin. (2) urmează a fi exclus, deoarece procedura de control este stabilită doar prin norme legislative, dar nicidecum prin Hotărâre de Guvern.

61. La art. 119, alin. (2) lit. b) se expune în următoarea redacție „*achitării unei compensații în mărimea unui salariu mediu pentru fiecare drept încălcat*”. Temei: este absolut alogic și inadecvat ca persoana care încalcă dreptul de autor și/sau drepturile conexe să achite ca despăgubire aceeași valoare care ar fi fost achitată în cazul respectării legii și achitării legale a remunerației de autor. În lege este necesar de a fi prevăzută o despăgubire minimă la care titularul de drepturi are drept legal în cazul în care îi sunt încălcate drepturile.

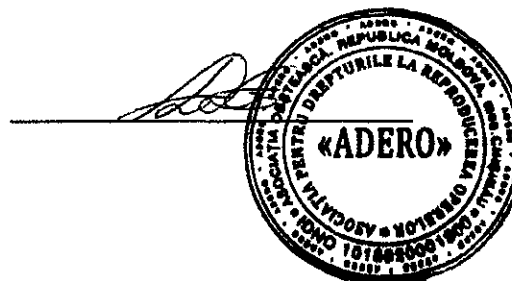
Asociația Națională «COPYRIGHT»
Președinte Leon Știrbu

**Asociația Națională a Producătorilor
de Fonograme și Interpreți
din Republica Moldova (ANPFI)**
Director Marcel Oțel

**Asociația pentru Drepturile la
Reproducerea Operelor (ADERO)**
Director Alexandru Gutium

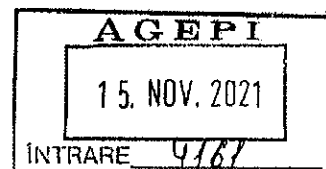

Către: Agenția de Stat pentru proprietate intelectuală

str. Andrei Doga 24, bloc.1

mun.Chișinău, MD-2024

Nr.24 – S/21 din 15 noiembrie 2021

Scrisoare de poziție

cu privire la proiectul Legii privind dreptul de autor și drepturile conexe

Asociația Patronală „Asociația Națională a Restaurantelor și a Localurilor de Agreement din Republica Moldova” (MĂR) reprezintă o comunitate a oamenilor de afaceri din sectorul HoReCa de bună credință în activitatea acestora, care are drept scop promovarea și protejarea intereselor economice, tehnice și juridice ale membrilor săi în raport cu entitățile juridice de drept public și/sau privat, naționale și internaționale. Asociația MĂR este o asociație nonguvernamentală și apolitică, care de la crearea sa, a fost un partener de dialog pentru instituțiile statului încercând să medieze dialogul între sectorul privat și public, de asemenea implicându-se în promovarea celor mai importante politici publice în vederea dezvoltării mediului de afaceri din industria ospitalieră și de deservire.

Pe parcursul ultimilor opt ani, Asociația MĂR a fost un partener de dialog pentru AGEPI, cât și pentru OGC-uri în coraport cu buna mediere a relațiilor cu agenții economici din sectorul HoReCa, îndeosebi cu membrii săi, întru implementarea bunelor practici și echidistante.

În contextul proiectului actual al Legii privind dreptul de autor și drepturile conexe, Asociația MĂR salută prevederile legale ce permit crearea unui colector unic a tarifelor pentru utilizarea drepturilor de autor și conexe, mecanism care a dat dovadă pe parcursul anilor fiind unul lucrativ și comod pentru agenții economici. Acest mecanism a facilitat încheierea unui singur contract, efectuând un singur transfer de plăți către colectorul unic, astfel necomplicându-se cu dări de seamă și relații multi-contractuale cu toate OGC-urile.

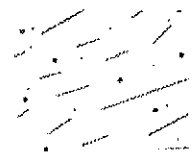
Îngrijorarea MĂR pe marginea proiectului actual se referă la stabilirea tarifelor prin negociere între asociațiile de profil/utilizatori și OGC-uri, regăsite la articolele 99 – 103. Acest mecanism este unul complex și în primă instanță va genera relații conflictuale între utilizatori și OGC-uri, nemaivorbind de conflicte între utilizatori care cumva vor fi împuterniciți în negociere, fie prin intermediul asociațiilor de profil. Neacceptarea tarifelor și neconformarea cu tarifele negociate vor fi din primele conflicte apărute, care nu vor duce la buna aplicare a legii și a achitării tarifelor pentru utilizarea

MĂR

ASOCIAȚIA NAȚIONALĂ A RESTAURANTELOR
ȘI A LOCALURILOR DE AȚEAMENT
DIN REPUBLICA MOLDOVA

MD-2068, STR. MATEI BASARAB 2, OF.83

ANETA.ZASAVITCHI@GMAIL.COM
+373 68 666 333

drepturilor de autor și conexe. Cu atât mai mult, MĂR ca asociație de profil care reprezintă peste o sută de entități juridice din HoReCa nu își poate asuma responsabilitatea de negociere a unor tarife pentru toate entitățile de pe întregul teritoriul țării, neavând o împuternicire legală din partea majorității. O astfel de situație va fi și în cazul identificării primilor 3 utilizatori majori. Din punct de vedere economic, utilizatorii majori pot negocia un tarif care poate fi în detrimentul utilizatorilor mici.

Menționăm că procesul de mediere și instanța de judecată prevăzută ca remediu de stabilire a tarifelor în cazul în care utilizatorii și OGC-urile nu se pot înțelege, va dura în timp, iar contestările vor fi în lanț, nemaivorbind de cheltuielile suplimentare pe care le vor suporta agenții economici.

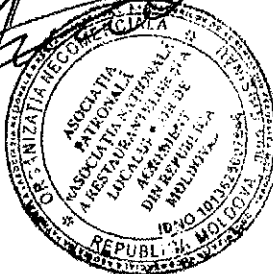
În acest context, Asociația MĂR consideră oportun păstrarea unor tarife minime prestabilite și aprobate de către autoritatea publică, indicând cu procent maximal pentru valoarea adăugată care să acopere cheltuielile tehnice și logistice a OGC-urilor, de asemenea o perioadă de revizuire a tarifelor prestabilite precum ar fi o dată la doi – trei ani.

În speranța că se va ține cont de poziția MĂR și de oferire a unui proces simplist întru implementarea legii cu privire la drepturile de autor și conexe.

Cu respect,

Aneta ZASAVITCHI

Președinte Asociația MĂR

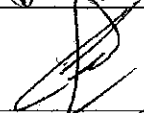
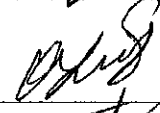
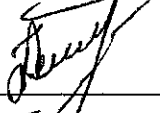
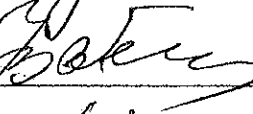

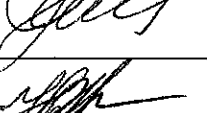
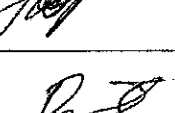

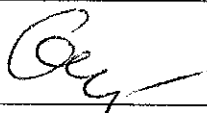

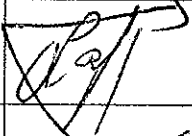
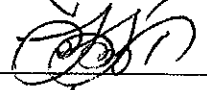
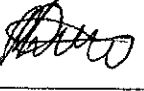
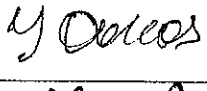

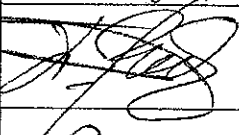
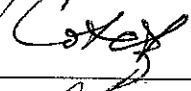

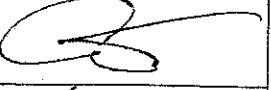
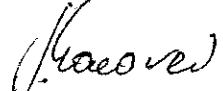
Lista autorilor, interpreților, producătorilor de fonograme, precum și a altor titulari ai drepturilor de autor și conexe cu privire la respingerea proiectului de modificare a Legii nr.139/2010 privind dreptul de autor și drepturile conexe promovat în detrimentul autorilor și altor titulari ai drepturilor de autor și conexe de către Agenția de Stat pentru Proprietate Intelectuală (AGEPI), respingere susținută de către autori, interpreți și alți titulari ai drepturilor de autor și conexe, inclusiv membri ai Asociației Obștești Asociația Națională «COPYRIGHT»

Nr.	Numele și prenumele Titularului	Autor/ Interpret/ Producător	Pseudonim (nume scenic) / Trupa	Semnătura Titularului
1.	Leon STIRBU	autor interpret producător	LIVIU STIRBU	L. Stirbu
2.	Turuta Buzenariu	Autor de cânteci	-	CS
3.	Myheorpe Bonaciu	autor	-	Bonaciu
4.	Inesa Stratulet	autor interpret producător	-	Inesa
5.	Dinol Alexandru	autor interpret producător	-	Dinol
6.	Raeel Ștefan	autor interpret producător	-	Raeel
7.	Igor Stălan	autor producător	-	Igor
8.	Rusu Cătălina	Autor/interpret	Katalina Rusu	Rusu
9.	MAVIDIA MAXIM	autor/interpret	-	Maxim
10.	Sergiu Cuzencu	autor/interpret producător	Sergiu Cuzencu	Sergiu
11.	Veaceslav Buznic	autor, producător, interpret	-	Buznic
12.	Carp Andreian	Autor, interpret, producător	Ady Carp	Carp
13.	SERGIU ORLOV	AUTOR, PRODUCATOR	-	Orlov

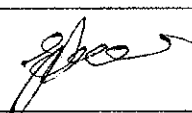
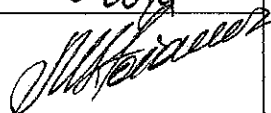
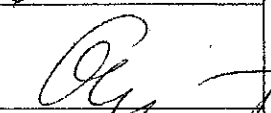
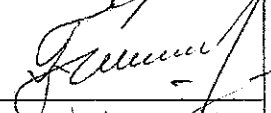

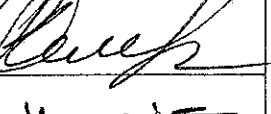
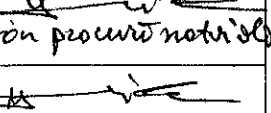
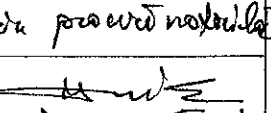
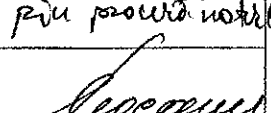
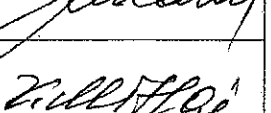
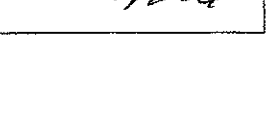
Lista autorilor, interpreților, producătorilor de fonograme, precum și a altor titulari ai drepturilor de autor și conexe cu privire la respingerea proiectului de modificare a Legii nr.139/2010 privind dreptul de autor și drepturile conexe promovat în detrimentul autorilor și altor titulari ai drepturilor de autor și conexe de către Agenția de Stat pentru Proprietate Intelectuală (AGEPI), respingere susținută de către autori, interpreți și alți titulari ai drepturilor de autor și conexe, inclusiv membri ai Asociației Obștești Asociația Națională «COPYRIGHT»

Nr.	Numele și prenumele Titularului	Autor/ Interpret/ Producător	Pseudonim (nume scenic) / Trupa	Semnătura Titularului
14	Isac Lidia	Autor/Interpret		
15	Pasa Valeriu	Autor		
16	Pasa Valeria	interpret-producător		
17	Ciucium Mihai	autor/interpret producător	M2h25	
18	Ciucium Cezar	autor/interpret	Cezarmonic	
19	Gadea Olena	autor, interpret	Alisha	
20	Piote Loghin	autor, interpret	Sămir Loghin	
21	Balan Iustina	producător interpret		
22	Tira Olga	Interpret, Autor, Producător	Olia Tira	
23	Horaciu Maria	compozitor textier cantaautor	Maria Horaciu	
24	Colarescu Valeriu	autor si producător		
25	Gordineco Natalia	autor, interpret producător	Natalia Gordineco	
26	Reve Alexandra	interpret si producător		

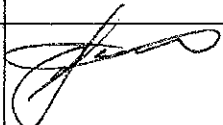

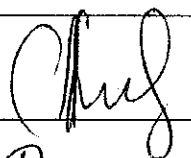
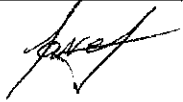
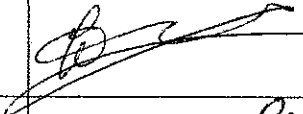
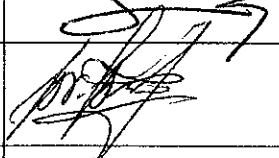
Lista autorilor, interpreților, producătorilor de fonograme, precum și a altor titulari ai drepturilor de autor și conexe cu privire la respingerea proiectului de modificare a Legii nr.139/2010 privind dreptul de autor și drepturile conexe promovat în detrimentul autorilor și altor titulari ai drepturilor de autor și conexe de către Agenția de Stat pentru Proprietate Intelectuală (AGEPI), respingere susținută de către autori, interpreți și alți titulari ai drepturilor de autor și conexe, inclusiv membri ai Asociației Obștești Asociația Națională «COPYRIGHT»

Nr.	Numele și prenumele Titularului	Autor/ Interpret/ Producător	Pseudonim (nume scenic) / Trupa	Semnătura Titularului
27	Ghinea Elisaveta	interpret autor	Vele Ghinea Suteanu	
28	DANIL MUZIC	Autor		
29	Doibani Eugeniu	autor interpret producător	Natan	
30	Parjeni Pavel	autor interpret	Pashan Parfeni	
31	Parfeni Juliana	textier autor		
32	Bruscan Diana	Interpret producător		
33	Danos Ioana	interpret autor producător	Ioana Dordea	
34	Lunge Vicky Lu (Vicky Lu)	interpret autor producător	Vicky Lu	
35	Mane Raul	interpret producător	Mane Markitan	
36	Coteș Octavian	producător autor		
37	Eudochim Baranean	autor interpret producător		
38	CRASNOPOLSCHI Ion	autor producător		
39	Maiores Vasile	Autor Interpret		

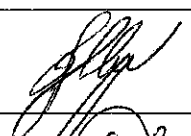
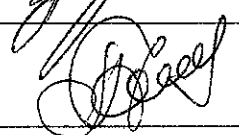
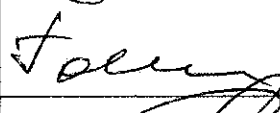
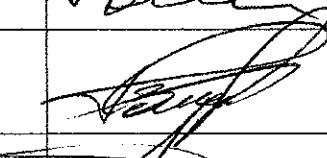

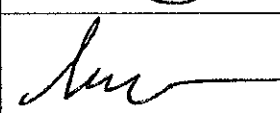
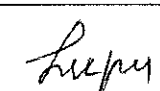
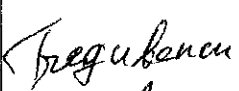
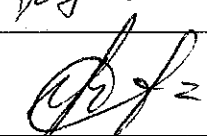
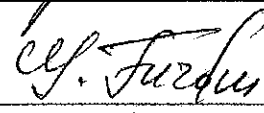
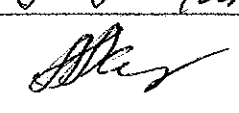
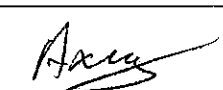
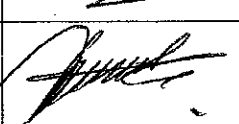
Lista autorilor, interpreților, producătorilor de fonograme, precum și a altor titulari ai drepturilor de autor și conexe cu privire la respingerea proiectului de modificare a Legii nr.139/2010 privind dreptul de autor și drepturile conexe promovat în detrimentul autorilor și altor titulari ai drepturilor de autor și conexe de către Agenția de Stat pentru Proprietate Intelectuală (AGEPI), respingere susținută de către autori, interpreți și alți titulari ai drepturilor de autor și conexe, inclusiv membri ai Asociației Obștești Asociația Națională «COPYRIGHT»

Nr.	Numele și prenumele Titularului	Autor/ Interpret/ Producător	Pseudonim (nume scenic) / Trupa	Semnătura Titularului
40	ENACHE IVAN	Autor.	Ioh ENACHE	
41	Cretu George	Autor	Cretu George	Cretu
42	Stoianov Maria	autor, interpret, producător	Stoianov M.	
43	Chimpu Elisaveta	Interpret	Vero Olimpia	
44	Jărnău Maria	Autor interpret	Mariou Jărnău	
45	TOSTOIAN ECATERINA	autor interpret	Katy Rain	
46	George Ursache	Autor/Interpret		
47	Botinjan ANA	Autor interpretă	ANANA	
48	Istrate Sergiu	Autor si Interpret	Sasha Lopez DJ ALI.	 pînă la procură notarială
49	Darabana Nicule	Autor și Interpret	DARA	 pînă la procură notarială
50	Nucă Nicoleta	Autor și Interpret	Nucă Nicoleta	 pînă la procură notarială
51	Alacau Maria	Autor si interp.		
52	Alitai Vero	autor și interp.	Veronica	

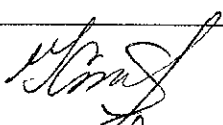
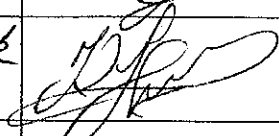
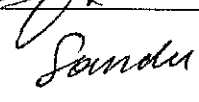
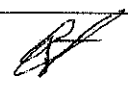

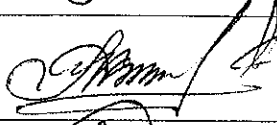
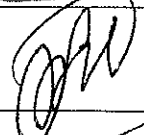
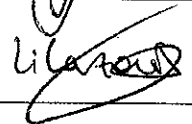
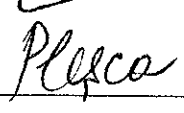
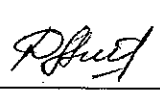

Lista autorilor, interpreților, producătorilor de fonograme, precum și a altor titulari ai drepturilor de autor și conexe cu privire la respingerea proiectului de modificare a Legii nr.139/2010 privind dreptul de autor și drepturile conexe promovat în detrimentul autorilor și altor titulari ai drepturilor de autor și conexe de către Agenția de Stat pentru Proprietate Intelectuală (AGEPI), respingere susținută de către autori, interpreți și alți titulari ai drepturilor de autor și conexe, inclusiv membri ai Asociației Obștești Asociația Națională «COPYRIGHT»

Nr.	Numele și prenumele Titularului	Autor/ Interpret/ Producător	Pseudonim (nume scenic) / Trupa	Semnătura Titularului
53	COACORUA Sergiu	AUTOR/INTERPRET/ PRODUCĂTOR	ZZZZO WORLD	
54	Cătană Vitalie	autor/interpret/ producător	Smally	V. Cătană
55	Furcu Anatolie	autor, interpret producător	—	A. Furcu
56	Argelescu Efterman	autor	—	
57	Coșcoveanu Alina	interpret producător	beante Blesgita	
58	Pascaru Victor	interpret	—	Pascaru
59	Rusu Lavinia	autor și interpret	—	
60	Coroodel Arker	autor/interpret/ producător	—	
61	Nicolae Gh. Rusu	Autor text	—	or. Nicolae Gh. Rusu
62	Vladimir Bobotaru	Autor/compozitor producător	—	
63	Andries Vitalie	Autor producător	—	V. Andries
64	Andries Eugenia	Compozitor Autor	—	EL
65	Pocea Ion	Autor, muzicant interpret inst.	—	

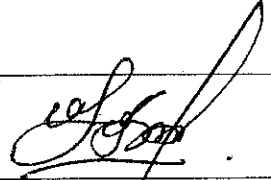
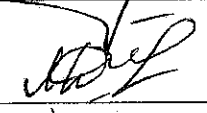
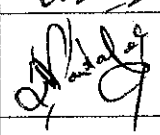
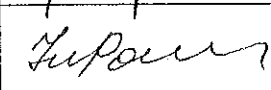
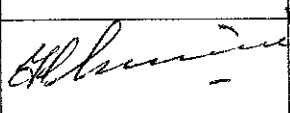
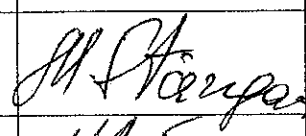

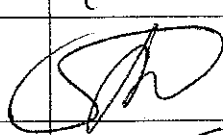
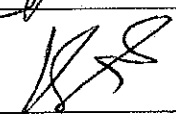
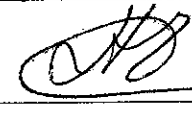

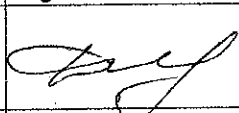
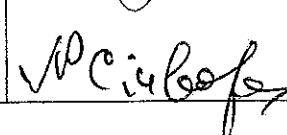
Lista autorilor, interpreților, producătorilor de fonograme, precum și a altor titulari ai drepturilor de autor și conexe cu privire la respingerea proiectului de modificare a Legii nr.139/2010 privind dreptul de autor și drepturile conexe promovat în detrimentul autorilor și altor titulari ai drepturilor de autor și conexe de către Agenția de Stat pentru Proprietate Intelectuală (AGEPI), respingere susținută de către autori, interpreți și alți titulari ai drepturilor de autor și conexe, inclusiv membri ai Asociației Obștești Asociația Națională «COPYRIGHT»

Nr.	Numele și prenumele Titularului	Autor/ Interpret/ Producător	Pseudonim (nume scenic) / Trupa	Semnătura Titularului
66.	Verbitchi Olga	Interpret Producător	Olga Verbitchi	
67.	FRECAUTANU PETRU	Autoz	— " —	
68.	Tolambuta Ion	Autoz	— " —	
69.	Buzza George	Autoz Interpret producător	—	
70.	Lincoșchi Ivan	Autoz, producător	—	
71.	Lincoșchi Gheorghe	Compozitor Aranjator	—	
72.	Ana Lupu	Autoz	Ana Gacub	
73.	Bregubanu Timotei Alexei	Autoz Interpret	Timotei Bregubanu	
74.	Ciobașă Diana	Autoz Interpret	Diana Yehon	
75.	Ciubăr Liliana	Autoz	Liliana Furdui	
76.	Parcani Angela	Interpret autoz	Angela Arsens	
77.	Axanii Stefan	Autoz / Producător	Axanii Stefan (CQ lone)	
78.	Yarovii Serghei	Autoz / Interpret	YARLIK Băutul Măței	

Lista autorilor, interpreților, producătorilor de fonograme, precum și a altor titulari ai drepturilor de autor și conexe cu privire la respingerea proiectului de modificare a Legii nr.139/2010 privind dreptul de autor și drepturile conexe promovat în detrimentul autorilor și altor titulari ai drepturilor de autor și conexe de către Agenția de Stat pentru Proprietate Intelectuală (AGEPI), respingere susținută de către autori, interpreți și alți titulari ai drepturilor de autor și conexe, inclusiv membri ai Asociației Obștești Asociația Națională «COPYRIGHT»

Nr.	Numele și prenumele Titularului	Autor/ Interpret/ Producător	Pseudonim (nume scenic) / Trupa	Semnătura Titularului
79.	Balan Carolina	Interpret / Producător	Balan Carolina	
80.	Bobac Iuri	Autor / Interpret / Producător	Bobac Iuri	
81.	Catrinica Sandu	Autor / Interpret	Catrinica Sandu	
82.	Cudochim Baxanean	Autor / Interpret	E. Baxanean	
83.	Roguescu Tudmi Le	Autor / Interpret	—	
84.	Cergo Tania	Autor, Interpret	Cergo Tania	
85.	Glavan Andrei	Autor, interpret, producător	GLAVAN	
86.	Rotaru Natalia	Interpret / Producător	Natalia Proca	
87.	LAZARI VEACESLAV	Interpret / Producător	FLAVY Ded Joz	
88.	Linba Lasari	Autor / Textier	Linba Percium	
89.	Plesca Daniela	Interpret, producător	Plesca Daniela	
90.	Dragner Angela	Interpret / Producător	—	
91.	Sudova Elena	autor	Sudova Elena	

Lista autorilor, interpreților, producătorilor de fonograme, precum și a altor titulari ai drepturilor de autor și conexe cu privire la respingerea proiectului de modificare a Legii nr.139/2010 privind dreptul de autor și drepturile conexe promovat în detrimentul autorilor și altor titulari ai drepturilor de autor și conexe de către Agenția de Stat pentru Proprietate Intelectuală (AGEPI), respingere susținută de către autori, interpreți și alți titulari ai drepturilor de autor și conexe, inclusiv membri ai Asociației Obștești Asociația Națională «COPYRIGHT»

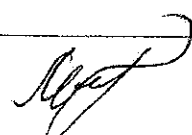
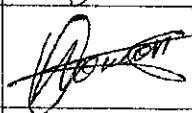
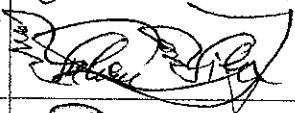

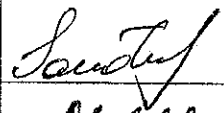
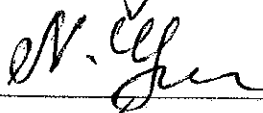
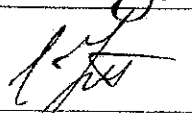
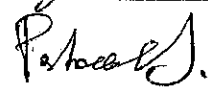

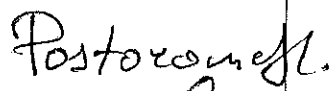
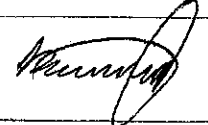

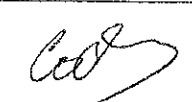
Nr.	Numele și prenumele Titularului	Autor/ Interpret/ Producător	Pseudonim (nume scenic) / Trupa	Semnătura Titularului
92.	Cybie Onesophe	Autor, interpret, producător	—	
93.	Dobzeu Mariana	Autor, interpret producător	—	
94.	Mandalac Victor	Autor, interpret, producător	—	
95.	Polit Julia	Autor	—	
96.	Nicolae Polit	Autor interpret.		
97.	Mihail Hăușari	Autor		
98.	Anna Gulca	Interpret, Autor		
99.	Gheorghe	Bașor		
100.	Vetrile Sergiu	Autor, interpret producător	Tzscnet	
101.	Cotozani Andrei	Interpret Autor	—	
102.	Bozgor Darius	Autor	—	
103.	Dana Stefan	compozitor		
104.	Ciabota Nicolae	Autor, interpret producător		

Lista autorilor, interpreților, producătorilor de fonograme, precum și a altor titulari ai drepturilor de autor și conexe cu privire la respingerea proiectului de modificare a Legii nr.139/2010 privind dreptul de autor și drepturile conexe promovat în detrimentul autorilor și altor titulari ai drepturilor de autor și conexe de către Agenția de Stat pentru Proprietate Intelectuală (AGEPI), respingere susținută de către autori, interpreți și alți titulari ai drepturilor de autor și conexe, inclusiv membri ai Asociației Obștești Asociația Națională «COPYRIGHT»

Nr.	Numele și prenumele Titularului	Autor/ Interpret/ Producător	Pseudonim (nume scenic) / Trupa	Semnătura Titularului
105.	Ganciu Marin	Autor, interpret, producător	—	Ganciu
106.	Mereuță Vasile	Autor, interpret, producător	—	Mereuță
107.	Spasov Dan	Autor, interpret, producător	Tulbur Apela	Spasov
108.	Trușcăbenco Liolia	interpreta	Pocan	Trușcăbenco
109.	Cojocari Sava	compozitor	Saveliu Cojocari	Cojocari
110.	Tira Juliana	interpreta	Juliana Tira	Tira
111.	Vulpe Andrei	Autor, interpret, producător	Fox Bongee	Vulpe
112.	Roman Bordeu	Autor / Prod	—	Roman
113.	Latie Nicoleta	Autor, interpret, producător	Nicole Teodan	Latie
114.	Donciu Petronela	Interpret, autor,	—	Donciu
115.	Tacovlev Dan	Autor, interpret, producător	Red Lime	Tacovlev
116.	Uroycenec Olga	interpreta	—	Uroycenec
117.	Ușca Crina	Interpreta	Crina	Ușca

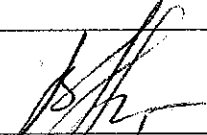
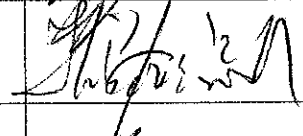

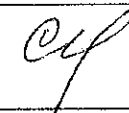
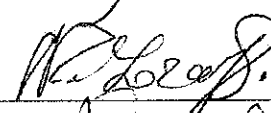
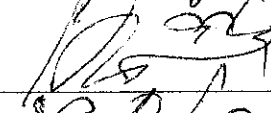
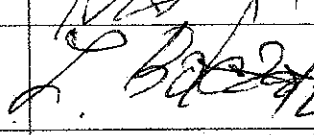
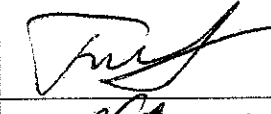

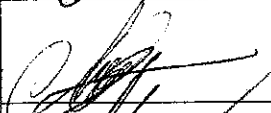
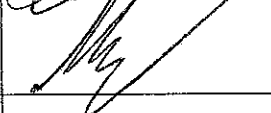
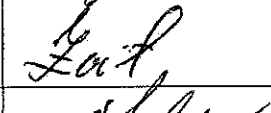

Lista autorilor, interpreților, producătorilor de fonograme, precum și a altor titulari ai drepturilor de autor și conexe cu privire la respingerea proiectului de modificare a Legii nr.139/2010 privind dreptul de autor și drepturile conexe promovat în detrimentul autorilor și altor titulari ai drepturilor de autor și conexe de către Agenția de Stat pentru Proprietate Intelectuală (AGEPI), respingere susținută de către autori, interpreți și alți titulari ai drepturilor de autor și conexe, inclusiv membri ai Asociației Obștești Asociația Națională «COPYRIGHT»

Nr.	Numele și prenumele Titularului	Autor/ Interpret/ Producător	Pseudonim (nume scenic) / Trupa	Semnătura Titularului
118.	Tabunș Mihaila	Autor Interpret	—	
119.	Roman Olga	Interpretă Autor	Right Sight	
120.	Filyș Iulian	Autor	Iulian Filyș	
121.	Laurențiu Popescu	Interpret autor		
122.	Sanclută Ștefan	Autor Interpret	Right Sight The Voice Band	
123.	Glib Mivolac	autor interpret	— " —	
124.	Zagoreanu filia	interpret autor	— —	
125.	Postoroc Ștefan	interpret autor	Fire love	
126.	Sorin Stratu	Interpret autor	—	
127.	Mihail Postoroc	Autor Interpret	—	
128.	Căsanir Vladimir	Autor	—	
129.	Radeu Vlădă	Autor/Interpret		
130.	Cădruș Tădiană	autor/interpret	"Vell"	

Lista autorilor, interpreților, producătorilor de fonograme, precum și a altor titulari ai drepturilor de autor și conexe cu privire la respingerea proiectului de modificare a Legii nr.139/2010 privind dreptul de autor și drepturile conexe promovat în detrimentul autorilor și altor titulari ai drepturilor de autor și conexe de către Agenția de Stat pentru Proprietate Intelectuală (AGEPI), respingere susținută de către autori, interpreți și alți titulari ai drepturilor de autor și conexe, inclusiv membri ai Asociației Obștești Asociația Națională «COPYRIGHT»

Nr.	Numele și prenumele Titularului	Autor/ Interpret/ Producător	Pseudonim (nume scenic) / Trupa	Semnătura Titularului
131	Lungu Valeriu	Interpoețe	Valeriu	Lungu
132	Buliga Viorel	Interpret	—	Buliga
133	Anjelica Ceban	Interpretă	Angel Kiss	YPA—
134	Brinca Vlad	Interpret	Orchestra Mugurel	Brinca
135	Palici Nadejda	Interpretă	—	Palici
136	Răză Ion	Autor - interpret Producător	ION RAZZA	Răză
137	Robu Nicolae	Interpret	Orchestra Mugurel	Robu
138	Orchestra Valentina	Interpret	Orchestra Mugurel	Orchestra
139	Gospodina MARIA	producător interpretă	Lemonique	Gospodina
140	Sonag Sergiu	producător interpret compozitor	Lemonique	Sonag
141	Lupu Ilarion	autor producător interpret	Ilari	Lupu
142	Stănu Viorel	Interpret Autor	Viorel Stănu	Stănu
143	Bănu Victor	interpret	—	Bănu

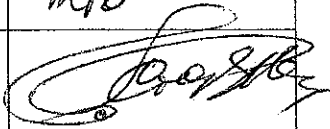
Lista autorilor, interpreților, producătorilor de fonograme, precum și a altor titulari ai drepturilor de autor și conexe cu privire la respingerea proiectului de modificare a Legii nr.139/2010 privind dreptul de autor și drepturile conexe promovat în detrimentul autorilor și altor titulari ai drepturilor de autor și conexe de către Agenția de Stat pentru Proprietate Intelectuală (AGEPI), respingere susținută de către autori, interpreți și alți titulari ai drepturilor de autor și conexe, inclusiv membri ai Asociației Obștești Asociația Națională «COPYRIGHT»

Nr.	Numele și prenumele Titularului	Autor/ Interpret/ Producător	Pseudonim (nume scenic) / Trupa	Semnătura Titularului
144.	Bivol Hristina	interpret	Frateri Bivol	
145.	Ilie Gorincioi	compozitor	Elia Tadeu	
146.	Corlășchi Veronica	Autor/interpret	Kormella	
147.	Cotelnic Mirelia	interpret	Sera	
148.	Zorancine Alexandru	interpret Autor		
149.	DEAN DAN	Actor - Interpret		
150.	BOTEZ 1979	interpret		
151.	Bivol Anatol	Autor - interpret	Frateri Bivol	
152.	Zorancine Oleg	Autor	-	
153.	Cebotarenco Mihail	Autor/interpret/Prod.	Michael Ka	
154.	Mobușnic Valeriu	Autor/interpret	-	
155.	Chidan Oleg	Autor/interpret	OZ Drive	
156.	Vasnovan George	Autor/interpret	-	

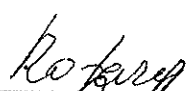

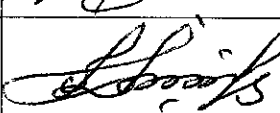

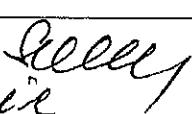
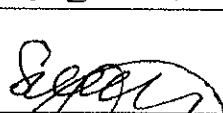

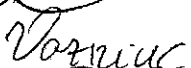
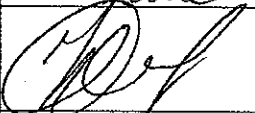
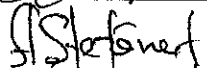
Lista autorilor, interpreților, producătorilor de fonograme, precum și a altor titulari ai drepturilor de autor și conexe cu privire la respingerea proiectului de modificare a Legii nr.139/2010 privind dreptul de autor și drepturile conexe promovat în detrimentul autorilor și altor titulari ai drepturilor de autor și conexe de către Agenția de Stat pentru Proprietate Intelectuală (AGEPI), respingere susținută de către autori, interpreți și alți titulari ai drepturilor de autor și conexe, inclusiv membri ai Asociației Obștești Asociația Națională «COPYRIGHT»

Nr.	Numele și prenumele Titularului	Autor/ Interpret/ Producător	Pseudonim (nume scenic) / Trupa	Semnătura Titularului
157.	Bodiu Maxim	Bodiu Maxim	Max Fall	~~Bodiu~~
158.	Bogdan Călin	Bogdan Călin	WELKIN	him
159.	Zărnescu Radu	Radu / Interpret	Radu Zărnescu	Radu
160.	Alexandra Bruc	Autor/ Interpret	Sasha Letty	Bruc
161.	Dumitrescu Radu	Autor / Interpret Producător	D.Lic	D.Lic
162.	Dumitrescu Yidis	autor interpret	Dumitrescu Bretol	Dumitrescu
163.	Trudizay / Arseni	autor interpret	Arzenika	Trudizay
164.	Grigore C	interpret	Cleo	Cleo
165.	Topa Cheserle	autor interpret		Topa
166.	'Fefesau Serghei	interpret	—	Fefesau
167.	Aburzu Eric	autor interpret	BROONTO	Aburzu
168.	Yulia Cazacenco	autor interpret		Yulia
169.	Ceausescu Cristina	autor interpret		Ceausescu

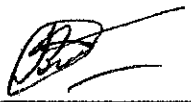

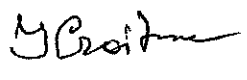

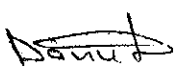
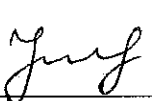

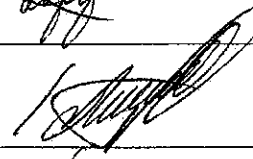

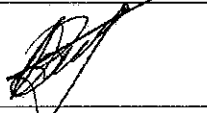
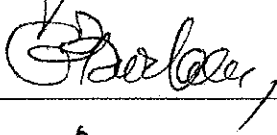

Lista autorilor, interpreților, producătorilor de fonograme, precum și a altor titulari ai drepturilor de autor și conexe cu privire la respingerea proiectului de modificare a Legii nr.139/2010 privind dreptul de autor și drepturile conexe promovat în detrimentul autorilor și altor titulari ai drepturilor de autor și conexe de către Agenția de Stat pentru Proprietate Intelectuală (AGEPI), respingere susținută de către autori, interpreți și alți titulari ai drepturilor de autor și conexe, inclusiv membri ai Asociației Obștești Asociația Națională «COPYRIGHT»

Nr.	Numele și prenumele Titularului	Autor/ Interpret/ Producător	Pseudonim (nume scenic) / Trupa	Semnătura Titularului
170.	Acasoi Nicolae	Autor, Interpret, Producător	"Desire of Mind"	ATO
171.	Kelly Ciobanu	Autor, interpret producător		
172.	Doina Arsene	autor, interpret	—	Doina Arsene
173.	Cretu Marian	interpret	orch. "Mugurel"	M C
174.	Stancu Emily	interpret autor	Stancu Emily	Emily
175.	Tezzi Andreea	interpret autor compozitor	Andreea Tezzi	Andreea Tezzi
176.	Botez Stela	interpret autor compozitor	Stela Botez	B. B.
177.	Iliescu Maria	INTER. AUT. COM.	MARIA Iliescu	M. Iliescu
178.	Hughes Tatiana	INTERPR- autor	Hughes Tatiana	Tatiana Hughes
179.	Botez Stela	interpret- Autor	—	B. B.
180.	Ioana Serbuzca	interpretă	Ioana Serbuzca	Ioana Serbuzca
181.	Serbuzca Vladimir	autor, interpret producător	—	Serbuzca
182.	Potescu (Suzana) Soletou	autor interp.	(Suzana)	Potescu

Lista autorilor, interpreților, producătorilor de fonograme, precum și a altor titulari ai drepturilor de autor și conexe cu privire la respingerea proiectului de modificare a Legii nr.139/2010 privind dreptul de autor și drepturile conexe promovat în detrimentul autorilor și altor titulari ai drepturilor de autor și conexe de către Agenția de Stat pentru Proprietate Intelectuală (AGEPI), respingere susținută de către autori, interpreți și alți titulari ai drepturilor de autor și conexe, inclusiv membri ai Asociației Obștești Asociația Națională «COPYRIGHT»

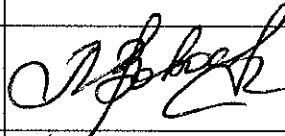
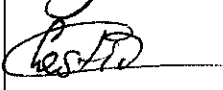

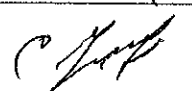

Nr.	Numele și prenumele Titularului	Autor/ Interpret/ Producător	Pseudonim (nume scenic) / Trupa	Semnătura Titularului
183.	Pintea Mirela	Interpret	Mirella	
184.	Răileanu Elena	textier	—	
185.	Tatiana Rotaru	interpret	Tatiana Rotaru	
186.	Vladislav Codreanu	interpret compozitor	Vlad Codreanu	
187.	Botoman Arseni	interpret autor	—	
188.	Stefanet Veaceslav	interpret autor	—	
189.	Bulumea Doina	interpret autor	—	
190.	Silivestru Eleonora	autor interpretă	Eleonora Huciorlachioara	
191.	Silivestru George	interpret instrumentalist	—	
192.	Mircos Vlad	compozitor aranjor	—	
193.	Vornic Dan	autor interpret	Vornic	
194.	Christo Aurel	autor compozitor	—	
195.	Anoliei Stefanet	interpret	—	

Lista autorilor, interpreților, producătorilor de fonograme, precum și a altor titulari ai drepturilor de autor și conexe cu privire la respingerea proiectului de modificare a Legii nr.139/2010 privind dreptul de autor și drepturile conexe promovat în detrimentul autorilor și altor titulari ai drepturilor de autor și conexe de către Agenția de Stat pentru Proprietate Intelectuală (AGEPI), respingere susținută de către autori, interpreți și alți titulari ai drepturilor de autor și conexe, inclusiv membri ai Asociației Obștești Asociația Națională «COPYRIGHT»

Nr.	Numele și prenumele Titularului	Autor/ Interpret/ Producător	Pseudonim (nume scenic) / Trupa	Semnătura Titularului
196.	Balentin Butucel	autor/Interpret	Balentin Butucel	
197.	Furtună Ilariona	Autor/Interpret	Furtună Ilariona	
198.	Diaconu Sergiu	Autor/interpret	Orchestra "Mugurel"	
199.	CRĂIȚOR ION	Autor/interpret	Orchestra "Mugurel"	
200.	Anașofie Lățișor	interpret	Anașofie Lățișor	
201.	Dănuț Victor	interpret	Dănuț Victor	
202.	Yavelea Elena	Autor/interpret	Yavelea Elena	
203.	Biscuț Elvira	Autor/interpret	Biscuț Elvira	
204.	Lina Pîmbeș	autor/interpret	Lina Pîmbeș	
205.	Julea Videte	autor/interpret	Julea Viola	
206.	Buraș Oana	autor/interpret	Buraș Oana	
207.	Georgeta Burlacu	autor/interpret/ producător	Geta Burlacu	
208.	Bass Anastasia	Autor Producător	Bass Anastasia	

Lista autorilor, interpreților, producătorilor de fonograme, precum și a altor titulari ai drepturilor de autor și conexe cu privire la respingerea proiectului de modificare a Legii nr.139/2010 privind dreptul de autor și drepturile conexe promovat în detrimentul autorilor și altor titulari ai drepturilor de autor și conexe de către Agenția de Stat pentru Proprietate Intelectuală (AGEPI), respingere susținută de către autori, interpreți și alți titulari ai drepturilor de autor și conexe, inclusiv membri ai Asociației Obștești Asociația Națională «COPYRIGHT»

Nr.	Numele și prenumele Titularului	Autor/ Interpret/ Producător	Pseudonim (nume scenic) / Trupa	Semnătura Titularului
209.	Bobac Natalia	Autor / Interpret	Bobac Nata	
210.	Cotine Alexei	interpret	Mypurel	
211.	Roibu Nicoleta	interpret	Roibu Nicoleta	
212.	Busuioe Larisa	interpret	—	
213.	Plez Diana	autor interpret	Diana Rotaru	
214.	Cornelia Botz	interpret, autor	—	
215.	CONSTANTIN ISEANU	INTERPRET, AUTOR	PRIZA	
216.	Boleslan Leonida	interpret producător	Vasile Ileanu	
217.	Marin Vasile	interpret producător	Vasile Ileanu	V. Ileanu
218.	Mudreac Victor	interpret	—	Mudreac
219.	Pateran-Suet Diamanta	interpret	—	
220.	VALERIU BOGHEANU		VALI BOGHEANU	
221.	Brumister Anca	interpret	Anisoara Preica	

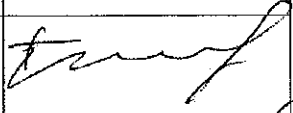
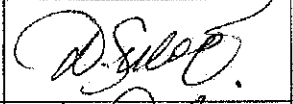
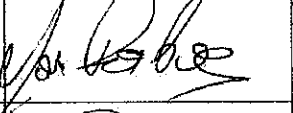
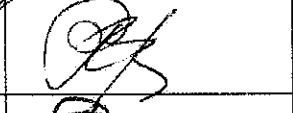
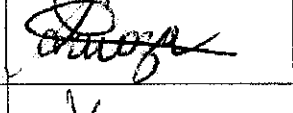
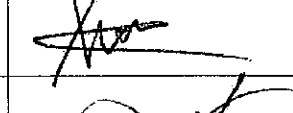
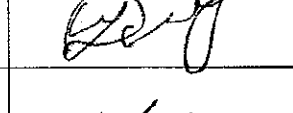
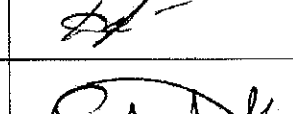

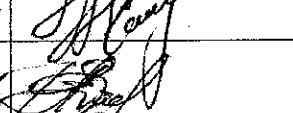
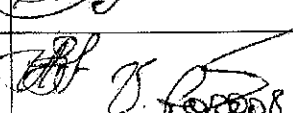
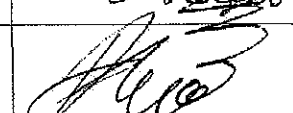
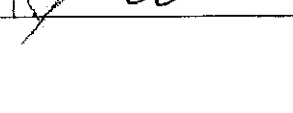
Lista autorilor, interpreților, producătorilor de fonograme, precum și a altor titulari ai drepturilor de autor și conexe cu privire la respingerea proiectului de modificare a Legii nr.139/2010 privind dreptul de autor și drepturile conexe promovat în detrimentul autorilor și altor titulari ai drepturilor de autor și conexe de către Agenția de Stat pentru Proprietate Intelectuală (AGEPI), respingere susținută de către autori, interpreți și alți titulari ai drepturilor de autor și conexe, inclusiv membri ai Asociației Obștești Asociația Națională «COPYRIGHT»

Nr.	Numele și prenumele Titularului	Autor/ Interpret/ Producător	Pseudonim (nume scenic) / Trupa	Semnătura Titularului
222.	Disterniceana Laura	interpret	Laura Doty	<i>Laura Doty</i>
223.	Mihail Vrota	interpret	FLARE	<i>Mihail Vrota</i>
224.	Mihail Vrota	interpret	FLARE	<i>Mihail Vrota</i>
225.	Senschi Igor	interpret	YKLAR	<i>Senschi Igor</i>
226.	Mafia Vorein	interpret	FLARE	<i>Mafia Vorein</i>
227.	Badiu Gurie	autor	—	<i>Badiu Gurie</i>
228.	Viorica Napacurschi	textier	—	<i>Viorica Napacurschi</i>
229.	Corina Caireac	autor	—	<i>Corina Caireac</i>
230.	Grigoriu Silvia	autor - interpret	Silvia Grigore	<i>Grigoriu Silvia</i>
231.	Duna Felicia	autor interpret	—	<i>Duna Felicia</i>
232.	Rotaru Oleg	autor	—	<i>Rotaru Oleg</i>
233.	Monica Marian	autor interpret	Monica Marian	<i>Monica Marian</i>
234.	Grigoriu Oleg	autor interpret	Millenium	<i>Grigoriu Oleg</i>

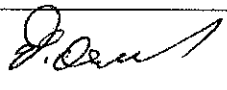
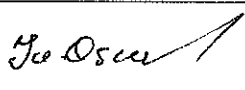
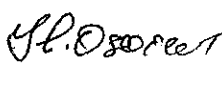
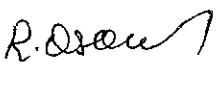
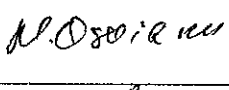

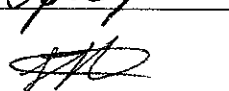
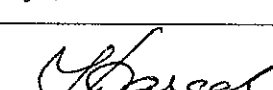
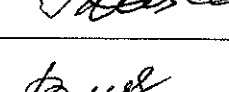
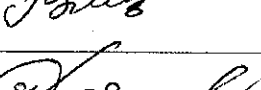
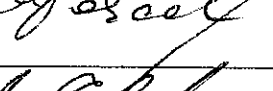

Lista autorilor, interpreților, producătorilor de fonograme, precum și a altor titulari ai drepturilor de autor și conexe cu privire la respingerea proiectului de modificare a Legii nr.139/2010 privind dreptul de autor și drepturile conexe promovat în detrimentul autorilor și altor titulari ai drepturilor de autor și conexe de către Agenția de Stat pentru Proprietate Intelectuală (AGEPI), respingere susținută de către autori, interpreți și alți titulari ai drepturilor de autor și conexe, inclusiv membri ai Asociației Obștești Asociația Națională «COPYRIGHT»

Nr.	Numele și prenumele Titularului	Autor/ Interpret/ Producător	Pseudonim (nume scenic) / Trupa	Semnătura Titularului
235.	Rășcu Victoria	Interpret		Rășcu
236.	Bijenari Mucia	Interpret		Bijenari
237.	Poșcu Grigore	Autor - Interpret		Poșcu
238.	Spînceanu Teodor	Autor / Interpret		Spînceanu
239.	Barabeghian Bănuș Uliana	ce Geo p.		Barabeghian
240.	Muraru Andrei	autor/interpret		Muraru
241.	STAMATIN MARIUS	autor / interpret	Max Stam	Stam
242.	URSU Adrian	autor interpret		Ursu
243.	Batnaru Vasile	Autor		Batnaru
244.	Midone Denis	Autor interpret		Midone
245.	Cornea Gloria	Autor interpret	Gloria	Cornea
246.	Irina Ciutoroacă	Autor / INTERPRET	IRINA kit	Irina
247.	Buracanhve Roman	Autor/interpret	Roman zls	Buracanhve

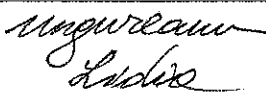
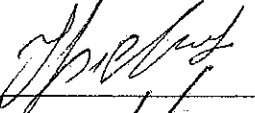
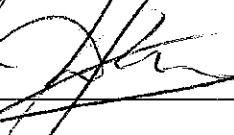

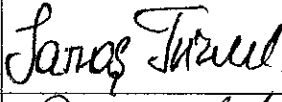

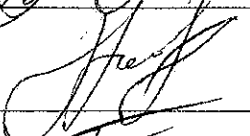

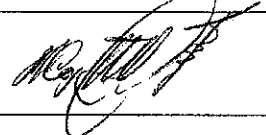

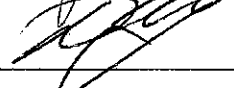
Lista autorilor, interpreților, producătorilor de fonograme, precum și a altor titulari ai drepturilor de autor și conexe cu privire la respingerea proiectului de modificare a Legii nr.139/2010 privind dreptul de autor și drepturile conexe promovat în detrimentul autorilor și altor titulari ai drepturilor de autor și conexe de către Agenția de Stat pentru Proprietate Intelectuală (AGEPI), respingere susținută de către autori, interpreți și alți titulari ai drepturilor de autor și conexe, inclusiv membri ai Asociației Obștești Asociația Națională «COPYRIGHT»

Nr.	Numele și prenumele Titularului	Autor/ Interpret/ Producător	Pseudonim (nume scenic) / Trupa	Semnătura Titularului
248.	Vasilescu Tzaban	Autor	Tzabanus	
249.	Sulea Poiana	Autor/interpret	—	
250.	YAN PAISIEG	Autor/interpret	—	
251.	Radmila Paraboliu	Autor	Pepevici	
252.	Anton Ragoza	Autor, interpret	Stroke project	
253.	Serghei MacLamor	Autor, interpret	—	
254.	Stigora Diron	Autor interpret	—	
255.	Govati Bozis	autor interpret	—	
256.	Sorinel Gogor	interpret - autor	A KORD	
257.	MALAREU EDUARD	INTERPRETATOR	A KORD	
258.	Dan Borzas	Producător	Ullencu	
259.	Alex Zgureanu	interpret	Ullencu	
260.	Zana Bugasica	autor, interpret	-	

Lista autorilor, interpreților, producătorilor de fonograme, precum și a altor titulari ai drepturilor de autor și conexe cu privire la respingerea proiectului de modificare a Legii nr.139/2010 privind dreptul de autor și drepturile conexe promovat în detrimentul autorilor și altor titulari ai drepturilor de autor și conexe de către Agenția de Stat pentru Proprietate Intelectuală (AGEPI), respingere susținută de către autori, interpreți și alți titulari ai drepturilor de autor și conexe, inclusiv membri ai Asociației Obștești Asociația Națională «COPYRIGHT»

Nr.	Numele și prenumele Titularului	Autor/ Interpret/ Producător	Pseudonim (nume scenic) / Trupa	Semnătura Titularului
261.	Osoianu Delentina	interpret	sezoșile Osoianu	
262.	Osoianu Gelie	interpret	sezoșile Osoianu	
263.	Osoianu Elena	interpret	sezoșile Osoianu	
264.	Osoianu - Roșca Romela	interpret	sezoșile Osoianu	
265.	Osoianu - Bisoa Maria	interpret	sezoșile Osoianu	
266.	Mănuș Gabriel	interpret	Gabriel Mănuș	
267.	Topal Artiom	Autor	Corul Reef	
268.	Dascal Ion	Autor / Interpret	Mugurel	
269.	Rodica Buhna	interpret	Rodica Buhna	
270.	Dascal Marcel	interpret	Mugurel Dascal	
271.	Dascal Carolin	interpret	Mugurel	
272.	Tringă Iovanaile	Interpret / Autor Producător	Lume	
273.	Serghei Covalachi	Interpret / Autor Producător	Lume	

Lista autorilor, interpreților, producătorilor de fonograme, precum și a altor titulari ai drepturilor de autor și conexe cu privire la respingerea proiectului de modificare a Legii nr.139/2010 privind dreptul de autor și drepturile conexe promovat în detrimentul autorilor și altor titulari ai drepturilor de autor și conexe de către Agenția de Stat pentru Proprietate Intelectuală (AGEPI), respingere susținută de către autori, interpreți și alți titulari ai drepturilor de autor și conexe, inclusiv membri ai Asociației Obștești Asociația Națională «COPYRIGHT»

Nr.	Numele și prenumele Titularului	Autor/ Interpret/ Producător	Pseudonim (nume scenic) / Trupa	Semnătura Titularului
274.	Boțan Stela	Interpret și autor	Stela Boțan	
275.	Mungureanu Lidia	Autor de text	—	
276.	Pierin Ton.	Autor Interpret	Leon	
277.	Dascal Bogdan	Autor text și Interpret	Dascal Bogdan	
278.	Diaceanu Violeta	autor/interpret	Eva	
279.	Tuzcatu Lăză	Autor	—	
280.	Radu Stryba	autor interpret	ex O-Zone	
281.	SIRBU ANA	AUTOR INTERPRET	SIANNA DY LAYLA	
282.	TOSTOGAN ANDREI	AUTOR INTERPRET	TOSTOGAN'S	
283.	Sorocan Iliu	Autor interpret	ELLS	
284.	Telezoglo Dimitri	Autor interpret	Telezoglo Dima	
285.	Sporială Arcadio	Producător	—	
286.	Sporială Dumitru	Producător	—	

Lista autorilor, interpreților, producătorilor de fonograme, precum și a altor titulari ai drepturilor de autor și conexe cu privire la respingerea proiectului de modificare a Legii nr.139/2010 privind dreptul de autor și drepturile conexe promovat în detrimentul autorilor și altor titulari ai drepturilor de autor și conexe de către Agenția de Stat pentru Proprietate Intelectuală (AGEPI), respingere susținută de către autori, interpreți și alți titulari ai drepturilor de autor și conexe, inclusiv membri ai Asociației Obștești Asociația Națională «COPYRIGHT»

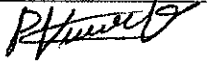

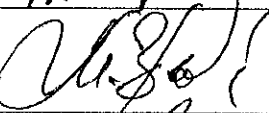
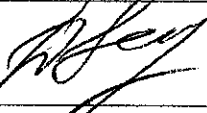

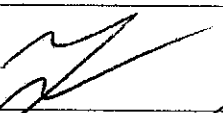
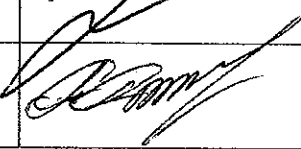
Nr.	Numele și prenumele Titularului	Autor/ Interpret/ Producător	Pseudonim (nume scenic) / Trupa	Semnătura Titularului
313.	Botezatu Mariana	interpret	"Mugurel"	Botezatu
314.	Gămurăș Efin	interpret	"Mugurel"	Gămurăș
315.	Șerban Leonid	interpret	—	Șerban
316.	Maneu Elena	autoare interpretă	—	Maneu
317.	Soltan Alina	autor	—	Soltan
318.	Uzun Valentin	interpret autor	Valentin Uzun și THARNIS	Uzun
319.	Buzatu Oleg	Interpret autor	Buzatu Oleg	Buzatu
320.	Petrochi Tatiana	autor interpret	Tatiana Petrochi	Petrochi
321.	Andronache Greta	interpret	Andronache Greta și Iulian	Andronache
322.	Ciolacu Lilia	autor interpret	Lilia Roșca	Ciolacu
323.	Amihalachioaie Mihai	autor, interpret	—	Amihalachioaie
324.	Munteanu Natalia	autor interpretă	—	Munteanu
325.	Voșle Lupu	autor interpret	Voșle Lupu Cătreanu	Voșle

Lista autorilor, interpreților, producătorilor de fonograme, precum și a altor titulari ai drepturilor de autor și conexe cu privire la respingerea proiectului de modificare a Legii nr.139/2010 privind dreptul de autor și drepturile conexe promovat în detrimentul autorilor și altor titulari ai drepturilor de autor și conexe de către Agenția de Stat pentru Proprietate Intelectuală (AGEPI), respingere susținută de către autori, interpreți și alți titulari ai drepturilor de autor și conexe, inclusiv membri ai Asociației Obștești Asociația Națională «COPYRIGHT»

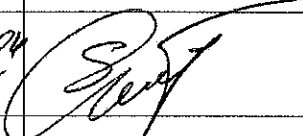
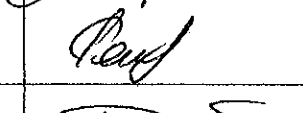
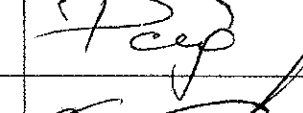
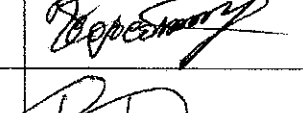
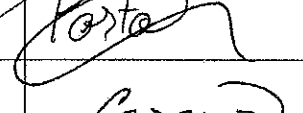
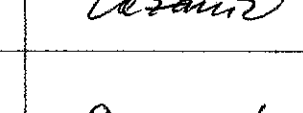
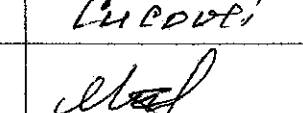
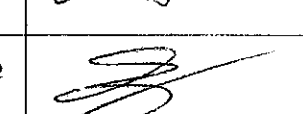
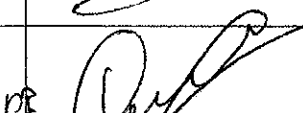
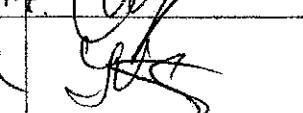
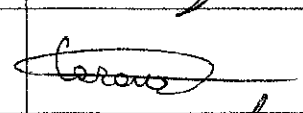

Nr.	Numele și prenumele Titularului	Autor/ Interpret/ Producător	Pseudonim (nume scenic) / Trupa	Semnătura Titularului
326.	Tălămbuță Radu	Autor Interpret	—	Talambu
327.	Romancine Viozel	Interpret	„Mugurel”	Romancine
328.	Proznovom Petru	Autor și interpret	—	Play
329.	Manole Constantin	autor, interpret	Costică Manole	Manole
330.	Trina Cupeo	autor	Trina Kupko	Trina
331.	CEBOTARI ANDREI	INTERPRET AUTOR	ДОБ, СИ ЗДУБ	CEBOTARI
332.	Daraban Alexandru	Interpret Autor	—	Daraban
333.	Serghei Cristian	Autor	—	Serghei
334.	Vasile Lupascu	interpret	„Plăieșii”	Vasile
335.	Yon Urodea	Autor Interpret	„Plăieșii Aez Doina	Urodea
336.	Nicolae Gribincea	Autor Interpret	„Plăieșii” „Tălăncuța”	Nicolae
337.	Herman Galina	Autor Interpret	—	Herman
338.	Punga Sergiu	Autor Interpret	—	Punga

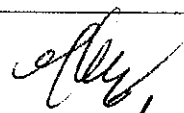
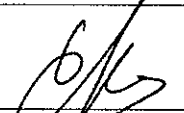
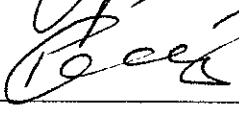

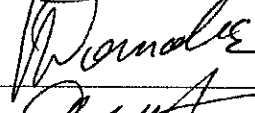

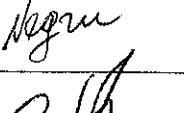
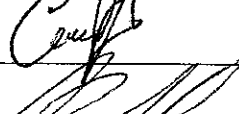
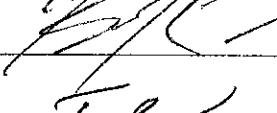
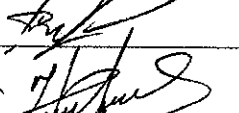
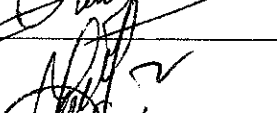
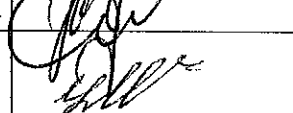

Lista autorilor, interpreților, producătorilor de fonograme, precum și a altor titulari ai drepturilor de autor și conexe cu privire la respingerea proiectului de modificare a Legii nr.139/2010 privind dreptul de autor și drepturile conexe promovat în detrimentul autorilor și altor titulari ai drepturilor de autor și conexe de către Agenția de Stat pentru Proprietate Intelectuală (AGEPI), respingere susținută de către autori, interpreți și alți titulari ai drepturilor de autor și conexe, inclusiv membri ai Asociației Obștești Asociația Națională «COPYRIGHT»

Nr.	Numele și prenumele Titularului	Autor/ Interpret/ Producător	Pseudonim (nume scenic) / Trupa	Semnătura Titularului
287.	Prepelita Victor	interpret	Mugurel	
288.	Caras Victoria	autor, interpret	—	
289.	Probanu Iulian	autor, interpret	Mihai Probanu	
290.	Robanu Constant	autor interpret	Clara	
291.	Măcevei Ion	compozitor	—	
292.	ȚODORIN Mihai	autor/interpret	MARTIN	
293.	Matcovschi Dumitru	autor	Rudolf	
294.	Dăruț Rodica	autor/interpret	Rodica Dăruț	
295.	SARABAS MARIA	interpretă și autor texte	Maria Sarabas	
296.	Burlacu Cozina	interpretă	Cozina Jepeș	
297.	Burlacu Constantin	autor/interpret	Costi Burlacu	
298.	Gulica Radu	autor/interpret	EL Radu	
299.	Țymoșki Mykhailo	interpret	—	

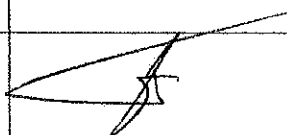
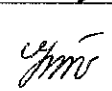
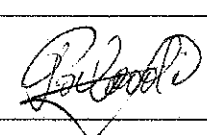
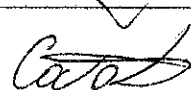

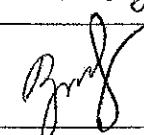
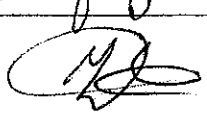

Lista autorilor, interpreților, producătorilor de fonograme, precum și a altor titulari ai drepturilor de autor și conexe cu privire la respingerea proiectului de modificare a Legii nr.139/2010 privind dreptul de autor și drepturile conexe promovat în detrimentul autorilor și altor titulari ai drepturilor de autor și conexe de către Agenția de Stat pentru Proprietate Intelectuală (AGEPI), respingere susținută de către autori, interpreți și alți titulari ai drepturilor de autor și conexe, inclusiv membri ai Asociației Obștești Asociația Națională «COPYRIGHT»

Nr.	Numele și prenumele Titularului	Autor/ Interpret/ Producător	Pseudonim (nume scenic) / Trupa	Semnătura Titularului
300.	Silvia Corotăș	Interpretă	Mugurel	
301.	Parlincu Andrei	Interpret	Mugurel	
302.	Carolina Prepeșită	Interpretă	—	
303.	Cojocaru Victor	Interpret	—	
304.	Postorancă Gheorghe	Autor	—	
305.	Cetaniș Alina	Autor	Alina Dabija	
306.	Cucovei Melodie	Autor	—	
307.	Alocanu Ion	Interpret	Mugurel	
308.	Jalovitzki Serghei	Interpret	SunStroke	
309.	Гензлов Сергей	interpret	SunStroke	
310.	Yopseanu Vitalie	interpret	Mugurel	
311.	Cătăline Caranș	interpret	—	
312.	Celța Mariana	autor interpret	—	

Lista autorilor, interpreților, producătorilor de fonograme, precum și a altor titulari ai drepturilor de autor și conexe cu privire la respingerea proiectului de modificare a Legii nr.139/2010 privind dreptul de autor și drepturile conexe promovat în detrimentul autorilor și altor titulari ai drepturilor de autor și conexe de către Agenția de Stat pentru Proprietate Intelectuală (AGEPI), respingere susținută de către autori, interpreți și alți titulari ai drepturilor de autor și conexe, inclusiv membri ai Asociației Obștești Asociația Națională «COPYRIGHT»

Nr.	Numele și prenumele Titularului	Autor/ Interpret/ Producător	Pseudonim (nume scenic) / Trupa	Semnătura Titularului
339.	Crescu Maria	Autor/Interpret/Producător	Kapushor	
340.	Dingă Igor	Autor/Interpret/Producător	Ceicul	
341.	STARUS SVEATOSLAV	AUTOR/INTERPRET	Zdob și Zub	
342.	Modărea Verelii	Autor/interpret	Zdob și Zub	
343.	Dandale Victor	Autor/interpret	Zdob și Zub	
344.	LAȘCOVICI Roman	Autor/interpret/Producător	Zdob și Zub	
345.	Negru Adrian	Autor/interpret	Ryancin	
346.	Cosnăceș Oleg	Autor/interpret	KatrinKigbent	
347.	Sizbu Vladislav	Autor/interpret	bumb	
348.	Serpiu Turcan	Autor/interpret	—	
349.	100% Pidinzi	Autor / Interpret	100% Bălgoreanu	
350.	Dani Natalie	autor/interpret	Olena Natalie	
351.	Ungureanu Marișor	autor/interpret	—	

Lista autorilor, interpreților, producătorilor de fonograme, precum și a altor titulari ai drepturilor de autor și conexe cu privire la respingerea proiectului de modificare a Legii nr.139/2010 privind dreptul de autor și drepturile conexe promovat în detrimentul autorilor și altor titulari ai drepturilor de autor și conexe de către Agenția de Stat pentru Proprietate Intelectuală (AGEPI), respingere susținută de către autori, interpreți și alți titulari ai drepturilor de autor și conexe, inclusiv membri ai Asociației Obștești Asociația Națională «COPYRIGHT»

Nr.	Numele și prenumele Titularului	Autor/ Interpret/ Producător	Pseudonim (nume scenic) / Trupa	Semnătura Titularului
352.	TELEBA SERGHEI	INTERPRET	"PLĂIEȘII "	
353.	Golovatiuc Valentin	INTERPRET	"PLĂIEȘII "	
354.	Dalakov Nicolae	INTERPRET	"PLĂIEȘII "	
355.	Costa Petru	INTERPRET	PLĂIEȘII	
356.	Corduneanu Mihail	Interpret	"Plăieșii	
357.	Zocila Valeriu	Interpret	"Plăieșii"	Zocila.
358.	Belous Dorin	instrumentist	"Plăieșii"	Belous
359.	Danov Alexandr	instrumentist	"Plăieșii"	
360.	Cernogal Serghei	instrumentist	PLĂIEȘII	Cernogal
361.	Stravă - Burlac Eugen	instrumentist	"Plăieșii"	
362.	Leon Mihail	instrumentist	"PLĂIEȘII"	
363.	Vodiceanu Alexandr	autor, interpret	A.O. Belouza	
364.	Savitchi Valeriu	Autor, Interpret	VALERA LEONSKI	Savitchi

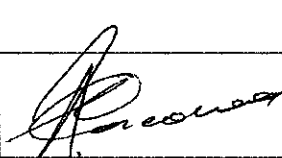
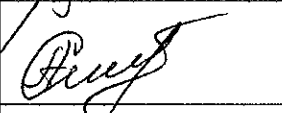
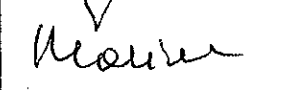
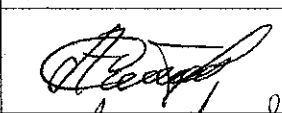
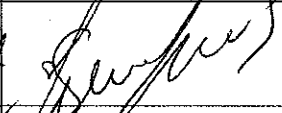
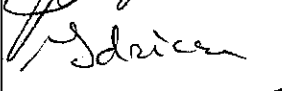
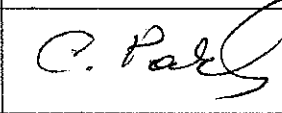
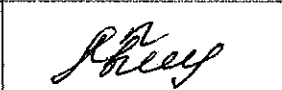

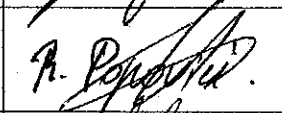

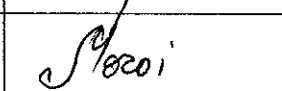
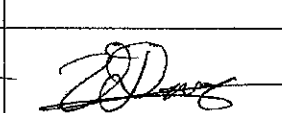
Lista autorilor, interpreților, producătorilor de fonograme, precum și a altor titulari ai drepturilor de autor și conexe cu privire la respingerea proiectului de modificare a Legii nr.139/2010 privind dreptul de autor și drepturile conexe promovat în detrimentul autorilor și altor titulari ai drepturilor de autor și conexe de către Agenția de Stat pentru Proprietate Intelectuală (AGEPI), respingere susținută de către autori, interpreți și alți titulari ai drepturilor de autor și conexe, inclusiv membri ai Asociației Obștești Asociația Națională «COPYRIGHT»

Nr.	Numele și prenumele Titularului	Autor/ Interpret/ Producător	Pseudonim (nume scenic) / Trupa	Semnătura Titularului
365.	Olaru Vasile	autor, Interpret	—	Olaru
366.	Robanu Diodice	autor interpret	—	Robanu
367.	Dana Zaplitu	autor interpret	Dana Markitan	Dana Zaplitu
368.	Rodol Zaplitu	autor	Rodol Zaplitu	Rodol Zaplitu
369.	Gari Trezdeleab	autor	Garry	Garry
370.	Virginia Moraru	autor interpretă	—	Virginia
371.	Gavrilă Nicoleta	autor interpret	Nika	Nika
372.	Marin Brozel	autor compozitor	—	Marin Brozel
373.	Luca Lupa	interpret autor	Curly	Luca Lupa
374.	Clujmaru Grigore	autor producator	—	Clujmaru
375.	Dubou Nicolae	autor interpret	—	Dubou
376.	Coșciug Cristina	autor interpret producător	Tinna Gi	Coșciug
377.	Bolboacău Rinaida	interpret autor	—	S. Bolboacău

Lista autorilor, interpreților, producătorilor de fonograme, precum și a altor titulari ai drepturilor de autor și conexe cu privire la respingerea proiectului de modificare a Legii nr.139/2010 privind dreptul de autor și drepturile conexe promovat în detrimentul autorilor și altor titulari ai drepturilor de autor și conexe de către Agenția de Stat pentru Proprietate Intelectuală (AGEPI), respingere susținută de către autori, interpreți și alți titulari ai drepturilor de autor și conexe, inclusiv membri ai Asociației Obștești Asociația Națională «COPYRIGHT»

Nr.	Numele și prenumele Titularului	Autor/ Interpret/ Producător	Pseudonim (nume scenic) / Trupa	Semnătura Titularului
378.	Viorica Ciubotaru	Autor interpret	—	Cu
379.	Vlas Emilia	Autor interpret	Russe Emilia	Vf.
380.	Vdoricenco Anna	interpret	Adopescu Anna	fluf
381.	Barile Pasora	interpret, autor	Varile Pasoreu	B. Pasora
382.	Dagalin Valentin	autor interpret	—	Dalu
383.	Adam Marina	autor	MOPOZHIC - ADAM MARINA	Mopozhik
384.	Segeșuță Valeriu	interpret	Vlad Segeșuță	V. Segeșuță
385.	GRINU Clina	autor ^{INTERPRET}	GRABSIANA	GRABSIANA
386.	Valentin Botnari	autor interpret	PROBATUS	PROBATUS
387.	SCARLAT LIDIA	autor / interpret	LIDY SCARLAT CUIBUL	Y
388.	Radu Dorie	autor interpret	—	Doru
389.	Vitu Anetolie	autor	—	AVitu
390.	Iulia Pamici	autor interpret	Via Dacă	Via Dacă

Lista autorilor, interpreților, producătorilor de fonograme, precum și a altor titulari ai drepturilor de autor și conexe cu privire la respingerea proiectului de modificare a Legii nr.139/2010 privind dreptul de autor și drepturile conexe promovat în detrimentul autorilor și altor titulari ai drepturilor de autor și conexe de către Agenția de Stat pentru Proprietate Intelectuală (AGEPI), respingere susținută de către autori, interpreți și alți titulari ai drepturilor de autor și conexe, inclusiv membri ai Asociației Obștești Asociația Națională «COPYRIGHT»

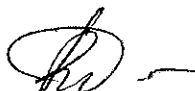

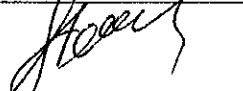

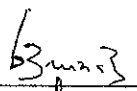
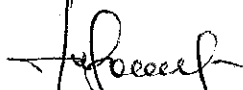
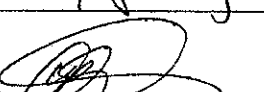

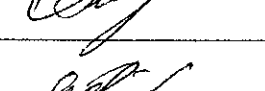
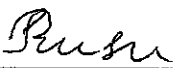
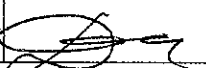
Nr.	Numele și prenumele Titularului	Autor/ Interpret/ Producător	Pseudonim (nume scenic) / Trupa	Semnătura Titularului
391.	Cordoneanu Alexandru	Produsător Autor	Via Dacă	
392.	Cucine Andrei	autor interpret	Cucine Adrian	
393.	Marian Cristina	autor interpret	Cristina Marian	
394.	Corjan Colesu Angela	autor interpret	Angelina Corjan	
395.	Sacoline Voda	autor interpret	Protect	
396.	Adricean Adrian	autor interpret	—	
397.	Partale Claudia	autor	—	
398.	Maxian Tatiana	interpret	—	
399.	Maxian Ilie	interpret	—	
400.	Popovici Roman	Autor / interpret	—	
401.	Colb Vitelie	Autor / interpret	Via Dacă	
402.	Storoi Dumitru	interpret	Plăieșii	
403.	Dainco Veronica	autore interpret	Veronica Chimp	

Lista autorilor, interpreților, producătorilor de fonograme, precum și a altor titulari ai drepturilor de autor și conexe cu privire la respingerea proiectului de modificare a Legii nr.139/2010 privind dreptul de autor și drepturile conexe promovat în detrimentul autorilor și altor titulari ai drepturilor de autor și conexe de către Agenția de Stat pentru Proprietate Intelectuală (AGEPI), respingere susținută de către autori, interpreți și alți titulari ai drepturilor de autor și conexe, inclusiv membri ai Asociației Obștești Asociația Națională «COPYRIGHT»

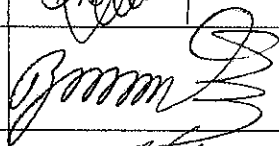
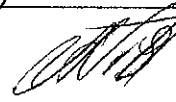
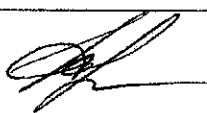
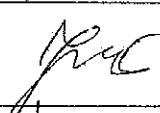
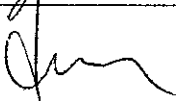
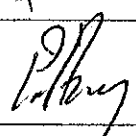
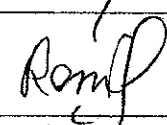
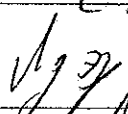
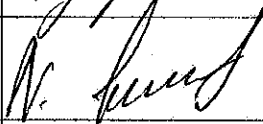
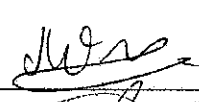

Nr.	Numele și prenumele Titularului	Autor/ Interpret/ Producător	Pseudonim (nume scenic) / Trupa	Semnătura Titularului
404.	Focșa Lili'a	Autor, interpret, producător	—	Flig
405.	Postoronea Angela	Autor, interpret	Angela Mădă	Sh
406.	Clesnic Ruslan	Autor	—	Clesnic
407.	Ion Petrescu	Autor	—	G.
408.	URSU Julian	Autor-interpret	Via Dacor	Ursu
409.	Pope Mihail	Autor - interpret	—	Popa
410.	Anatol Mizeru	cantautor.	—	Amel
411.	Oleg Donu	Interpret	—	OT
412.	Harbur Oana	Interpret autor	Oxana Craciun	Harbur
413.	Spunei Adriane	Interpret autor	Adriano Spunei	Spunei
414.	Break nă Dorin	Interpret autor Producător	Dorin Break nă	Break nă
415.	LAVRIC RUSLAN	Interpret Autor	THARMIS	Lavric
416.	Roșcovan A.	interpret	Angela Căbeș	R-

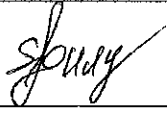
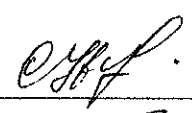

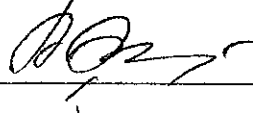
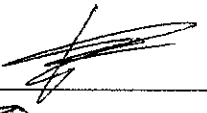
Lista autorilor, interpreților, producătorilor de fonograme, precum și a altor titulari ai drepturilor de autor și conexe cu privire la respingerea proiectului de modificare a Legii nr.139/2010 privind dreptul de autor și drepturile conexe promovat în detrimentul autorilor și altor titulari ai drepturilor de autor și conexe de către Agenția de Stat pentru Proprietate Intelectuală (AGEPI), respingere susținută de către autori, interpreți și alți titulari ai drepturilor de autor și conexe, inclusiv membri ai Asociației Obștești Asociația Națională «COPYRIGHT»

Nr.	Numele și prenumele Titularului	Autor/ Interpret/ Producător	Pseudonim (nume scenic) / Trupa	Semnătura Titularului
417.	Roscovan Ștefan	autor, interpret, producător	-	
418.	Roscovan Heliana	interpret	Roscovan Gilly	
419.	Roscovan Anatol	interpret, autor, producător	-	
420.	Știnga Adam	interpret	-	
421.	Rosca Miceya	interpret/autor	Miceya Coema	
422.	Gizlea Boris	autor interpret	-	
423.	Buma Dan	autor interpret	TRIGON FOLK REVERSE VIA Dacca	
424.	Gandul Adrian	autor interpret	-	
425.	Pogor Cristina	Interpret.	Golban Cristina	
426.	Olaru Ion	autor, interpret, producător	-	
427.	Eugeniu Petruț	autor	-	
428.	Busu Florin	Interpret	-	
429.	Popiceac E.	autor, interpret și aranjor	-	

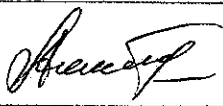
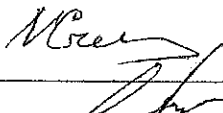
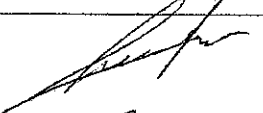
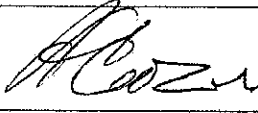
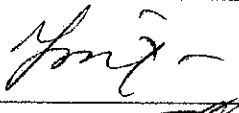
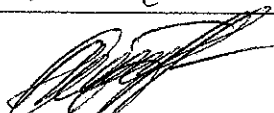
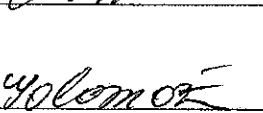
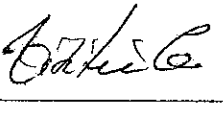
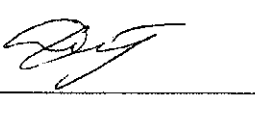
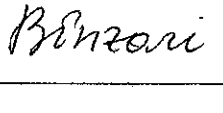
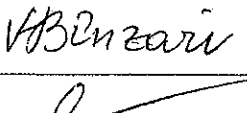
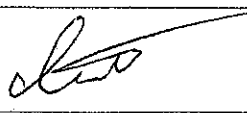
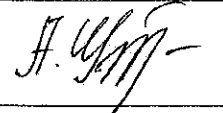
Lista autorilor, interpreților, producătorilor de fonograme, precum și a altor titulari ai drepturilor de autor și conexe cu privire la respingerea proiectului de modificare a Legii nr.139/2010 privind dreptul de autor și drepturile conexe promovat în detrimentul autorilor și altor titulari ai drepturilor de autor și conexe de către Agenția de Stat pentru Proprietate Intelectuală (AGEPI), respingere susținută de către autori, interpreți și alți titulari ai drepturilor de autor și conexe, inclusiv membri ai Asociației Obștești Asociația Națională «COPYRIGHT»

Nr.	Numele și prenumele Titularului	Autor/ Interpret/ Producător	Pseudonim (nume scenic) / Trupa	Semnătura Titularului
430.	Sorocan Mihail	Autor interpret	—	
431.	Volontr Valentine	Autor interpret	—	
432.	Nisteașu Adrian	Autor interpret	—	
433.	Ceciu Anatol	Autor interpret	—	
434.	Trifan Ivan	Autor interpret	—	
435.	Yuzu Yon	Autor, INTERPRE Producător	Guz	
436.	Roznovan Petru	Autor-interpret	—	
437.	ROMANILC MARIANA	INTERPRET	—	
438.	Donamashko Eugen	Abon, ~~Ukrainian~~ ~~Ukrainian~~	Stafybro	
439.	MARCU Nicolescu	Autor	—	
440.	Trimm Maria- Mihaila	Autor, Siag interpret	Siag	
441.	Tomă Petru	Autor-interpret	—	
442.	Rotaru Alexander	Autor interpret	Trupa „Provinealii”	

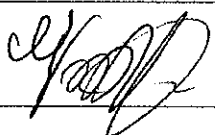
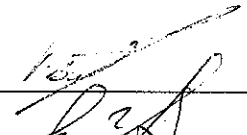
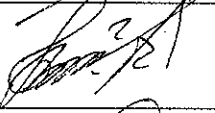
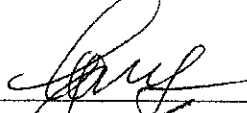

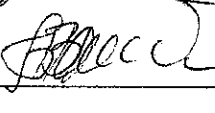

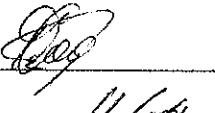
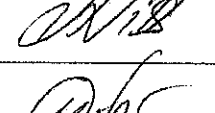

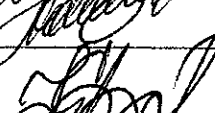
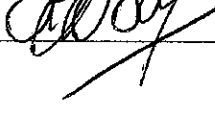
Lista autorilor, interpreților, producătorilor de fonograme, precum și a altor titulari ai drepturilor de autor și conexe cu privire la respingerea proiectului de modificare a Legii nr.139/2010 privind dreptul de autor și drepturile conexe promovat în detrimentul autorilor și altor titulari ai drepturilor de autor și conexe de către Agenția de Stat pentru Proprietate Intelectuală (AGEPI), respingere susținută de către autori, interpreți și alți titulari ai drepturilor de autor și conexe, inclusiv membri ai Asociației Obștești Asociația Națională «COPYRIGHT»

Nr.	Numele și prenumele Titularului	Autor/ Interpret/ Producător	Pseudonim (nume scenic) / Trupa	Semnătura Titularului
443.	Stati Oxana	Autor Interpret	—	
444.	Sapu Angela	Autor Interpret	Angela Ciocchina	
445.	Paleo Vladislav	Autor Interpret	vlad.paleo	
446.	Ciuperco Oleg	INTERPRET. AUTOR.	DRimba.	
447.	Pecan Stanislav	Autor Interpret	Tharmis	
448.	Toni Nicolae	Interpret Autor	Nikko T.	Toni
449.	Melnic Svetlana	autor	—	Melnic
450.	Trifoutan Dancela	Interpret	—	
451.	Baban Cristina	Interpret Autor Producător	Crista	
452.	Sutcu Nicoleta	Autor Producător	Nicoleta	
453.	Jone Andrei	Autor interpret	Tharmis	Jone
454.	Shoriseev	interpret autor	Tharmis	
455.	Diaconu Tatiana Emilia	autor interpret	Orumy	Diaconu

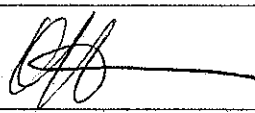
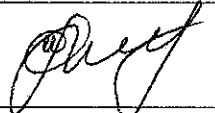

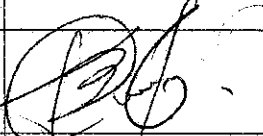

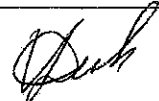
Lista autorilor, interpreților, producătorilor de fonograme, precum și a altor titulari ai drepturilor de autor și conexe cu privire la respingerea proiectului de modificare a Legii nr.139/2010 privind dreptul de autor și drepturile conexe promovat în detrimentul autorilor și altor titulari ai drepturilor de autor și conexe de către Agenția de Stat pentru Proprietate Intelectuală (AGEPI), respingere susținută de către autori, interpreți și alți titulari ai drepturilor de autor și conexe, inclusiv membri ai Asociației Obștești Asociația Națională «COPYRIGHT»

Nr.	Numele și prenumele Titularului	Autor/ Interpret/ Producător	Pseudonim (nume scenic) / Trupa	Semnătura Titularului
456.	Volozenco Ariana	autor interpret	Ariana	
457.	Czabiconseni Nina	autor interpret	—	
458.	Feghian Etheorghe	autor interpret	GIORGIO	
459.	Cazacu Alexandru	autor interpret	—	
460.	Hutachi Tatiana	autor interpret	—	
461.	Spincean Larisa	interpret autor	—	
462.	Volomoz Anatolie	autor interpret	—	
463.	Vizitiu Galina	interpret	Alina Vizitiu	
464.	Obada Diana	autor interpret	Diana Obada	
465.	Binzari Ion	autor interpret	—	
466.	Binzari Veaceslav	interpret	—	
467.	Batijmanschi Iaroslav	autor interpret	Elvis Band	
468.	Uzurari Alina	autor interpret	Alina Uzurari	

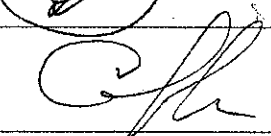
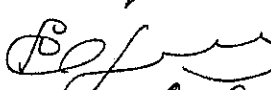

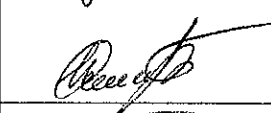
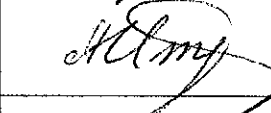
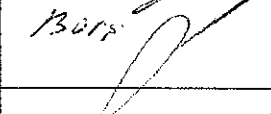
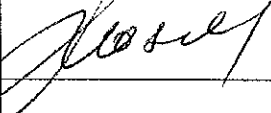
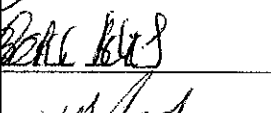
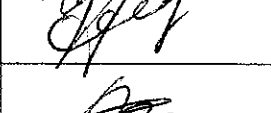
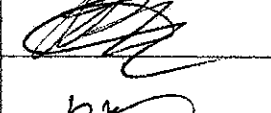
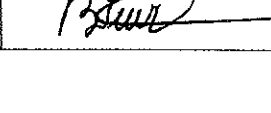
Lista autorilor, interpreților, producătorilor de fonograme, precum și a altor titulari ai drepturilor de autor și conexe cu privire la respingerea proiectului de modificare a Legii nr.139/2010 privind dreptul de autor și drepturile conexe promovat în detrimentul autorilor și altor titulari ai drepturilor de autor și conexe de către Agenția de Stat pentru Proprietate Intelectuală (AGEPI), respingere susținută de către autori, interpreți și alți titulari ai drepturilor de autor și conexe, inclusiv membri ai Asociației Obștești Asociația Națională «COPYRIGHT»

Nr.	Numele și prenumele Titularului	Autor/ Interpret/ Producător	Pseudonim (nume scenic) / Trupa	Semnătura Titularului
469.	Gerari Victor	interpret	Mugural	
470.	Badan Cristina	autor interpretă	—	Badan
471.	Bucico Vera	autor	Rusu-Bucico Veronica	
472.	Biscan Mihaela	interpret/autor	—	
473.	Capra George	AUTOR/INTERPRET	—	
474.	Ches George	interpret, etc.	—	
475.	Cojocaru Lina	interpret	—	
476.	Calugher Larisa	interpretă	Gloria Larisa	
477.	Copilniceanu Dumitru	autor	—	
478.	Nisteanu Hldrian	Autor / interpret	Țăntaru	
479.	Savin Igor	AUTOR/INTERPRET	PREACHUS	
480.	Caranda Demitru	Autor / interpret	Troncoțir de Seddove	
481.	Caranfil Ion	Autor / interpret	—	

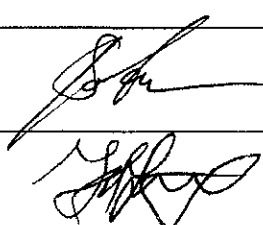
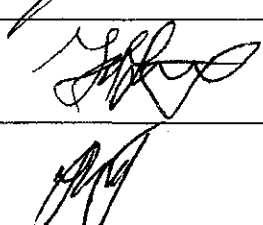
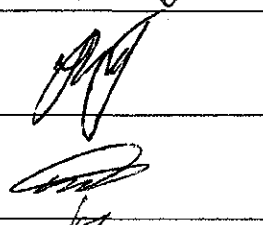
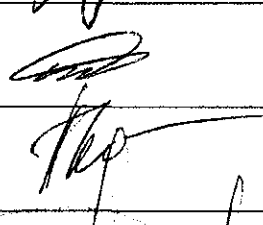
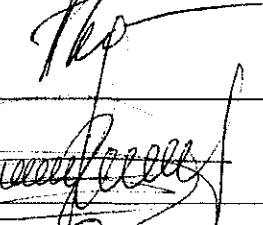
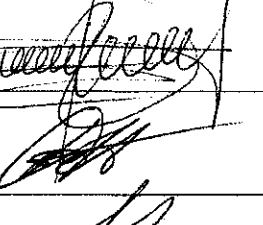
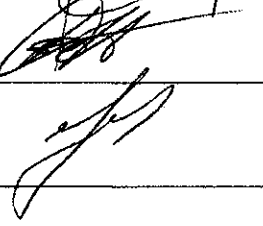
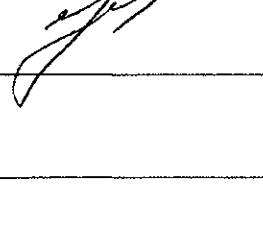
Lista autorilor, interpreților, producătorilor de fonograme, precum și a altor titulari ai drepturilor de autor și conexe cu privire la respingerea proiectului de modificare a Legii nr.139/2010 privind dreptul de autor și drepturile conexe promovat în detrimentul autorilor și altor titulari ai drepturilor de autor și conexe de către Agenția de Stat pentru Proprietate Intelectuală (AGEPI), respingere susținută de către autori, interpreți și alți titulari ai drepturilor de autor și conexe, inclusiv membri ai Asociației Obștești Asociația Națională «COPYRIGHT»

Nr.	Numele și prenumele Titularului	Autor/ Interpret/ Producător	Pseudonim (nume scenic) / Trupa	Semnătura Titularului
482.	Ochișanu Andriana	autor - interpret	Andriana Ochișanu	
483.	Ryovici Roman	autor - interpret producător	Roma Beats	Ryovici
484.	Harute Petru	autor - interpret	—	P.Li
485.	Bastau Cristina	autor interpret	Cucine Cristina	
486.	Saimu Victoria	autor - interpret	—	V. Saimu
487.	Calabot Sergiu	autor - interpret	—	
488.	Mardari Oceana	autor - interpret	Mardari Oceana	
489.	Viflin Oleg	autor interpret	—	220
490.	Dorel Burlacu	Compozitor interpret producător	Dorel Burlacu	
491.	Lis Victoria	autor - interpret compozitor	—	OFIS
492.	Cioceacova Saniat	autor interpret producător	SANIYAT	
493.	Dumbrăveanu Marina	autor / interpret / producător	Dumbrăveanu Marina	
494.	Dumbrăveanu Victor	autor / interpret producător	Dumbrăveanu Victor	

Lista autorilor, interpreților, producătorilor de fonograme, precum și a altor titulari ai drepturilor de autor și conexe cu privire la respingerea proiectului de modificare a Legii nr.139/2010 privind dreptul de autor și drepturile conexe promovat în detrimentul autorilor și altor titulari ai drepturilor de autor și conexe de către Agenția de Stat pentru Proprietate Intelectuală (AGEPI), respingere susținută de către autori, interpreți și alți titulari ai drepturilor de autor și conexe, inclusiv membri ai Asociației Obștești Asociația Națională «COPYRIGHT»

Nr.	Numele și prenumele Titularului	Autor/ Interpret/ Producător	Pseudonim (nume scenic) / Trupa	Semnătura Titularului
495.	Daniluc Veaceslav	autor, interpret, producător	— 11 —	
496.	Tutunaru Elena Solie	interpret dirijor	— 4 —	
497.	Ababet Dleg	autor, interpret, producător	— 11 —	
498.	Iurie Ciubotari	autor interpret producător	Ricky Andrian	
499.	Romina Spru	interpret autor producător	—	
500.	Andruh Maria	interpret producător	—	
501.	Ureche Alina	interpret autor producător	—	
502.	Borș Adela	interpret	—	
503.	Mosevici Constantin	autor interpret	—	
504.	Lebediuc Boris	autor interpret	—	
505.	Frecăuțanu Gabriel	autor interpret	THARMIS	
506.	Macari Mihail	autor interpret	Mihail Macari	
507.	Botnari Igor	autor producător	—	

Lista autorilor, interpreților, producătorilor de fonograme, precum și a altor titulari ai drepturilor de autor și conexe cu privire la respingerea proiectului de modificare a Legii nr.139/2010 privind dreptul de autor și drepturile conexe promovat în detrimentul autorilor și altor titulari ai drepturilor de autor și conexe de către Agenția de Stat pentru Proprietate Intelectuală (AGEPI), respingere susținută de către autori, interpreți și alți titulari ai drepturilor de autor și conexe, inclusiv membri ai Asociației Obștești Asociația Națională «COPYRIGHT»

Nr.	Numele și prenumele Titularului	Autor/ Interpret/ Producător	Pseudonim (nume scenic) / Trupa	Semnătura Titularului
508.	Natalia Iota	Autor/interpret	Natalia Barbu	
509.	Nicov Ion	Artist, interpret	—	
510.	Bosset Virduc	Autor, Interpret	Boss Decsieg	
511.	Saca Domin	Autor, Interpret	Yummy 0117	
512.	Palii Mario	autor, Interpret	—	
513.	Pirau Victoria	autor / interpret	—	
514.	Domenico Anduș	autor/interpret	ELEGANCE	
515.	Mstrati Ion	Autor	—	
516.				
517.				
518.				
519.				
520.				

Lista autorilor, interpreților, producătorilor de fonograme, precum și a altor titulari ai drepturilor de autor și conexe cu privire la respingerea proiectului de modificare a Legii nr.139/2010 privind dreptul de autor și drepturile conexe promovat în detrimentul autorilor și altor titulari ai drepturilor de autor și conexe de către Agenția de Stat pentru Proprietate Intelectuală (AGEPI), respingere susținută de către autori, interpreți și alți titulari ai drepturilor de autor și conexe, inclusiv membri ai Asociației Obștești Asociația Națională «COPYRIGHT»

1.	Știrbu Leon	Artist al Poporului, Maestru în Artă, Cavaler al Ordinul Republicii
2.	† Sadovnic Iurie	Artist al Poporului, Artist Emerit, Laureat al Premiul de Stat, Cavaler al Ordinul Republicii
3.	Raiburg Yan	Artist al Poporului, Maestru în Artă, Om Emerit, Cavaler al Ordinul Republicii
4.	Lozanciuc Alexandru	Artist al Poporului, Artist Emerit, Cavaler al Ordinul Republicii
5.	Cojocaru Valentina	Artist al Poporului, Artist Emerit, Cavaler al Ordinul Republicii
6.	Botezatu-Dolgan Lidia	Artist al Poporului, Maestru în Artă, Cavaler al Ordinul Republicii
7.	Ciobanu Mihail (Mihai Ciobanu)	Artist al Poporului, Maestru în Artă, Cavaler al Ordinul Republicii
8.	Gorgos Vladimir (form. „Millenium”)	Artist al Poporului, Maestru în Artă, Cavaler al Ordinul Republicii
9.	Urschi Gheorghe	Artist al Poporului, Laureat al Premiul National, Cavaler al Ordinul Republicii
10.	Ciuhrii Serghei	Artist al Poporului, Cavaler al Ordinul Republicii
11.	Smolnitchi Adriana (moșt. Dumitru Matcovschi)	Scriitor al Poporului, Cavaler al Ordinul Republicii, Laureat al Premiul National, Laureat al Premiul de Stat
12.	Țurcanu Ianoș	Scriitor al poporului, Maestru în Artă
13.	Codrean Tatiana (moșt. Dînga Valentin)	Artist al Poporului, Om Emerit
14.	Mihai Vera	Artist al Poporului, Artist Emerit
15.	Ciubotaru Nicolae	Artist al Poporului, Artist Emerit
16.	Ochișan Andriana (Adriana Ochișanu)	Artist al Poporului, Artist Emerit
17.	Mîrzenco Anatol	Artist al Poporului, Artist Emerit
18.	Dolgan Radu	Artist al Poporului, Maestru în Artă
19.	Dumitraș Lidia (moșt. Dumitraș Anatol)	Artist al Poporului, Maestru în Artă
20.	Rusu Nicolae (Nicolae Gh.Rusu)	Artist al Poporului, Maestru în Artă
21.	Botgros Corneliu	Artist al Poporului, Maestru în Artă
22.	Buimistru Ana (Anișoara Puica)	Artist al Poporului, Maestru în Artă
23.	Ciobanu-Margineanu Nelea (Nelly Ciobanu)	Artist al Poporului, Maestru în Artă
24.	Ciubotaru Iurie (Ricky Ardezianu)	Artist al Poporului, Maestru în Artă
25.	Crulicovschi Nina	Artist al Poporului, Maestru în Artă
26.	Glib Nicolae	Artist al Poporului, Maestru în Artă
27.	Gribincea Nicolae (Ansamblul Plăieșii)	Artist al Poporului, Maestru în Artă
28.	Grigorieva Silvia (Silvia Grigore)	Artist al Poporului, Maestru în Artă

29.	Iagupov Roman (Zdob si Zdub)	Artist al Poporului, Maestru în Artă
30.	Latîșev Anatolie	Artist al Poporului, Maestru în Artă
31.	Moscovici Constantin	Artist al Poporului, Maestru în Artă
32.	Serbușca Ioana (Ioana Căpraru)	Artist al Poporului, Maestru în Artă
33.	Osoianu Elena (Surorile Osoianu)	Artist al Poporului, Maestru în Artă
34.	Osoianu Iulia (Surorile Osoianu)	Artist al Poporului, Maestru în Artă
35.	Osoianu Valentina (Surorile Osoianu)	Artist al Poporului, Maestru în Artă
36.	Osoianu-Bivol Maria (Surorile Osoianu)	Artist al Poporului, Maestru în Artă
37.	Osoianu-Roșca Romela (Surorile Osoianu)	Artist al Poporului, Maestru în Artă
38.	Bolboceanu Zinaida	Artist al Poporului
39.	Bolohan Luminița (moșt. Marin Vasile)	Artist al Poporului
40.	Dascăl Ion (or. „Mugurel”)	Artist al Poporului
41.	Gorgos Alexandru (Sandu Gorgos)	Artist al Poporului
42.	Marin Valentina (moșt. Marin Vasile)	Artist al Poporului
43.	Mocanu Maria	Artist al Poporului
44.	Mustea Andrei	Artist al Poporului
45.	Sarabaș Maria	Artist al Poporului
46.	Stratan Pavel	Artist al Poporului
47.	Cazacu Alexandru	Artist al Poporului
48.	Gordienco Natalia	Cavaler al Ordinul Republicii, Maestru în Artă
49.	Gorcinschi Olga (form. „Millenium”)	Artist Emerit, Maestru în Artă
50.	Arsene Doina	Artist Emerit
51.	Bivol Anatolie (Frații Bivol)	Artist Emerit
52.	Bivol Irina (Frații Bivol)	Artist Emerit
53.	Budurin Mihai (Martin, form.Catharsis)	Artist Emerit
54.	Burlacu Constantin (Costi Burlacu)	Artist Emerit
55.	Burlacu Corina (Corina Țepeș)	Artist Emerit
56.	Burlacu Georgeta (Geta Burlacu)	Artist Emerit
57.	Cotelnic Aurelia (Aura)	Artist Emerit
58.	Crasnopolschi Ion	Artist Emerit
59.	Dascăl Marcel (or. „Mugurel”)	Artist Emerit
60.	Diaconu Sergiu (or. „Mugurel”)	Artist Emerit
61.	Dobzeu Mariana	Artist Emerit
62.	Donos Ioana (Ioana Dordea)	Artist Emerit
63.	Glodea Ion (Ansamblul Plăieșii)	Artist Emerit
64.	Mandalac Victor	Artist Emerit
65.	Paliț Nicolae	Artist Emerit
66.	Pidghirnîi Igor (Igor Podgoreanu)	Artist Emerit
67.	Rața Ion (form. Catharsis, Ion Razza)	Artist Emerit
68.	Sîrbu Igor (form. „Akord”)	Artist Emerit
69.	Stoianov Maria	Artist Emerit
70.	Sulac Doina	Artist Emerit
71.	Țărnă Maria	Artist Emerit
72.	Teleba Serghei (Ansamblul Plăieșii)	Artist Emerit
73.	Țira Olga (Olia Tira)	Artist Emerit
74.	Ungureanu Larisa	Artist Emerit
75.	Vdovicenco Alexandr	Artist Emerit
76.	Vitliuc Oleg	Artist Emerit
77.	Vițu Anatolie	Artist Emerit

78.	Voinovan Georgeta	Artist Emerit
79.	Zgureanu Alexandru (form. „Millenium”)	Artist Emerit
80.	Dandeu Victor (Zdob si Zdub)	Om Emerit
81.	Gincu Mihail (Zdob si Zdub)	Om Emerit
82.	Mazilu Valeriu (Zdob si Zdub)	Om Emerit
83.	Filip Iulian	Maestru în Artă, Ordin de Onoare
84.	Vasilecu Traian (Traianuș)	Maestru în Artă, Laureat al Premiul National
85.	Amihalachioaie Mihai	Maestru în Artă
86.	Badicu Iurie	Maestru în Artă
87.	Balan Ludmila	Maestru în Artă
88.	Banariuc Gheorghe	Maestru în Artă
89.	Botnaru Arseni	Maestru în Artă
90.	Burlacu Dorel	Maestru în Artă
91.	Ciuhrii Galina (Furdui Galina)	Maestru în Artă
92.	Crețu Gheorghe	Maestru în Artă
93.	† Enachi Ivan	Maestru în Artă
94.	Frecăușanu Petru	Maestru în Artă
95.	Ghimpu Elisaveta (Veta Ghimpu-Munteanu)	Maestru în Artă
96.	Golomoz Anatolie	Maestru în Artă
97.	Hăruță Petru	Maestru în Artă
98.	Iliuț Maria	Maestru în Artă
99.	Lupu Anatolie	Maestru în Artă
100.	Manciu Elena	Maestru în Artă
101.	† Negruță Vadim (Vlad Negruzzi)	Maestru în Artă
102.	Nicov Ion	Maestru în Artă
103.	Popescu Soltana (Suzana Popescu)	Maestru în Artă
104.	Radu Daria	Maestru în Artă
105.	Rotaru Constantin	Maestru în Artă
106.	Rotaru Natalia (Proca Natalia)	Maestru în Artă
107.	Serbușca Vladimir	Maestru în Artă
108.	Sota Natalia (Natalia Barbu)	Maestru în Artă
109.	Straistă-Burlac Eugeniu (Ansamblul Plăieșii)	Maestru în Artă
110.	Talambuță Ion	Maestru în Artă
111.	Țopa Gheorghe	Maestru în Artă
112.	Tregubenco Timofei	Maestru în Artă
113.	Tutunaru Ghenadie	Maestru în Artă
114.	Uzun Valentin	Maestru în Artă
115.	Zagoreanu Silvia	Maestru în Artă
116.	Zagorodniuc Vladimir	Artist Emerit al Federației Ruse
117.	Stratan Cleopatra (Cleo)	Laureat al concursurilor și festivalurilor Național și Internațional, deținător al recordurilor Guinness
118.	Ialovițki Serghei (Sunstroke Project)	Premiant al concursului Internațional "Eurovision 2017"
119.	Ragoza Anton (Sunstroke Project, Carnival Brain)	Premiant al concursului Internațional "Eurovision 2017"

120.	Stepanov Serghei (Sunstroke Project)	Premiant al concursului Internațional "Eurovision 2017"
121.	Abungu Enoc (Broono)	Laureat al concursurilor și festivalurilor Național și Internațional
122.	Andrieș Vitalie (ProBachus)	Laureat al concursurilor și festivalurilor Național și Internațional
123.	Bahov Victor (or. „Mugurel”)	Laureat al concursurilor și festivalurilor Național și Internațional
124.	Balan Carolina (Carolina Gorun)	Laureat al concursurilor și festivalurilor Național și Internațional
125.	Baraliuc Oleg	Laureat al concursurilor și festivalurilor Național și Internațional
126.	Bejenari Lucia	Laureat al concursurilor și festivalurilor Național și Internațional
127.	Belous Dorin (Ansamblul Plăieșii)	Laureat al concursurilor și festivalurilor Național și Internațional
128.	Boboc Natalia (Nata Boboc)	Laureat al concursurilor și festivalurilor Național și Internațional
129.	Botez Stela	Laureat al concursurilor și festivalurilor Național și Internațional
130.	Botezatu Mariana (or. „Mugurel”)	Laureat al concursurilor și festivalurilor Național și Internațional
131.	Brescan Diana	Laureat al concursurilor și festivalurilor Național și Internațional
132.	Buhna Rodica	Laureat al concursurilor și festivalurilor Național și Internațional
133.	Busuioc Larisa	Laureat al concursurilor și festivalurilor Național și Internațional
134.	Butucel Valentin	Laureat al concursurilor și festivalurilor Național și Internațional
135.	Carp Andrian (Ady)	Laureat al concursurilor și festivalurilor Național și Internațional
136.	Cataraga Valeriu	Laureat al concursurilor și festivalurilor Național și Internațional
137.	Cebotari Andrei (Zdob si Zdub)	Laureat al concursurilor și festivalurilor Național și Internațional
138.	Cergă Tatiana (Tania Cergă, Ivana, Studio One)	Laureat al concursurilor și festivalurilor Național și Internațional
139.	Cernogal Serghei (Ansamblul Plăieșii)	Laureat al concursurilor și festivalurilor Național și Internațional
140.	Cojocaru Aliona (Lenuța Gheorghiuță)	Laureat al concursurilor și festivalurilor Național și Internațional
141.	Cordoneanu Mihail (Ansamblul Plăieșii)	Laureat al concursurilor și festivalurilor Național și Internațional
142.	Corotaș Silvia (or. „Mugurel”)	Laureat al concursurilor și festivalurilor Național și Internațional
143.	Costiuc Alexei (or. „Mugurel”)	Laureat al concursurilor și festivalurilor Național și Internațional
144.	Covali Boris	Laureat al concursurilor și festivalurilor Național și Internațional

145.	Covalschi Serghei (Lume)	Laureat al concursurilor și festivalurilor Național și Internațional
146.	Covata Petru (Ansamblul Plăieșii)	Laureat al concursurilor și festivalurilor Național și Internațional
147.	Crețu Marin (or. „Mugurel”)	Laureat al concursurilor și festivalurilor Național și Internațional
148.	Croitor Ion (or. „Mugurel”)	Laureat al concursurilor și festivalurilor Național și Internațional
149.	Cuzencov Sergiu (Serj Kuzenkoff)	Laureat al concursurilor și festivalurilor Național și Internațional
150.	Darabană Nicoleta (Dara)	Laureat al concursurilor și festivalurilor Național și Internațional
151.	Darii Natalia (Natalita Olaru)	Laureat al concursurilor și festivalurilor Național și Internațional
152.	Dascăl Cătălin (or. „Mugurel”)	Laureat al concursurilor și festivalurilor Național și Internațional
153.	Dimitriu Valentina (or. „Mugurel”)	Laureat al concursurilor și festivalurilor Național și Internațional
154.	Doibani Eugeniu (Natan)	Laureat al concursurilor și festivalurilor Național și Internațional
155.	Donos Alexandr (Ansamblul Plăieșii)	Laureat al concursurilor și festivalurilor Național și Internațional
156.	Druc Alexandra (Sasha Letty)	Laureat al concursurilor și festivalurilor Național și Internațional
157.	Druță Rodica (Rodica Druță Hămuraru)	Laureat al concursurilor și festivalurilor Național și Internațional
158.	Dunaf Felicia	Laureat al concursurilor și festivalurilor Național și Internațional
159.	Furtună Mariana (Mariana Tudoreanu)	Laureat al concursurilor și festivalurilor Național și Internațional
160.	Gămureac Efim (or. „Mugurel”)	Laureat al concursurilor și festivalurilor Național și Internațional
161.	Gavrilița Nicoleta (Nika)	Laureat al concursurilor și festivalurilor Național și Internațional
162.	Glavan Andrei (Trupa „Rupt”)	Laureat al concursurilor și festivalurilor Național și Internațional
163.	Golovatiuc Valentin (Ansamblul Plăieșii)	Laureat al concursurilor și festivalurilor Național și Internațional
164.	Gotinjan Oxana (Roxana)	Laureat al concursurilor și festivalurilor Național și Internațional
165.	Grigor Diana	Laureat al concursurilor și festivalurilor Național și Internațional
166.	Guzu Ion (Guz)	Laureat al concursurilor și festivalurilor Național și Internațional
167.	Heghea Tatiana	Laureat al concursurilor și festivalurilor Național și Internațional
168.	Irimca Vlad (or. „Mugurel”)	Laureat al concursurilor și festivalurilor Național și Internațional
169.	Isac Lidia	Laureat al concursurilor și festivalurilor Național și Internațional

170.	Istrati Sergiu (Sasha Lopez, Alt DJ)	Laureat al concursurilor și festivalurilor Național și Internațional
171.	Lapteanu Vitalie (or. „Mugurel”)	Laureat al concursurilor și festivalurilor Național și Internațional
172.	Leon Mihail (Ansamblul Plăieșii)	Laureat al concursurilor și festivalurilor Național și Internațional
173.	Loghin Piotr (Samir Loghin)	Laureat al concursurilor și festivalurilor Național și Internațional
174.	Lungu Victoria (Vicky Lu)	Laureat al concursurilor și festivalurilor Național și Internațional
175.	Lupașcu Vasile (Ansamblul Plăieșii)	Laureat al concursurilor și festivalurilor Național și Internațional
176.	Mahu Viorel	Laureat al concursurilor și festivalurilor Național
177.	Mocanu Ion (or. „Mugurel”)	Laureat al concursurilor și festivalurilor Național și Internațional
178.	Nuca Nicoleta	Laureat al concursurilor și festivalurilor Național și Internațional
179.	Palade Nicolae (Ansamblul Plăieșii)	Laureat al concursurilor și festivalurilor Național și Internațional
180.	Parfeni Pavel (Pasha Parfeni)	Laureat al concursurilor și festivalurilor Național și Internațional
181.	Paterău-Șveț Diamanta (Diamanta Paterău)	Laureat al concursurilor și festivalurilor Național și Internațional
182.	Pavlinciuc Andrei (or. „Mugurel”)	Laureat al concursurilor și festivalurilor Național și Internațional
183.	Ples Diana (Diana Rotaru)	Laureat al concursurilor și festivalurilor Național și Internațional
184.	Popescu Laurențiu	Laureat al concursurilor și festivalurilor Național și Internațional
185.	Rîmeș Irina (Irina Rimes)	Laureat al concursurilor și festivalurilor Național și Internațional
186.	Robu Nicolae (or. „Mugurel”)	Laureat al concursurilor și festivalurilor Național și Internațional
187.	Roșculeț Ludmila	Laureat al concursurilor și festivalurilor Național și Internațional
188.	Rusu-Croitoru Cătălina (Katalina Rusu)	Laureat al concursurilor și festivalurilor Național și Internațional
189.	Sîrbu Ana (Mr. & Ms., Dj Layla, Sianna)	Laureat al concursurilor și festivalurilor Național și Internațional
190.	Sîrbu Radu (O-Zone)	Laureat al concursurilor și festivalurilor Național și Internațional
191.	Stamatin Marius (Mark Stam)	Laureat al concursurilor și festivalurilor Național și Internațional
192.	Staruș Sveatoslav (Zdob si Zdub)	Laureat al concursurilor și festivalurilor Național și Internațional
193.	Tarasiuc Irina (Lume)	Laureat al concursurilor și festivalurilor Național și Internațional
194.	Todiraș Arsenie (Arsenium, O-Zone)	Laureat al concursurilor și festivalurilor Național și Internațional

195.	Tostogan-Condrea Ecaterina (Katy Rain)	Laureat al concursurilor și festivalurilor Național și Internațional
196.	Ursu Adrian	Laureat al concursurilor și festivalurilor Național și Internațional
197.	Vdovicenco Anna (Odobescu Anna)	Laureat al concursurilor și festivalurilor Național și Internațional
198.	Verbițchi Olga	Laureat al concursurilor și festivalurilor Național și Internațional
199.	Visterniceanu Laura (Laura Vetty)	Laureat al concursurilor și festivalurilor Național și Internațional
200.	Zaplitnii Dana (Dana Markitan)	Laureat al concursurilor și festivalurilor Național și Internațional
201.	Zavidia Maxim	Laureat al concursurilor și festivalurilor Național și Internațional
202.	Zorilă Valeriu (Ansamblul Plăieșii)	Laureat al concursurilor și festivalurilor Național și Internațional

Adam Marina (Morozniuc-Adam Marina), Andrieș Evghenia, Andronache Greta, Axanii Ștefan, Bass Anastasia, Baxanean Evdochim, Bivol Alexandru (Alex Bivol), Bobotrîn Vladislav, Bodiu Maxim (Max Fall), Bogdan Călin, Bogheanu Valeriu (Valy Boghean), Bordei Roman, Boțan Stela, Botnaru Valentin, (Probachus), Botnaru Vasile, Buldumea Dorin, Buliga Viorel, Burasanzve Roman (Roman Zes), Burca Gheorghe, Burca Oxana (Xenia Suruceanu), Busuioc Veaceslav, Buzatu Oleg, Caireac Corina, Căpățină Victoria (Victoria Ichim - Căpățină), Caras Victoria, Carauș Cătălina, Cătană Vitalie (Smally), Cazacenko Yulia (Юлия Рейна), Cazanir Alina (Dabija), Cazanir Vladimir, Caznaceev Oleg (KatrinRigbent), Ceauș Cristina, Ceban Anjelica (Angel Kiss), Cebotarenco Mihail (Dj Michael Ra), Chirsanov Grigore, Chirtoacă Aurel, Chițan Oleg (OZ Drive), Chitoroagă Irina (Irina Kit), Cimbir Gheorghe (Gicu Cimbir), Ciobanu Rodica, Ciolacu Lilia, Ciubotaru Viorela, Ciucium Cezar (Cezarmonic), Ciucium Mihai (Mahay), Cociorva Sergiu (Serj Zizzo, Zizzo World), Codreanu Vladislav (Vlad Codreanu), Cojocar Sava (Saveliu Cojocar), Colta Mariana, Corcodel Artur, Coșciug Cristina (Tinna G), Coteș Octavian, Coțofană Andrei, Cozlovski Veronica (Karmella), Cretu Marin (Kapushon), Crivorucenco Olga, Cucovei Natalia, Cupco Irina, Danuță Victor, Daraban Alexandr (Vali Boghean Band), Dascal Bogdan, Diaconu Violeta (EVVA), Dînga Igori (Zdob si Zdub, Cuibul), Donciu Petronela, Dragalin Valentin, Dragnev Angela, Duminica Radu (Raduminica), Fetescu Serghei (Sergiu Fetescu), Ganciu Marin, Gherman Angela, Gherman Galina, Gîțu Crina, Godea Olesea (Alisha), Gorceac Gloria (Gloria), Gorincioi Ilie (Elias Tadeus), Gospodinova Maria (Lemonique), Gulco Ana, Gulco Veaceslav, Gulica Radu (El Radu), Harlamov Serghei, Iacovlev Dan (Red Lime), Iarovoi Serghei (Gândul Măței), Ieșeanu Constantin (form., „Priza”), Ionaș Sergiu (Lemonique), Istrate Ana-Emilia (Emily Istrate), Javelea Elena, Jelezoglo Dmitri, Julea Violeta (Viola Julea), Lazari Liuba (Liuba Perciun), Lazari Veaceslav (Flavy DeeJay, Phoniq Vibe), Lincovschi Ivan Dumitru, Lincovschi Ivan Ivan, Luca Inga (Curly), Lungu Valeria, Lupu Ana (Iacub Ana), Lupu Marian (Mani), Lupu Vasile, Macovei Ion, Macovei Vasile, Malanciuc Victor (7 klase), Malanciuc Vladislav (7 klase), Malareu Eduard (form. „Akord”), Manole Constantin (Costică Manole), Marian Eleonora (Nona Marian), Martin Viorel, Mereuță

Vasile, Midone Denis, Mircos Vladimir (Vlad Mircos), Moraru Virginia, Motovilnic Valeriu, Mudreac Victor, Munteanu Natalia, Murzac Danil (NVS), Nagacevski Viorica, Nebunu Gabriel, Negru Adrian (Ryan Noir), Nuța Valentin (7 klase), Olaru Vasile, Orlov Serghei, Palici Nadejda, Paliț Iulia, Papuc Grigore, Paraschiv Radmila (Popovici-Paraschiv Radmila), Parfeni Iuliana, Pașa Valeria, Pașa Valeriu, Pascari Angela (Angela Arseni), Pascari Vasile, Pascaru Victor, Petrachi Tatiana (Tatiana Petrache), Pichin Ion, Pîntea Mirela (Mirelle), Pleșca Daniela, Postoronca Gheorghe, Postoronca Mihai (form. Firelove), Postoronca Ștefan (form. Firelove), Prepelița Carolina, Proca Ion, Pungă Sergiu, Radu Valda (Rudkovskaea Vladislava, Ladushka), Răileanu Elena, Rașcu Victoria, Raznovan Petru, Reaboi Micola (Desire of Mind), Reva Alexandru, Rîbac Iuri (Ray Bark), Roibu Nicoleta, Roman Olga (form. „Right Sight”), Romaniuc Viorel, Rotaru Oleg, Rotaru Tatiana (Spînu Tatiana), Rusu Lavinia, Sadcova Elina, Sandu Catarina, Sanduța Ștefan (form. „Right Sight”), Savițchi Valeriu (Valera Leovskii), Scarlat Lidia (Cuibul), Scilfos Doina, Silvestru Eleonora (Eleonora Amihalachioaie), Silvestru Gheorghe (Gheorghe Silvestru), Sîrbu Vladislav (Bumb), Soltan Ala, Sorocean Ilia (Ells), Spasov Dan, Spoiala Arcadie, Spoiala Dumitru, Sprînceană Teodor, Ștefanet Andrei, Ștefanet Veaceslav, Stîngaci Mihai, Stratan Igor (moșt. Stratan Ion), Stratu Sorin, Stratulat Inesa, Tabură Mihaela, Tălămbuță Radu, Țaranu Leonid, Terschii Igor (7 klase), Terzi Ludmila, Timofti Mykhailo (Timofti Mihail), Țîra Iuliana, Topal Artiom (Coral Reef), Tostogan Andrei, Tregubenco Lidia (Lidia Pârău), Tulbu Nicolae, Țurcan Sergiu, Turuta Eugeniu, Tverdohleb Gari (Garry, Vali Boghean Band), Ungureanu Lidia, Vetrilă Sergiu, Viscun Elvira, Vlas Emilia (Emilia Russu), Vozniuc Dan (form. „Right Sight”), Vulpe Andrei (Fox Banger), Zaplitnii Radu, Zara Augustin, Zariciuc Radu (Radu Zara), Zatic Nicoleta, Zatic Stanislav, Colesnic Ruslan, Colț Vitalie (Via Dacă), Cordonean Alexandru (Via Dacă), Corjan-Colesnic Angela (Protect), Cuciu Andrei (Adrian Cuciu), Deineco Veronica (Veronica Ghimp), Focșa Lilia, Idricean Adrian, Marian Cristina, Maxian Ilie, Maxian Tatiana, Moroi Dumitru (Ansamblul Plăieșii), Panici Iulia (Via Dacă), Partole Claudia, Popovici Roman, Postoronca Angela (Angela Marta), Sacaliuc Victor (Protect), Prisăcaru Ion, Ursu Iulian, Popa Mihail - ps. Mihai Popa, Donțu Oleg, Harbuz Olesea - ps. Olesea Craciun, Spunei Adriana, Breahnă Dorin, Lavric Ruslan - form. Tharmis, Roșcovan Angela - ps. Angela Cabari Roșcovan, Roșcovan Ștefan, Roșcovan Iuliana, Roșcovan Anatol, Stînga Adam, Roșca Mireya - ps. Mireya Cozma, Gîrlea Boris, Bruma Dan - ps. Via Dacă, Sandul Adrian - ps. Adrian Sandu, Pogor Cristina - ps. Cristina Golban, Olaru Ion, Bulat Eugeniu, Rusu Florin, Dopireac Eduard, Sorocan Mihail, Volontir Valentina, Nistoreanu Adrian, Cucu Anatolie - ps. Anatol Cucu, Trifan Ivan - ps. Ion Trifan, Raznovan Petru, Romaniuc Tatiana, Lopatenco Eduard - ps. „CBOH”, STAFF, StafyBro, Harbuz Nicolae, Frimu Maria-Mihaela - ps. SIAJ, Miriam, Toma Petru, Rotaru Alexandru - ps. Provincialii, Stati Oxana, Țapu Angela - ps. Angela Ciochină, Palco Vladislav, Ciuperco Oleg - form. Drimba, Cecan Stanislav - form. Tharmis, Tcaci Nicolae - ps. Nikko T., Melnic Luminita, Trifouțan Daniela, Baban Cristina - ps. Crista, Scutari Nicoleta - ps. Nicole Scutari, Țopa Andrei - form. Tharmis, Moiseev Petru - form. Tharmis, Diaconu Tatiana-Emilia - ps. Emmy, Voloșenco Ariana - ps. Ariana, Feghiu Gheorghe, Levițchi Tatiana, Sprincean Larisa, Vizitiu Galina - ps. Alina Vizitiu, Obada Diana, Bînzari Ion, Bînzari Veaceslav, Batîjmanschi Iaroslav - form. Elvis Band, Gurari Alina, Gurari Victor - orchestra Mugurel, Badan Cristina, Bucico Vera - ps. Veronica Rusu-Bucico, Viscun Aliona, Caporaso Mario, Donos Gheorghe, Calugher Larisa - ps. Larisa

**Harea, Cogîlniceanu Dumitru, Nisteanu Adrian, Savin Igor - Probachus, Caranda
Dumitru - Orchestra Trandafir de la Moldova, Caranfil Ion, Popovici Roman - ps. Roma
Beats, Bostan Cristina - ps. Cristina Cuciuc, Şoimu Victoria, Cabătut Sergiu, Mardari
Oxana, Lis Victoria, Cioceacova Saniat - ps. Sanyat, Daniliuc Veaceslav, Ababii Oleg,
Dumbrăveanu Marina, Dumbrăveanu Victor, Spînu Romina, Andruh Maria, Ureche
Alina, Borş Adela, Botnari Igor, Frecăuţanu Gabriel (form. Tharmis), Lebediuc Boris,
Macari Mihail, Botezat Vitalie (Bass DeeJay), Saca Damian - ps. YUMMY0117, Palii
Maria, Pîrău Victoria, Domenco Andrei - ps. Elegvnce, Istrati Ion Constantin.**

**Asociația Națională Patronală a Radiodifuzorilor
din Republica Moldova**

MD-2012, or. Chișinău, sos. Hîncești 59/1, C/f 1010620006088
BC "Energbank" SA ENEGMD22, Codul IBAN: MD04EN000002224311679845

Nr. 10/2021 din 20.12.2021
La nr. unic 521/AGEPI/2021

Cancelariei de Stat a Republicii Moldova
e-mail: cancelaria@gov.md

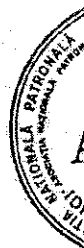
**Agenției de Stat pentru Proprietatea
Intellectuală a Republicii Moldova**
Sediul: str. Andrei Doga nr.24 bloc 1
mun. Chișinău, Republica Moldova, MD-2024

SCRISOARE DE ÎNSOȚIRE

Asociația Patronală a Radiodifuzorilor din Moldova a examinat noul Proiect al Legii „Privind dreptul de autor și drepturile conexe” și Vă transmite spre examinare completările și obiecțiile, care, în opinia noastră, ar contribui la o protecție mai eficientă a drepturilor recunoscute și protejate de legea în cauză și anume ale autorilor, interpreților și a altor categorii de titulari de drepturi.

Totodată, Asociația Patronală a Radiodifuzorilor din Moldova apreciază critic intenția de implicare a statului prin intermediul AGEPI în relațiile private ce țin de încheierea contractelor și stabilirea tarifelor între titularii de drepturi reprezentanți de organizațiile de gestiune colectivă și agenții economici. În special, este sub limita oricărei critici obiective faptul că în mai multe cazuri în proiectul legii, deciziile AGEPI sunt luate în mod unipersonal de către Directorul General al AGEPI fără a se include careva responsabilități pentru deciziile luate, care fără echivoc nu pot garanta că vor respecta drepturile autorilor și titularilor drepturilor conexe și nu vor fi influențate de alte părți interesate.

Asociația Patronală a Radiodifuzorilor din Moldova susține dezvoltarea sistemului de gestiune colectivă prin asigurarea procesului de negociere directe între utilizatori și asociațiile create și împuternicite de către titularii de drepturi, având la bază tarifele minime aprobate de către Guvern care constituie o garanție incontestabilă pentru autori, precum și pentru radiodifuzori, dar și alte categorii de utilizatori, care nu întodeauna obțin profit din activitatea lor, dar nu se pot priva de a utiliza opere muzicale.

Proiectul noii Legi promovează, pe de o parte, un sistem absolut neclar și neînțeles de avizare a organizațiilor de gestiune colectivă, pe de altă parte, în proiectul noii legi lipsește un mecanism clar de acumulare a remunerației de autor.

De asemenea, Asociația Patronală a Radiodifuzorilor din Moldova atrage atenția asupra faptului că în prezent s-a consolidat un sistem funcțional de interacționare a radiodifuzorilor cu organizațiile de gestiune colectivă prin intermediul licențelor extinse și funcționarea unei structuri comune care eliberează licențe în numele tuturor titularilor de drepturi și permite achitarea remunerației pe un cont unic, fapt ce facilitează modul de respectare a obligației de plată, de aceea ne dorim menținerea și dezvoltarea în continuare a acestui mecanism care a dovedit eficiență și oportunități pentru toți subiecții sistemului drepturilor de autor și conexe.

Totodată, ne exprimăm dezacordul cu privire la excluderea din Legea privind dreptul de autor și drepturile conexe a despăgubirii minime ce urmează a fi achitată de către utilizatorii care încalcă dreptul de autor.

În speranța că propunerile noastre vor fi acceptate, iar obiecțiile vor fi analizate minuțios și luate în considerație, vă asigurăm de bunele noastre intenții de a contribui la dezvoltarea dreptului de autor și a drepturilor conexe în Republica Moldova la nivelul standardelor europene și internaționale și ne exprimăm deschiderea de a lua parte activă la acest proces democratic și transparent.

Membrii Asociației Naționale Patronale a Radiodifuzorilor din Republica Moldova:

- 1.Accent TV
- 2.Aquarelle FM
- 3.Autoradio
- 4.Bravo TV
- 5.CTC
- 6.Hit FM
- 7.Jurnal FM
- 8.Love Radio
- 9.Megapolis FM
- 10.N4
- 11.Noroc FM
- 12.Noroc TV
- 13.Primul în Moldova
- 14.R LIVE TV
- 15.Radio 21
- 16.Radio 7
- 17.Radio 91.1

- 18. Radio Alla
- 19. Radio Europa Plus
- 20. Radio MD
- 21. Radio Poli Disc - Новое Радио
- 22. Radio Record
- 23. Radio Vocea Speranței
- 24. Radio Zum
- 25. Radio Русский Хит
- 26. REN TV
- 27. Retro FM
- 28. RTR Moldova
- 29. RU TV
- 30. TVC 21
- 31. Zona M

Anexa:

— *Propunerile și obiecțiile ANPR la proiectul de Lege privind dreptul de autor și drepturile conexe*

Cu respect,

Președintele ANPR,
Andrei Covalenco

Propunerile și obiecțiile ANPR

la proiectul de Lege privind dreptul de autor și drepturile conexe

(1)	Considerăm că alin. (1) al art. 84 trebuie completat cu lit. i) care va prevedea următoarea condiție: „ i) să dețină sistem de repartizare a remunerației. ”. Necesitatea completării cu o astfel de condiție este dictată de faptul că după avizare acest OGC va obține remunerație pentru membrii săi. Dacă nu va avea sistem de repartizare a remunerației acest OGC nu va putea achita remunerația pentru membrii săi.
(2)	Lit. d) din alin.(1) al art. 84 considerăm că trebuie să fie formulat că „ d) statutul asociației corespunde cerințelor legislației în vigoare; ” întrucât Statutul oricărei asociații este întocmit și înregistrat la ASP potrivit legislației civile corespunzătoare, dar nu potrivit legii privind dreptul de autor și drepturile conexe.
(3)	Lit. h) din alin. (1) al art. 84 considerăm că trebuie să fie formulat în următoarea redacție „ h) baza de date ce include repertoriul de opere se prezintă spre vizualizare. ”, pentru a fi respectate prevederile privind protecția bazelor de date. Nu este în drept nimeni, inclusiv organele statutului, să ceară baza de date ce aparține unei persoane. Baza de date este protejată de legislația ce reglementează proprietatea intelectuală.
(4)	Art. 84 considerăm că trebuie să fie completat, autorii proiectului ar trebui să indice expres că toate ședințele unde se vor examina chestiunea avizării vor fi publice.
(5)	Alin. (2)-(4) de la art. 85 sunt ilegale și contrare prevederilor deja existente ale legislației Republicii Moldova, din care motive aceste alineate trebuie eliminate din proiect. Conform legislației, unicul organ abilitat de înregistrarea persoanelor juridice este Agenția Servicii Publice.
(6)	Art. 88 care este denumit Adunarea Generală considerăm că trebuie exclus. Toate elementele și condițiile de activitate ale unei Adunări Generale ca organ suprem de conducere în cadrul oricărei organizații necomerciale sunt expres și detaliat indicate în Legea cu privire la organizațiile necomerciale Nr. LP86/2020 din 11.06.2020.
(7)	Concomitent, conținutul art. 88 abundă cu prevederi ilegale, motiv întru susținerea excluderii în general al acestui articol din conținutul proiectului de lege. Exemple ale prevederilor ilegale sunt următoarele: <ul style="list-style-type: none"> a. Prevederea că reconvocarea ședinței Adunării Generale eșuate poate fi făcută doar în termen „după 15 zile” de la ședința eșuată; b. Prevederea din alin. (3) ce indică obligația de a publica informațiile privind data, ora, locul și ordinea de zi a Adunării Generale, proiectele de hotărâri ce urmează a fi adoptate nu doar pe pagina web a Asociației dar obligatoriu și în orice alt mijloc de comunicare în masă este un fapt depășit și trebuie

	<p>exclus din proiectul de lege. Fie este posibilitatea Asociației de a alege unde să publice, sau pagina web sau mijloc de comunicare în masă;</p> <p>c. Prevederea cuprinsă la alin. (5), lit. d) nu poate fi acceptată și inclusă în proiectul de lege deoarece este ilegală;</p> <p>d. Prevederea că Asociația este obligată să depună la AGEPI acte „în termen de 5 zile” după desfășurarea Adunării Generale nu poate nicidecum să fie inclusă în proiectul de lege. O astfel de prevedere este ilegală și contrară cel puțin Legii cu privire la organizațiile necomerciale Nr. LP86/2020 din 11.06.2020.</p> <p>e. Prevederea ilegală de prezentare de către Asociație a repertoriului de opere, care constituie baza de date a Asociației, deja ne-am expus cu privire la art.84.</p> <p>f. Prevederea că directorul AGEPI este împuternicit să aprobe modele ale unor rapoarte și declarații ce trebuie întocmite de reprezentanții Asociațiilor din domeniul dreptului de autor și a drepturilor conexe etc.</p>
(8)	Nu este clară limitarea mandatului pentru care poate fi ales administratorul unei organizații de gestiune colectivă, care este o organizație necomercială. La acest aspect, art. 89 care menționează despre Consiliul și directorul general al organizației de gestiune colectivă considerăm că urmează a fi exclus. Fiind o organizație necomercială, toate prevederile legale ce se referă la Consiliul și directorul general al organizației sunt expres indicate în Legea cu privire la organizațiile necomerciale Nr. LP86/2020 din 11.06.2020.
(9)	De asemenea, autorii proiectului trebuie să țină cont că alin. (5) al art. 89 constituie o prevedere contrară legislației în vigoare. Ba mai mult, nici chiar Directiva 2014/26/UE nu indică o astfel de o normă.
(10)	Considerăm că art.90 trebuie să fie exclus din proiectul de lege. Fiind o organizație necomercială, toate prevederile legale ce se referă la Cenzorul organizației sunt expres indicate în Legea cu privire la organizațiile necomerciale Nr. LP86/2020 din 11.06.2020.
(11)	Considerăm că art. 93 și art.94 din proiect trebuie să fie excluse. Fiind organizații necomerciale, drepturile și obligațiile generale ale organizației de gestiune colectivă sunt expres indicate în Legea cu privire la organizațiile necomerciale Nr. LP86/2020 din 11.06.2020 și în Statutul organizației.
(12)	Autorii proiectului trebuie să aleagă ce fel de control al Organizațiilor de gestiune colectivă va fi reglementat prin proiect. La moment, în proiect sunt menționate atât controlul din partea AGEPI cât și un audit al activității asociațiilor. Este ilegal de promovat controlul dublu al aceleași activități. Trebuie să existe sau control din partea AGEPI, sau audit. Din prevederile legislației în vigoare, unica soluție este auditul, deoarece AGEPI nu are calitatea de organ de control.

(13)	Alin. (6) de la art. 98 considerăm că trebuie exclus. Alin. (6) de la art. 98 contravine în cel mai direct mod prevederilor Directivei 2014/26/UE. Este o imixtiune în decizia membrilor unei asociații necomerciale, deci, este o normă ilegală. Pct. 28 din Directivă expres menționează că stabilirea comisioanelor este și trebuie să fie decisă de membrii organismului de gestiune colectivă.
(14)	Considerăm că art. 99 – 103 trebuie să fie excluse, ele contravin Directivei 2014/26/UE. Considerăm că în locul redacției art. 99 – 103 din proiect, ar trebui de menținut actuala redacție al art. 50 din Legea nr. 139/2010 „ (1) Organizația de gestiune colectivă stabilește cuantumul remunerației, precum și alte condiții de licențiere aplicabile modurilor de valorificare a obiectelor ale căror drepturi i-au fost delegate în gestiune, în baza negocierilor cu persoanele care au obligația să plătească remunerația sau cu asociațiile care le reprezintă. (2) În cazul în care părțile interesate nu pot conveni în privința cuantumului remunerației și a altor condiții de licențiere menționate la alin. (1), oricare dintre părți poate apela la Comisia de mediere sau la Arbitrajul specializat în domeniul proprietății intelectuale, instituite de AGEPI. (3) Cuanumul remunerației care se stabilește prin negocieri sau prin mediere nu poate fi mai mic decât tarifele minime ale remunerației de autor, aprobate de Guvern sau prevăzute de prezenta lege. (4) Cuanumurile remunerației aplicabile (tarifele remunerației de autor) și condițiile de licențiere convenite de părți sau stabilite conform alin. (2) din prezentul articol se publică în Monitorul Oficial al Republicii Moldova. ”
(15)	Din conținutul alin. (5) lit. a) al art. 104 considerăm că trebuie să fie exclusă sintagma „ și sistem de repartizare a remunerației ”, din motiv că, condiția de a deține un sistem de repartizare a remunerației constituie un criteriu obligatoriu de a fi respectat în momentul avizării asociației (art. 84).
(16)	Considerăm că alin. (5) al art. 104 trebuie completat cu prevederi care să indice ca o condiție obligatorie de a fi întrunită condiția indicată la moment în redacția actuală a Legii nr. 139/2010, anume, „ a încheiat acorduri de reprezentare reciprocă a intereselor cu organizații similare care îi reprezintă pe titularii de drepturi din străinătate sau, cel puțin, întreprinde toate acțiunile necesare pentru încheierea unor asemenea acorduri. ”
(17)	Considerăm că lit. c) din alin. (5) al art. 104 din proiect trebuie exclusă. Motivul, acest criteriu este obligatoriu de a fi prezent la momentul avizării Asociației, fiind indicat la art. 84.
(18)	Reieșind din faptul că la alin. (2) lit. d) de la art. 106 este prevăzută pentru utilizatori obligația să furnizeze organizației de gestiune colectivă raportul de utilizare a operelor și obiectelor drepturilor conexe, considerăm că ar fi oportun de completat Codul contravențional cu prevederi ce vor menționa răspunderea în caz de neprezentare a acestor date.

ODIFUZOR
circulației
naționale
PR
820008088
YA0070W

(19)	Nu este clar de ce modelul raportului ce trebuie să fie prezentat organizației de gestiune colectivă (menționat la alin. (2) lit. d) de la art. 106) ar trebui să fie aprobat de AGEPI dar nu de organizațiile de gestiune colectivă. Considerăm că sarcina aprobării modelului raportului trebuie pus pe seama organizațiilor de gestiune colectivă. În ultimă instanță toate datele din raport sunt necesare organizațiilor, dar nu AGEPI.
(20)	Considerăm trebuie să fie revăzut art. 107 din proiect. Conform legislației în vigoare a Republicii Moldova, AGEPI nu are calitatea de organ de control. Deci, nu poate face control. Considerăm că trebuie utilizată noțiunea actuală din legea nr. 139/2010 care indică că AGEPI monitorizează activitatea organizațiilor de gestiune colectivă. Mai mult decât atât, prin alin. (2) al art. 119, autorii proiectului pun pe seama Guvernului adoptarea unei hotărâri de guvern pe subiectul unde reglementarea poate fi efectuată exclusiv prin norme legale, adoptate de Parlament.
(21)	Considerăm că lit. b) din alin. (2) al art. 119 trebuie să conțină cel puțin o sumă fixă a despăgubirii ce va fi încasată de titularul de drepturi în cazul încălcării dreptului său. Cel ce încalcă dreptul de autor sau drepturile conexe ar trebui să țină cont și să cunoască din start că va fi obligat să achite o sumă pentru fiecare drept încălcat, iar această sumă ar fi binevenită să fie stabilită nemijlocit în lege.

Președintele ANPR,

Andrei Covalenco

**“ASOCIAȚIA NAȚIONALĂ pentru PROTECȚIA
CREAȚIEI INTELLECTUALE”**
MD 2019, Republica Moldova, mun.Chisinau, str.Aba Gohberg
2, off.88,
c/f 1011620003154

20.12.2021

La nr. unic 521/AGEPI/2021

*În atenția: Cancelariei de Stat a Republicii Moldova
e-mail: cancelaria@gov.md*

*Agenției de Stat pentru Proprietatea
Intellectuală a Republicii Moldova
Sediul: str. Andrei Doga nr.24 bloc 1
mun. Chișinău, Republica Moldova, MD-2024*

*De la: Asociația Obștească „Asociația
Națională pentru Protecția Creației Intellectuale”
Sediul: str.Aba Gohber 2, ap. 88, mun. Chișinău
e-mail: anpci.md@mail.ru
Președinte Daniliuc Veaceslav*

NOTIFICARE

**/ cu privire la obiecțiile și propunerile la proiectul Legii privind
dreptul de autor și drepturile conexe /**

Ca urmare a examinării proiectului noii Legi privind dreptul de autor și drepturile conexe, prin prezenta, Asociația Obștească „Asociația Națională pentru Protecția Creației Intellectuale” (ANPCI) comunică că, categoric nu susține proiectul de lege elaborat de AGEPI.

Proiectul de Lege privind dreptul de autor și drepturile conexe este în absolută neconcordanță cu prevederile legislației naționale și internaționale, în special cu prevederile Directivei 2014/26/UE a Parlamentului European și a Consiliului din 26 februarie 2014 privind gestiunea colectivă a drepturilor de autor și a drepturilor conexe, contravin în mod flagrant Legii nr. 114 din 03.07.2014, în primul rând în privința propunerilor de atribuire AGEPI a unor funcții și sarcini improprie instituțiilor publice.

Inițiativele promovate insistent de AGEPI prin proiectul de Lege privind dreptul de autor și drepturile conexe sunt neargumentate, ilegale și inoportune.

Prin proiectul de lege promovat de AGEPI se distruge întreg sistemul de gestiune colectivă funcțional pe parcursul ultimilor cel puțin 6 ani de zile.

Urmare a implementării proiectului respectiv de lege, atât autorii cât și alți titulari de drepturi nu vor mai putea să-și apere interesele și drepturile în instanțele de judecată. Excluderea din lege a despăgubirii minime la care titularul de drepturi are drept legal în cazul în care îi sunt încălcate drepturile (art. 119 din proiect) este o inițiativă lipsită de logică și îndreptată întru apărarea doar a celor care încalcă și doresc să încalce legea în vigoare.

De asemenea, constatăm că urmare a tuturor propunerilor și obiecțiilor înaintate de ANPCI la proiectul de lege, AGEPI nu a luat în considerație absolut nimic.

Modificările propuse contravin statutului juridic și misiunii AGEPI care este o autoritate administrativă centrală în subordinea Guvernului, responsabilă de promovarea și realizarea activităților în domeniul protecției juridice a proprietății intelectuale, neavând competența de elaborare a politicilor publice, inclusiv a proiectelor de legi (art. 6 din Legea nr. 114/2014).

AGEPI intenționează să-și dobândească domeniile de competențe și atribuții care conform practicii europene nu sunt specifice unor autorități administrative și instituții publice, dar sunt exercitate exclusiv și numai de către Organizațiile de Gestiune Colectivă.

Anexă: Obiecțiile și propunerile ANPCI la proiectul de lege

Cu respect,
Președinte ANPCI

Daniliuc Veaceslav

Propunerile și obiecțiile AO „Asociația Națională pentru Protecția Creației Intellectuale” la proiectul Legii cu privire la dreptul de autor și drepturile conexe

<p>Articolul 3. Noțiuni principale <i>comunicare publică prin satelit</i> – introducerea, sub controlul și responsabilitatea unei organizații de radiodifuziune sau de televiziune situate pe teritoriul Republicii Moldova, a semnalelor purtătoare de programe destinate captării de către public, într-un lanț neîntrerupt de comunicare ce conduce la satelit și revine la pământ;</p> <p><i>fixare</i> – încorporarea sunetelor, imaginilor ori a sunetelor și imaginilor sau a reprezentării digitale a acestora pe orice tip de suport, care permite perceperea, reproducerea ori comunicarea publică a lor, cu ajutorul unui dispozitiv;</p> <p><i>fixare audiovizuală</i> – încorporarea imaginilor în mișcare, însoțite sau nu de sunete sau de reprezentări ale acestora, care pot fi percepute, reproduse sau comunicate cu ajutorul unui dispozitiv;</p> <p><i>interfețe</i> – părți ale programului pentru calculator care asigură interconexiunea și interactivitatea între elementele software și hardware;</p> <p><i>interoperabilitate</i> – capacitatea de a schimba informații și de a utiliza reciproc informațiile schimbate, pentru a permite deplina funcționare a tuturor elementelor software și hardware cu alte componente software și hardware, precum și cu utilizatorii;</p> <p><i>mediu gestionat</i> – un mediu în care un operator a unui serviciu</p>	<p>Se utilizează textul legilor care nu corespund cu Codul Serviciilor Media audiovizuale</p> <p>Noțiunile de <i>fixare</i> și <i>fixare audiovizuală</i> să fie comasate într-o singură noțiune.</p> <p>De exclus, sunt definiții tehnice, uzuale în domeniul specialiștilor de elaborare programe IT</p> <p>De exclus, sunt definiții tehnice, uzuale în</p>	<p>De înlocuit „unei organizații de radiodifuziune sau de televiziune situate pe teritoriul Republicii Moldova” cu „furnizori de servicii media liniare sau neliniare aflați sub jurisdicția Republicii Moldova”</p> <p>Operă fixată – încorporarea sunetelor, imaginilor ori a sunetelor și imaginilor sau a reprezentării digitale a acestora pe orice tip de suport, care permite perceperea, reproducerea sau comunicarea publică lor, inclusiv cu ajutorul unui dispozitiv;</p>
--	--	--

<p>de retransmisie furnizează o retransmisie securizată unor utilizatori autorizați;</p> <p><i>operator de servicii de retransmisie-.....</i></p> <p><i>persoană beneficiară – în sensul art. 58-59 din prezenta lege, o persoană care, indiferent de alte dizabilități:</i> a) este nevăzătoare;</p> <p><i>prestator al unui serviciu online de partajare de conținut-.....</i></p>	<p>domeniul specialiștilor de elaborare programe IT</p> <p>Nu corelează cu noțiunile din domeniul audiovizual.</p> <p>Nu corelează cu noțiunile din domeniul audiovizual.</p> <p>De exclus „a) este nevăzătoare;” Deoarece se regăsește în lit.b).</p> <p>Codul serviciilor media audiovizuale stabilesc altă noțiune. Consiliul audiovizual urmează sa stabilească un regulament care sa integreze platformele online (youtube etc.)</p>	<p>De modificat „operator a unui serviciu de retransmisie furnizează o retransmisie securizată” Cu „distribuitor de servicii media”</p> <p>De modificat „operator a unui serviciu de retransmisie furnizează o retransmisie securizată” Cu „distribuitor de servicii media”</p> <p>De exclus. „a) este nevăzătoare;”</p> <p><i>furnizor serviciului de platformă de partajare a materialelor video-....</i></p>
<p>Articolul 4. <i>h) emite aviz asupra statutului și a propunerilor de modificare a statutului organizației de gestiune colectivă;</i></p> <p><i>i) emite aviz asupra proiectelor de metodologii elaborate în conformitate cu prezenta lege;</i></p>	<p>AGEPI nu poate da avize la statutele asociațiilor obștești</p> <p>Timp de 11 ani, de cind a fost votata Legea 139, nu a mai fost aprobat „tarifele</p>	<p>De exclus „aviz asupra statutului și a”</p> <p>De modificat în „emite <u>propuneri</u> asupra proiectelor de metodologii elaborate în</p>

	<p>minime aprobate de Guvern”</p> <p>Ar constitui un impediment birocratic și amestec nejustificat din partea AGEPI.</p>	conformitate cu prezenta lege”
<p>Articolul 58.</p> <p><i>Excepții în beneficiul persoanelor nevăzătoare, cu deficiențe de vedere sau cu dificultăți de citire a materialelor imprimate</i></p>	<p>De exclus „ nevăzătoare,”</p> <p>Deoarece se regăsește în „deficiențe de vedere”</p>	<p><i>Excepții în beneficiul persoanelor cu deficiențe de vedere sau cu dificultăți de citire a materialelor imprimate</i></p>
<p>Articolul 68 și Articolul 69</p>	<p>Urmează a fi îmbinate într-un singur articol.</p> <p>Drepturile unui autor membru al OGC sunt suplimentare față de OGC în baza acordului de reprezentare, iar drepturile autorilor la utilizarea operelor acestora sunt identice, indiferent dacă sunt sau nu membrii unui OGC</p>	
<p>Articolul 70. alin.(1)</p> <p><i>„(1) Gestiunea colectivă obligatorie presupune gestionarea dreptului de autor și a drepturilor conexe doar prin intermediul organizației de gestiune colectivă desemnată colector, în condițiile art. 104 din prezenta lege.”</i></p>	<p>Textul legii este incert, credem ca colectorul poate fi desemnat pentru mai multe categorii de drepturi, dar pentru evitare urmeaza de indicat expres.</p> <p>Aceasta precizare nu are efecte negative nici pentru OGC, nici autori și nici utilizatori. Va usura procesul de eliberare a acordurilor de utilizare, si va reduce din cheltuieli de colectare.</p>	<p>se propune de completat la final cu „pentru unul sau mai multe drepturi, care sunt menționate la alin.(2) din prezentul articol”</p>
<p>Articolul 71. alin.(8)</p> <p>b) producătorii comunică AGEPI în baza unei declarații pe propria răspundere datele privind valoarea echipamentelor și suporturilor materiale puse în vânzare în trimestrul precedent.</p>	<p>Curios ar fi sa vedem si mecanismele de sancționare ce pot fi aplicate de AGEPI de exemplu față de LG sau Samsung international Inc.</p>	<p>De modificat din alin.8, 9 și 10 „AGEPI” cu „OGC”</p> <p>De completat art.71 (8) „<u>Lista echipamentelor și/sau suporturilor materiale se stabilește de Guvern.</u>”</p>

	<p>În general AGEPI nu este un organ care trebuie sa se implice in sistemul de colectare, sa acumuleze informatii, or nu pentru aceasta pot fi irositi banii pentru salarii din bugetul sau si bugetul public. Nu exista nicio garantie ca informatia acumulata de AGEPI nu va fi furnizata concurentilor producatori. Suplimentar, urmează de stabilit lista echipamentelor și/sau suporturilor materiale ale caror date se va prezenta de Serviciul Vamal . Lista echipamentelor și/sau suporturilor materiale se stabilește de Guvern.</p>	
<p>Articolul 73. (1) Pentru utilizarea directă sau indirectă a fonogramelor publicate în scop comercial ori a reproducerilor acestora prin radiodifuzare sau prin orice modalitate de comunicare către public, interpreții și producătorii de fonograme au dreptul la o remunerație unică echitabilă.</p> <p>(2) Quantumul remunerației unice echitabile se stabilește prin metodologii, conform procedurii prevăzute la art. 99-102 din prezenta lege.</p>	<p>Sintagma „unică” poate fi interpretată ca doar o singură plată, se exclude dreptul primirii pentru valorificare comerciala remuneratia negociata si de la alte surse,</p> <p>Limitează negocierile intre interpreții și producătorii de fonograme si utilizatori, daca ar fi suma exagerata, utilizatorii pot alege orice altă piesă. Practica arata ca piesa RAMPAMPAM aflata in top avea cel mai mare cerere de la utilizatori, iar plafonarea prin metodologie ar incalca dreptul interpretei la remuneratie echitabila.</p>	<p>De exclus „unică”</p> <p>Aliniatul 2 de exclus. Limiteaza negocierile intre</p>

<p>Articolul 74. <i>(7) În cazul în care organizația de radiodifuziune sau de televiziune și un operator de cablu nu reușesc să stabilească prin negociere contractul prevăzut la alin. (6), oricare dintre părțile menționate poate solicita medierea.</i> <i>(8) Mediatorii pot înainta propuneri părților în cauză. Se consideră că acestea acceptă propunerea mediatorului, dacă nici una dintre acestea nu își exprimă opoziția în termen de 3 luni. Notificarea propunerii și a oricărei opoziții la aceasta este înaintată părților în cauză în conformitate cu normele aplicabile cu privire la notificarea actelor juridice.</i></p>	<p>Lipsit de orice convingere juridica si contravine si principiilor medierii. Propunerea mediatorului in 3 luni devine puterea lucrului judecat. Vreau sa aud AGEPI cum explica ca un distribuitor din Moldova se adresează fata de Pervii KANAL in mediere si cum mediatorul care emite propunerea partilor, aceasta devine lege pentru Pervii kanal sau BBC, sau SETANTA, HBO sau HBO + etc.</p>	<p>De exclus art. 74 (7) și (8)</p>
<p>Articolul 75. <i>(5) Negocierile purtate de organizațiile de radiodifuziune și televiziune și operatorii serviciilor de retransmisie privind autorizarea retransmisiei se desfășoară cu bună credință.</i> <i>(6) Părțile pot apela Comisia de mediere în cazul în care: a) organizațiile de gestiune colectivă și operatorii serviciilor de retransmisie nu încheie un protocol cu privire la metodologiile negociate, conform dispozițiilor art. 101; b) organizația de radiodifuziune sau televiziune și operatorul unui serviciu de retransmisie nu reușesc să încheie un contract privind autorizația de retransmisie a programelor difuzate.</i></p>	<p>Putem oare sa ne imaginam cum un distribuitor din Moldova se adresează fata de Pervii KANAL in mediere si cum mediatorul care emite propunerea partilor, aceasta devine lege pentru Pervii kanal sau BBC, sau SETANTA, HBO sau HBO + etc.</p>	<p>De exclus art.75 (6) și (7)</p>
<p>Articolul 84. <i>b) fondatorii asociației nu au calitatea de fondatori ai altei</i></p>	<p>Legea nr.86 ONG (art.11 alin.4) prevede expres ca fondatorii asociației își</p>	

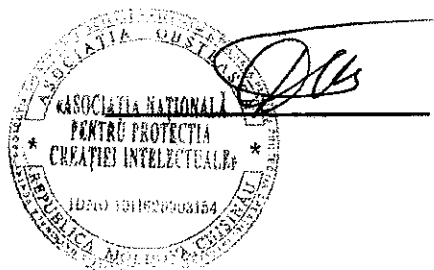
<p>organizații de gestiune colectivă, ce funcționează pentru același domeniu/aceleași drepturi;</p> <p>h) depun la AGEPI repertoriul de opere, interpretări, fonograme sau videograme aparținând propriilor membri. Repertoriul se depune în regim de bază de date, protejat potrivit legii, în format scris și electronic, stabilit prin ordin al directorului general al AGEPI și conține cel puțin numele autorului, numele titularului de drepturi, titlul operei, elementele de identificare ale interpreților, a fonogramelor și videogramelor.</p>	<p>pierd calitatea de fondator din momentul înregistrării ONG.</p> <p>Probabil AGEPI a confundat „fondatorul” cu „membru”.</p> <p>Mail mult ca atât, norma propusă în proiectul de Lege este neconstituțională. Or, Art. 3 Legea 86 <i>Principiile de constituire și de funcționare</i></p> <p>(1) Organizația necomercială se constituie benevol. <u>Nimeni nu poate fi constrâns</u> să fondeze organizații necomerciale, să devină membru al unei asociații obștești <u>sau să fie sancționat pentru că a fondat, pentru că este sau nu este membru al unei organizații necomerciale.</u></p> <p>Persoanele se pot asocia fără a fi obligate să-și înregistreze organizația.</p> <p>AGEPI nu are cu ce se ocupa? Aceasta poate fi sute și mii de metabate, este necesar servere etc. repertoriul de operele urmează să le dețină OGC, iar autorii pentru a le fi repartizați remunerațiile echitabile urmează să prezinte repertoriile către OGC,</p>	<p>De exclus art. 84 al.1 lit.h)</p>
<p>Articolul 85.</p>	<p>Statutul OGC obligatoriu trebuie să anumite condiții și nu toate cele propuse în art. 85</p> <p>Unele condiții pot fi aprobate de director sau consiliu sub formă de regulament.</p>	

<p>(2) Orice propunere de modificare a statutului se supune avizării AGEPI, cu două luni înainte de Adunarea Generală a organizației de gestiune colectivă în</p>	<p>Alte litere sunt de competența AG de aprobare a unor regulamente, unele tin de Cenzor, sau comisia cenzorilor.</p> <p>Agepi nu poate aviza propuneri de modificare a Statutelor, poate posibil sa dea unele propuneri ONG sau OGC și doar atât.</p>	<p>De exclus „se supune avizării AGEPI” sau modificat cu „se publică pe saitul OGC si se prezinta la AGEPI pentru publicare pe sait pentru consultari”</p>
<p>Articolul 88. Adunarea Generală</p>	<p>În primul rînd nu ține de prezenta legea aceste reglementari, In rîndul 2, Adunarile pot fi ordinare si extraordinare, convocarea AG ordinare se face in termen maxim de 30 de zile de la decizia de convocare, iar cea repetata sau reconvocarea in termen de pina la 15 zile, inclusiv pentru AG ordinara sau extraordinara, Convocarea AG extraordinare se poate face intrun termen mai restrins de ex.15 zile, Deciziile primite la AG pot fi prezentate la AGEPI doar ca dupa ce acestea au fost acceptate de Agentia servicii Publice. La alin.13 nu este clar care e motivul ca Agepi sa stabileasca forma actelor unui ONG. Codul Administrativ prevede expres ca autoritatea publici pentru facilitarea unui proces poate elabora forma unor formulare de adresare, nu si forma unor rapoarte.</p>	
<p>Articolul 99.</p>	<p>Pentru inceput este binevenit ca procedurile de</p>	<p>De exclus alin.3) 4) și 7)</p>

	<p>negocieri sa fie foarte simpliste si fara birocratie, Tarifele trebuie sa fie egale si echitabile atat pentru OGC cât si pentru utilizatori.</p> <p>Nu vedem intr-o logica implicarea AGEPI care pe de o parte are mai multe functii si posibilitati de sanctiune OGC pentru abuzuri, implicarea si participarea la aceste negocieri.</p> <p>Mecanismul de negocieri poate fi obiectul unei proceduri în arbitraj, desigur daca partile vor accepta si semna un acord de transmitere a litigiului catre arbitraj</p>	
Articolul 104.	OGC pot desemna Colectorul unic, fara implicarea AGEPI	
Articolul 106. <i>d) să furnizeze, organizației de gestiune colectivă, în format scris sau electronic aprobat de AGEPI, raportul de utilizare a operelor și obiectelor drepturilor conexe, în termenele stabilite în metodologii;</i>	Forma rapoartelor trebuie sa fie stabilita de OGC sau colectorul unic, nu de AGEPI	De modificat din „AGEPI” în „OGC sau colectorul unic”

Cu respect,

Președinte ANPCI

Daniliuc Veaceslav

4UNIUNEA SCRITORILOR DIN MOLDOVA
UNION DES ECRIVAINS DE MOLDOVA
WRITERS UNION OF MOLDOVA

C/F 1012620004239

MD-2004, Chișinău, str. 31 August 1989, nr. 98

Telefon: (373-2) 23-71-18; 23-47-24; 23-23-42; Fax: (373-2) 23-71-18
uscriitorilor@yahoo.com

Nr. 49 din 13. XII. 2021

La nr. 18-23-412- 9437 din 25.11. 2021

Prin prezenta, în conformitate cu demersurile Cancelariei de Stat nr. 18-23-412-9437 din 25.11.2021 și ale Agenției de Stat pentru Proprietatea Intelectuală nr. 2235 din 26.11.2021 ale Republicii Moldova, AO „Uniunea Scriitorilor din Moldova” consideră că intenția de modificare a Legii privind dreptul de autor și drepturile conexe, proiect inițiat de AGEPI, este o acțiune necesară și binevenită. Această inițiativă e motivată de ritmul accelerat al progresului tehnico-științific în toate domeniile unde este utilizată și exploatată proprietatea intelectuală. La modul general, Legea pare a fi fără cusur, doar că realitățile sociale, politice și economice din Republica Moldova demonstrează că interpretarea ei, mai ales de către magistrații din sistemul judiciar autohton, este una conjuncturală și defectuoasă.

În acest context, menționăm următoarele:

1. Este de apreciat intenția de a constitui un Arbitraj specializat (Art. 4, p.3), care să includă procurori și judecători competenți în domeniul dreptului de autor, iar toate litigiile dintre OGC-urile care activează în administrarea pe principii colective a drepturilor de autor și conexe să fie examinate doar de această structură. Iar până se va curăța sistemul judecătoresc de elementele corupte, p.2 al Articolului 109 ar putea fi, deocamdată, anulat.

În acest caz se vor evita atacurile reader precum cele din 2012-2014, când două proaspăt apărute OGC-uri (ANCO și ANPCI) au acționat concertat împotriva AsDAC, cea mai numeroasă OGC care avea circa 3500 de membri. Liderii acestora știau că AsDAC avea la contul bancar o sumă impunătoare de câteva milioane de lei remunerație de autor distribuită, aceasta urmând a fi deja achitată autorilor și au pretins, împreună, pentru o perioadă de aproape doi ani remunerații de autor destinată membrilor săi (50 și 180) o sumă care o depășea pe cea de pe cont de mai bine de cinci ori. Și judecătorii din toate instanțele au considerat aceste aberații ca pe ceva normal, de unde desființarea AsDAC este iminentă.

2. Vreo două decenii în urmă autorii de texte s-au bucurat de faptul că în Legea privind dreptul de autor și drepturile conexe (publicată în **Monitorul Oficial din 02.03.1995**) la Art. 17, p.11 era prevăzut că „operele care au devenit bunuri publice pot fi valorificate liber, dacă se respectă drepturile personale (morale) ale autorului. Guvernul poate stabili defalcări în fondul

culturii (literar, muzical, de artă plastică etc.) pentru valorificarea operelor cetățenilor Republicii Moldova care au devenit un bun public". Ulterior, la acest articol s-au făcut unele precizări după cum urmează: „La solicitarea uniunilor de creație ale scriitorilor, compozitorilor, muzicienilor, artiștilor plastici, Guvernul stabilește defalcări la fondurile literar, muzical, de artă plastică pentru valorificarea operelor de expresie folclorică și operelor cetățenilor Republicii Moldova care au devenit un bun public. Permisuni privind condițiile de plată a defalcărilor la fondurile menționate anterior, pentru valorificarea operelor de folclor și a celor devenite un bun public, eliberează organizația de administrare pe principii colective a drepturilor patrimoniale creată conform Art. 35 al prezentei Legi. Organizația va stabili mărimea defalcărilor egală cu 50% din tarifele aprobate pentru valorificarea în modul respectiv a operelor originale ocrotite de dreptul de autor”.

Presupunem că prin influența utilizatorilor, aceste prevederi, cu regret, au dispărut din toate variantele finale ale Legii modificate. Aprobarea și implementarea lor, însă, ar înlesni susținerea activităților de creație ale tinerilor autori, ar stimula ajutorarea materială a oamenilor de creație în etate, or, în caz contrar, valorificarea creațiilor folclorice și a operelor devenite bun public, rămâne a fi un beneficiu exclusiv al utilizatorilor, ceea ce nu este corect.

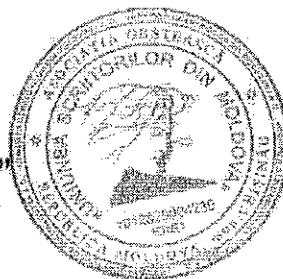
Autorii de texte, membri ai AO „Uniunea Scriitorilor din Moldova”, speră că modificările propuse la Legea privind dreptul de autor și drepturile conexe vor contribui la ameliorarea situației de total dezmăț care domină actualmente spațiul de administrare al drepturilor patrimoniale, iar AGEPI va trata în mod egal și echidistant OGC-urile care activează în domeniu.

Cu respect,

Teo CHIRIAC,

Președinte al AO „Uniunea Scriitorilor din Moldova”

T. Chiriac

Nr. 10
din 19 decembrie 2021

**Agencia de Stat pentru Proprietatea
Intelectuală a Republicii Moldova**

Prin prezenta, Vă spunem, în primul rând, un mare MULȚUMESC pentru această necesară Lege, iar în al doilea, Va comunicăm, următoarele:

Consiliul Coordonator al Uniunii Coregrafilor, împreună cu coregrafii, pedagogii de coregrafie din teritoriu, au examinat Proiectul Legii 521/AGEPI/2021, îl aprobă și mai vin cu unele propuneri, completări, dacă ele se încadrează în gândul inițial al autorilor și cerințelor standardelor locale și Internaționale.

Capitolul II, Articolul 7 (opere coregrafice)

p. f) - lipsește noțiunea, dansul folcloric:

a) a unui individ ce improvizează autentic,

b) a unei localități, colectiv artistic, etc., dans deja format.

Articolul 8 - nu sunt protejate

p.d) – expresii folclorice (denumirea dansului, denumirea mișcării, figurii etc.)

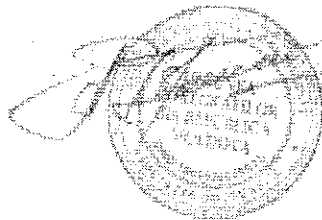
p.e) - noțiuni ca dansul folcloric, dansul popular, folclorul coregrafic, melodii folclorice, cântece folclorice și cântece ce se dansează - ele doar sunt de valoare .

Capitolul VIII, Articolul 76 – drept suită, folclorul coregrafic și în opere coregrafice, suită, compoziție coregrafică, lipsește noțiunea ca coregrafie și melodie de dans.

În legătură, că nicăieri nu este scris despre opere coregrafice, credem, că începînd cu art. 50—76, ar trebui de introdus, unde este posibil și necesar, și noțiunea de „dans autentic” , „dansul folcloric,” , „dansul popular-scenic” , „suita” , „compoziție” , „baletul”.

**Mulțumim.
Cu stimă,
Antip Țărălungă,**

Tel. 068201720
antiptaralunga@yahoo.com

**Președintele Uniunii
Coregrafilor din
R. Moldova,
Maestru în Artă**

CANCELARIA DE STAT A REPUBLICII MOLDOVA

CENTRUL DE ARMONIZARE A LEGISLAȚIEI

Nr. 31/02-69-1252

Chișinău

7 februarie 2022

Agencia de Stat pentru Proprietatea Intelectuală

office@agepi.gov.md

dina.antoci@agepi.gov.md

daniela.morari@agepi.gov.md

Ref.: scrisoarea nr. 202 din 2 februarie 2022 / număr unic 521/AGEPI/2021

Centrul de armonizare a legislației, analizând repetat proiectul de Lege privind dreptul de autor și drepturile conexe, definitivat în baza avizelor autorităților interesate, în limita competențelor sale funcționale, comunică lipsa de obiecții și propuneri adiționale.

/Semnat electronic/

Șef Centru

Natalia SUCEVEANU

Digitally signed by Suceveanu Natalia
Date: 2022.02.10 12:09:21 EET
Reason: MoldSign Signature
Location: Moldova

Executor: Natalia Vitvițchi

Tel: 022-250-477

Casa Guvernului,
MD-2033, Chișinău,
Republica Moldova

Telefon:
+ 373 22 250 104

E-mail:
cancelaria@gov.md

**CONSILIUL
AUDIOVIZUALULUI
AL REPUBLICII MOLDOVA**

**THE AUDIOVISUAL
COUNCIL OF THE
REPUBLIC OF MOLDOVA**

MD-2012, Chișinău, str. V. Pârcălab nr. 46
Tel.: (+373 22) 27-75-51, fax: (+373 22) 27-74-71
e-mail: office@cca.md, <http://www.audiovizual.md>

MD-2012, Chisinau, V. Parcalab str., № 46
Tel: (+373 22) 27-75-51, fax: (+373 22) 27-74-71
e-mail: office@cca.md, <http://www.audiovizual.md>

Nr. 152 din „16” februarie 2022
La nr. 202 din 02 februarie 2022

**Agencia de Stat pentru Proprietatea
Intellectuală a Republicii Moldova**
(office@agepi.gov.md; dina.antoci@agepi.gov.md;
daniela.morari@agepi.gov.md)

Prin prezenta, Consiliul Audiovizualului vă remite spre informare Decizia CA nr. 30 din 09 februarie 2022, Cu privire la examinarea și avizarea repetată a proiectului legii privind dreptul de autor și drepturile conexe (**număr unic 521/AGEPI/2021**), autor – **Agencia de Stat pentru Proprietatea Intellectuală a Republicii Moldova**.

Anexă:

1. *Copia Deciziei CA nr. 30 din 09 februarie 2022 – 1 filă.*

Cu respect,

Digitally signed by Vițu-Eșanu Liliana
Date: 2022.02.16 15:25:17 EET
Reason: MoldSign Signature
Location: Moldova

Liliana VIȚU-EȘANU

PREȘEDINTĂ

**CONSILIUL
AUDIOVIZUALULUI
AL REPUBLICII MOLDOVA**

**THE AUDIOVISUAL
COUNCIL OF THE
REPUBLIC OF MOLDOVA**

MD-2012, Chișinău, str. V. Pârcălab nr. 46
Tel.: (+373 22) 27-75-51, fax: (+373 22) 27-74-71
e-mail: office@cca.md, <http://www.audiovizual.md>

MD-2012, Chisinau, V. Parcalab str., № 46
Tel: (+373 22) 27-75-51, fax: (+373 22) 27-74-71
e-mail: office@cca.md, <http://www.audiovizual.md>

DECIZIA nr. 30
din 09 februarie 2022

Cu privire la examinarea și avizarea repetată a proiectului legii privind dreptul de autor și drepturile conexe

Prin adresarea nr. 202 din 02 februarie 2022, Agenția de Stat pentru Proprietatea Intelectuală a Republicii Moldova a remis Consiliului Audiovizualului spre examinare și avizare repetată proiectul de lege privind dreptul de autor și drepturile conexe (număr unic 521/AGEPI/2021), definitivat în baza avizelor autorităților și instituțiilor interesate.

Este de menționat că în cadrul ședinței publice a Consiliului Audiovizualului din 23 decembrie 2021 a fost examinat proiectul de Hotărâre de Guvern cu privire la aprobarea proiectului de lege privind dreptul de autor și drepturile conexe și adoptată Decizia CA nr. 43/254, prin care s-a comunicat despre lipsa de obiecții și propuneri asupra proiectului sus-menționat.

Astfel, analizând proiectul definitivat, în limita competențelor funcționale prevăzute de Codul serviciilor media audiovizuale nr. 174 din 08.11.2018, Consiliul Audiovizualului comunică despre lipsa de obiecții și propuneri.

În conformitate cu prevederile art. 75 din Codul serviciilor media audiovizuale nr. 174 din 08.11.2018, Consiliul Audiovizualului:

DECIDE:

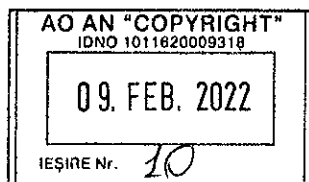
1. A aproba și a prezenta Agenției de Stat pentru Proprietate Intelectuală a Republicii Moldova prezentul Aviz la proiectul de lege privind dreptul de autor și drepturile conexe (PRO (7) UNANIM – L. VIȚU-EȘANU, A. GONȚA, T. CRESTENCO, O. DABIJA, R. MIHALEVSCHI, L. TUREA și E. RÎBCA).

2. Controlul asupra executării prezentei decizii îl exercită Direcția juridică și reglementări.

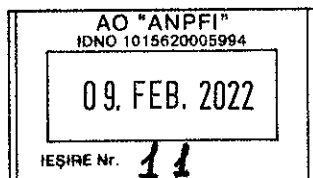
3. Prezenta decizie intră în vigoare la data adoptării și va fi publicată în Monitorul Oficial al Republicii Moldova și pe pagina web a Consiliului Audiovizualului.

PREȘEDINTĂ

Liliana VIȚU-EȘANU

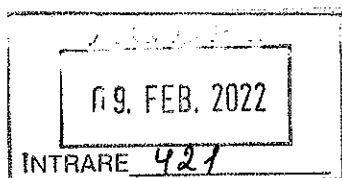

**Către: Agenția de Stat pentru Proprietatea
Intelectuală a Republicii Moldova /AGEPI/
Sediul: str. Andrei Doga nr. 24 bloc 1
mun. Chișinău, Republica Moldova, MD-2024**

**Copie: Cancelaria de Stat a Republicii Moldova
Sediul: Piața Marii Adunări Naționale nr. 1, Casa Guvernului
mun. Chișinău, Republica Moldova, MD-2012**

**De la: Asociația Obștească
Asociația Națională «COPYRIGHT»
/AN «COPYRIGHT»/
Sediul: str. Moara Roșie 19, of. 6
mun. Chișinău, Republica Moldova**

**De la: Asociația Obștească „Asociația Națională
a Producătorilor de Fonograme și Interpreți” /ANPFI/
Sediul: mun. Chișinău, MD-2012,
str. Bănulescu Bodoni nr. 45, of. 316**

**De la: Asociația Obștească
Asociația pentru Drepturile
la Reproducerea Operelor „ADERO”
Sediul: mun. Chișinău, MD-2072,
str. Independenței nr. 50**

AVIZ

**la proiectul de Lege privind dreptul de autor și drepturilor conexe
la solicitarea AGEPI nr. 202 din 02.02.2022 (număr unic: 521/AGEPI/2021)**

Prin prezenta, Asociația Obștească Asociația Națională «COPYRIGHT», Asociația Obștească „Asociația Națională a Producătorilor de Fonograme și Interpreți” și Asociația Obștească Asociația pentru Drepturile la Reproducerea Operelor „ADERO” comunică și solicită ca proiectul de Lege *privind dreptul de autor și drepturile conexe*, elaborat și promovat cu insistență de către Agenția de Stat pentru Proprietatea Intelectuală, **SĂ FIE RETRAS**, deoarece este un proiect neargumentat, neprofesionist, îndreptat împotriva titularilor de drepturi, fără avizarea corespunzătoare din partea organismelor internaționale din domeniu și contrar Directivei 2014/26/UE a Parlamentului European și a Consiliului din 26 februarie 2014 și legislației naționale a Republicii Moldova.

Ca urmare a examinării proiectului, constatăm faptul că în afară de câteva propuneri neimportante ale Organizațiilor de Gestiune Colectivă, care nicidecum nu influențează esența proiectului, AGEPI nu a acceptat careva propuneri esențiale și importante pentru dezvoltarea domeniului gestiunii colective a dreptului de autor și drepturile conexe.

Astfel, atragem atenția la următoarele:

1. Permisivitatea de a crea organe de către organizațiile necomerciale, este un drept legal consfințit atât de legislația în vigoare a Republicii Moldova, prin *Legea nr. 86 din 11 iunie 2020 cu privire la organizațiile necomerciale*, cât și de acte internaționale, precum este Directivei 2014/26/UE a Parlamentului European și a Consiliului din 26 februarie 2014. Constatăm situația că AGEPI, incluzând în proiect de la început o normă ilegală prin interzicerea de a crea și alte organe, revenind la moment în cadrul legal prezintă acest fapt ca o acceptare a propunerii OGC-lor și ca o mare favoare din partea AGEPI. De asemenea, AGEPI continuă să ignore că sintagma „este nulă de drept” din art. 85 al proiectului este o normă neconstituțională, iar înregistrarea Statutului unei organizații necomerciale este competența exclusivă a Agenției Servicii Publice. În cazul în care AGEPI constată că Statutul unui solicitant nu corespunde legislației în vigoare, urmează să respingă solicitarea cu indicarea concretă a normelor ce le încalcă. Iată aceasta este competența AGEPI, dar nicidecum declararea ca nul de drept.
2. Modificarea de către AGEPI a procentului comisionului de la 20% la 30% nu poate fi privită ca un pas în întâmpinarea autorilor, interpreților și altor titulari de drepturi, reprezentanți de către Organizațiile de Gestiune Colectivă, deoarece stabilirea mărimii comisionului este competența exclusivă a Adunării Generale a membrilor Asociațiilor titularilor de drepturi, dar nicidecum a AGEPI sau a statului.
3. Micșorarea prin proiect a procentului remunerației compensatorii de la 3% (precum este indicat la moment în *Legea nr. 139/2010*) până la 1,2% este ilegală și evident că este îndreptată împotriva intereselor titularilor de drepturi. În cadrul Adunării Delegaților a AN «COPYRIGHT» și ANPFI, autorii, interpreții și alți titulari de drepturi au căzut de acord să scadă mărimea procentului pentru remunerația compensatorie de la 3% până la 2,5%. Indicarea prin proiect a mărimii de 1,2% este absolut neargumentată și neîntemeiată, deoarece nu a avut loc nicio întâlnire și nicio ședință comună cu prezența AGEPI, OGC-lor și a celor mai mari importatori de echipamente și suporturi (Orange, Moldcell, Ultra etc.). În loc să ia în calcul cifrele reale, AGEPI s-a limitat la desenarea unui tabel cu cifre teoretice.

Astfel, din start proiectul de lege propus de AGEPI conține norme manipulative și ilegale, introduse datorită neprofesionalismului și incompetenței totale a autorilor proiectului (așa-numitul expert dna Lucan-Arjoca).

Despre care profesionalism și atitudine adecvată din partea AGEPI la elaborarea unei legi atât de importante pentru titularii de drepturi putem vorbi atunci când Ministerul Justiției în Aviz indică derogări a normelor proiectului de la legislația în vigoare, iar prin Tabelul de sinteză AGEPI indică că NU SE ACCEPTĂ!!! Considerăm absolut ieșit din comun acest fapt. Deci, în cazul respectiv AGEPI deja își atribuie și funcțiile Ministerului Justiției, nu doar a ASP.

În rest, toate propunerile argumentate (73 de propuneri și obiecții) au fost prezentate în adresa AGEPI prin Avizul corespunzător (număr de intrare 4158 din 15.11.2021), pe care îl susținem în totalitate și insistăm în continuare ca actualul proiect de lege să fie retras și să fie elaborat un nou proiect de lege cu implicarea unui expert european sau internațional și a tuturor părților interesate (reprezentanții AGEPI, ai OGC-ilor, ai utilizatorilor etc.).

Președinte AN «COPYRIGHT»
Leon Știrbu

Director ANPFI
Marcel Oțel

Director ADERO
Alexandru Gutium

ASOCIAȚIA NAȚIONALĂ
A COMPANIILOR DIN
DOMENIUL TIC

AmCham Moldova
fighting for your business

Investing in Moldova's Future

Dlul Eugeniu Rusu

Directorul Agenției de Stat pentru Proprietate Intelectuală
Str. Andrei Doga nr. 24, bloc 1, Chisinau,
MD2024, Republica Moldova

Data: 16.02.2022

Vă salutăm din numele Asociației Naționale a Companiilor din Domeniul TIC („ATIC”) Asociației Patronale „Camera de Comerț Americană din Moldova” („AmCham Moldova”), și Asociației Investitorilor Străini („FIA”).

Prin prezenta scrisoare, supunem atenției dumneavoastră opinia asociațiilor semnatare, asupra analizei impactului de reglementare la proiectul de lege privind dreptul de autor și drepturile conexe înregistrată la data de 09.02.2022 pe Agenda Grupului de lucru al Comisiei de Stat pentru reglementarea activității de întreprinzător planificată pentru data de 15 februarie, pentru examinare repetată.

Astfel, ca răspuns la solicitarea AGEPI privind avizarea repetată a proiectului de lege sus menționat, Vă comunicăm următoarele:

1. Cuantumul remunerației compensatorii

În partea ce ține de remunerația compensatorie pentru copia privată, AGEPI propune un cuantum egal cu 1,2 % pentru echipamente și 1,7% pentru suporturi, pe care îl consideră o măsură de compensare echitabilă de către stat a eventualului prejudiciu cauzat autorilor și titularilor dreptului de autor și drepturilor conexe prin acțiunile de copiere privată.

În acest context, notăm că argumentarea acestui cuantum de către AGEPI are carențe fundamentale, fapt care face ca acest cuantum să fie unul neîntemeiat și inequitabil față de consumatorii autohtoni.

Potrivit AGEPI, la baza cuantumului propus au stat tarifele procentuale prezentate în studiul din anul 2020 „Private Copying Global Study”, elaborat de două asociații internaționale ale organizațiilor de gestiune colectivă și de o organizație de gestiune colectivă din Olanda, precum și raportul între salariul mediu lunar pe economie din alte state și salariul mediu lunar pe economie din Republica Moldova prognozat pentru anul 2021.

Carențele fundamentale pe care le are argumentarea AGEPI sunt următoarele:

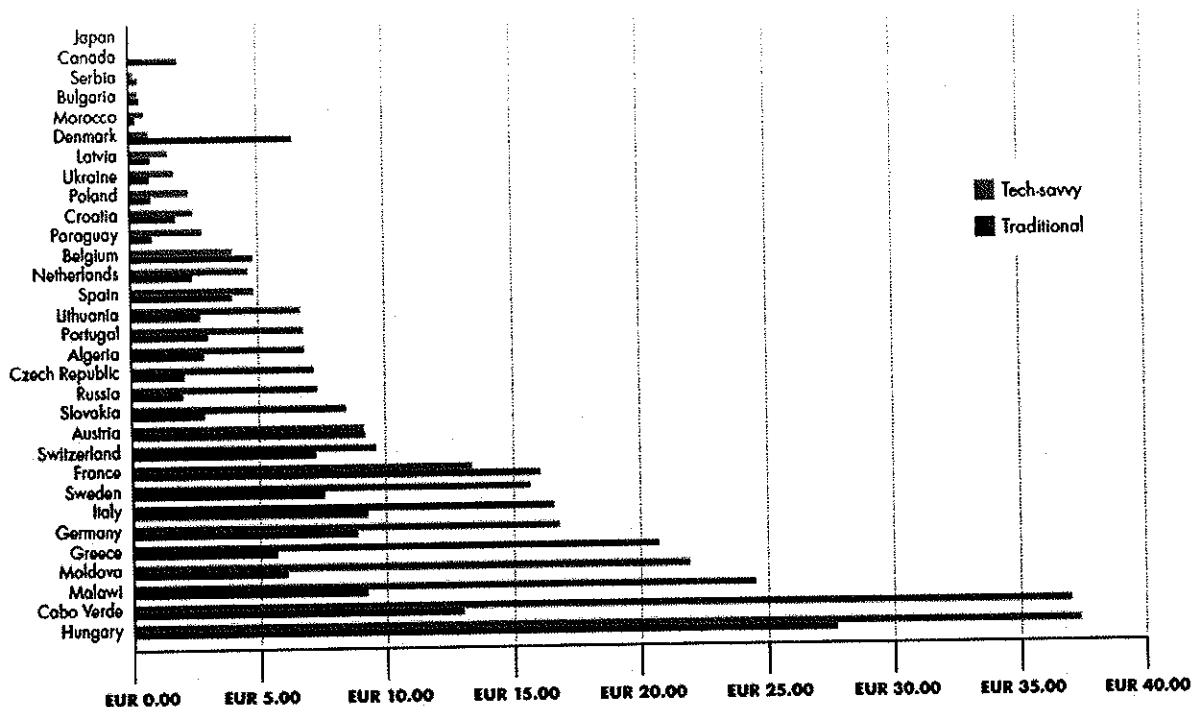
- a) AGEPI propune un cuantum unic pentru echipamente și un alt cuantum unic pentru suporturi. În practică, cuantumul aplicat de alte state variază foarte mult în funcție de tipul echipamentului. De exemplu, Slovacia aplică un cuantum de 3% pentru MP3 player, Set-top-box și Game Console și doar 0,7% pentru Smartphone și 0,6% pentru Tablet. Totodată, Smartphone reprezintă absoluta majoritate a importurilor în Republica Moldova. Prin

urmare, extrapolarea asupra Smartphone-urilor a cuantumurilor înalte aplicate altor tipuri de echipamente este o eroare, care face ca suma totală a remunerației achitată de consumatorii autohtoni pentru Smartphone-uri să fie disproporționat de mare în raport cu cea achitată de consumatorii din alte state.

- b) În tabelul cu tarife procentuale publicat de AGEPI nu a fost inclusă Ucraina, care se regăsește în tabelul publicat în studiul nominalizat. Ucraina aplică un cuantum de 1% pentru MP3 player, 1,5% pentru Set-top-box și doar 0,15% pentru Smartphone și Tablete. De asemenea, în tabelul cu tarife procentuale publicat de AGEPI nu a fost inclusă România, care aplică pentru echipamente, inclusiv Smartphone și Tablety, un cuantum de doar 0,5%. Astfel, cuantumul tarifelor procentuale aplicate în alte state pentru Smartphone și Tablete variază între 0,15% și 0,7%. Doar Grecia aplică un cuantum de 2%, însă această țară se caracterizează, în mod tradițional, printr-o rată foarte scăzută de colectare a taxelor. Ca rezultat, suma remunerației compensatorii colectate în această țară, potrivit studiului menționat (Figura 3), este egală cu 0.
- c) Dacă raportăm cuantumul remunerației compensatorii la salariul mediu din Republica Moldova pentru 2021 (437 euro față de 567 euro în Ucraina, 1000 euro în Slovacia și 1088 euro în România), atunci cuantumul stabilit în Republica Moldova pentru Smartphone și Tablet ar trebui să varieze între 0,115% (în raport cu Ucraina), 0,2% (în raport cu România) și 0,258-0,3% (în raport cu Slovacia). Chiar și în raport cu Grecia, care are cel mai mare cuantum al remunerației compensatorii (2%), cuantumul stabilit în Republica Moldova pentru Smartphone și Tablet, raportat la salariul mediu (437 euro în Republica Moldova față de 1200 euro în Grecia), nu ar trebui să depășească 0,73%.
- d) De remarcat că dezvoltarea comerțului electronic plasează importatorii/distribuitorii autohtoni în competiție directă cu importatorii/distribuitorii din țările vecine, în special din România și Ucraina. Aplicarea unui cuantum mai mare al remunerației compensatorii pentru Smartphone și Tablete în Republica Moldova decât în țările vecine ar face importatorii/distribuitorii autohtoni mai puțin competitivi pe piața națională față de importatorii/distribuitorii din țările vecine.

De asemenea, studiul în cauză arată că actualul cuantum minim al remunerației compensatorii (3%) face ca Republica Moldova să ocupe locul 4 din lume după suma remunerației compensatorii achitate per gospodărie. Micșorarea acestui cuantum până la 1,2% pentru echipamente și 1,7% pentru suporturi ar plasa Republica Moldova pe locul 9-10 din lume, la nivelul Austriei și Elveției. Luând în calcul diferențele între salariul mediu per economie din statele comparate, povara financiară a remunerației compensatorii asupra unei familii din Republica Moldova este și mai mare.

... Levies paid by two hypothetical households

Din cele expuse mai sus rezultă următoarele:

- cuantumul remunerației compensatorii nu trebuie să fie unic, ci diferit în funcție de tipul echipamentului;
- cuantumul stabilit pentru diferite tipuri de echipamente trebuie să reflecte cuantumul respective aplicate în țările vecine, ajustate la salariul mediu în Republica Moldova în raport cu salariul mediu din țările respective, în scopul asigurării echității pentru consumatorii autohtoni și concurenței echitabile pe piața națională între importatorii/distribuitorii autohtoni și cei din țările vecine;
- cuantumul propus de AGEPI pentru a fi stabilite în lege ar trebui să fie cuantumul maxime, în limitele cărora Guvernul trebuie să stabilească cuantumul pentru diferite tipuri de echipamente.

2. Baza de calcul al remunerației compensatorii

În ceea ce privește baza de calcul a remunerației compensatorii, AGEPI propune valoarea statistică a echipamentelor și suporturilor importate, calculată conform Ordinului nr. 346-O din 24.12.2009 referitor la aprobarea normelor tehnice privind imprimarea, utilizarea și completarea declarației vamale în detaliu.

Conform acestui Ordin (rubrica 46), valoarea statistică reprezintă valoarea în vamă a mărfii calculată conform legislației în vigoare și include valoarea mărfurilor la locul și momentul în care părăsesc teritoriul țării.

Această abordare este greșită, deoarece valoarea în vamă include nu doar prețul echipamentului, ci și costurile de asigurare, costurile de transport, costurile de încărcare, descărcare și manipulare, costurile de ambalaj, costurile containerelor, comisioanele de brokeraj,

etc.¹ Aceste costuri suplimentare nu au nicio legătură cu mărimea potențialului prejudiciu cauzat autorilor și titularilor de drepturi prin copia privată.

Prin urmare, baza de calcul al remunerației compensatorii ar trebui să reprezinte valoarea de tranzacție, adică prețul efectiv plătit sau de plătit pentru mărfuri, conform art. 72 Cod vamal.

3. Lipsa termenului pentru achitarea remunerației compensatorii

Proiectul de lege propus de AGEPI nu prevede termenul pentru achitarea remunerației compensatorii. În acest context, se propune stabilirea unui termen de 90 zile la data încheierea trimestrului în care au fost importate echipamentele și suporturile pentru care se achită remunerația compensatorie.

“Subiecții indicați la alin. (3) achită remunerația compensatorie organizației de gestiune colectivă desemnată cu dreptul de colectare a remunerației compensatorii în termen de 90 de zile de la încheierea trimestrului în care a fost efectuată operațiunea de import de către importator sau operațiunea de vânzare a echipamentelor și suporturilor materiale, în cazul producătorilor.”

4. Răspunderea contravențională pentru neachitarea remunerației compensatorii

Potrivit art. 71 alin. (11) din proiectul noii legi, importatorii și producătorii de echipamente și suporturi materiale care pot fi utilizate pentru copii private poartă răspundere contravențională pentru neexecutarea sau executarea necorespunzătoare a obligațiilor sale ce țin de plata remunerației compensatorii.

---

¹ Potrivit art. 72 Cod vamal, baza inițială pentru valoarea în vamă a mărfurilor este valoarea de tranzacție, adică prețul efectiv plătit sau de plătit pentru mărfuri, ajustat, dacă este cazul, atunci când acestea sunt vândute pentru export către teritoriul vamal. Prețul efectiv plătit sau de plătit este suma tuturor plăților efectuate sau de efectuat de către cumpărător vânzătorului sau de către cumpărător unui terț în beneficiul vânzătorului pentru mărfurile importate și cuprinde toate plățile efectuate sau de efectuat drept condiție a vânzării mărfurilor importate.
În virtutea art. 74 Cod vamal, pentru a se determina valoarea în vamă în temeiul art. 72, la prețul efectiv plătit sau de plătit pentru mărfurile importate se adaugă:

1) elementele următoare, în măsura în care sunt suportate de cumpărător, dar nu sunt incluse în prețul efectiv plătit sau de plătit pentru mărfuri:

a) comisioanele și cheltuielile de brokeraj, cu excepția comisioanelor de cumpărare;

b) costul containerelor care, în scopuri vamale, sunt considerate inseparabile de mărfurile în cauză; și

c) costul ambalajului, care include atât manopera, cât și materialele;

2) valoarea, repartizată în mod corespunzător, a următoarelor mărfuri și servicii, atunci când acestea sunt furnizate direct sau indirect de către cumpărător, gratuit sau la un cost redus, pentru a fi utilizate la fabricarea și vânzarea la export a mărfurilor importate, în măsura în care această valoare nu a fost inclusă în prețul efectiv plătit sau de plătit:

a) materiale, componente, piese de schimb și articole similare încorporate în mărfurile importate;

b) unelte, forme, matrițe și articole similare utilizate la producerea mărfurilor importate;

c) materiale consumate la producerea mărfurilor importate;

d) activități de inginerie și de dezvoltare, artă, design, planuri și schițe executate în afara Republicii Moldova și necesare la producerea mărfurilor importate, cu excepția costurilor de cercetare și a costurilor schițelor preliminare;

3) redevențele (royalty) și taxele de licență referitoare la mărfurile evaluate pe care cumpărătorul trebuie să le achite fie direct, fie indirect, ca o condiție a vânzării mărfurilor evaluate, în măsura în care aceste redevențe și taxe de licență nu sunt incluse în prețul efectiv plătit sau de plătit;

4) valoarea oricărei părți din profitul oricărei revânzări, dispuneri sau utilizări ulterioare a mărfurilor importate, care îi revine vânzătorului direct sau indirect;

5) următoarele costuri, până la locul în care mărfurile sunt introduse pe teritoriul vamal:

a) cheltuielile de transport și costul asigurării mărfurilor importate;

b) costurile de încărcare, descărcare și manipulare legate de transportul mărfurilor importate.

Aceasta norma contravine vădit art. 1 din Protocolul nr. 4 la CEDO, potrivit căruia nimeni nu poate fi privat de libertatea sa pentru singurul motiv că nu este în măsură să execute o obligație contractuală.

Remunerația compensatorie se achită de către importatori și producători de echipamente și suporturi către autori și titularii de drepturi prin intermediul organizației de gestiune colectivă. În esență, prevederile legale ce țin de remunerația compensatorie țin loc de contract între importatori/producători și autorii/titularii de drepturi.

Astfel, răspunderea contravențională pentru neachitarea remunerației compensatorii de către importatori/producători trebuie exclusă.

5. Răspunderea dublă pentru achitarea remunerației compensatorii pentru reproducerea reprografică

AGEPI propune ca remunerația compensatorie pentru echipamentele care permit reproducerea grafică să fie achitată dublu: o dată de importatori și a doua oară de utilizatorii acestor echipamente. Această abordare este greșită. Remunerația compensatorie se achită pentru a compensa potențialul prejudiciu cauzat autorilor și titularilor de drepturi de către utilizatorii echipamentelor importate, dar nu de către importatori. Obligația de a achita remunerația compensatorie a fost impusă importatorilor, deoarece este dificilă colectarea acesteia de la utilizatori. Însă, în situația în care remunerația compensatorie se percepe de la utilizatori nemijlocit, temeiuri pentru încasarea acesteia de la importatori dispar.

Astfel, se propune excluderea obligației centrelor de copiere privind achitarea remunerației compensatorii pentru echipamentele care permit reproducerea grafică.

În concluzie la capitolul remunerație compensatorie, promovăm importanța stabilirii plafoanelor echitabile și a unui mecanism garantat și nediscriminatoriu de colectare a remunerației compensatorii de la producătorii și importatorii de dispozitive care cad sub incidența acestei legi.

Totodată, în conformitate cu prevederile HG Nr. 23 din 18-01-2019 cu privire la aprobarea Metodologiei de analiză a impactului, în procesul de fundamentare a proiectelor de acte normative, analiza necesită a fi expusă complet și fundamentat. Orice concluzie formulată în cadrul analizei necesită a fi argumentată în baza datelor disponibile sau, în cazurile când acestea lipsesc, în baza presupunerilor clare și logice, care sînt explicate. Astfel considerăm absolut necesar un calcul aproximativ al volumului remunerației compensatorii care urmează a fi colectat de la mediul de afaceri, corelat cu bugetul total al OGC-urilor.

Amintim că remunerația compensatorie, **NU trebuie să fie principala sursă de venit a autorilor/interpreților operelor**, iar în lipsa unei analize economice de impact, suntem în imposibilitate să corelăm cele expuse.

Insistăm asupra prezentării unor calculi estimative care să ofere o prognoză asupra cuantumurilor care urmează a fi colectate din partea mediului de afaceri.

Astfel, suntem deschiși discuțiilor cu AGEPI și OGC-uri în vederea modificării Legii nr. 139 /2010 privind dreptul de autor și drepturile conexe și stabilirii unui coeficient corect și adecvat realităților din Republica Moldova.

Cu respect,

Marina Bzovii
Director Executiv ATIC

Mila Malairău
Director Executiv
AmCham Moldova

Ana Groza
Director Executiv FIA

CENTRUL DE ANALIZĂ ȘI PREVENIRE A CORUPȚIEI
CENTRE FOR THE ANALYSIS AND PREVENTION OF CORRUPTION

---

28 martie 2022

Domnului Eugeniu Rusu,
Director general Agenția de Stat pentru Proprietatea Intelectuală

Stimate domnule Director,

Asociația Obștească „Centrul de Analiză și Prevenire a Corupției” (CAPC) a examinat proiectul de Lege privind dreptul de autor și drepturile conexe, elaborat de către Agenția de Stat pentru Proprietatea Intelectuală.

Prin această scrisoare, Vă expediem Opinia AO ”CAPC” cu privire la proiectul de Lege privind dreptul de autor și drepturile conexe, cu remarci și recomandări pentru îmbunătățirea textului proiectului.

Anexă: Opinia AO ”CAPC” cu privire la proiectul de Lege privind dreptul de autor și drepturile conexe.

Cu respect,
Viorel Pîrvan,
Coordonator proiecte CAPC

*****

Opinia AO ”CAPC” a fost elaborată în cadrul Proiectului „Cetățenii vorbesc: promovarea reformei democratice în interesul cetățenilor din Moldova”, implementat cu suportul Freedom House Moldova

OPINIE
cu privire la proiectul de Lege
privind dreptul de autor și drepturile conexe

Autor al proiectului de act normativ este Guvernul RM, iar autor nemijlocit este Agenția de Stat pentru Proprietatea Intelectuală, ceea ce corespunde art.73 din Constituția Republicii Moldova și art. 47 alin.(3) din Regulamentul Parlamentului, aprobat prin Legea nr.797/1996.

Potrivit notei informative, proiectul de lege a fost elaborat „întru necesitatea armonizării prevederilor legislației din acest domeniu la reglementările acquis-ului comunitar relevant, având menirea de a oferi un grad ridicat de protecție autorilor și titularilor de drepturi de autor și conexe, prin instituirea unui cadru legal care oferă posibilitatea valorificării operelor și altor obiecte protejate de aceste drepturi, de a stabili un mecanism clar de colectare, repartizare și achitare a remunerației de către organizațiile de gestiune colectivă și responsabilizarea tuturor părților implicate în acest proces, precum și de a spori gradul de transparență în activitatea organizațiilor de gestiune colectivă.”

Autorul mai susține că proiectul „vine să consolideze capacitățile AGEPI în procesul creării cadrului de politici în domeniul proprietății intelectuale, instruirii actorilor implicați pe acest segment, colaborării instituționale atât la nivel regional, cât și pe plan extern pe domeniul dreptului de autor și drepturilor conexe. Sub aspect funcțional, atribuțiile propuse au drept scop să fortifice capacitățile operaționale ale AGEPI în calitatea sa de autoritate administrativă centrală din subordinea Guvernului, să asigure gestionarea eficientă a drepturilor de autor și drepturilor conexe de către entitățile ce formează sistemul de gestiune colectivă, precum și să întreprindă măsurile ce se impun și expres prevăzute de lege în cazul în care acestea nu funcționează eficient.”

Nota informativă a proiectului este argumentată suficient și cuprinde compartimentele prevăzute la art.30 din Legea nr.100/2017 privind actele normative. Totuși, din analiza proiectului legii, constatăm nerespectarea de către autor a procesului de legiferare, în special a prevederilor art. 3, art.5, art.21, art.29, art.32, art.39, art.51, art.54, art.73, etc. din Legea nr.100/2017.

Ținem să invocăm faptul că în Hotărârea nr.24 din 06.05.99 Curtea Constituțională a reținut¹:

[...] că respectarea cerințelor procedurale referitoare la adoptarea legilor este la fel de importantă ca respectarea cerințelor aplicabile față de conținutul legilor. Cele dintâi protejează democrația parlamentară, care trebuie respectată pe tot parcursul procesului de legiferare și care îi asigură pe cetățeni că legile nu au fost adoptate prin abuz. Cele din urmă previn limitarea disproporționată a drepturilor și libertăților cetățenilor.

Curtea reține că Legea fundamentală stabilește cerințele procedurale ale procesului de legiferare aplicabile atât la etapa verificării conținutului proiectelor de legi (e.g. existența dezbaterilor parlamentare, dreptul de a depune amendamente, dreptul de a acorda întrebări, dreptul de a lua cuvântul etc.), cât și la etapa verificării îndeplinirii condițiilor procedurale preliminare pentru a putea demara examinarea actelor în discuție.

Pornind de la aceste constatări ale Curții Constituționale coroborate cu prevederile art.20, art.21, art.32 – 40 din Legea nr. 100/2017 privind actele normative, considerând că transparența urmărește participarea cetățenilor la actul decizional și asigurarea legitimității, eficacității și responsabilității autorităților față de cetățean, analizând etapele parcurse de către autoritatea publică la elaborarea proiectului analizat, constatăm că autorul proiectului a ignorat cadrul legal existent neasigurând realizarea eficientă a principiului de transparență, publicitate și accesibilitate la etapa elaborării actului.

¹ A se vedea HCC nr.17 din 10.06.2021

Comentarii detaliate

1. Întru evitarea interpretării abuzive a prevederilor art.2 alin.(2) și art.2609 din Codul civil urmează ca acestea să fie corelate. Or, potrivit art.2 alin.(2), persoanele fizice sau juridice străine beneficiază de un tratament egal cu cel al cetățenilor din Republica Moldova, cu condiția ca aceștia să beneficieze, la rândul lor, de tratament similar în statele respective, pe bază de reciprocitate. Iar art.2609 alin.(5) din Codul civil stabilește că cetățenilor străini și apatrizilor se acordă, pe teritoriul Republicii Moldova, regim național în ceea ce privește drepturile de autor și drepturile de proprietate intelectuală. Redacția actuală a normelor indicate creează o situație de incertitudine, deoarece nu este clar în ce condiții cetățenii străini își pot apăra drepturile sale de autor și conexe, în special când obiectele lor de proprietate intelectuală au fost publicate pentru prima dată pe teritoriul Republicii Moldova. Considerăm că este bine venit acordarea cetățenilor străini drepturi egale cu ale naționalilor în materia de protecție asupra obiectelor de proprietate intelectuală.
2. Întru evitarea interpretării abuzive a prevederilor art.5 alin.(3) și art.2, art.10, art.11, urmează ca acestea să fie corelate. Or, potrivit art.5 alin.(3), *dreptul de autor nu depinde de dreptul de proprietate asupra obiectului material în care și-a găsit expresie opera respectivă. Procurarea unui asemenea obiect nu conferă proprietarului acestuia nici unul din drepturile acordate autorului de prezenta lege.* Iar art.10 și art.11 stabilește că dreptul de autor se constituie din drepturi patrimoniale și drepturi morale (personale nepatrimoniale), la rândul său drepturile patrimoniale pot fi deținute de un titular al dreptului de autor altul decât autorul nemijlocit. Din noțiunea dată titularului dreptului de autor (art.2) rezultă că aceasta poate fi orice persoană fizică sau juridică, care au dobândit această calitate prin moștenire sau cesiune, în condițiile legii, precum și editorii de opere muzicale și de opere scrise, pentru drepturile care le-au fost transferate în baza unor acorduri individuale și care au dreptul cel puțin la o parte din veniturile provenite din drepturi. Redacția actuală a normelor indicate creează o situație de incertitudine în ce privește întinderea protecției și condițiile de protecție. Se creează impresia că de protecția acordată de actul normativ analizat poate beneficia doar autorul operei, iar înstrăinarea/transmiterea drepturilor patrimoniale nu generează nici un drept dobânditorului acestora. Considerăm oportun ca în art.5 alin.(3) să fie specificat expres că în situația reglementată procurarea unui asemenea obiect nu conferă proprietarului obiectului material nici un drept moral asupra operei.
3. Atragem atenția că noțiunea „*legătură directă*”, utilizată de către autor în art.10 alin.(5), nu este clară și nici nu se regăsește în noțiunile cuprinse în alte acte normative, iar în scopul clarității și pentru a se evita eventuale probleme de interpretare, aceasta urmează a fi definită.
4. La fel, întru evitarea interpretării abuzive a prevederilor art.10 alin.(5) și art.83 alin.(4) urmează ca acestea să fie corelate. Or, potrivit art.10 alin.(5) *dacă nu există moștenitori, exercitarea acestor drepturi revine organizației de gestiune colectivă al cărei membru a fost autorul sau cu care acesta a avut o legătură directă.* Iar art.83 alin.(4) stabilește că *organizațiile de gestiune colectivă nu pot avea ca obiect de activitate utilizarea repertoriului protejat pentru care au primit mandat de gestiune colectivă, în condițiile prezentei legi. Acestora nu li se pot transfera sau transmite drepturi de autor și conexe sau utilizarea acestor drepturi.*
5. În art. 59 alin.(1), art.63 alin.(2) autorul utilizează sintagme ambigue ca „*măsurile corespunzătoare*”, „*să dea dovadă de grija cuvenită*”, „*cele mai bune eforturi*”, „*informații relevante și necesare*”, fapt care denotă neîntrunirea exigențelor de tehnică legislativă stabilite de art.54 din Legea nr.100 din 22 decembrie 2017. Aceste sintagme urmează a fi revăzute, fie excluse.
6. Noțiunea „*pragul de originalitate*” și „*pragul de protecție*” utilizată de către autor în art.65 alin.(2) nu este clară și nici nu se regăsește în noțiunile cuprinse în alte acte normative, iar în scopul clarității și pentru a se evita eventuale probleme de interpretare, urmează a fi definită.

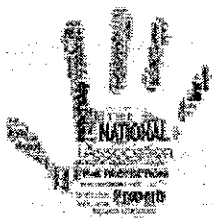
7. Atragem atenția că noțiunea „*juridice specializate*” utilizată de către autor în art.67 alin.(2) nu este clară și nici nu se regăsește în noțiunile cuprinse în alte acte normative, iar în scopul clarității și pentru a se evita eventuale probleme de interpretare, urmează a fi definită.
8. La fel, atragem atenția că noțiunea „*acte normative relevante*” utilizată de către autor în art.83 alin.(3) nu este clară și nici nu se regăsește în noțiunile cuprinse în alte acte normative, iar în scopul clarității și pentru a se evita eventuale probleme de interpretare, urmează a fi definită.
9. Art.89 alin.(4) stabilește că calitatea de director general presupune respectarea *criteriilor de integritate* fără a specifica care sunt acestea sau cum pot fi determinate. Redacția propusă este una ambiguă și denotă neîntrunirea exigențelor de tehnică legislativă.
10. La fel, în art. 97 alin.(10) se utilizează noțiunea de „*un potențial conflict de interese*” fără specificare care sunt acestea sau cum pot fi determinate. În scopul clarității și pentru a se evita eventuale probleme de interpretare, urmează ca această noțiune să fie definită.
11. Art.104 alin.(5) stabilește că în cazul în care organizațiile de gestiune colectivă nu depun propunerea menționată la alin. (2), AGEPI decide asupra desemnării collectorului dintre organizațiile de gestiune colectivă avizate, însă autorul nu stabilește o procedură și un termen clar, bine definit, în interior căruia organizațiile de gestiune colective urmează să formuleze propunerile. Această prevedere urmează a fi revăzută.

Concluzii

Cu titlu de concluzii reținem următoarele:

- Proiectul legii își propune să precizeze și să perfecționeze cadrul normativ al proprietății intelectuale, în special pe partea ce ține de apărarea drepturilor și colectare a remunerațiilor;
- Nota informativă și argumentele invocate sunt suficient întemeiate pe cercetări profunde a domeniului, operează cu date și informații care să arate asupra necesității modificărilor propuse;
- Pornind de la constatările Curții Constituționale reținute în HCC nr.17 din 10.06.2021 coroborate cu prevederile art.20, art.21, art.32 – 40 din Legea nr. 100/2017 privind actele normative, considerând că transparența urmărește participarea cetățenilor la actul decizional și asigurarea legitimității, eficacității și responsabilității autorităților față de cetățean, analizând etapele parcurse de către autoritatea publică la elaborarea proiectului analizat, constatăm că autorul proiectului a ignorat cadrul legal existent neasigurând realizarea eficientă a principiului de transparență, publicitate și accesibilitate la etapa elaborării actului;
- Analiza proiectul legii prin prisma prevederilor imperative ale Legii nr.100/2017 privind actele normative, denotă nerespectarea de către autorul proiectului a procesului de legiferare, în special a prevederilor art. 3, art.5, art.21, art.29, art.32, art.39, art.51, art.54, art.73, etc. din Legea nr.100/2017;
- Proiectul de lege cuprinde norme necorelate între ele sau cu prevederile din alte acte normative, unele norme nu sunt definite, fie sunt formulate într-o manieră ambiguă, care poate duce la interpretări abuzive.

În opinia noastră, mai multe reglementări ale proiectului de Lege urmează a fi revăzute pentru a corespunde celor trei criterii de calitate – accesibilitate, previzibilitate și claritate, precum și excluderea normelor ce generează diferite interpretări și soluții în cazul aplicării normelor de drept.

**“ASOCIAȚIA NAȚIONALĂ pentru
PROTECȚIA CREAȚIEI INTELLECTUALE”**

MD 2019, Republica Moldova mun. Chișinău
str. Aba Gohberg 2, of. 88, c/f 1011620003154, anpci.md@mail.ru

№ 6 din 09.02.2022

**În atenția dlui Eugeniu Rusu, Director General
Agenția de Stat pentru Proprietatea
Intellectuală a Republicii Moldova**
Sediul: str. Andrei Doga nr. 24 bloc 1
mun. Chișinău, Republica Moldova, MD-2024
office@agepi.gov.md, cerere@agepi.gov.md

**Copie: Cancelaria de Stat a Republicii Moldova
sediul: Piața Marii Adunări Naționale nr. 1, Casa Guvernului**
mun. Chișinău, Republica Moldova, MD-2012
cancelaria@gov.md

**De la: Asociația Obștească „Asociația Națională
pentru Protecția Creației Intellectuale” (ANPCI)**
Adresa de corespondență mun. Chișinău,
bd. Traian nr. 19/1, ap. 73
Telefon mobil de contact: 079478986
e-mail: anpci.md@mail.ru
Președinte Daniliuc Veaceslav

Drept urmare a scrisorii batjocoritoare a Agenției de Stat pentru Proprietatea Intellectuală, prin care ni se solicită să avizăm repetat proiectul inadecvat de Lege a dreptului de autor și drepturile conexe, prin prezenta, Asociația Obștească „Asociația Națională pentru Protecția Creației Intellectuale” vă aduce la cunoștință următoarele:

Proiectul de Lege expediat spre reavizare urmează a retras imediat de AGEPI întrucât este un proiect ce va crea doar haos în domeniul dreptului de autor și drepturile conexe. Este un proiect care este îndreptat împotriva intereselor legale ale autorilor, interpreților și altor titulari de drepturi.

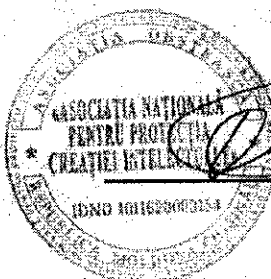
Constatăm că nicio propunere a ANPCI nu a fost acceptată de AGEPI.

Solicitarea AGEPI de avizare repetată a proiectului, în mod repetat demonstrează faptul că trecerea în subordinea Ministerului Culturii este necesar de efectuat în timp cât mai restrâns, fiind primordial pentru domeniul autorilor și interpreților.

Solicităm și insistăm să retrageți proiectul de lege de la avizare, să creați un grup de lucru, cu implicarea tuturor OGC-ilor, și să perfectăți un nou proiect de lege care să corespundă tuturor rigorilor legislației în vigoare naționale și internaționale.

Cu respect,

Președinte ANPCI

Daniliuc Veaceslav

**Asociația Națională Patronală a Radiodifuzorilor
din Republica Moldova**

MD-2012, or. Chișinău, sos. Hîncești 59/1, C/f 1010620006088
BC "Energbank" SA ENEGMD22, Codul IBAN: MD04EN000002224311679845

**Nr.2/2022
09.02.2022**

**Dlul Eugeniu RUSU, Director general
Agenția de Stat pentru Proprietatea
Intelectuală a Republicii Moldova**

Sediul: str. Andrei Doga nr.24 bloc 1
mun. Chișinău, Republica Moldova, MD-2024

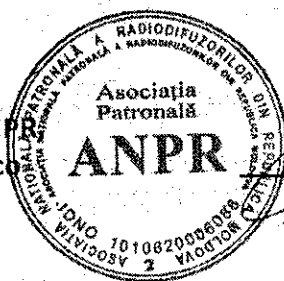
La data de 02 februarie 2022, Asociația Națională Patronală a Radiodifuzorilor din Republica Moldova a recepționat din partea Agenției de Stat pentru Proprietatea Intelectuală o solicitare cu privire la examinarea și avizarea repetată a proiectului definitivat de Lege privind dreptul de autor și drepturile conexe.

Urmare a studierii proiectului de lege și a tabelului de sinteză a propunerilor, am constatat că AGEPI a acceptat doar două – trei propuneri nesemnificative, iar restul le-a ignorat. Însă, propunerile din partea Patronatului, cât și a marii majorități a autorităților, nu a fost acceptată niciuna.

Prin prezenta, Asociația Patronală a Radiodifuzorilor din Republica Moldova își exprimă nedumerirea față de solicitarea inoportună a AGEPI și declară că susține Avizul și propunerile expediate AGEPI anterior, prin care am constatat că proiectul este imperfect, conține norme contradictorii, impune un sistem neclar pentru utilizatori și urmează a fi revăzut cu implicarea nemijlocită a reprezentanților utilizatorilor.

Cu respect,

**Președintele ANPR
Andrei Covalenco**

**UNIUNEA SCRITORILOR DIN MOLDOVA
UNION DES ECRIVAINS DE MOLDOVA
WRITERS UNION OF MOLDOVA**

C/F 1012620004239

MD-2004, Chișinău, str. 31 August 1989, nr. 98

Telefon: (373-2) 23-71-18; 23-47-24; 23-23-42; Fax: (373-2) 23-71-18

uscriitorilor@yahoo.com

Nr. 05 din 08.02.2022

La nr. 202 din 02.02.2022

Cu referire la proiectul Legii privind dreptul de autor și drepturile conexe (număr unic: 521/AGEPI/2021), prin prezenta vă informăm că AO „Uniunea Scriitorilor din Moldova” și-a expus punctul de vedere în scrisoarea nr. 49 din 13.12.2021.

Examinând, repetat, proiectul prezentei Legi, considerăm că nu s-a ținut cont de opinia autorilor de texte cu privire la operele devenite un bun public și, respectiv, valorificarea lor. Mai mult, trezește nedumerire faptul că Legea din 2010, în vigoare până-n prezent, prevede chiar și o remunerație pentru valorificarea expresiilor folclorice și a operelor intrate în domeniul public. Astfel, în articolul 47, alin. 4, este stipulat expres: „După deducerea cheltuielilor aferente gestionării drepturilor, remunerația pentru modul de valorificare menționat la alin. (1) se repartizează după cum urmează:

- a) Suma acumulată pentru valorificarea operelor intrate în domeniul public va fi folosită pentru promovarea creativității și pentru aprecierea realizărilor creative remarcabile, precum și pentru acordarea de ajutoare autorilor care, din motive de boală, vârstă înaintată sau din alte motive, au nevoie de sprijin financiar;
- b) Suma acumulată pentru valorificarea expresiilor folclorice va fi folosită atât pentru scopurile menționate la lit. a, cât și pentru susținerea activităților de cercetare și conservare a folclorului, inclusiv pentru aprecierea realizărilor obținute în domeniul respectiv și în cel interpretării expresiilor folclorice”.

Nu se știe însă din ce considerente autorii proiectului au făcut abstracție în proiectul noii Legi de aceste prevederi. Despre operele devenite un bun public se pomeneste doar în art. 46, alin. (16): „La expirarea termenului de protecție a drepturilor conexe, acestea intră în domeniul public. Utilizarea obiectelor drepturilor conexe aflate în domeniul public este permisă fără consimțământul subiecților drepturilor conexe și fără plata vreunei remunerații în condițiile respectării drepturilor morale ale interpreților”.

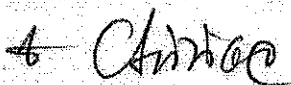
Să fie oare utilizatorii mai importanți decât creatorii operelor devenite un bun public sau a celor folclorice, care, de regulă, fac parte din patrimoniul național? Dar e vorba de creațiile cele mai remarcabile ale autorilor contemporani care cu timpul se asociază la cele care completează patrimoniul clasic național.

E firesc și normal ca utilizatorii, care valorifică aceste opere și expresii folclorice, să contribuie printr-o anumită remunerație la susținerea tinerelor talente, la ajutorarea creatorilor ajunși în diverse dificultăți, ca într-o veritabilă solidaritate de breaslă.

În acest sens, propunem ca prevederile articolului 47 din Legea în vigoare să se regăsească și în proiectul de Lege propus pentru avizare, iar alin. (4), lit. (a) să înceapă cu „la propunerile uniunilor de creație (scriitorilor, muzicienilor, compozitorilor, artiștilor plastici, oamenilor de teatru)” și în continuare conform textului.

Teo Chiriac,

Președintele Uniunii Scriitorilor din Moldova

Ana Ciumac,

Directorul Fondului Literar

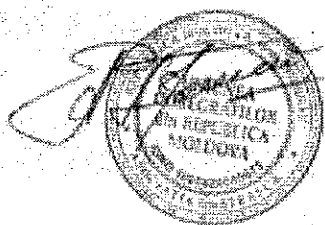
Nr. 12
Din 22 februarie 2022

**Agencia de Stat pentru Proprietatea
Intelectuală a Republicii Moldova**

Prin prezenta, Vă spunem, în primul rând, un mare MULȚUMESC pentru această necesară Lege, iar în al doilea, Va comunicăm, următoarele:

Consiliul Coordonator al Uniunii Coreografilor, împreună cu coregrafii, pedagogii de coregrafie din teritoriu, au examinat Proiectul Legii 521/AGEPI/2021, și îl aprobă.

**Mulțumim.
Cu stimă,
Antip Țarălungă,
Președintele Uniunii
Coreografilor din
R. Moldova,
Maestru în Artă**

Tel. 068201720
antiptaralunga@yahoo.com